

ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2014 - 2019**

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2015

ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

2014 - 2019

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2015

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το στρατηγικό σχέδιο του δήμου Παύλου Μελά υπηρετεί την ανάγκη καθοδήγησης των ενεργειών του δήμου σε στόχους που αντανακλούν το όφελος των πολιτών του. Συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα συντονισμού των τοπικών επενδύσεων, αλλά και της οργάνωσης και της λειτουργίας του ίδιου του δήμου και των νομικών του προσώπων, με απώτερο σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων, προς τους πολίτες, υπηρεσιών.

Η δομή του σχεδίου διαρθρώνεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τον στρατηγικό σχεδιασμό και περιλαμβάνει την περιγραφή της φυσιογνωμίας του δήμου (στον κοινωνικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό τομέα, καθώς και στους τομείς του πολιτισμού, της παιδείας και του αθλητισμού), την περιγραφή του δήμου ως οργανισμού, την ανάδειξη των κρίσιμων αναπτυξιακών ζητημάτων, το στρατηγικό όραμα επιμερισμένο σε άξονες και μέτρα παρέμβασης. Το δεύτερο μέρος αφορά την επιχειρησιακή οργάνωση και περιλαμβάνει την κατάρτιση των ειδικών σχεδίων δράσης, τον πενταετή προγραμματισμό των δράσεων, καθώς και την αντιστοίχιση των δράσεων αυτών με τον αναγκαίο οικονομικό προγραμματισμό. Το τρίτο μέρος αφορά την κατάρτιση δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης του προγράμματος.

Η παραπάνω διάρθρωση, αλλά και η όλη μεθοδολογία σύνταξης του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, ακολούθησε τις γενικές κατευθύνσεις του οδηγού κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων, που εκπόνησε η ΕΕΤΑΑ το Σεπτέμβριο του 2011, αν και επ' αυτών των κατευθύνσεων έγιναν προσαρμογές που κρίθηκαν απαραίτητες για τα δεδομένα του δήμου και κυρίως προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης ενός πιο αξιολογικού χαρακτήρα. Η όλη εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια της ισχύουσας νομοθεσίας και αναλυτικότερα του άρθρου 266 του Ν.3852/2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης" καθώς και της υπ' αριθμόν 41179/23-10-2014 Υπουργικής Απόφασης, με την οποία καθορίσθηκαν εκ νέου το περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής των πενταετών Ε.Π. των Ο.Τ.Α. για τη δημοτική περίοδο 2014-2019.

Για την κατάρτιση του σχεδίου συγκροτήθηκε τριμελής διεπιστημονική ομάδα διαχείριστης έργου, αποτελούμενη από την προϊσταμένη του τμήματος οικονομικού σχεδιασμού, προγραμματισμού και πληροφόρησης, Καίτη Τσιαμούδη, την προϊσταμένη του τμήματος αστικής ανάπτυξης και χρηματοδοτικών προγραμμάτων, Παρασκευή Κούρτη και το στέλεχος του ίδιου τμήματος, Δέσποινα Καλαιτζόγλου. Επικεφαλής της ομάδας και υπεύθυνος από την πλευρά της διοίκησης τέθηκε ο Γενικός Γραμματέας του δήμου Καρατζούνης Κωνσταντίνος (υπ.αριθμ. 832/14-11-2014 απόφαση Δημάρχου). Η επιτροπή αυτή συστάθηκε για το σχεδιασμό και την εκπόνηση του Ε.Π. και ήταν υπεύθυνη για το συντονισμό και τη διεκπεραίωση του τελικού αποτελέσματος. Παράλληλα καθορίσθηκαν μικρότερες ομάδες εργασίας ανά διεύθυνση, των οποίων τα μέλη καθορίσθηκαν με το υπ' αριθμ. 73526/12-11-14 έγγραφο και με σκοπό την άμεση συνδρομή των διευθύνσεων στην ολοκλήρωση του έργου. Ο Δήμαρχος είχε, καθ' όλη την διαδικασία εκπόνησης, τη γενική εποπτεία της προόδου του σχεδίου. Την επιμέλεια του κειμένου του κειμένου έκανε η Μαρία Συμαλίδου.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η ομάδα προγραμμάτισε συναντήσεις εργασίας με στελέχη των υπηρεσιών του Δήμου και των νομικών του προσώπων, με σκοπό την ενημέρωση των υπαλλήλων σχετικά με τη σύνταξη του Ε.Π., τους στόχους, τον καθορισμό του περιεχομένου και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του, καθώς και την άντληση του απαραίτητου υλικού για τη διαμόρφωση του περιεχομένου του σχεδίου. Για τη σύνταξη των κειμένων χρησιμοποιήθηκε πρωτογενές υλικό, όπως προϋπολογισμοί/απολογισμοί τελευταίων ετών, οργανισμοί εσωτερικών υπηρεσιών Δήμου και νομικών του προσώπων, καταστατικά ίδρυσης νομικών προσώπων, τεχνικά προγράμματα τελευταίων ετών, Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και υλικό από τα αρχεία των επί μέρους υπηρεσιών του Δήμου και τέλος υλικό επιχειρησιακών σχεδίων προηγούμενων ετών. Τα στοιχεία που αναφέρονται τόσο στην ανάλυση των γενικών δημογραφικών στοιχείων, όσο και στην ενότητα που αφορά την απασχόληση, προέκυψαν από επεξεργασία πρωτογενούς υλικού της απογραφής του 2011, που μας παραχώρησε η ΕΛ.ΣΤΑΤ., μετά από σχετικό αίτημα. Πρωτογενές υλικό αντλήθηκε επίσης από αρχεία του Κοινωνικού Οργανισμού του Δήμου μετά από άδεια του Διοικητικού του Συμβουλίου, η επεξεργασία του οποίου στοιχειοθέτησε την ενότητα που αφορά την εκτίμηση των επιπέδων φτώχειας. Δευτερογενές υλικό χρησιμοποιήθηκε επίσης συστηματικά και οι αναφορές σε αυτό και τις πιγές άντλησής του παραθέτονται ως υποσημειώσεις σε όλη την διάρθρωση του κειμένου. Εκτός από την διαθέσιμη βιβλιογραφία το δευτερογενές αυτό υλικό αφορούσε κυρίως κείμενα υπερκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, όπως η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και επί μέρους μελέτες του δήμου επί τομεακών ζητημάτων, όπως το Σχέδιο Αειφόρου Ενέργειας.

Το στρατηγικό σχέδιο εγκρίθηκε με την υπ.αριθμ. 195/2015 απόφαση του ΔΣ του Δήμου Παύλου Μελά

Παρουσιάστηκε στην Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης στις 8/5/2015 και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση μέσω του ιστοτόπου του δήμου στις 24/4/2015.

Τα συμπεράσματα της δημόσιας αυτής διαβούλευσης συμπεριλήφθηκαν στην υπ.αριθμ.πρωτ..... σύνοψη, η οποία και τέθηκε υπόψη της εκτελεστικής επιτροπής.

Με την ολοκλήρωση του δεύτερου και τρίτου μέρους, το σχέδιο εγκρίθηκε με την υπ.αριθμ.....απόφαση του ΔΣ του Κοινωνικού Οργανισμού του Δήμου Παύλου Μελά και με την υπ.αριθμ.απόφαση του ΔΣ της Κοινωφελούς Επιχείρησης «ΙΡΙΣ».

Το τελικό κείμενο «Στρατηγικός Σχεδιασμός και Επιχειρησιακή Οργάνωση Δήμου Παύλου Μελά 2014 – 2019» επανυποβλήθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου κι εγκρίθηκε με την υπ.αριθμ.....απόφασή του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

1.1.1 Εξέλιξη του πληθυσμού - διάγνωση τάσεων

1.1.2 Πυκνότητες

1.1.3 Ηλικιακή κατανομή - δείκτης γήρανσης - δείκτης εξάρτησης -

δείκτης αντικατάστασης

1.1.4 Ειδικά χαρακτηριστικά - Οικογενειακή κατάσταση και μορφωτικό επίπεδο

1.1.5 Ευάλωτες ομάδες πληθυσμού - Ειδικές ομάδες πληθυσμού

1.2 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.2.1 Παραγωγικές δραστηριότητες στην περιοχή του Δήμου

1.2.2 Ενεργός πληθυσμός - απασχόληση - ανεργία

1.2.3 Εκτίμηση επιπέδων φτώχειας

1.3 ΦΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΗΣ ΧΩΡΟΣ

1.3.1 Φυσικό περιβάλλον

1.3.2 Ιστορική εξέλιξη, μνημεία και ίχνη του παρελθόντος

1.3.3 Κτισμένο περιβάλλον

1.3.3.1 Γενικά χαρακτηριστικά του κτισμένου περιβάλλοντος

1.3.3.2 Μεγάλες μονολειτουργικές χρήσεις στον εξωαστικό χώρο

1.3.3.3 Αστικό πράσινο και δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι

1.3.3.4 Σύστημα συγκοινωνιών και υποδομών μεταφορών

1.3.3.5 Υποδομές δικτύων κοινής ωφέλειας

1.3.3.6 Αστική ρύπανση

1.3.4 Διαχείριση απορριμμάτων

1.3.5 Δράσεις αειφορίας και εξοικονόμησης ενέργειας

1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1.4.1 Κοινωνική πολιτική

1.4.2 Παιδεία

1.4.3 Πολιτισμός - αθλητισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

2.1 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

2.1.1 Οργανωτική δομή

2.1.2 Νομικά πρόσωπα

2.1.3 Οργάνωση των υπηρεσιών ανά τομείς αρμοδιοτήτων

2.1.4 Ανθρώπινο δυναμικό

2.1.5 Σύστημα λειτουργίας.

2.1.6 Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

2.1.7 Συνεργασίες

2.1.8 Κτηριακή υποδομή

2.1.9 Ακίνητη περιουσία του Δήμου

2.1.10 Οικονομικά στοιχεία

2.2 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

2.2.1 Κοινωνικός Οργανισμός του Δήμου Παύλου Μελά

2.2.2 Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά "ΙΡΙΣ"

2.2.3 Άλλα Νομικά Πρόσωπα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

3.1.1 Γενικός, Τομεακός και Περιφερειακός Χωροταξικός Σχεδιασμός

3.1.2 Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020 για μια έξυπνη, χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τα επιχειρησιακά προγράμματα της πέμπτης προγραμματικής περιόδου

3.1.3 Το υπό επικαιροποίηση Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης

3.1.4 Οι κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης των υφιστάμενων ή υπό εκπόνηση ΓΠΣ

3.1.5 Κρίσιμα σημεία σε σχέση με τον υπερκείμενοι σχεδιασμό - σύνοψη

3.2 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

3.3 ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ & ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

4.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

4.2 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

4.3 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΞΟΝΩΝ, ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

1.1.1 Εξέλιξη του πληθυσμού - διάγνωση τάσεων

Ο Δήμος Παύλου Μελά σχηματίστηκε μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση, που εισήγαγε το σχέδιο Καλλικράτης, από τη συνένωση των όμορων δήμων Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας. Βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης και έχει συνολικό μόνιμο πληθυσμό **99.245 άτομα** και έκταση **23.763 στρέμματα**. Από τη συνολική αυτή έκταση περίπου το 60% αποτελεί πυκνοκατοικημένη αστική περιοχή. Το υπόλοιπο της έκτασης αποτελεί μια περιαστική ζώνη, που στα σημεία γειτνίασης με τις κατοικημένες περιοχές και τους μεγάλους οδικούς άξονες, καταλαμβάνεται από μονολειτουργικές χρήσεις (νοσοκομεία) και βιομηχανικές / μεταποιητικές/ εμπορικές εγκαταστάσεις, ενώ τα παραπάνω περιβάλλονται από μια εκτεταμένη χέρσα πράσινη έκταση.

Η συστηματική κατοίκηση της περιοχής του δήμου - όπως άλλωστε και όλης της Δυτικής Θεσσαλονίκης - έχει ως σημείο αφετηρίας τον προσφυγικό εποικισμό καθώς-ήδη από το 1912 και κυρίως μετά το 1922-εγκαταστάθηκαν εδώ, με προγραμματισμένο ή απρογραμμάτιστο τρόπο, οι προσφυγικοί πληθυσμοί σχηματίζοντας τους μικρούς οικιστικούς πυρήνες της Σταυρούπολης, της

Πολίχνης και της Ευκαρπίας. Σε όλη την μεσοπολεμική περίοδο οι πυρήνες αυτοί διατηρούσαν τα χαρακτηριστικά μικρών οικιστικών ενοτήτων στην περιφέρεια του αστικού κέντρου της Θεσσαλονίκης.

Πίνακας 1. Πληθυσμιακή μεταβολή περιοχών δυτικής Θεσσαλονίκης 1928 - 1940

Κοινότητες	Απογραφή 1928		Απογραφή 1940	
	Σύνολο	Πρόσφυγες (μετά το 1922)	Σύνολο	
Αμπελόκηποι (μαζί με την κοινότητα Σταθμού)	2154	1870	8876	
Νεάπολη	-	-	13025	
Σταυρούπολη (Λεμπέτ)	1310	1078	4046	
Πολίχνη	451	13	708	
Ν.Ευκαρπία	591	515	798	
Ν.Μενεμένη	496	441	2571	
Ν.Κορδελιό	401	283	1554	
Εύοσμος (Κουκλουτζάς)	1171	778	1475	
Σύνολα	6574	4978	33053	

Πηγή: Στατιστικά Αποτελέσματα της απογραφής του πληθυσμού της Ελλάδος της 15-16 Μαΐου 1928, κεφάλαιο Δ', Τόμος Ι : Πραγματικός και νόμιμος πληθυσμός - Πρόσφυγες, Παράρτημα, σελ.236

Τα μεταπολεμικά χρόνια χαρακτήρισε η αγροτική έξοδος και η περιοχή του δήμου, αλλά και όλης της δυτικής Θεσσαλονίκης, ως περιφέρειας του δεύτερου μεγαλύτερου αστικού κέντρου της χώρας, γνώρισε μια πρώτη φάση έντονης αστικοποίησης. Μεγάλη σημασία για την πληθυσμιακή και οικιστική εξέλιξη των περιοχών που εξετάζουμε κατά τα χρόνια της έντονης αστικοποίησης έπαιξε η διαθεσιμότητα φτηνής γης, καθώς και η γειτνίαση με τους χώρους παραγωγής, που την εποχή εκείνη συγκεντρώνονταν κυρίως δυτικά του κέντρου της Θεσσαλονίκης. Όπως σημειώνει ο πολεοδόμος Λ.Τσουλουβής¹ σε έρευνά του το 1980, η επέκταση της πόλης στο διάστημα 1963 – 75 έγινε κυρίως στην βορειοδυτική περιφέρεια και πιο συγκεκριμένα: «οι Συκιές διπλασιάστηκαν, η Πολίχνη τριπλασιάστηκε, η Σταυρούπολη διπλασιάστηκε, όπως επίσης και η Μενεμένη, ενώ ο Εύοσμος και το Κορδελιό

¹ΔΕΠΟΣ – Σπουδαστήριο Πολεοδομίας ΑΠΘ, Ερευνητική εργασία με τίτλο «Ανάγκες σε γη και κατοικία σε μεγάλο αστικό κέντρο», Υπεύθυνος έργου Λ.Τσουλουβής, Θεσσαλονίκη 1980, σελ.37

αύξησαν την επιφάνειά τους κατά δυόμιση φορές περίπου. Αντίθετα στις νοτιοανατολικές περιοχές η αύξηση δεν ήταν τόσο θεαματική».

Στην ευρύτερη δυτική περιοχή η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού εντοπίζεται στην δεκαετία του '60, σημαντικές όμως διαφοροποιήσεις σημειώνονται μεταξύ των επί μέρους περιοχών. Οι διαφοροποιήσεις αυτές είναι συνάρτηση μιας σειράς παραμέτρων, όπως η εγγύτητα των περιοχών στο κέντρο της πόλης, η διαθεσιμότητα γης προς οικοδόμηση - εντός αλλά και εκτός σχεδίου - οι επιτρεπόμενοι συντελεστές δόμησης, ο βαθμός ανάπτυξης των εξυπηρετήσεων της περιοχής, η συγκοινωνιακή σύνδεσή της με την πόλη κλπ.. Έτσι η Σταυρούπολη είναι από τις περιοχές του Δήμου που είχε την μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού προσεγγίζοντας τις αστικές πυκνότητες κατά τις δεκαετίες της έντονης εσωτερικής μετανάστευσης. Η Πολίχνη επίσης ακολουθούσε αυτές τις αυξητικές τάσεις.

Πίνακας 2. Μεταβολή πληθυσμού 1940 - 1981 περιοχών δυτικής Θεσσαλονίκης

	1940	1951	1961	1971	1981
Νεάπολη	13025	14825	17586	21903	31464
Αμπελόκηποι	8876	10806	15619	24892	40033
Σταυρούπολη	4046	5273	11695	21595	32225
Πολίχνη	708	2105	6590	19382	22597
Ευκαρπία	798	920	1162	2112	2705
Εύοσμος	1475	2055	7713	22390	26528
Κορδελιό	1554	1951	4430	9159	12595
Ν.Μενεμένη	2571	3615	5570	8352	11479

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδία επεξεργασία

Τα δεδομένα αυτά διαφοροποιούνται σημαντικά από το 1981 και μετά για τις περιοχές της Δυτικής Θεσσαλονίκης και συνεπώς και για τον Δήμο Παύλου Μελά. Στη Σταυρούπολη ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού μειώθηκε, ενώ αντίθετα οι περιοχές της Πολίχνης και της Ευκαρπίας (όπως και ο όμορος Εύοσμος) εμφανίζουν μια σημαντική αύξηση, κυρίως λόγω των διαθέσιμων εκτάσεων και κατά συνέπεια και του αποθέματος σε νεόδμητη κατοικία, την οποία φαίνεται να επιλέγουν νεότερα ζευγάρια μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων. Από το 1995 και μετά η περιοχή έγινε επίσης αποδέκτης μεγάλου αριθμού μεταναστών από τις χώρες της Βαλκανικής και κυρίως παλιννοστούντων ομογενών που έχουν εγκατασταθεί μόνιμα σε διάφορες περιοχές του Δήμου.

Πίνακας 3. Μεταβολή πληθυσμού 1981 - 2011 περιοχών δυτικής Θεσσαλονίκης

	1981	1991	2001	2011
Νεάπολη	31464	30568	30279	27084
Αμπελόκηποι	40033	40093	40959	37381
Σταυρούπολη	32225	37596	41653	46008
Πολίχνη	22597	27894	36146	39332
Ευκαρπία	2705	3480	6598	13905
Εύοσμος	26528	28821	52624	74686
Κορδελιό	12595	16549	21630	27067
Ν.Μενεμένη	11479	12932	14910	14746

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδία επεξεργασία

Σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευμένα δεδομένα της απογραφής του 2011 ο δήμος Παύλου Μελά έχει μόνιμο πληθυσμό 99.245 και έκταση 23.763 στρέμματα. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί και - για λόγους αναφοράς μεγέθους - παρατίθενται τα αντίστοιχα στοιχεία για όλο το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης.

Πίνακας 4. Πληθυσμιακά στοιχεία των δήμων της δυτικής Θεσσαλονίκης

ΔΗΜΟΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΕΓΓΕΓΡΑΜΕΝΟΙ	ΜΕΛΗ ΔΣ
ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	84.397	99.245	65.175	41
ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	- 55.869	52.127	40.159	33
ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	74.254	101.753	62.859	41
ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	86.397	84.741	69.181	41
ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	87.255	91.279	58.651	41
ΠΥΛΑΙΑ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	50.162	70.110	48.176	33
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	375.276	325.182	269.137	49

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά τις προβλέψεις για τις τάσεις εξέλιξης του πληθυσμού θα πρέπει να σημειωθούν τα εξής :

- Στην δημοτική ενότητα Σταυρούπολης καταγράφεται το 2011 μόνιμος πληθυσμός 46.008 ατόμων. Στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της ενότητας αυτής, που

εγκρίθηκε και βρίσκεται σε ισχύ από το 2002, υπολογίστηκε πληθυσμός κορεσμού 43.900 άτομα. Αυτό σημαίνει ότι εφεξής θα ήταν αναμενόμενη μια σχετική μείωση του πληθυσμού, μηχανισμός που με βάση την πολεοδομική βιβλιογραφία παρατηρείται σχετικά σταθερά στις περιοχές που ξεπερνούν τον πληθυσμό κορεσμού.

- Στην δημοτική ενότητα Πολίχνης καταγράφεται το 2011 μόνιμος πληθυσμός 39.322 κάτοικοι. Στο υπό έγκριση κείμενο της τροποποίησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Πολίχνης, που συντάχθηκε τον Ιούλιο του 2010, παρατίθενται διάφορα σενάρια υπολογισμού του πληθυσμού για το έτος 2021. Ο πιο μετριοπαθείς και προκρινόμενος σύμφωνα και με τους μελετητές πληθυσμός προβλέφθηκε σε 50.000 άτομα.
- Στην δημοτική ενότητα Ευκαρπίας καταγράφεται το 2011 πληθυσμός 13.905 άτομα. Στο υπό έγκριση κείμενο της τροποποίησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Ευκαρπίας, που έχει συνταχθεί τον Μάιο του 2013, περιλαμβάνονται διάφορα σενάρια προσέγγισης της εξέλιξης του πληθυσμού, το επικρατέστερο από τα οποία είναι ότι η δημοτική αυτή ενότητα θα έχει το 2026 πληθυσμό που θα κυμαίνεται μεταξύ 20.000 - 25.000 κατοίκους.

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικότερες τάσεις μείωσης του πληθυσμού στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας², τις συνθήκες της κρίσης που ενέτειναν την μετανάστευση ειδικά του νέου πληθυσμού, τις τάσεις υπογεννητικότητας κλπ. αλλά και όλων των δεδομένων που παρατίθενται παραπάνω, μπορούμε να σημειώσουμε με σχετική ασφάλεια ότι **είναι αναμενόμενη η περαιτέρω αύξηση του πληθυσμού του Δήμου Παύλου Μελά με ρυθμούς πολύ ηπιότερους από αυτούς της προηγούμενης δεκαετίας.**

1.1.2 Πληθυσμιακές πυκνότητες

Η πληθυσμιακή πυκνότητα είναι ένας πολεοδομικός δείκτης, που εκφράζει την συγκέντρωση του πληθυσμού στις αστικές περιοχές, προκειμένου να υπολογιστούν οι προβλέψεις σε κοινωφελή και κοινόχρηστη υποδομή. Στον παρακάτω πίνακα σημειώνονται οι μεικτές πυκνότητες (τα άτομα δηλαδή που κατοικούν ανά εκτάριο) κάθε πολεοδομικής ενότητας με βάση τα στοιχεία των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

Πιν.5 Πυκνότητες ανά πολεοδομική ενότητα

Πολεοδομική ενότητα	Μέσος Σ.Δ.	Πυκνότητα (brutto)
Νεόκτιστα (Σ)	2,3	256
Άνωθεν Ασύλου (Σ)	1,89	215

² Κατά την Eurostat ο πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας παρουσίασε κατά το 2011 μείωση της τάξης του 1,2 % και το 2012 μείωση 7,1%.

Παύλου Μελά – ΠΕ9 (Π)	0,8-1,6	203
Μετέωρα - ΠΕ4 (Π)	0,8-1,8	196
Κάτω Ηλιούπολη (Σ)	1,8	188
Πρόνοια (Σ)	2,4	187
Κάτω Μετέωρα - ΠΕ3 (Π)	0,6-1,8	186
Κέντρο Ηλιούπολης (Σ)	1,8	186
Κάτω Ομόνοια (Σ)	1,8	183
Ηλιούπολη (Κτήμα Ρέτσου)	1,8	172
Ηλιούπολη (σχολεία) (Σ)	1,8	168
Επέκταση Πολίχνης - ΠΕ16* (Π)	0,8-1,6	167
Κεντρική Ομόνοια (Σ)	1,8	165
Ελπίδα - ΠΕ1 (Π)	1,8	149
Παλαιός Οικισμός - ΠΕ7 (Π)	1,6	149
Εργατικές κατοικίες Ευκαρπίας	-	143
Άνω Ηλιούπολη	1,75	140
Επέκταση Ελπίδας – ΠΕ2 (Π)	0,8-1,8	137
Άνω Νικόπολη	1,31	127
Κάτω Τερψιθέα	1,58	107
Μετέωρα κάτω από το άλσος – ΠΕ6 (Π)	0,6-0,8	100
Άνω Ομόνοια	1,8	100
Τερψιθέα - Αμπελώνες	1,39	99
Νεκροταφεία - ΠΕ8 (Π)	0,8	98
Νικόπολη Πολίχνης – ΠΕ14 (Π)	0,8	98
Κεντρική Τερψιθέα	1,62	96

Ευκαρπία - Τμήμα 1	1,0	94
Ανθόκηποι – ΠΕ13 (Π)	0,8	91
ΠΕ11 (Π)	0,8-1,6	90
Ευκαρπία - τμήμα 2	0,8	89
Γυμνάσια - ΠΕ12 (Π)	0,9-1,2	88
Ανω Μετέωρα - ΠΕ5 (Π)	0,8	88
Κάτω Νικόπολη	1,02	83
Μετέωρα – Υδραγωγείο - ΠΕ15 (Π)	0,8	68
ΠΕ17* (επέκταση άνω περιφερειακής οδού - Π)	0,4	40

Πηγή: ΓΠΣ δημοτικών ενοτήτων. * Οι πολεοδομικές ενότητες Π16 και Π17 δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί οικοδομικά.

Στον παραπάνω πίνακα δεν συμπεριλαμβάνονται οι περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες στο ΓΠΣ Ευκαρπίας ως περιοχές Αστικών Λειτουργιών, αλλά ούτε και οι περιοχές που ορίζονται από το ΓΠΣ Πολιχνης ως ζώνη υπηρεσιών περιθαλψης μητροπολιτικού επιπέδου και ζώνη οργανωμένης υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς δεν αφορούν την ανάπτυξη κατοικίας και συνεπώς δεν υπάρχει λόγος υπολογισμού της πυκνότητας. Επίσης δεν συμπεριλαμβάνονται οι εκτός σχεδίου περιοχές αυθαίρετης κατοικίας της Ευξεινούπολης, της Φιλοθέης και της Εφεδρούπολης.

Οι πυκνότητες που είναι κάτω των 100 ατόμων ανά εκτάριο θεωρούνται ιδιαίτερα χαμηλές και ανταποκρίνονται σε περιοχές πολύ ήπιας οικιστικής ανάπτυξης, όπως περιοχές δεύτερης κατοικίας. Στις περιπτώσεις αυτές η απόσταση μεταξύ των κατοικιών είναι μεγάλη και παρουσιάζονται προβλήματα τεχνικών υποδομών³ κ.α.. Οι περιοχές από 100 έως 400 άτομα ανά εκτάριο θεωρούνται γενικά αποδεκτές για τις αστικές περιοχές.

Στον παραπάνω πίνακα διακρίνουμε ότι δεν υπάρχουν περιοχές του Δήμου που να ξεπερνούν την ανώτατη αποδεκτή πυκνότητα, ενώ αντίθετα οι μισές περίπου περιοχές έχουν χαμηλές πυκνότητες **δείγμα της αστικής διάχυσης και του εκτεταμένου περιαστικού δικτύου της περιοχής.**

Επισημαίνεται επίσης η μεγάλη ανομοιομορφία μεταξύ των πυκνοτήτων των περιοχών του Δήμου. Η ανομοιομορφία αυτή δεν ακολουθεί μια γραμμική μείωση από τις περιοχές που γειτνιάζουν με το κέντρο έως τις πιο περιφερειακές (άρα και τις πιο πρόσφατα

³ Αραβαντινός, Α.,(1997). Πολεοδομικός Σχεδιασμός, εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα, σελ.325

κατοικημένες), αλλά σχετίζεται με τον ιδιαίτερο τρόπο και τον χρόνο κατοίκησης και συνεπώς πολεοδομικής εξέλιξης των ενοτήτων. Γενικά μεγάλες πυκνότητες εμφανίζουν οι περιοχές ιδιωτικής πολεοδόμησης χωρίς προ - υφιστάμενο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο (Ηλιούπολη) και περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο κατά την δεκαετία του 70, οπότε και επικρατούσαν ιδιαίτερα υψηλοί συντελεστές δόμησης (Νεόκτιστα, Άνωθεν Ασύλου, Ελπίδος).

Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η πυκνότητα είναι πολύ γενικός δείκτης για να είναι δυνατή η διεξαγωγή ειδικότερων συμπερασμάτων, όπως για παράδειγμα η συγκέντρωση επί μέρους ηλικιακών ομάδων σε κάποιες περιοχές. Σε μελέτη που εκπονήθηκε από τον Δήμο Σταυρούπολης το 2010 και αφορούσε την αξιολόγηση της διαθεσιμότητας των ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων παιχνιδιού και αφού υπολογίστηκε ο πραγματικός πληθυσμός κατοίκων από 0 έως 14 χρονών ανά πολεοδομική ενότητα, διαπιστώθηκε ότι κάποιες περιοχές, που διαθέτουν μεγάλη πυκνότητα εξυπηρετήσεων και γενικά πιο έντονα αστικά χαρακτηριστικά - όπως η Ηλιούπολη και η Πρόνοια - επιλέγονται ως τόπος κατοίκησης από τις οικογένειες με παιδιά και συνεπώς εμφανίζουν μεγαλύτερο δείκτη πυκνοκατοίκησης σε άτομα της παιδικής ηλικίας.

Επιπλέον ο γενικός δείκτης της πυκνότητας δεν περιλαμβάνει άλλα χαρακτηριστικά που μπορεί να αναδεικνύουν μια περιοχή ως πυκνή, όπως για παράδειγμα η πυκνότητα χρήσεων (μόνιμων ή περιστασιακών). Είναι μάλλον αυτονόμητο ότι τα εμπορικά κέντρα ή οι περιοχές αναψυχής των ενοτήτων μπορεί να παρουσιάζουν μεγάλες πυκνότητες χρήσης κάποιες ώρες της ημέρας και κάποιες άλλες ακριβώς το αντίθετο. Οι πυκνότητες χρήσης είναι δε ιδιαίτερα σημαντικές καθώς σημαίνουν αυξημένους κυκλοφοριακούς φόρτους, ανάγκη για μεγαλύτερο χώρο κυκλοφορίας πεζών κλπ..

1.1.3 Ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού

Η σημαντικότερη παρατήρηση σχετικά με την ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού στον Δήμο αφορά τα υψηλά ποσοστά που εμφανίζουν οι ηλικιακές ομάδες των παραγωγικών ηλικιών δηλαδή από 30 έως 54 χρονών, καθώς και υψηλά ποσοστά στην παιδική και εφηβική ηλικία. Πιο συγκεκριμένα και με βάση τις παρατηρήσεις στον πίνακα που ακολουθεί:

- Αυξημένα ποσοστά παρατηρούνται στις ηλικίες από 0 έως 14 χρονών (**17,41%** του συνόλου), συγκρισμα με αυτά των δήμων Κορδελιού – Ευόσμου (19,67%) και Πυλαίας – Χορτιάτη (18,33%)
- Αυξημένα επίσης ποσοστά στις ηλικιακές ομάδες του οικονομικά ενεργού πληθυσμού δηλαδή από 30 έως 54 χρονών (**40,29%** του συνόλου), που τον τοποθετούν μετά τον δήμο Κορδελιού – Ευόσμου (42,61%) και τον δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη (40,31%).
- Μικρότερα ποσοστά των ηλικιακών ομάδων άνω των 65 ετών (**13,31%** του συνόλου), πάλι σε αναλογία με τους δήμους Πυλαίας – Χορτιάτη (12,94%) και Κορδελιού – Ευόσμου (10,40%).

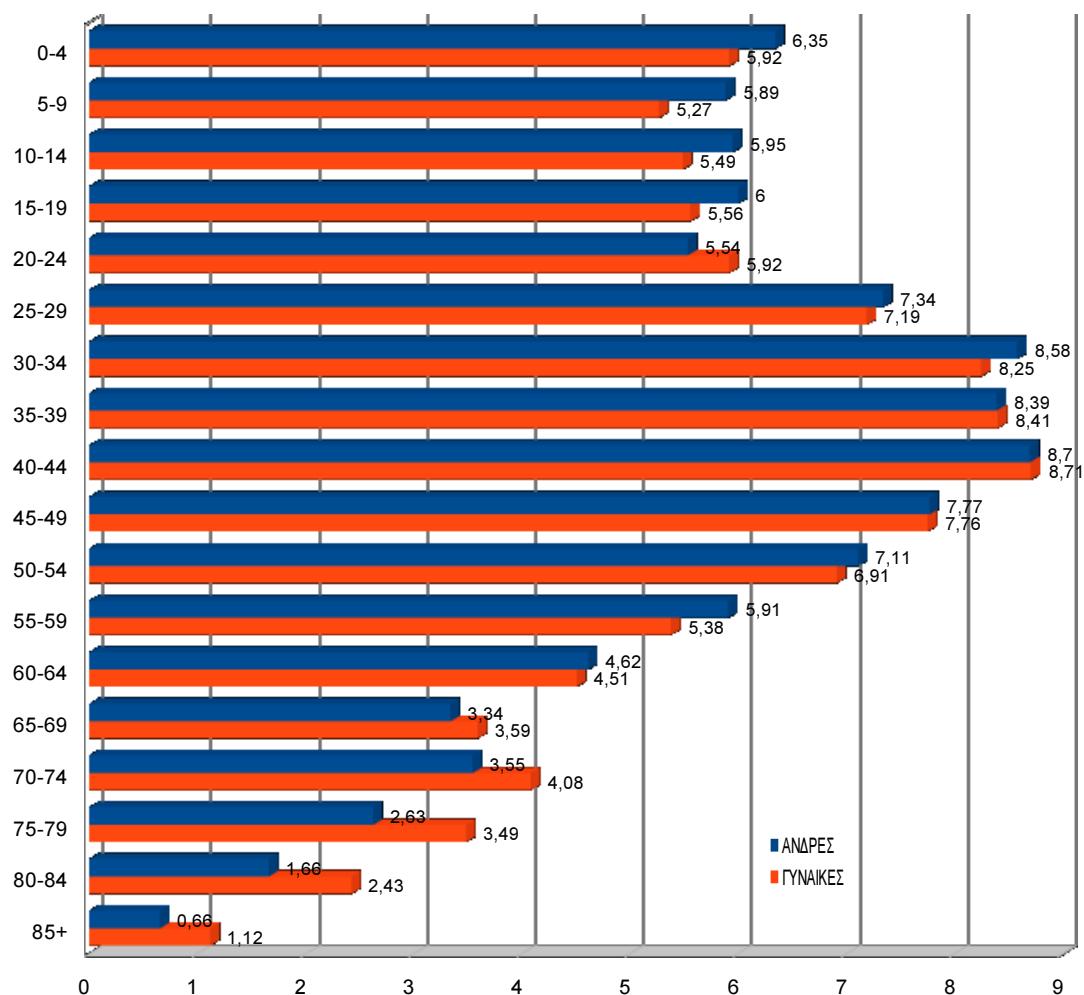
Εάν θα επιχειρούσαμε συνεπώς κάποια συμπεράσματα με χωρική αναφορά το Πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, **θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι δήμοι Κορδελιού - Ευόσμου, Πυλαίας - Χορτιάτη και Παύλου Μελά συγκεντρώνουν νεαρότερο πληθυσμό και αντίστοιχα μικρότερα ποσοστά γήρανσης του πληθυσμού.** Τα δεδομένα αυτά πρέπει να σχετίζονται με την πιο πρόσφατη οικιστική ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, με τη διαθέσιμη γη για σύγχρονη κατοικία και - τουλάχιστον για τις δυτικές περιοχές - με το μεγάλο αριθμό οικονομικών μεταναστών και ομογενών, που την τελευταία εικοσαετία επέλεξαν αυτή την περιοχή ως τόπο εγκατάστασης.

Πίνακας 6. Ποσοστά % ηλικιακών κατανομών στους δήμους του ΠΣΘ

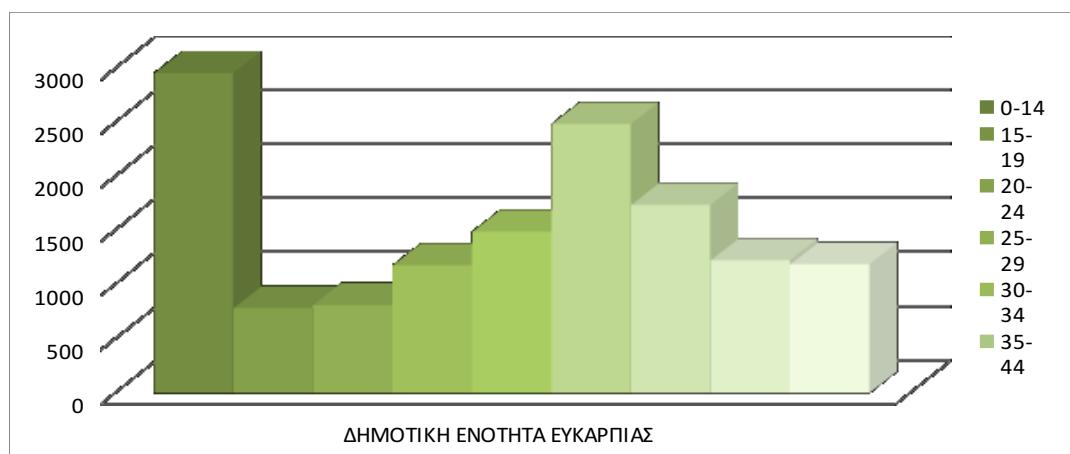
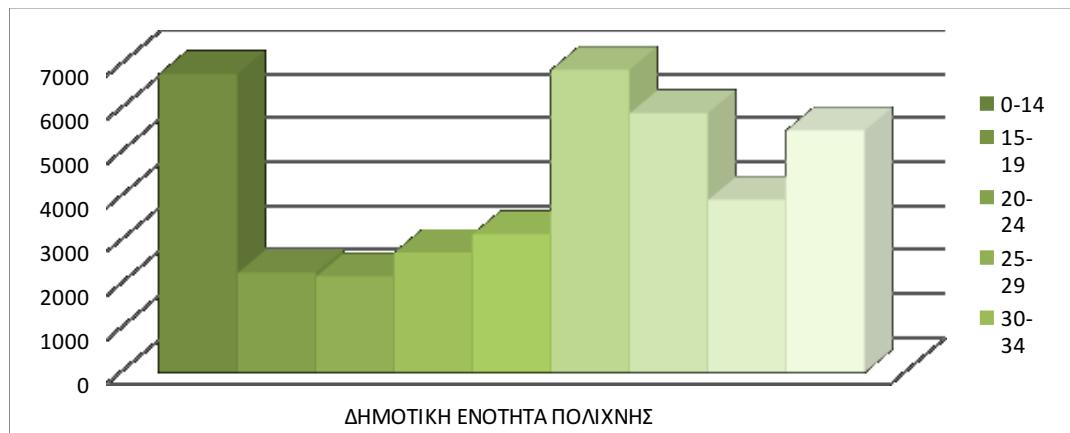
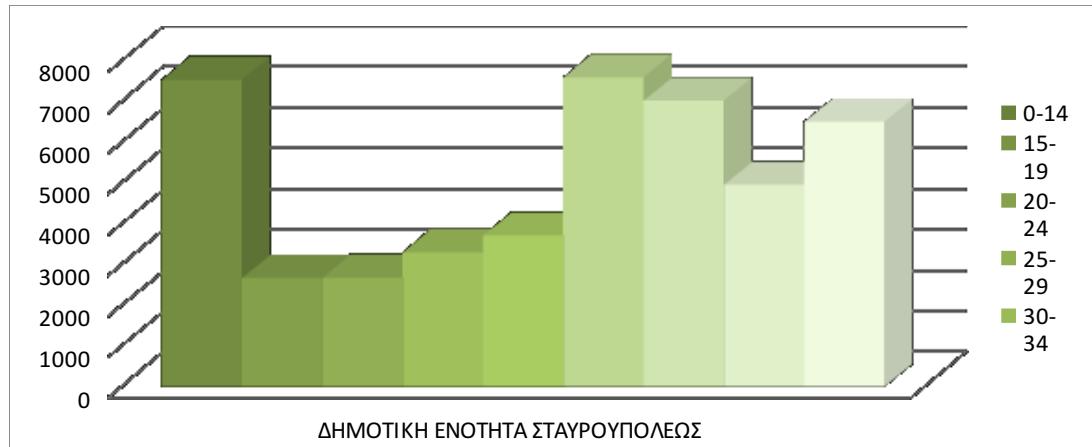
	0-14	15-19	20-29	30-54	55-64	65-85
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10,36	5,90	17,00	33,36	12,15	21,23
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	13,47	5,59	13,94	36,90	12,79	17,27
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	19,67	5,52	13,06	42,61	8,72	10,40
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	15,61	5,52	12,17	38,89	11,39	16,39
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	17,41	5,77	13,00	40,29	10,20	13,31
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	14,30	4,88	11,48	39,30	12,78	17,23
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	18,33	5,53	11,34	40,31	11,51	12,94

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ - ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ % ΑΝΑ ΦΥΛΟ

Αναλυτικότερα η ηλικιακή κατανομή για τις τρεις δημοτικές ενότητες παρουσιάζεται στα παρακάτω γραφήματα

1.1.4 Δείκτης γήρανσης, δείκτης εξάρτησης, δείκτης αντικατάστασης

Η δημογραφική γήρανση χαρακτηρίζει τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και αποτελεί αδιαμφισβήτητο φαινόμενο και της ελληνικής κοινωνίας. Ως δημογραφική γήρανση ορίζουμε την συνεχή αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων ατόμων (άνω των 65 ετών) στον συνολικό πληθυσμό. Στο Δήμο Παύλου Μελά - και σύμφωνα με τα δεδομένα της απογραφής του 2011 - το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε **13,3%** (Πιν.7). **Πρόκειται για σχετικά χαμηλό ποσοστό για τα δεδομένα της χώρας μας, που το 2000 είχε αντίστοιχο ποσοστό ηλικιωμένων 17%,** από το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (18% Ιταλία - 11,0% Ιρλανδία για την ίδια χρονιά)⁴. Μια σειρά από άλλους δείκτες μας βοηθούν στην εξειδίκευση της εικόνας σχετικά με την γήρανση του πληθυσμού στο Δήμο. Ο δείκτης γήρανσης αρχικά ορίζεται ως ο αριθμός των ατόμων άνω των 65 ετών ως προς 100 άτομα ηλικίας 0 - 14 ετών. Σε επίπεδο χώρας και για το 2011 το ποσοστό αυτό ήταν 135,4% σημαντικά αυξημένο, έναντι του 113,6% του 2015, γεγονός που δείχνει ακριβώς την συνεχή γήρανση του πληθυσμού. Το αντίστοιχο ποσοστό στον Δήμο Παύλου Μελά για το **2011 είναι 76,4% ποσοστό ιδιαίτερα χαμηλό σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο**, που επιβεβαιώνει τα συμπεράσματα του προηγούμενου κεφαλαίου για το μεγάλο ποσοστό νέου πληθυσμού στο Δήμο. Πρέπει βέβαια να σημειωθεί εδώ ότι εμφανίζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με το δείκτη γήρανσης ανά δημοτική ενότητα, καθώς ο δείκτης αυτός διαμορφώνεται σε 86,37% για την Σταυρούπολη, σε 81,17% για την Πολίχνη και 40,24% για την Ευκαρπία.

Ο δείκτης εξάρτησης είναι ο αριθμός των ατόμων 0-14 ετών και 65 και άνω ως προς 100 άτομα ηλικίας 15-64 ετών. Πρόκειται για έναν δημογραφικό δείκτη, που επιχειρεί να προσεγγίσει το ποσοστό του εξαρτημένου πληθυσμού από τον εν δυνάμει ενεργό. Ο δείκτης αυτός **ανέρχεται σε 44,35% για το σύνολο του Δήμου, ενώ διαμορφώνεται αντίστοιχα σε 43,94% για την Σταυρούπολη, 45,46% για την Πολίχνη και 42,46% για την Ευκαρπία**. Σημειώνεται ότι για το 2009 και για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ο δείκτης αυτός ήταν 50,93%, ενώ ο μέσος όρος της χώρας ανήλθε από 47,0% το 2001 σε 51,2% το 2011. Ωστόσο γενικά συμπεράσματα σχετικά με τον δείκτη εξάρτησης θα πρέπει να εξάγονται με πολλή προσοχή και αυτό γιατί ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι στην πραγματικότητα πολύ μικρότερος της ηλικιακής ομάδας 15-64 λόγω της ανεργίας, του ότι πολλά άτομα συνταξιοδοτούνται σε ηλικία μικρότερη των 65 ετών ή λόγω του ότι σημαντικός αριθμός ατόμων δεν έχει ενταχθεί στην αγορά εργασίας. Έτσι, εάν ήθελε κανείς να υπολογίσει την πραγματική οικονομική εξάρτηση, θα έπρεπε να λάβει υπόψη τον αριθμό των συνταξιούχων, των δικαιούχων παροχών λόγω μείωσης της απασχόλησης και των ανέργων σε σχέση με τον αριθμό των εργαζομένων που χρηματοδοτούν με τις εισφορές και τους φόρους τους τις κοινωνικές παροχές.

Η Eurostat υπολογίζει στο δείκτη εξάρτησης μόνο τα άτομα άνω των 65 ετών που είναι και οι δικαιούχοι παροχών των ακραίων ηλικιών της ηλικιακής πυραμίδας σε σχέση με τον ενεργό πληθυσμό. Σύμφωνα με αυτόν τον υπολογισμό η Ελλάδα έχει πολύ υψηλό δείκτη

⁴ Βύρων Κοτζαμάνης - Δημογραφική γήρανση στη Μεταπολεμική Ελλάδα, Εργαστήριο δημογραφικών και κοινωνικών αναλύσεων, <http://www.demography-lab.prd.uth.gr>

εξάρτησης, 30,86% για το 2013, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που είναι 27.48%⁵. Προβλέπεται δε ότι τις επόμενες δεκαετίες θα σημειωθεί σε όλες τις χώρες της ΕΕ σαφής αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων με ταυτόχρονη μείωση του ενεργού πληθυσμού. Η δυσμενής αυτή κατάσταση, καθώς και η δυσοίωνη πρόβλεψη για τη γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης και τη μείωση της παραγωγικής της ικανότητας, έχει προβληματίσει ιδιαίτερα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που για την επιτυχή αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων προωθεί μια σειρά από μέτρα για την μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού σε συνδυασμό με την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας⁶. Τέτοια μέτρα πρέπει να επιχειρούν την με τον κατάλληλο τρόπο ώθηση της διαδικασίας ένταξης στην αγορά εργασίας, την κατάργηση των φραγμών στην απασχόληση των ατόμων με αναπηρία, την αύξηση των προσπαθειών εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής και την βελτίωση της δίκαιης κατανομής των οικογενειακών υποχρεώσεων.

Ο δείκτης αντικατάστασης είναι ο αριθμός νέων 10-14 ετών ως προς 100 άτομα 60-64 ετών και δείχνει το πόσο νεαρός είναι ο πληθυσμός. **Για την περιοχή του δήμου ο δείκτης αυτός είναι 166,44%, ιδιαίτερα αυξημένος σε σχέση με το 105,83 που ίσχυε για επίπεδο χώρας το 2010, ακόμη και σε σχέση με το 102,87% που ίσχυε την ίδια χρονιά για την Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας⁷** επιβεβαιώνοντας τα όσα σημειώνονται στην προηγούμενη ενότητα σχετικά με τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ατόμων νεαρής ηλικίας στον Δήμο μας.

1.1.5 Οικογενειακή κατάσταση

Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο πληθυσμός του δήμου που εντάσσεται σε ανεξάρτητα νοικοκυριά ανέρχεται σε 98,4% του συνόλου, καθώς 97.700 άτομα ζουν σε 35.374 νοικοκυριά. Ο μέσος όρος νοικοκυριού υπολογίζεται σε 2,8 άτομα/νοικοκυριό, σχετικά αυξημένος σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο που είναι 2,6 άτομα/νοικοκυριό. Ο επιμερισμός των νοικοκυριών σε μονομελή, διμελή, τριμελή κλπ. νοικοκυριά φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πιν.7 Νοικοκυριά ανά μέλη

Μέλη	Νοικοκυριά
1 μέλος	6888
2 μέλη	9564

⁵ http://ec.europa.eu/eurostat/data/database?node_code=tsdde511, πίνακας με τίτλο "Projected old-age dependency ratio"

⁶ Από την γνωμοδότηση SOC/400 της ευρωπαϊκής οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής με θέμα "Το μέλλον της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας - αναζήτηση μιας αποτελεσματικής αντίδρασης στη δημογραφική εξέλιξη", εισηγητής W.Greif, 2011.

⁷ Στοιχεία από τον Υγειονομικό χάρτη του ιστότοπου www.ygeiamap.gr

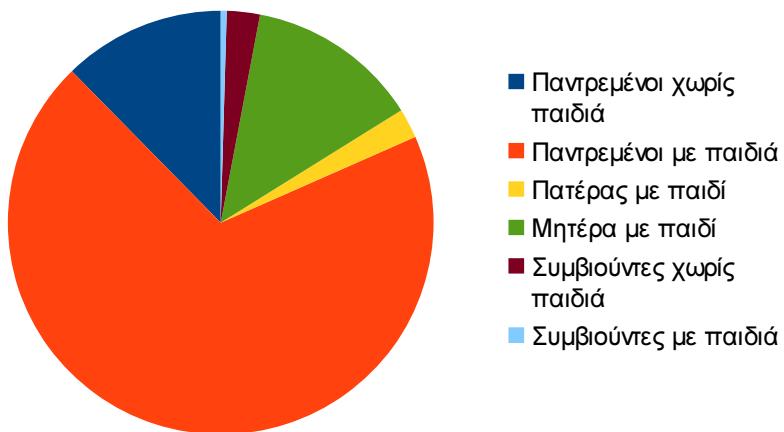
3 μέλη	8034
4 μέλη	8056
5 μέλη και άνω	2850
Σύνολο	35374

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδία επεξεργασία

Στον δήμο καταγράφονται επίσης 23.188 πυρηνικές οικογένειες, οι περισσότερες από τις οποίες είναι παντρεμένα ζευγάρια με παιδιά **69,78%**, ενώ η ελεύθερη συμβίωση εμφανίζει πολύ χαμηλό ποσοστό. Αναλυτικά η κατανομή των νοικοκυριών σε τύπους οικογένειας εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πιν.8 Τύπος νοικοκυριού ανά δημοτική ενότητα

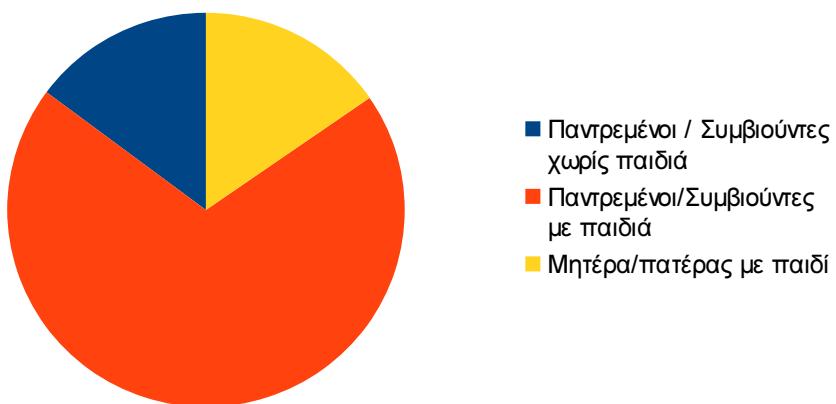
Εδαφική ενότητα	Πυρηνικές οικογένειες	Παντρεμένοι χωρίς παιδιά	Παντρεμένοι με παιδιά	Πατέρας με παιδί	Μητέρα με παιδί	Συμβιούντες χωρίς παιδιά	Συμβιούντες με παιδιά
Σταυρούπολης	10645	1268	7339	238	1517	235	48
Πολίχνης	9152	1097	6369	204	1200	246	36
Ευκαρπίας	3391	491	2366	79	330	102	23
Σύνολο	23188	2856	16074	521	3047	583	107

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδία επεξεργασία

Πιν.9 Ποσοστά πυρηνικών οικογενειών ανά τύπο

Εδαφική ενότητα	Παντρεμένοι / Συμβιούντες χωρίς παιδιά	Παντρεμένοι/Συμβι ούντες με παιδιά	Μητέρα/πατέρας με παιδί
Σύνολο	14,83	69,78	15,38
Σταυρούπολης	14,11	36,33	16,48
Πολίχνης	14,67	69,98	15,34
Ευκαρπίας	17,48	70,45	12,06

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ίδια επεξεργασία

Το ποσοστό των οικογενειών που αποτελούνται από έναν μόνο γονέα ανέρχεται στο σύνολο του δήμου σε **15,38%**, ενώ διαφοροποιήσεις υπάρχουν μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων, καθώς στην περιοχή της Σταυρούπολης οι μονογονεικές οικογένειες είναι 16,48% του συνόλου, στην Πολίχνη 15,34% και στην Ευκαρπία 12,06%.

Μονογονεϊκή οικογένεια θεωρείται αυτή που αποτελείται από έναν γονέα χωρίς σύντροφο ή σύζυγο με ένα τουλάχιστον ανύπαντρο και εξαρτώμενο παιδί. Η ηλικία μέχρι την οποία ένα παιδί θεωρείται εξαρτώμενο είναι το 18° έτος. Στην μονογονεϊκή οικογένεια μπορούν βέβαια να συμβιώνουν και άλλα άτομα, όπως αδέρφια ή γονείς του γονέα. Στην Ελλάδα αυτές οι οικογένειες είναι συνήθως αποτέλεσμα διαζυγίου, γεγονός που κάνει την μορφή της οικογένειας μη σταθερή, καθώς μπορεί να καταλήξει σε μια άλλη μορφή συμβίωσης. Με άλλα λόγια και για τα κοινωνικά δεδομένα της χώρας μας η μονογονεϊκότητα δεν αποτελεί εκ των προτέρων επιλογή.

Με βάση τα δεδομένα της απογραφής του 2001, οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούσαν το 12% του συνόλου των οικογενειών της χώρας (318.663 σε σύνολο 2.697.141 οικογενειών)⁸. Αντίστοιχα για το 2011 οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούσαν το 14% των οικογενειών (418.812 σε σύνολο 3.021.133). Συνεπώς, και για

⁸ Εργαστήρι δημογραφικών και κοινωνικών αναλύσεων, «δημογραφικά νέα», Νοικοκυρία και οικογένειες στην Ελλάδα, Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2009, τεύχος 8

την περιοχή του δήμου μας, τα ποσοστά των μονογονεϊκών οικογενειών της Σταυρούπολης και της Πολίχνης είναι υψηλότερα του αντίστοιχου ποσοστού της χώρας. Στην μεγάλη τους πλειοψηφία οι οικογένειες αυτές έχουν για αρχηγό την μητέρα.

1.1.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Το δημογραφικό χαρακτηριστικό, το οποίο φαίνεται να έχει αλλάξει σημαντικά στην διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας για τις περιοχές του δήμου είναι το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων. Στον παρακάτω πίνακα σημειώνονται αθροιστικά τα αντίστοιχα ποσοστά αποφοίτων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους τρεις δήμους Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας και για τα έτη 1991 και 2001 και για το σύνολο του καλλικρατικού δήμου το 2011. Παρατηρούμε ότι, αν και ανάμεσα στο 1991 και το 2001 υπάρχει μια αντιστροφή μεταξύ των ποσοστών των αποφοίτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με ενίσχυση του δευτέρου, το ποσοστό των αποφοίτων τριτοβάθμιας παρέμεινε σχετικά σταθερό. Αντίθετα σημαντικότερες ήταν οι αλλαγές την τελευταία δεκαετία, όπου το ποσοστό των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχεδόν τριπλασιάστηκε, ενώ μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό των αποφοίτων πρωτοβάθμιας.

Πιν.10 Επίπεδο εκπαίδευσης

Επίπεδο εκπαίδευσης	1991		2001		2011	
Πρωτοβάθμια	24735	49,42%	33470	43,73%	21369	26,52%
Δευτεροβάθμια	- 22230	44,42%	38173	49,87%	45872	56,93%
Μεταδευτεροβάθμια						
Τριτοβάθμια	3086	6,16%	4905	6,40%	13335	16,54%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ίδια επεξεργασία

1.1.5 Ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες - Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες

Για την συγκρότηση των κατηγοριών των ευάλωτων - ειδικών κοινωνικών ομάδων χρησιμοποιήθηκαν όσα αναλυτικά καταγράφονται στο ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και αναλυτικότερα στον νέο κανονισμό 1304/2013 (20/12/2013) για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, αλλά και στο Ν 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα. Σύμφωνα με τα παραπάνω κείμενα, στις «Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού» ανήκουν τα άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά, και πολιτισμικά αίτια. Σε αυτές ανήκουν οι άνεργοι νέοι, οι άνεργες γυναίκες, οι άνεργοι άνω των πενήντα ετών, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, οι αναλφάβητοι, οι μετανάστες, οι πρόσφυγες κλπ. Στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού περιλαμβάνονται άτομα που η ένταξή τους στην

κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες, εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες.

Εδική αναλυτική αναφορά στα θέματα της ανεργίας θα ακολουθήσει στην επόμενη ενότητα εδώ θα επικεντρωθούμε στις ομάδες, που εντοπίζονται ως ευάλωτες στα διοικητικά όρια του δήμου και που η κατάταξή τους σε αυτή την κατηγορία δεν σχετίζεται μόνο με τις συνθήκες απασχόλησης τους. Τα στοιχεία που παραθέτουμε αντλούνται αριθμητικά, αλλά και εμπειρικά μέσα από τα αποτελέσματα της δράσης των δομών κοινωνικής στήριξης και αλληλεγγύης που αναπτύσσει ο Δήμος τα τελευταία χρόνια. Η γενική διαπίστωση από τη λειτουργία των δομών αυτών είναι ότι τα πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας και οι συνθήκες δημοσιονομικής κρίσης των τελευταίων ετών έχουν διαμορφώσει συνθήκες διευρυμένης φτώχειας, η οποία δε σχετίζεται αποκλειστικά και μόνο με το μέγεθος του εισοδήματος ενός νοικοκυριού, αλλά και με μια σειρά από άλλες κοινωνικές και υλικές αποστερήσεις. Έτσι η φτώχεια σημαίνει για άλλους αποστέρηση των υπηρεσιών υγείας επειδή είναι ανασφάλιστοι, για άλλους ενεργειακή φτώχεια λόγω αδυναμίας πληρωμής του κόστους θέρμανσης, για άλλους υποστησιμό και για άλλους αδυναμία συμμετοχής σε εκπαιδευτικά στάδια. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται αύξηση των αιτημάτων που απευθύνονται στην κοινωνική υπηρεσία του Δήμου κατά 55% για ψυχολογική στήριξη, 439% για κοινωνική στήριξη, 177% για εργασιακή στήριξη. Οι ωφελούμενοι του προγράμματος «βοήθεια στο σπίτι» έχουν αυξηθεί κατά 54% και ο αριθμός των δεμάτων του κοινωνικού παντοπωλείου, που δίνονται σε οικογένειες με ιδιαίτερα οικονομικά προβλήματα, έχει αυξηθεί κατά 132%.

Στον πίνακα που ακολουθεί σημειώνονται στοιχεία του 2014, που διατηρούνται στην κοινωνική υπηρεσία, σχετικά με τα άτομα ευάλωτων - ειδικών ομάδων που δέχθηκαν κοινωνική στήριξη.

Πιν.11 Αριθμός ατόμων ευάλωτων - ειδικών ομάδων που δέχθηκαν κοινωνική στήριξη το 2014

Ευάλωτες ομάδες	
Άτομα με αναπηρίες	2.468 (δικαιούχοι προνοιακών επιδομάτων)
Εξαρτημένοι/Απεξαρτημένοι	400
Οροθετικοί	3
Φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι	19
Ανήλικοι παραβάτες	3
Ειδικές ομάδες	

Άνεργοι	19.080
Μακροχρόνια άνεργοι	7.655
Άνεργοι ηλικίας 54-65	2.673
Αρχηγοί μονογονεικών	3.568

Σε σχέση με την ειδική ομάδα των μεταναστών και παλιννοστούντων ομογενών θα πρέπει αρχικά να κάνουμε κάποιες σημαντικές αναφορές, που αντλούνται από μια εκτεταμένη έρευνα του ΤΕΕ/ΚΜ η οποία εκπονήθηκε το 2006 και εξετάζει την εγκατάσταση των ομάδων αυτών στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης⁹.

Σύμφωνα με τα βασικά ευρήματα της έρευνας αυτής, την εγκατάσταση των μεταναστών στο ΠΣΘ χαρακτηρίζουν :

- η υπο - αντιπροσώπευση των Αλβανών μεταναστών στο ΠΣΘ σε σχέση με τα πανελλαδικά επίπεδα (43,47% στο ΠΣΘ έναντι του 55,67% σε πανελλαδικό επίπεδο)
- η υπερ - αντιπροσώπευση των μεταναστών από την πρώην Σοβιετική Ένωση (33,03% στο ΠΣΘ έναντι του 9,24% σε πανελλαδικό επίπεδο)
- η υπο - αντιπροσώπευση μεταναστών από άλλες χώρες και άλλες φυλές, ειδικά σε σχέση με την Αθήνα που έχει τον χαρακτήρα της κοσμοπολίτικης μητρόπολης
- η αντιπροσώπευση στους δυτικούς δήμους και κυρίως στις περιοχές Αμπελοκήπων, Πολιχνης και Σταυρούπολης μεταναστών από τις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ σε ποσοστό πάνω από το 50%.

Τα παραπάνω ανταποκρίνονταν στα δεδομένα της εποχής που εκπονούνταν η έρευνα. Από τότε και ως σήμερα παρατηρείται μια εξέλιξη στην κοινωνική συσσωμάτωση αυτών των μεγάλων μεταναστευτικών ομάδων, δηλαδή των Αλβανών και των παλιννοστούντων ομογενών, τόσο μέσα από την πολιτογράφησή τους, όσο και μέσα από την ένταξή τους στην εργασιακή, εκπαιδευτική και κοινωνική πραγματικότητα της πόλης. Ωστόσο κάποια χαρακτηριστικά της εγκατάστασης, ιδίως των ομογενών παλιννοστούντων, έχουν οδηγήσει στην διαμόρφωση μιας ιδιότυπης κατάστασης θυλάκων χωρικού και κοινωνικού αποκλεισμού, που εντοπίζεται εντονότατα στα διοικητικά όρια του δήμου.

Η εγκατάσταση των μεταναστών ομογενών και αλλογενών στην πόλη δεν πραγματοποιήθηκε στο κενό, αλλά σε μια χωρική αστική κατάσταση με ήδη έντονα διαμορφωμένα χαρακτηριστικά διπολισμού - χωρικού δηλαδή διαχωρισμού - ανάμεσα στην δυτική "υποβαθμισμένη" πόλη και την ανατολική. Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού παλιννοστούντων ομογενών, με την ευνοϊκή προϋπόθεση του δανεισμού τους με εγγύηση

⁹ ΤΕΕ/ΚΜ, Μόνιμη Επιτροπή Αρχιτεκτονικών Θεμάτων (2006).Βυζιτή Σ.,Καραμανλή Θ.,Κατσαβουνίδου Γ., Κούρτη Π., Μπασιάκου Ν., Ράσκου Μ., Τσιτσελίκης Κ., Αρχιτεκτονικοί και πολεοδομικοί μετασχηματισμοί λόγω του φαινομένου της μετανάστευσης.

του ελληνικού κράτους, καθώς και η τάση να συγκεντρώνονται χωρικά, βασιζόμενοι στην αλληλοβοήθεια των συγγενικών και οικογενειακών τους δικτύων, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πυροδότηση ενός κατασκευαστικού μηχανισμού πολυκατοικιών σε περιοχές νέο - εντασσόμενες στο σχέδιο πόλης, που όμως δεν θα μπορούσαν να προσελκύσουν εύκολα γηγενή πληθυσμό λόγω των ιδιαίτερων χωρικών μειονεκτημάτων τους (όπως η συγκοινωνιακή απομόνωση κλπ.). Τέτοια περιοχή είναι η Νικόπολη στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης.

Ταυτόχρονα δεν αποφεύχθηκε ο ανεπίσημος τρόπος παραγωγής κατοικίας, αυτός των αυθαιρέτων. Στα όρια του δήμου υπάρχουν οι περιοχές της Ευξεινούπολης, της Εφεδρούπολης και της Φιλοθέης ανεπτυγμένες αυθαίρετα σε πρόχειρα οικοπεδοποιημένη περιαστική γη, στις οποίες στεγάζονται αρκετές χιλιάδες ομογενών. Οι περιοχές αυτές εμφανίζουν τα συνήθη προβλήματα χωρικής απομόνωσης και περιβαλλοντικής υποβάθμισης, όπως μίδη ασύμβατων χρήσεων γης (γειτνίαση με βιομηχανικές εγκαταστάσεις) και έλλειψη κοινωνικού εξοπλισμού και υποδομών.

Αν και δεν υπάρχουν εξειδικευμένες έρευνες για να προσεγγίσουμε τα κοινωνικά δεδομένα των περιοχών αυτών, η καθημερινή εμπειρία της λειτουργίας των υποστηρικτικών δομών του δήμου μας επιτρέπει να αποδεχθούμε τα όσα περιγράφονται στην βιβλιογραφία και συνδέουν τα φαινόμενα χωρικής υποβάθμισης με τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σύμφωνα πάντως με υπολογισμούς, που σημειώνονται σε μια μελέτη σχετική με την κατοίκηση σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού στην περιφέρεια της πόλης¹⁰, ο πληθυσμός που κατοικούσε σε περιοχές με κυρίαρχο πληθυσμό ομογενών αυξήθηκε ανάμεσα στο 1991 και 2001, στην Σταυρούπολη 5,02%, στην Πολίχνη 8,09% και στην Ευκαρπία 49,88% (σελ.281). Στις διαπιστώσεις της μελέτης περιλαμβάνονται επίσης κάποια δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών, όπως το υψηλό επίπεδο αναλφαβητισμού των κατοίκων (24,9%) που σχετίζεται με την ελληνική γλώσσα και αφορά περισσότερο τους ηλικιωμένους, το χαμηλό ποσοστό απασχολούμενων (62%), η μη συσχέτιση του μορφωτικού επιπέδου με την εργασία, ο μεγάλος αριθμός εξαρτώμενης εργασίας (το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων καταγράφεται ως εργατοτεχνίτες 54,9%).

Οι περιοχές των παλιννοστούντων ομογενών παρουσιάζουν επίσης ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό ιδιοκατοίκησης και συνεπώς κατοίκηση από γηγενείς ή εσωτερικούς μετανάστες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται "κλειστές κοινότητες" - θύλακες με σύνθετα προβλήματα οικιστικά και κοινωνικά.

¹⁰ Χαρίκλεια Χριστοδούλου, (2008). Αστικοποίηση & χώροι κοινωνικού αποκλεισμού: Εγκαταστάσεις κατοίκησης στην περιφέρεια της Θεσσαλονίκης 1988 - 2000, διδακτορική διατριβή, ΑΠΘ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης

1.2 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.2.1 Παραγωγικές δραστηριότητες στην περιοχή του Δήμου

Οι τρεις δημοτικές ενότητες που συνθέτουν τον δήμο, εξελίχθηκαν σταδιακά από μικροί προσφυγικοί πυρήνες στην περιφέρεια του αστικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, σε αστικές περιοχές του πολεοδομικού συγκροτήματος. Η περιοχή της Σταυρούπολης αποτελούσε περιοχή αστικής αποκατάστασης προσφύγων, ενώ οι άλλες δύο περιοχές η Πολίχνη και η Ευκαρπία περιοχές γεωργικής αποκατάστασης, γεγονός που σημαίνει ότι για αρκετά χρόνια και κυρίως έως τα χρόνια της εσωτερικής μετανάστευσης, στις περιοχές αυτές διατηρούνταν ακμαίος ο κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής. Σήμερα, με δεδομένο τον αστικό εν γένει χαρακτήρα της περιοχής και τα φυσικο-γεωγραφικά της χαρακτηριστικά, ο γεωργικός τομέας στο σύνολό του δε συνεισφέρει καθόλου στην ανάπτυξη της περιοχής.

Λόγω επίσης της οριακής θέσης του δήμου, σε σχέση με την κυρίως αστική ζώνη και σε μεγάλο τμήμα του, αποτελεί τόπο εγκατάστασης βιομηχανικών-βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, ενώ τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται σημαντικά και ο τριτογενής τομέας, με την μορφή των μεγάλων πολύ - εμπορευματικών εγκαταστάσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, περισσότερο από το ήμισυ των εργαζόμενων απασχολείται στον τριτογενή τομέα, καταγράφοντας μία αύξηση του ποσοστού συμμετοχής του τομέα αυτού στη συνολική απασχόληση της περιοχής της τάξης του 22%, αύξηση που λαμβάνει χώρα εις βάρος του δευτερογενούς τομέα (βλ. Πίνακας 13).

Οι βιομηχανίες-βιοτεχνίες είναι διεσπαρμένες και κατά κύριο λόγο χωροθετημένες στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Ευκαρπίας, με ιδιαιτέρες πυκνώσεις: α) στο βόρειο άκρο, δυτικά της οδού Λαγκαδά (με εξαίρεση τα μέτωπα επί της εν λόγω οδού, όπου κυριαρχούν χρήσεις εμπορίου), β) στην περιοχή της Ευξεινούπολης, γ) στα ανατολικά, βόρεια της εξωτερικής περιφερειακής οδού (τμήμα της Εγνατίας Οδού) και δ) στο τμήμα μεταξύ της οδού Λαγκαδά και του εγκεκριμένου ορίου του οικισμού, νότια της περιφερειακής οδού. Στη Δ.Ε. Πολίχνης, η μοναδική σήμερα σημαντική συγκέντρωση βιομηχανιών-βιοτεχνιών παρατηρείται στην περιοχή δυτικά της οδού Λαγκαδά, αν και ο αριθμός των μονάδων που βρίσκονται σε λειτουργία έχει μειωθεί σε σύγκριση με τις προηγούμενες δεκαετίες. Στη Δ.Ε. Σταυρούπολης η εν λόγω χρήση υφίσταται την πίεση των αμιγώς εμπορικών χρήσεων και δεν έχουν απομείνει παρά ελάχιστες μονάδες. Ειδικά τα κελύφη των παλαιών καπναποθηκών, που ήταν κυρίως συγκεντρωμένα στην περιοχή της Τερψιθέας, είτε έχουν ήδη επαναχρησιμοποιηθεί με άλλη χρήση, είτε παραμένουν ανενεργά. Σε όλη την εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου καταγράφονται αρκετά κτίρια πρώην βιομηχανικής χρήσης που παραμένουν κλειστά, πολλά εκ των οποίων προορίζονται για ενοικίαση ή πώληση.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, αν και η περιοχή επί της οδού Λαγκαδά αλλά και η ευρύτερη περιοχή της (ίσως και άλλες περιοχές εντός των ορίων του δήμου) απέκτησε και διατήρησε για αρκετά χρόνια έναν εν γένει βιομηχανικό-βιοτεχνικό χαρακτήρα, δέχθηκε πλήγμα από

τη γενικότερη αποβιομηχάνιση¹¹. Ένα πλήθος εργοστασίων έκλεισε, τάση που εξακολουθεί να ενισχύεται από τη γενικότερη οικονομική ύφεση της χώρας τα τελευταία χρόνια. Μέρος αυτών των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα αντικαταστάθηκαν από δραστηριότητες του τριτογενούς, ωστόσο πολλές από τις λειτουργούσες παλαιότερα βιομηχανικές εγκαταστάσεις είναι σήμερα εγκαταλελειμμένες. Ορισμένες από αυτές υποχρησιμοποιούνται, με την έννοια ότι λειτουργούν ορισμένα τμήματά τους, κυρίως στο ισόγειο, ως χώροι αποθήκευσης.

Σε έρευνα/μελέτη που διενεργήθηκε στο τέλος της δεκαετίας του '90¹² διαπιστώθηκε ότι στο Βορειοδυτικό ΠΣΘ, παρατηρήθηκε μεγάλη συγκέντρωση επιχειρήσεων στους εξής κλάδους: κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, βιομηχανία ξύλου, κατασκευή ειδών ένδυσης, κατασκευή επίπλων και κατεργασία δέρματος.

'Οσον αφορά στον τριτογενή τομέα, και ειδικότερα τον κλάδο του εμπορίου, παρατηρείται σημαντική εμπορική δραστηριότητα εντός των ορίων του δήμου. Στην εκτός σχεδίου περιοχή οι δραστηριότητες αυτές εντοπίζονται κυρίως: α) στα μέτωπα επί της οδού Λαγκαδά, β) επί της επαρχιακής οδού Ωραιοκάστρου - Θεσσαλονίκης, γ) κατά μήκος της εσωτερικής περιφερειακής οδού και δ) στα βόρεια άκρα της Δ.Ε. Πολίχνης. Οι περισσότερες από αυτές τις επιχειρήσεις αφορούν εμπόριο επίπλων, με ιδιαίτερη συγκέντρωσή τους επί της οδού Λαγκαδά. Αρκετές εμπορικές επιχειρήσεις, εκθέσεις, πολυκαταστήματα και υπεραγορές τροφίμων και οικιακού εξοπλισμού συγκεντρώνονται στην περιοχή δυτικά της οδού Λαγκαδά (πάνω από τον ανισόπεδο κόμβο), στην περιοχή ανατολικά της οδού Λαγκαδά (κάτω από τον ανισόπεδο κόμβο), επί της Λεωφόρου Στρατού και επί της οδού Ανδρέα Παπανδρέου. Σημαντικούς πόλους αποτελούν, από πλευράς μεγέθους και εμβέλειας, το εμπορικό πολυκατάστημα *Carefour*, καθώς και η συγκέντρωση εμπορίας παιχνιδιών (*Jumbo*) και ειδών ένδυσης επί της οδού Θεσσαλονίκης. Αξιόλογη συγκέντρωση λιανικού εμπορίου (καταστήματα ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών ειδών, ένδυσης, υπόδυσης, τροφίμων, επίπλων κ.ά.), αλλά και υπηρεσιών (τράπεζες, ταχυδρομείο, γραφεία, ιατρεία, γυμναστήρια, κέντρα εκπαίδευσης, καταστήματα εστίασης - αναψυχής, κ.ά.) παρατηρείται και εντός του αστικού ιστού, κυρίως στα επί των κύριων οδικών αξόνων.

Τέλος, πολύ κρίσιμη παράμετρος για την οικονομία της περιοχής και τη μελλοντική της ανάπτυξη είναι ο αξιόλογος πυρήνας δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα, κοντά στον κόμβο Κ6 της Εσωτερικής Περιφερειακής, όπου είναι χωροθετημένα το Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου και το 424 ΓΣΝ Θεσσαλονίκης, που εξυπηρετούν ανάγκες σε επίπεδο Νομού και Περιφέρειας, καθώς και ορισμένα μεγάλα πολυκαταστήματα και εκθέσεις υπερτοπικής σημασίας.

¹¹ Βάρβογλη Χ., Παπάζογλου Α., 2011. *Στρατηγική Επανάχρησης-Αναγέννησης περιοχών σε εγκατάλειψη: το παράδειγμα της Θεσσαλονίκης*, Διπλωματική Εργασία, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Α. Γιαννακού), σσ. 83-84.

¹² Δήμος Σταυρούπολης (ανάδ. ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΕΠΕ & Κ. Γκέκα), 1999. *Επιχειρηματικό Σχέδιο του Κέντρου Επαγγελματικής Στήριξης και Κατάρτισης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης Α.Ε.*, Τελική Έκθεση, Θεσσαλονίκη, σ. 37.

1.2.2 Απασχόληση του πληθυσμού - ανεργία

Βάση της απογραφής του 2001, ο ενεργός πληθυσμός του δήμου Παύλου Μελά ανερχόταν σε 38.985 άτομα, αντιπροσωπεύοντας το 44,51% του μόνιμου πληθυσμού του δήμου. Μάλιστα, και οι τρεις δημοτικές ενότητες παρουσιάζουν παρόμοια ποσοστά ενεργού πληθυσμού ως προς το σύνολο του πληθυσμού τους. Το 2011 ο ενεργός πληθυσμός του δήμου αυξήθηκε κατά 1 ποσοστιαία μονάδα φτάνοντας τα 45.000 άτομα εργαζόμενους και ζητούντες εργασία και ποσοστό 45,34%.

Πιν.12 Ενεργός πληθυσμός και ανεργία 1991 – 2011

Δήμος Παύλου Μελά	Πληθυσμός	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Κλάδοι δραστηριότητας		
			Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής
1991	68970	28379	198	12017	11670
2001	87587	38985	391	19086	19086
2011	99450	45000	343	5547	24319
Μεταβολή 2001 – 2011	13,50%	15,40%	-12,20%	-70,90%	27,40%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001 και ιδία επεξεργασία

Σημαντική αύξηση σημειώθηκε στο ποσοστό των ανέργων σε όλες τις δημοτικές ενότητες, καθώς το ποσοστό ανεργίας έφτασε στην περιοχή της Σταυρούπολης το 28,7%, στην Πολίχνη 27,17% και στην Ευκαρπία 24,6% διαμορφώνοντας τον μέσο όρο του Δήμου σε 27,5% ανέργους στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού. Γνωρίζουμε βέβαια ότι σε σχέση με την ανεργία η κατάσταση έχει περαιτέρω επιδεινωθεί από το 2011 και είναι γνωστά τα υψηλά ποσοστά ανεργίας που πλήττουν τα τελευταία χρόνια τη χώρα μας. Η αποκεντρωμένη διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης ειδικά, παρουσίασε τον Ιανουάριο του 2014, το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο χώρας με 28,1% του πληθυσμού άνεργους μετά την περιφερειακή ενότητα Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας (28,6%) και με βάση τους εποχικούς μηνιαίους δείκτες ανεργίας που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή για τον Ιανουάριο του 2014. Στα αντίστοιχα τριμηνιαία δελτία αναφοράς, όπου περιλαμβάνονται αναλυτικότερα στοιχεία ανά περιφέρεια και για τον Μάρτιο του 2013 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζεται ως αυτή με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας δηλαδή 30,3%¹³.

Εκτός από τις γενικές απογραφές, πιο επίκαιρα στατιστικά στοιχεία που αφορούν την ανεργία μπορεί να προέρχονται κατά βάση από δύο διαφορετικές ερευνητικές πηγές: τις έρευνες εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και τα απογραφικά στοιχεία του ΟΑΕΔ. Τα στοιχεία που παρέχονται από τις δύο αυτές πηγές δεν είναι συγκρίσιμα και διαφέρουν

¹³ Ελληνική Στατιστική Αρχή, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Δ' τρίμηνο 2013, Δελτίο Τύπου, σελ.4

ενίστε σημαντικά. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με τα μεθοδολογικά ζητήματα του τρόπου καταγραφής των ανέργων, αλλά και του ίδιου του τρόπου ορισμού της ανεργίας (του τι δηλαδή θεωρείται ανεργία).

Ο διεθνώς αποδεκτός ορισμός της ανεργίας βασίζεται σε τρία κριτήρια τα οποία πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα για να χαρακτηρίζεται κάποιος άνεργος: να μην εργάζεται, να είναι διαθέσιμος για εργασία και ταυτόχρονα να αναζητά εργασία. Με βάση τον ορισμό αυτό καταμετράται η ανεργία στις ΕΕΔ, ενώ αντίθετα ο ΟΑΕΔ εγγράφει στα μητρώα του άτομα που είτε αναζητούν, είτε δεν αναζητούν εργασία και ο διαχωρισμός ανάμεσα σε αναζητούντες εργασία και μη αναζητούντες εργασία γίνεται με βάση την δήλωση των ίδιων των ατόμων¹⁴. Κάποιες συγκριτικές μελέτες των καταγραφών των δύο πηγών εντοπίζουν επίσης κάποιες άλλες βασικές διαφορές, όπως ότι στο μητρώο ανεργίας του ΟΑΕΔ υπο-αντιπροσωπεύονται οι νέοι κάτω των 30 ετών, οι κάτοχοι δευτεροβάθμιας και κυρίως τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τέλος οι υπήκοοι τρίτων χωρών. Γενικά πάντως οι ΕΕΔ καταγράφουν υψηλότερο βαθμό ανεργίας από τον ΟΑΕΔ. Από την άλλη το πλεονέκτημα των στοιχείων του ΟΑΕΔ είναι ότι δεν αποτελούν μια δειγματοληπτική έρευνα, αλλά αποδίδουν δεδομένα στο σύνολο του πληθυσμού.

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011 μπορούμε πάντως - και σε σχέση με την απασχόληση - να προχωρήσουμε σε κάποιες εκτιμήσεις για το σύνολο του Δήμου. Όπως σημειώνεται και παραπάνω, το ποσοστό ανεργίας του Δήμου για το 2011 ήταν 27,5% του ενεργού πληθυσμού. Την ίδια χρονική στιγμή - δηλαδή το 2011 ο μέσος όρος της καταγεγραμμένης ανεργίας σε επίπεδο χώρας ήταν 17,65%. **Δηλαδή, για το 2011 η ανεργία στην περιοχή του Δήμου καταγράφονταν 10 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον εθνικό μέσο όρο. Από το 2011 και έως σήμερα σε επίπεδο χώρας έχει καταγραφή αύξηση της ανεργίας άνω των 10 ποσοστιαίων ομάδων, γεγονός που προτρέπει στην εκτίμηση επιπέδου ανεργίας για την περιοχή μας άνω του 30% του ενεργού πληθυσμού. Προς αυτή την κατεύθυνση προτρέπει και το διαθέσιμο σε εμάς απογραφικό δελτίο του ΟΑΕΔ για τον μήνα Ιανουάριο του 2014 και για τους καταγεγραμμένους ανέργους, που δήλωσαν ως μόνιμη κατοικία περιοχές του δήμου, όπου ο αριθμός των ανέργων ανέρχεται σε 19.090 άτομα δηλαδή ποσοστό 42% περίπου του ενεργού πληθυσμού.**

Πίνακας 13. Ανεργία σε επίπεδο χώρας με βάση τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ

	2011	2012	2013	2014
A Τρίμηνο	15,90%	22,6%	27,40%	27,8%
B Τρίμηνο	16,30%	23,6%	27,10%	26,6%
Γ Τρίμηνο	17,70%	24,8%	27,00%	

¹⁴ Καραντινός Δ., 2012. *Αγορά εργασίας, εγγεγραμμένη ανεργία και ροές εργατικού δυναμικού κατά την διάρκεια της τρέχουσας οικονομικής ύφεσης στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Το κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας - 2012 σελ.95*

Δ Τρίμηνο	20,70%	26,0%	27,50%	
Μ.Ο.	17,65%	24,45%	27,25%	27,20%

Πηγή : ΕΛ.ΣΤΑΤ

Δεδομένου του αστικού χαρακτήρα της περιοχής, των γενικότερων πιέσεων της οικονομικής κρίσης, που οδηγεί όλο και περισσότερους ανθρώπους στην αναζήτηση εργασίας, αλλά και την ύπαρξη (όπως αναλύεται στο ενότητα 1.1.3) μεγάλου μέρους του πληθυσμού του δήμου στη μέση παραγωγική ηλικία, εκτιμούμε ότι το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή του δήμου ξεπερνά κατά πολύ το 30% του ενεργού πληθυσμού. Προς αυτή την κατεύθυνση συγκλίνει και το γεγονός ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι δεύτερη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας σε επίπεδο χώρας. Πιο συγκεκριμένα στην Κεντρική Μακεδονία καταγράφονταν το β' τρίμηνο του 2011 ανεργία σε ποσοστό 18,8%¹⁵ (δηλαδή 10 μονάδες κάτω από το ποσοστό που είχε καταγραφεί στον Δήμο Παύλου Μελά την αντίστοιχη περίοδο). Το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το β' τρίμηνο του 2014 ήταν 29,4%.

'Οσον αφορά τους κλάδους δραστηριότητας των απασχολούμενων αυτό που χαρακτηρίζει καθολικά την απασχόληση είναι η σταθερή αύξηση του τριτογενή τομέα. Από τον πίνακα 17 παρατηρούμε την μείωση κατά την τελευταία δεκαετία τόσο του πρωτογενή, αλλά κυρίως του δευτερογενή τομέα, σε ποσοστό 70,9%. Έτσι η τελικά διάρθρωση της απασχόλησης διαμορφώνεται σε 1,10% στον πρωτογενή, 18,4% στον δευτερογενή και 80,5% στον τριτογενή.

Πιν.14 Απασχόληση το 2011 ανά κλάδο δραστηριότητας

Πολεοδομική ενότητα	Σύνολο του ενεργού πληθυσμού που δήλωσαν κλάδο δραστηριότητα	Κλάδοι δραστηριότητας			
		Πρωτογενής	Δευτερογενής		Τριτογενής
			Σύνολο	από αυτούς στις κατασκευές	
Σταυρούπολη	14637	162	2571	1105	10799
Πολίχνη	13087	140	1996	866	10085
Ευκαρπία	4826	41	980	370	3435
Σύνολο	32550	343	5547	2341	24319
Ποσοστά		1,10%	18,40%	42,20%	80,50%

*Δεν συμπεριλαμβάνονται οι "νέοι" και όσοι "δεν δήλωσαν κλάδο οικονομ. δραστηριότητας"

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απόγραφες πληθυσμού 1991,2001 και 2011 και ιδία επεξεργασία.

¹⁵ ΕΛ.ΣΤΑΤ, Έρευνα εργατικού δυναμικού 2011, Δελτίο τύπου 15 Σεπτεμβρίου 2011

1.2.3 Εκτίμηση επιπέδων φτώχειας

Τα στοιχεία που παρατίθενται παραπάνω αποδίδουν μια γενική εικόνα για τα ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά της κοινότητας του δήμου. Ωστόσο διάφορα επιμέρους στοιχεία, καθώς και η καθημερινή εμπειρία των υπηρεσιών του δήμου με τα τοπικά προβλήματα του πληθυσμού, έχουν υποδείξει την γενική ανομοιογένεια μεταξύ των κοινωνικών χαρακτηριστικών των επί μέρους πολεοδομικών ενοτήτων. Η ανομοιογένεια αυτή αντανακλά και εν μέρει εκπορεύεται από το διαφορετικό τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε η κάθε πολεοδομική ενότητα (σε ποια εποχή κατοικήθηκε, εάν αποτελεί αυτογενή οικισμό, παλαιό προσφυγικό οικισμό ή περιοχή συγκέντρωσης κάποιων ειδικών ομάδων όπως παλιννοστούντων ομογενών).

Για την εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων σε αυτό το επίπεδο προχωρήσαμε αρχικά στην εξέταση ενός δείγματος 1130 αιτήσεων γονέων των βρεφονηπαικών σταθμών του Δήμου, στις οποίες υπήρχαν αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα εισοδήματα των οικογενειών, αλλά και άλλων κοινωνικών τους χαρακτηριστικών. Στο σύνολο των 1130 αυτών αιτήσεων **οι άνεργες ή μη απασχολούμενες μητέρες αποτελούν ποσοστό 37,3%**. Εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα ή ελεύθερο επαγγελματίες είναι το 48,4% και στο δημόσιο τομέα το 14,3%. **Αντίθετα οι άνεργοι άντρες αποτελούσαν ποσοστό 18,1% του δείγματος.**

'Οσον αφορά τα εισοδήματα των οικογενειών διαπιστώθηκε ότι **το 27,1% των αιτούντων διαθέτουν ετήσιο εισόδημα από 0 - 7.500 ευρώ, το 12% έχουν εισόδημα από 7.500 - 12.000 ευρώ, το 18,1% από 12.000 - 18.000 ευρώ, το 15,7% εισόδημα από 18.000 - 25.000 ευρώ, το 24,2% από 25.000 - 50.000 ευρώ και το 2% εισόδημα άνω των 50.000 ευρώ. Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα μπορούμε να παρατηρήσουμε αφενός μια σχετική πόλωση μεταξύ των πολύ χαμηλών και των πολύ υψηλών εισοδημάτων και αφετέρου ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των οικογενειών με παιδιά βρίσκεται κάτω από τα όρια της φτώχειας.**

Η περαιτέρω διερεύνηση των ερωτηματολογίων ανά πολεοδομική ενότητα μας οδήγησε στα εξής συμπεράσματα:

- οι περιοχές της Πολίχνης: Ελπίδος, ο Παλαιός Οικισμός, κάτω Μετέωρα και Μετέωρα κάτω από το άλσος, καθώς και της Σταυρούπολης: Άνω Ηλιούπολη, Κάτω Ηλιούπολη, Πρόνοια, Τερψιθέα, Αμπελώνες και το παλαιότερο τμήμα της Ευκαρπίας ακολουθούν σε γενικές γραμμές τα ποσοστά του μέσου όρου του δείγματος, με την πόλωση των εισοδημάτων όπως περιγράφηκε παραπάνω.

- οι περιοχές Άνω Μετέωρα και Τραυματιούπολη έχουν πάνω από 50% του δείγματος στα ανώτερα εισοδήματα (άνω των 25.000 ευρώ)

- οι περιοχές Ομόνοια, Νεόκτιστα, Ανθόκηποι, Άνωθεν Ασύλου και Νικόπολη έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος στα χαμηλότερα εισοδήματα, **στις δε περιοχές Νεόκτιστα και Ανθόκηποι το 40% του δείγματος έχει εισόδημα κάτω από 7.500 ευρώ**

- το δείγμα της περιοχής Ευξεινούπολης αν και μικρό επιβεβαιώνει την πολλαπλή υποβάθμιση της αυθαίρετα κατοικημένης αυτής περιοχής **με το 66,7% του δείγματος με εισόδημα κάτω από 7.500 ευρώ** και το υπόλοιπο 33,3% του δείγματος με εισόδημα από 12.000 έως 18.000 ευρώ.

Από την παραπάνω ανάλυση των εισοδημάτων αποκτήσαμε μια εικόνα σχετικά με την υπόθεσή μας, ότι δηλαδή η περιοχή του Δήμου δεν είναι ομοιογενής ως προς τα κοινωνικά της χαρακτηριστικά, αλλά υπάρχουν περιοχές - θύλακες με πολλαπλά χαρακτηριστικά υποβάθμισης, χωρικής και κοινωνικο-οικονομικής. Για την περαιτέρω διερεύνηση αυτής της υπόθεσης αναλύσαμε δεδομένα που μας παρείχε η ΕΛ.ΣΤΑΤ ανά πολεοδομική ενότητα και αφορούν τα θέματα της απασχόλησης. Με βάση τον παρακάτω πίνακα 16 παρατηρούμε ότι για το 2011 το ποσοστό ανεργίας για όλες τις περιοχές του Δήμου είναι πάνω από 20%, εντούτοις οι κάτοικοι κάποιον περιοχών φαίνεται να πλήγησαν περισσότερο.

'Ετσι στις περιοχές (που εντοπίστηκαν και από την παραπάνω ανάλυση του δείγματος των οικογενειών) Νεόκτιστα, Άνωθεν Ασύλου, Ανθόκηποι, Ενότητες 4 και 16 Πολίχνης και 5 και 6 της Ευκαρπίας παρουσιάζεται ανεργία άνω του 30%. Οι περιοχές Νικόπολης και Ευξεινούπολης, που αποτελούν και τις περιοχές εγκατάστασης παλιννοστούντων, έχουν ακόμη υψηλότερη ανεργία από τις προαναφερόμενες.

Θα μπορούσαμε συνεπώς να ξεχωρίσουμε γενικά ως ιδιαίτερα πληττόμενες περιοχές του Δήμου αφενός αυτές που βρίσκονται στον παλαιότερο προσφυγικό πυρήνα της Σταυρούπολης και Πολίχνης περί την οδό Λαγκαδά (Πρόνοια, Νεόκτιστα, Άνωθεν Ασύλου), αλλά και τις γειτονικές με αυτές περιοχές αυθαιρέτων οικισμών της Ομόνοιας και των Ανθοκήπων. Αφετέρου αυτές στις οποίες βρίσκονται εγκατεστημένοι παλιννοστούντες ομογενείς των χωρών της πρώην ΕΣΣΔ, δηλαδή την Νικόπολη της Σταυρούπολης και την Ευξεινούπολη της Ευκαρπίας.

Πίνακας 15. Ανεργία ανά πολεοδομική ενότητα για το 2011

	Πολεοδομική ενότητα	Ενεργός πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Ποσοστό ανέργων %
Σταυρούπολη	Τερψιθεα	1781	1363	418	23,4
	Αμπελωνες	1475	1090	385	26,1
	Νεοκτίστα	1328	918	410	31,0
	Αιωθεν Ασυλου	507	344	163	32,1
	Ομονοια	2311	1667	649	28,1
	Ηλιουπολη	7941	5793	2148	27,0
	Προνοια	1877	1320	557	29,6
	Νικοπολη	3409	2213	1196	35,0
Πολίχνη	Ελπίδος	1728	1273	455	26,3
	3	2188	1631	557	25,4
	4	1781	1331	557	31,2
	5	1151	827	324	28,1
	Μετεωρα κατω απο το αλσος	1065	788	277	26,0
	Παλαιοις Οικισμος	1043	787	256	24,5
	8	1350	969	381	28,2
	Παυλου Μελα	1695	1217	478	28,2
	11	1473	1100	373	25,3
	Αιωθεν Ασυλου	1730	1247	483	27,9
	Ανθοκηποι	1431	990	441	30,8
	Νικοπολη	511	349	125	24,4
	15	504	379	125	24,8
	16	221	126	95	42,9
	Εργατικες Κατοικιες	1017	736	281	21,2
	Παλαιος οικισμός	4002	3150	852	27,6
Ευκαρπία	Τραυματιουπολη	295	229	66	22,3
	4	1	1	0	-
	5	63	39	24	38,1
	6	24	14	10	41,6
	Εφεδρουπολη	116	87	29	25,0
	Φιλοθεη	33	24	9	27,0
	Ευξεινουπολη	617	407	210	34,0
	Υπόλοιπα εκτός ΠΕ	232	138	94	-

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ιδία επεξεργασία

1.3 ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η σύγχρονη φυσιογνωμία του δήμου Παύλου Μελά είναι αποτέλεσμα μιας σταδιακής πολεοδομικής εξέλιξης, η οποία συνδέεται στενά με την οικιστική πορεία της βόρειας και δυτικής περιφέρειας του παλαιότερου αστικού πυρήνα της Θεσσαλονίκης. Από τα χρόνια του προσφυγικού εποικισμού - όπου εντοπίζεται και η πρώτη συστηματική εγκατάσταση στην περιοχή που εξετάζουμε - και σε διαφορετικές χρονικές φάσεις η έλευση νέων πληθυσμών στην πόλη διεύρυνε συνεχώς την περιφέρειά της, δημιουργώντας αστικούς θύλακες κατοίκησης, που ανάλογα με τις συνθήκες και την εποχή ανάπτυξής τους απέκτησαν και τα ιδιαίτερα πολεοδομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά. Παρά τις συντονισμένες προσπάθειες των προηγούμενων δεκαετιών περιορισμού της αστικής διάχυσης, η πορεία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη ακόμη και σήμερα και χαρακτηρίζει την περιοχή του Δήμου, που περιλαμβάνει περιοχές με ιδιαίτερα πυκνό αστικό ιστό αλλά και περιοχές σε μεγαλύτερη απόσταση από το κέντρο της πόλης, νόμιμα ή αυθαίρετα ανεπτυγμένες, με λιγότερο αστικά χαρακτηριστικά. Η άμεση εγγύτητα του Δήμου με τους μεταφορικούς άξονες εισόδου - εξόδου στην πόλη, στο παρελθόν και σήμερα, έχει ως αποτέλεσμα τη μίξη - συχνά ασύμβατων - χρήσεων με την ύπαρξη βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων, αρκετές από τις οποίες έχουν σήμερα εγκαταλειφθεί ή υπολειτουργούν. Ο ευρύτερος περιαστικός χώρος του Δήμου - εκτός από τις μονάδες παραγωγής - περιλαμβάνει και άλλες δραστηριότητες μητροπολιτικής και περιφερειακής κλίμακας, όπως είναι τα δύο Νοσοκομεία, αλλά και χέρσες και αναδασωτέες εκτάσεις του περιαστικού ημιορεινού όγκου.

1.3.1 Φυσικό περιβάλλον

Ως προς το φυσικό του περιβάλλον ο δήμος περιλαμβάνει αφενός μεν τις δυτικές λοφώδεις απολήξεις του ορεινού όγκου που περιβάλλει το Π.Σ.Θ. και αφετέρου την λεκάνη απορροής του Δενδροποτάμου. Το γεγονός αυτό καθιστά το ανάγλυφο της περιοχής αρκετά πυκνό και ιδιαίτερα ποικίλο, πεδινό στην περιοχή Σταυρούπολης ως ημιορεινό σε τμήματα των περιοχών Πολίχνης και Ευκαρπίας.

Τμήμα της περιαστικής ζώνης του δήμου προς τα βορειοανατολικά, έκτασης 4.208 στρημ, ανήκει στη ζώνη του περιαστικού δάσους του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης και έχει χαρακτηριστεί αναδασωτέα με την αριθμ. ΓΔ 2328/12-11-1973 απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ. 1429/05-12-1973 τεύχος Β') και Ζώνη Προστασίας και Οικοανάπτυξης (ΕΒ). Το περιαστικό δάσος του ΠΣΘ, καλύπτοντας τα βορειοανατολικά όρια της πόλης, αποτελεί μια προστατευτική ζώνη - φυσικό φράγμα κατά των πλημμυρικών φαινομένων αφενός και της βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος αφετέρου. Το αναδασωτέο τμήμα που ανήκει στον δήμο αποτελεί ένα συνεκτικό επιμήκη όγκο που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου του δήμου και χαρακτηρίζεται ως μερικώς θαμνοσκεπής έκταση με χαμηλά ξυλώδη είδη (κυρίαρχο το πουρνάρι). Στο σύνολο της δασικής έκτασης εντοπίζονται μικρές διάσπαρτες χορτολιβαδικές εκτάσεις, που αποτελούνται από ετήσια μη ξυλώδη φυτά και περιορισμένες δασοσκεπείς εκτάσεις.

Ο δασικός χαρακτήρας της περιοχής αυτής είναι υποβαθμισμένος, με εκτεταμένες εκτάσεις χαμηλής βλάστησης και γυμνό έδαφος, γεγονός που οφείλεται στη μακραίωνη

αντικατάσταση των ψηλόσωμων χλωριδικών ειδών (πεύκο, δρυς κλπ) από θαμνώδη είδη (σχίνος, πουρνάρι, φρύγανα κλπ) και άλλα ποώδη, λόγω υλοτόμησης, πυρκαγιών και βόσκησης. Σποραδικά μόνο και σε κάποια σημεία εντοπίζονται πυρήνες πεύκης. Εργασίες δενδροφυτεύσεων έχουν εκτελεστεί στη δημοτική δασική περιοχή από τον πρώην δήμο Ευκαρπίας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Αναδασώσεων. Συγκεκριμένα, σε έκταση περίπου 12 στρεμμάτων παράπλευρα της οδού Ευκαρπίας – Φιλήρου, έναντι της παλιάς χωματερής της Ευκαρπίας, έχουν φυτευτεί 1.700 κωνοφόρα και πλατύφυλλα είδη την τελευταία τριετία, στο πλαίσιο προγραμμάτων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Επιπλέον, 1.000 δενδρύλλια φυτεύτηκαν από το δήμο Παύλου Μελά την ανοιξιάτικη περίοδο του 2012. Τέλος και έως το 2015 θα ολοκληρωθεί συγχρηματοδοτούμενο έργο δασοκομικών χειρισμών, που στόχο έχει την πυροπροστασία της δασικής έκτασης, την αναβάθμιση του δασικού οικοσυστήματος από θαμνοσκεπές σε δασοσκεπές, ώστε να βελτιωθούν οι βιοτικές και αβιοτικές αλληλεπιδράσεις που αναπτύσσονται. Ταυτόχρονα έχει επιτευχθεί εγκεκριμένος σχεδιασμός αναδάσωσης σε 2.200 στρ. της δασικής έκτασης, για τη βελτίωση της ποικιλότητας των φυτικών ειδών και την αναβάθμιση της φυτικής κάλυψης.

Γενικότερα πάντως η ευρύτερη περιαστική ζώνη αποτελεί μια περιοχή με ιδιαίτερα υποβαθμισμένο φυσικό περιβάλλον, εξαιτίας πιέσεων που συνιστά η εκτεταμένη λατομική ζώνη (ανενεργή σήμερα), η παλιά χωματερή, οι λίγες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, η μη ελεγχόμενη βόσκηση, η υλοτομία, η πυρκαγιά, αλλά και η αστική διάχυση αυθαίρετων οικισμών που αναπτύσσονται έως και σήμερα. Σημειώνεται δε ότι αυξημένες συγκεντρώσεις ρύπων (κυρίως αιωρούμενων σωματιδίων) έχουν κατά καιρούς καταγραφεί στην περιοχή. Τόσο δυτικά (Οδός Λαγκαδά) όσο και νότια (Περιφερειακή Οδός) η περιοχή γειτνιάζει με σημαντικούς οδικούς άξονες με μεγάλη διερχόμενη κυκλοφορία, γεγονός που έχει άμεσο αντίκτυπο την επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος με αέριους ρύπους και υψηλές οχλήσεις θορύβου. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει ως ιδιαίτερα σημαντικά τα έργα αναδάσωσης, καθώς θα βελτιωθεί το δασοκομικό δυναμικό που θα συμβάλλει στη δέσμευση του άνθρακα και στην αποφυγή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) στην ατμόσφαιρα σε μια ιδιαίτερα επιβαρυμένη από ρύπους και άλλες πιέσεις περιοχή.

Σημαντικό φυσικό στοιχείο τόσο της περιαστικής ζώνης όσο και του αστικού ιστού είναι το σύστημα χειμάρρων και παραχειμάρρων του Δενδροπόταμου. Ο Δενδροπόταμος εκτείνεται σε μήκος 9 περίπου χιλιομέτρων, από τη λοφώδη περιοχή βορειοανατολικά του εργοστασίου TITAN, μέχρι την εκβολή του στον Όρμο της Θεσσαλονίκης. Η κύρια κοίτη του ποταμού κατά τη διαδρομή του τροφοδοτείται από χειμάρρους, οι οποίοι προέρχονται από άλλες υπολεκάνες. Το ρέμα δέχεται τις απορροές μιας αρκετά μεγάλης υδρολογικής λεκάνης (520 Ha) και το τελευταίο τμήμα του μέχρι την εκβολή του, μήκους 2km περίπου, διασχίζει την εντός σχεδίου περιοχή ή βρίσκεται σε επαφή με αυτήν και είναι (από την οδό Λαγκαδά και νότια), παροχετευμένο με υπόγειο αγωγό απορροής.

Τα υφιστάμενα σήμερα ρέματα που διατρέχουν την εκτός σχεδίου περιοχή έχουν συνολικό μήκος 20 χλμ και προέρχονται από τον χειμάρρο Ευκαρπίας. Τα ανάντη του σημείου εισόδου του χειμάρρου αυτού, στην εντός σχεδίου περιοχή και σε απόσταση 300m περίπου, έχουν γίνει σοβαρές παρεμβάσεις, από την τσιμεντοβιομηχανία TITAN, τόσο στην

κύρια μισγάγγεια όσο και σε δευτερεύουσες, που έχουν επιφέρει μεγάλες αλλοιώσεις στην επιφάνεια του εδάφους της κύριας υδρολογικής λεκάνης, καθώς και των υπολεκανών, οι οποίες εκτιμάται ότι είναι μη ανατάξιμες. Απέναντι από την περιοχή των εγκαταστάσεων του TITAN και μέχρι τα όρια της λεκάνης απορροής, οι μόνες παρεμβάσεις που έχουν γίνει αφορούν τη διάνοιξη υπεραστικής οδοποιίας (αγροτικής και δασικής), η οποία κατά τη χειμερινή περίοδο υπολειτουργεί λόγω ανυπαρξίας τεχνικών έργων στις διαβάσεις των ρεμάτων. Η ελάχιστη φυτική κάλυψη στην περιοχή βοηθά στην έκπλυση του εδάφους κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων και η αποκατάσταση των επιχώσεων στις διαβάσεις των ρεμάτων γίνεται από ιδιώτες, κυρίως κτηνοτρόφους, που κατοικούν στις διάσπαρτες αγροικίες της περιοχής. Το άλλο σημαντικό σκέλος του Δενδροποτάμου, ο χείμαρρος Ξηροπόταμος, ξεκινά από την περιοχή των Πεύκων – Ρετζίκι διέρχεται από την περιοχή της Πολίχνης ανάμεσα στον οικιστικό ιστό και το στρατόπεδο Καρατάσου και ενώνεται με τον Δενδροπόταμο στο σημείο της οδού Λαγκαδά. Στην κοίτη του έχει βρεθεί το συγκρότημα των βυζαντινών νερόμυλων. Το μήκος της ανοιχτής του κοίτης πλησιάζει τα 3 χλμ..

Ο βασικός οικολογικός ρόλος των συστημάτων των ρεμάτων είναι η παροχέτευση των ομβρίων της ευρύτερης λοφώδους ζώνης, η εκτόνωση πλημμυρικών φαινομένων και - κατά συνέπεια - η προστασία εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, κυρίως στα χαμηλά σημεία. Παράλληλα, τα συστήματα αυτά ενισχύουν τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται ως έντονα ανθρωπογενής. Βασικές απειλές ανάσχεσης του ρόλου αυτού εντοπίζονται:

- Στις καταπατήσεις και στην αυθαίρετη δόμηση στην κοίτη του χειμάρρου, στα χαμηλά κυρίως σημεία της περιοχής.
- Στις αποφράξεις σημείων και στην μείωση της διατομής λόγω επιχωματώσεων και ανεξέλεγκτων απορρίψεων οικοδομικών αποβλήτων – αδρανών (μπαζώματα). Σε πολλά σημεία οι επιχωματώσεις δημιουργούν ασταθή πρανή που φράσσουν την κοίτη, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ακόμη και στάσιμων νερών και δυσοσμιών.

Μέχρι σήμερα για την προστασία του εν λόγω υδρολογικού συστήματος δεν έχουν γίνει ιδιαίτερες ενέργειες, παρά ορισμένες κατά καιρούς προσπάθειες σε μελετητικό επίπεδο που αφορούν κυρίως στην ομαλή διευθέτησή του.

Τα τμήματα των ρεμάτων που εγκλωβίστηκαν στον οικιστικό ιστό, μετά την παροχέτευσή τους μετατράπηκαν σε οδικούς άξονες, όπως η Λεωφόρος Δενδροποτάμου, η οδός Ακριτών, Μπουμπουλίνας & Περικλέους στην περιοχή της Σταυρούπολης και Ελπίδος, Καρατάσου, Μυτιλήνης και Λατομείου στην περιοχή της Πολίχνης. Εξαίρεση αποτελεί ένα τμήμα του Δενδροποτάμου κατά μήκος της οδού Πόντου, στο οποίο παρέμεινε η κοίτη ανοιχτή μετά την διαμόρφωση των πρανών. Ένα τμήμα του, που διέρχεται ανάμεσα στις περιοχές Ομόνοιας και Πρόνοιας της δημοτικής ενότητας Σταυρούπολης μετατράπηκε σε κοινόχρηστο χώρο πρασίνου. Πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι, ενώ ο χείμαρρος Δενδροπόταμος θεωρήθηκε ως το συνεκτικό στοιχείο όλης της δυτικής περιοχής, εντούτοις δεν επιτεύχθηκε επί της ουσίας η ανάδειξη του σημαντικού αυτού φυσικού δεδομένου ως θετικού περιβαλλοντικού στοιχείου. Γύρω από αυτόν

οργανώθηκαν αναπλαστικές παρεμβάσεις, τόσο στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας Urban I, όσο και στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων αστικών προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ,

Τέλος, στην περιαστική ζώνη εντοπίζονται καλλιεργήσιμες εκτάσεις διάσπαρτες στην εκτός σχεδίου περιοχή της Ευκαρπίας, ενδιάμεσα στις περιοχές αυθαίρετης κατοικίας. Η συνολική τους έκταση ανέρχεται στα 1.079 στρ. (ΟΠΕΚΕΠΕ, 2011), ενώ βοσκήσιμες εκτάσεις καταλαμβάνουν την περιοχή που εκτείνεται κατά μήκος των ορίων της αναδασωτέας και του οικιστικού ιστού της Ευκαρπίας & Πολίχνης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το έτος 2011, η συνολική έκταση των βοσκήσιμων εκτάσεων ανέρχονταν στα 2.505 στρ. (στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ).

1.3.2 Τοπική ιστορία και τα σημαντικότερα ιστορικά ίχνη, μνημεία και ιστορικοί τόποι

'Οπως σημειώνεται και παραπάνω, η συστηματική και οργανωμένη ανθρώπινη εγκατάσταση στην περιοχή του δήμου εντοπίζεται κατά τα χρόνια του προσφυγικού εποικισμού, δηλαδή από το 1914 και μετά. Πριν από αυτή την χρονική στιγμή η δυτική «εκτός των τειχών» περιοχή περιγράφεται τόσο «έρημη και εγκαταλειμμένη», που σου «σφίγγει την καρδιά»¹⁶. Από τα τοπωνύμια των μετέπειτα οικισμών, που επιβιώνουν έως σήμερα, αλλά και από τις επί μέρους αναφορές περιγγητών μπορούμε να συνάγουμε ότι οι όποιες διαθέσιμες καλλιεργήσιμες εκτάσεις ήταν αμπέλια, ελαιώνες και λαχανόκηποι, διάσπαρτα στα πεδινότερα τμήματα της Σταυρούπολης, των Αμπελοκήπων, του Ευόσμου και της Μενεμένης, ενώ οι περιοχές με εντονότερο ανάγλυφο, όπως η Νεάπολη και η Πολίχνη, ήταν κυρίως βοσκοτόπια.

Η περιορισμένη, για το τέλος του 19ου αιώνα, οικιστική επέκταση στα δυτικά της πόλης εντοπίζόταν εκατέρωθεν του βασικού οδικού περάσματος της οδού Λαγκαδά και αφορούσε μόνο λειτουργικές χρήσεις που απαιτούσαν μεγάλες εκτάσεις γης, όπως τα νεκροταφεία και τα μοναστήρια. Ακολουθώντας τη διαδρομή προς το βορρά και με αφετηρία την πλατεία Βαρδαρίου υπήρχε το οιθωμανικό νεκροταφείο (πρέπει να διαμορφώθηκε από τις πρώτες μέρες της άλωσης), ο τεκές των Μεβλεβήδων δερβίσηδων (1612 – 1617), το ελληνικό νεκροταφείο της Αγίας Παρασκευής (1892-1893), οι εγκαταστάσεις του τάγματος των Λαζαριστών στην περιοχή Τερψιθέα του Δήμου Σταυρούπολης (η πρώτη αγορά γης γίνεται το 1859)¹⁷, καθώς και το καθολικό νεκροταφείο του Αγίου Βικεντίου του Παύλου,

¹⁶ Από το πολύ γνωστό απόσπασμα των σημειώσεων του Π.Μ.Κοντογιάννη (1911) που παραθέτει ο Σ.Λαζαρίδης : «Η δε χώρα, την οποίαν έχομεν απέναντί μας, σχηματίζεται εις πεδιάδα ανώμαλον και λοφώδη, περιβαλλομένην από όρη και προεκτεινομένην μέχρι του Θερμαϊκού κόλπου. Επί της εκτεταμένης ταύτης γης μόνον αραιοί τίνες συνοικισμοί, ανάξιοι λόγου, ανακύπτουν. Η δε ερημία, η μόνωσις και η οικτρά εγκατάλειψις συσφίγγουν την καρδίαν και καθιστούν αραιάν και διακεκομένην την συνομιλίαν μου μετά του πλησίον μου ισταμένου φίλου....». Σ.Λαζαρίδης, Από το Βαρδάρι έως το Δερβένι, Ιστορική καταγραφή έως το 1920. Θεσσαλονίκη, 1997, σελ.469

¹⁷ Στην περιοχή του Ζέιτενλικ (ελαιώνες) το τάγμα των Λαζαριστών έφτασε να κατέχει, μετά από σταδιακές αγορές 128 στρέμματα γης, σχεδόν το σύνολο των περιοχών Τερψιθέας και Αμπελώνων της Σταυρούπολης. Το 1862 κτίστηκε η Μονή Καλογραιών (οικοτροφείο των αδερφών του ελέους) και μεταξύ 1883 – 85 η Μονή Λαζαριστών (Βουλγάρικο Καθολικό Σεμινάριο του Ζέιτενλικ). Στοιχεία από το Ε.Καρπάτση, Αποκατάσταση και Επανάχρηση της Μονής των αδελφών του Ελέους στη

πίσω από τα συμμαχικά νεκροταφεία (1860 – 1867). Τέλος φαίνεται πως έως το 1905 είχαν ολοκληρωθεί από τον οθωμανικό στρατό και οι εγκαταστάσεις του στρατοπέδου Παύλου Μελά, που αρχικά περιελάμβαναν τα δύο επιμήκη κτήρια στρατωνισμού, το τέμενος και τέσσερα κτήρια σταυλισμού.

Όσον αφορά τις συνθήκες ιδιοκτησίας και έγγειας εκμετάλλευσης της περιοχής του Δήμου, για τα χρόνια της οθωμανικής κατάκτησης και λίγο πριν την απελευθέρωση της πόλης, μπορούμε να την ανασυνθέσουμε χονδρικά και με βάση πηγές που έχουν ως σήμερα δημοσιευτεί. Ο Β.Δημητριάδης¹⁸ σημειώνει ότι στην περιοχή υπήρχαν δύο τσιφλίκια, το Καραχουσείν ή Καραϊσίν (Kara Huşeyin, στην περιοχή της Πολίχνης) και το Λεμπέτ (Lenbet, στην περιοχή της Ευκαρπίας)¹⁹ και ότι υφίσταντο ήδη από το 1771.

Τις χρονιές 1913 έως 1916 έχουμε το πρώτο προσφυγικό κύμα που περιλαμβάνει πληθυσμούς που εκδιώχθηκαν το 1913 από τη (δυτική Βουλγαρική) Θράκη, το 1914 από τη Μ.Ασία (Ερυθραία, Αδραμύττιο, Δεκελί, Πέργαμος, Φώκαια), αλλά και το 1916 από τον Πόντο. Σε έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρονται δύο οργανωμένοι προσφυγικοί οικισμοί της περιόδου αυτής, στο Λεμπέτ και την Τριανδρία. Σημειώνεται ότι το τοπωνύμιο Λεμπέτ²⁰ χρησιμοποιείται πια για την περιοχή περί την οδό Λαγκαδά, βόρεια του στρατοπέδου Παύλου Μελά, που αργότερα θα μετονομαστεί σε Σταυρούπολη.

Το 1915 τα στρατεύματα της Endente Cordiale αποβιβάζονται στην Θεσσαλονίκη, η ευρύτερη περιοχή της οποίας θα αποτελέσει για τα 2 επόμενα χρόνια το «περιχαρακωμένο στρατόπεδο», και μετατρέπουν με την εγκατάστασή τους όλη τη δυτική περιοχή σε ένα απέραντο στρατόπεδο. Η ελληνική κυβέρνηση ορίζει την ελώδη και χέρσα γη του Ζέιτενλικ ως τόπο εγκατάστασης των συμμάχων. Με ενδιάμεσο όριο την οδό Λαγκαδά, δυτικά και περί την μονή Λαζαριστών εγκαταστάθηκαν οι Γάλλοι και ανατολικά οι Άγγλοι. Το στρατόπεδο του Παύλου Μελά επιτάχθηκε από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από τον ελληνικό στρατό. Από χάρτες, φωτογραφίες, καθώς και κινηματογραφικά ντοκουμέντα έχουμε μια καλή εικόνα για την οργάνωση του στρατοπέδου του Ζέιτενλικ. Στις εκτάσεις των Λαζαριστών υπήρχαν εγκαταστημένα τα στρατιωτικά νοσοκομεία No 1 και 3, αποθήκες βενζίνης, ταχυδρομείο, αρτοποιείο, στάβλοι,

Σταυρούπολη (διπλωματική εργασία στο Διατμηματικό μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, κατεύθυνση Α', επιβλέπων Μ.Νομικός) Θεσσαλονίκη, 2008, σελ.6-18

¹⁸ Β.Δημητριάδης, Τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, 1430-1912, Θεσσαλονίκη 1983 σελ.235 – 238 και του ιδίου Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία, μακεδονικά 20 (1980), σελ.375-452, Λαζαρίδης ο.π.,40.

¹⁹ Β.Δημητριάδης, Τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, 1430-1912, Θεσσαλονίκη 1983 σελ.235 – 238 και του ιδίου Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία, μακεδονικά 20 (1980), σελ.375-452, Λαζαρίδης ο.π.,40 και Σ.Λαζαρίδης, Λεμπέτ, Θεσσαλονίκη, 1993, σελ.19-22.

²⁰ Το τοπωνύμιο Λεμπέτ αρχικά αντιστοιχούσε στη σημερινή Ευκαρπία αλλά μετά το 1914 άρχισε να χρησιμοποιείται αδιακρίτως, για ποικίλες θέσεις κατά μήκος της οδού Λαγκαδά ανάμεσα στο ρέμα Egri Dere (λοξός λάκκος) και το Δερβένι ώσπου παγιώθηκε για τον οικισμό των προσφύγων βόρεια του στρατοπέδου του Παύλου Μελά. Σ.Λαζαρίδης, Λεμπέτ, Θεσσαλονίκη 1993.

καθώς και το γαλλικό σχολείο, που είχε ιδρυθεί με πρωτοβουλία του Γάλλου στρατηγού Σαρράι για τα παιδιά των προσφύγων του γειτονικού οικισμού του Λεμπέ²¹.

Η πυρκαγιά του 1917 και οι προσπάθειες καθολικού επανασχεδιασμού της πυρίκαυσης ζώνης θα επηρεάσουν όχι μόνο το κέντρο της πόλης αλλά και την άμεση περιφέρειά της. Για την περίθαλψη των πυροπαθών είχαν στηθεί καταυλισμοί από τις αγγλικές στρατιωτικές αρχές στο Καραϊσίν (Πολίχνη) και την Καλαμαριά, πριν όμως από το τέλος του 1917 οι πυροπαθείς της Καλαμαριάς μεταφέρθηκαν και αυτοί στον καταυλισμό του Καραϊσίν. Στην διαθέσιμη βιβλιογραφία υπάρχουν αναφορές για ένα πολύ εκτεταμένο καταυλισμό εβραίων πυροπαθών στο Καραϊσίν, που όμως δεν εξελίχθηκε σε μόνιμη εγκατάσταση. Κατά τις μαρτυρίες οι λίγες οικογένειες εβραίων που στεγάστηκαν σε κατοικίες στον πυρήνα του μετέπειτα προσφυγικού συνοικισμού του Καραϊσίν εγκατέλειψαν την περιοχή λόγω της μεγάλης απόστασης από το κέντρο, δηλαδή τους χώρους εργασίας και τους τόπους κοινωνικής οργάνωσης των ισραηλιτών. Ο ομώνυμος αγροτικός προσφυγικός οικισμός του Καραϊσίν (Πολίχνη) οργανώθηκε μετά το 1914, για 200 περίπου οικογένειες προερχόμενες από τον Καύκασο και κυρίως την Τσάλκα και το Καρς²².

Για μια εκτεταμένη χρονική περίοδο έως και τα μετεμφυλιακά χρόνια οι προσφυγικοί οικισμοί συνεχίζουν να υφίστανται ως μικρά περιαστικά χωριά. Η αγροτική όμως έξοδος θα σημάνει την ταχύτατη επέκταση των οικισμών αυτών, καθώς μεγάλος αριθμός εσωτερικών μεταναστών θα εγκατασταθεί στην περιοχή αυτή της πόλης που αποτελούσε διέξοδο φτηνής κατοικίας και γειτνίαζε με τους χώρους παραγωγής. Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα σημαντικότερα ιστορικά κατάλοιπα της περιοχής του δήμου που χρήζουν προστασίας και ανάδειξης.

Αρχαιολογικές θέσεις - Η Τράπεζα Λεμπέτ και ο νεολιθικός οικισμός της Ομόνοιας

Από την αρχαιολογική έρευνα έχουν εντοπιστεί τόσο στην περιοχή της Σταυρούπολης όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Πολίχνης, αρκετοί οικισμοί και νεκροταφεία, που χρονολογούνται από τους Προϊστορικούς Χρόνους μέχρι τους Ύστερους Κλασικούς Χρόνους, καθώς και υπολείμματα ρωμαϊκών κατασκευών.

Στην Πολίχνη, στην "Τράπεζα Λεμπέτ", που αποτελεί τούμπα της ύστερης εποχής του Χαλκού - πρώιμης εποχής του σιδήρου (2.500 - 950 πχ), έχουν γίνει δέκα επτά σωστικές ανασκαφές σε οικόπεδα, στην κορυφή και στα πρανή της Τράπεζας. Ανατολικά της τράπεζας και μέχρι το πρώην στρατόπεδο Καρατάσου βρίσκεται νεκροταφείο, το οποίο έχει ανασκαφεί σχεδόν πλήρως (20 σωστικές ανασκαφές) και στο οποίο εντοπίστηκαν 278 τάφοι που χρονολογούνται από την αρχαϊκή ως την ελληνιστική περίοδο. Η Τράπεζα έχει χαρακτηριστεί αρχαιολογικός χώρος με το ΦΕΚ 118/Β/19.03.86 ενώ το νεκροταφείο

²¹ Κούρτη Π., 2013. *Ο προσφυγικός εποικισμός της Δυτικής Θεσσαλονίκης και η γένεση της «άλλης πλευράς», Επιστημονική επετηρίδα Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης, Τόμος 8, Θεσσαλονίκη 2013, σ. 305 – 323*

²² Κούρτη Π., ό.π.

προστατεύεται με ζώνη προστασίας 500 μ. της ίδια κήρυξης. Οι αρχαιολογικές αυτές θέσεις δεν είναι επισκέψιμες.

Στη Σταυρούπολη, στην περιοχή της σημερινής Ομόνοιας, μεταξύ των εγκιβωτισμένων πλέον χειμάρρων Δενδροποτάμου και Πλατυρέμματος (οδός Μπουμπουλίνας), έχει εντοπιστεί νεολιθικός οικισμός (5.600 - 4.500 π.Χ.) που έχει χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικός χώρος με το ΦΕΚ 118 /Β/ 19.03.86. Στην περιοχή έχουν ανασκαφεί περίπου 20 ιδιωτικά οικόπεδα, χωρίς να είναι εφικτή η *in situ* ανάδειξη των ευρημάτων. Δίπλα στον οικισμό εντοπίστηκαν νεκροταφεία από την εποχή του Σιδήρου (950-800 π.Χ.) και τους Ύστερους Κλασικούς χρόνους (4^{ος} αι. π.Χ.). Αντίθετα πολλά από τα επί μέρους ευρήματα της Τράπεζας Λεμπέτ, καθώς και του νεολιθικού οικισμού της Ομόνοιας παρουσιάζονται στις μόνιμες συλλογές του Αρχαιολογικού μουσείου της Θεσσαλονίκης. Μεγάλο μέρος των αρχαιοτήτων του οικισμού βρίσκεται σε οικόπεδο μεταξύ των οδών Ωραιοκάστρου - Κουντουριώτου - Παστέρ, για το οποίο έχουν γίνει αλλεπάλληλες προσπάθειες αποζημίωσης των ιδιοκτητών και προκειμένου ο δήμος να προχωρήσει σε μια συνολική ανάπλαση της περιοχής Κουντουριώτη, με παράλληλη ανάδειξη της αρχαιολογικής θέσης του νεολιθικού οικισμού.

Βυζαντινές θέσεις - Οι βυζαντινοί νερόμυλοι

Στον ανατολικό κλάδο του Δενδροποτάμου (Ξηροπόταμος), και συγκεκριμένα στο τμήμα που βρίσκεται μεταξύ της Ανατολικής Περιφερειακής και της στροφής προς το Φίλυρο, βρέθηκε ένα συγκρότημα 7 νερόμυλων και ενός ληνού (πατητήρι). Τα 4 από τα κτίσματα αυτά είναι Βυζαντινής εποχής (πριν το 1430) και τα υπόλοιπα χρονολογούνται μεταξύ 15ου και 19ου αιώνα. Το σύνολο αυτό έχει βαρύνουσα σημασία για τη Βιομηχανική Αρχαιολογία της Θεσσαλονίκης, καθώς λειτουργούσε από τη Βυζαντινή εποχή μέχρι σχετικά πρόσφατα, και προστατεύεται από τον Αρχαιολογικό Νόμο. Από την επιβίωση του Βυζαντινού συγκροτήματος και την επέκτασή του μετά το 1430, συμπεραίνεται ότι ο Δενδροπόταμος είχε άφθονο νερό και η περιοχή οργανωμένες καλλιέργειες με αγροικίες.

Οι νερόμυλοι και το ρέμα Μετεώρων έχουν χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικές θέσεις με το ΦΕΚ622/Β/02-10-1986, Υ.Α.ΥΠ.ΠΟ./ΑΡΧ/Β1/Φ34/25764/655/14-07-1986.

Νεώτερη αρχιτεκτονική κληρονομιά

- Συγκρότημα κτιρίων της Μονής Λαζαριστών και των αδελφών του Ελέους στην Τερψιθέα της Σταυρούπολης

Τα κτιριακά συγκροτήματα της Μονής Λαζαριστών και της Μονής Καλογραιών κατασκευάστηκαν από τους μοναχούς του Τάγματος του Αγ. Βικεντίου του Παύλου και τις Αδελφές του Ελέους το 1883-5 και 1885-92 αντίστοιχα. Την εποχή εκείνη η παρουσία και η δράση των καθολικών στην πόλη έμελλε να εντατικοποιηθεί, συνδεόμενη κυρίως με τον σκοπό της ένταξης της βουλγαρικής μειονότητας της πόλης στον καθολικισμό. Η καθολική εκκλησία έκανε διαδοχικές αγορές γης στην περιοχή του Ζεϊτενλικ φτάνοντας να κατέχει το 1906 περί τα 550 στρέμματα, το σύνολο της σημερινής περιοχής Τερψιθέας και Αμπελώνων. Τα δύο ιδρύματα των Λαζαριστών και των αδελφών του ελέους φιλοξενούσαν κυρίως ορφανά και βουλγαρόπαιδα, ενωτικών ή φιλενωτικών οικογενειών, και

λειτουργούσαν συμπληρωματικά, καθώς οι αδελφές του ελέους φρόντιζαν τα παιδιά έως το 15ο έτος της ηλικίας τους, τα οποία μετά πήγαιναν στους Λαζαριστές, όπου μαθήτευαν σε κάποια τέχνη ή σπούδαζαν προκειμένου να ενταχθούν στο ιερατείο. Τυπολογικά και μορφολογικά τα κτήρια των μοναστηριακών αυτών εγκαταστάσεων ακολουθούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα και ειδικότερα τα γαλλικά, με κύριο χαρακτηριστικό του αρχικού τύπου την συμμετρία της κάτοψης αλλά και του κελύφους.

Η σταθερή μετάβαση προς την εθνική ομογενοποίηση του πληθυσμού της πόλης μετά την απελευθέρωσή της το 1912 σήμανε και την σταδιακή συρρίκνωση της δράσης των ταγμάτων των Λαζαριστών. Αυτό το γεγονός πρέπει να συνέβαλλε στην πρόθεση αξιοποίησης του μεγαλύτερου τμήματος της γης που είχε στην ιδιοκτησία της η καθολική εκκλησία στην περιοχή του Ζεϊτενλικ. Στις αρχές της δεκαετίας του 1930 ανατέθηκε στον τοπογράφο Β.Χατζηβασιλείου η εκπόνηση πολεοδομικής μελέτης ρυμοτόμησης των εκτάσεων αυτών. Το πολεοδομικό σχέδιο που προέκυψε αντανακλά μια ευρωπαική αντίληψη για τον αστικό χώρο, καθώς η συμμετρία, οι διαγώνιες χαράξεις και οι εκτεταμένοι δημόσιοι χώροι προσομοίαζαν στην λογική των κηπουπόλεων. Το σχέδιο εγκρίθηκε τελικά το 1936, όμως οι πρώτες πωλήσεις των οικοπέδων ξεκίνησαν το 1933 πριν από την ένταξη της περιοχής στο σχέδιο πόλης.

Οι πρώτες ενέργειες προς την κατεύθυνση της προστασίας των κτιρίων των Λαζαριστών ξεκινούν τη δεκαετία του 1980 με το χαρακτηρισμό των κτιρίων και του περιβάλλοντα χώρου τους ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων (ΦΕΚ 769/Β'/1980 και ΦΕΚ 576 /Β'/1987) και ως ζώνης προστασίας των διατηρητέων (ΦΕΚ 485 /Β'/1994). Συνεχίζονται με την απαλλοτρίωση της Μονής Λαζαριστών από το Νομαρχιακό Ταμείο Θεσσαλονίκης και τις προσπάθειες ένταξή τους στα έργα της «Θεσσαλονίκη 1997 - Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης». Τελικά υλοποιήθηκε η αποκατάσταση και επέκταση του ενός εκ των δύο συγκροτημάτων, της Μονής Λαζαριστών και η μετατροπή της σε πολυδύναμο πολιτιστικό κέντρο υπερτοπικού ενδιαφέροντος. Αντίθετα, το συγκρότημα της Μονής Καλογραιών και ιδιαίτερα η βόρεια ιδιοκτησία, όπου βρίσκεται η κύρια, διώροφη εγκατάσταση της Μονής και μεταγενέστερα κτίσματα, εγκαταλείφθηκε από τους ιδιοκτήτες της, μετά την πυρκαγιά του 1992, στη φθορά του χρόνου και των καιρικών συνθηκών, ενώ συνεχίζεις είναι οι προσπάθειες ανοικοδόμησης του νότιου περιβάλλοντα χώρου- ζώνη προστασίας της Μονής, από τους ιδιοκτήτες του. Ο δήμος έχει καταβάλει προσπάθειες εξαγοράς του κτίσματος της Μονής Καλογραιών που όμως δεν έχουν ευδοκιμήσει.

- Πρώην Στρατόπεδο Παύλου Μελά

Η ιστορία του πρώην Στρατοπέδου Παύλου Μελά είναι στενά συνδεδεμένη με την νεότερη μεταβατική πορεία της πόλης προς τον 20ο αιώνα. Περί το 1895, ο Οθωμανικός στρατός, στο πλαίσιο ενός εκτεταμένου εκσυγχρονιστικού προγράμματος, αγοράζει ένα αρχικό τμήμα γης 250 περίπου στρεμμάτων. Η γη αγοράζεται από την Σαφιγιέ Χανούν, ιδιοκτήτρια και άλλων μεγάλων εκτάσεων στην δυτική πλευρά της πόλης. Η επιλογή αυτής της θέσης για την εγκατάσταση του στρατοπέδου πρέπει να σχετίζεται άμεσα με την ύπαρξη πόσιμου νερού από το ρέμα Egri dere, παραχειμάρρου του Δενδροποτάμου, που

βρισκόταν στα νότια της έκτασης. Το κτιριολογικό πρόγραμμα του στρατοπέδου περιελάμβανε δύο παρόμοια κτήρια στρατωνισμού, ένα τζαμί, 4 στάβλους και ένα μικρό κτήριο διοίκησης και πρέπει να είχε κατασκευαστικά ολοκληρωθεί έως το 1905. Τα κτήρια στρατωνισμού, το τέμενος και το διοικητήριο έχουν όλα νεωτερίζοντα δυτικότροπα χαρακτηριστικά, ενώ τα κτήρια σταυλισμού είναι πανομοιότυπα μεταξύ τους και υπακούουν τυπολογικά στις λειτουργικές ανάγκες που έπρεπε να εξυπηρετούν.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η διάταξη των κτηρίων στο χώρο, καθώς τα δύο κτήρια στρατωνισμού είναι τοποθετημένα έτσι ώστε να σχηματίζουν μια ορθογώνια εσωτερική πλατεία στην οποία προφανώς γινόταν η παράταξη του στρατεύματος. Ιχνη μιας διαγώνιας πορείας, που οδηγούσε από την είσοδο του στρατοπέδου στο εσωτερικό της πλατείας, εντοπίζονται ακόμη και σήμερα, ενώ το τέμενος έχει διαγώνια διάταξη ως προς το προηγούμενο ορθοκανονικό σχήμα αποκτώντας τον αναγκαίο προσανατολισμό προς τη Μέκκα. Για τα μορφολογικά όμως χαρακτηριστικά μπορούμε να πούμε ότι τα κτήρια διατηρούν συγγένειες με άλλα αντίστοιχα στρατιωτικά κτίσματα της εποχής, όπως αυτά του στρατοπέδου Κόδρα στην Καλαμαριά, καθώς και του στρατοπέδου Παπαλουκά στις Σέρρες.

Στο στρατόπεδο θα εγκατασταθεί το 1912 ο ελληνικός στρατός, ο οποίος θα καταλάβει σύντομα (έως το 1930) και εκτάσεις που βρίσκονταν βόρεια και δυτικά του αρχικού οθωμανικού στρατοπέδου. Οι εκτάσεις που καταλήφθηκαν αποτελούσαν τμήματα των εκατοντάδων στρεμμάτων, που με διαδοχικές αγορές είχε αποκτήσει στην περιοχή ο μεγαλοτραπεζίτης Σαούλ Μοδιάνο²³. Από φωτογραφίες των αρχείων του γαλλικού στρατού φαίνεται ότι τον χώρο του στρατοπέδου πρέπει να χρησιμοποιούσε και η γαλλική συμμαχική στρατιά στη διάρκεια των ετών 1915 – 1917 και όλα αυτά ενώ ήδη από το 1914 και κυρίως μετά το 1922 γύρω από το στρατόπεδο πύκνωναν οι προσφυγικοί συνοικισμοί του Λεμπέτ, του Καραϊσίν και της Νεάπολης.

Το 1940 θα καταλάβουν το στρατόπεδο τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής οπότε και ο χώρος θα γίνει τόπος μαρτυρίου για τους φυλακισμένους της εθνικής αντίστασης. Ο ελληνικός στρατός θα επανέλθει εδώ το 1945 και μεταπολεμικά θα κατασκευαστεί, στην βορειοδυτική πλευρά, ένα διακριτό σύνολο κτηρίων που χρησιμοποιούνταν ως θάλαμοι οπλιτών, αλλά και άλλα διάσπαρτα κτήρια και εγκαταστάσεις στο παλιό και νέο τμήμα. Το 2003 το ΥΠ.ΠΟ. χαρακτήρισε ως μνημείο²⁴ το οθωμανικό τέμενος, ως διατηρητέα κελύφη τα δύο επιμήκη κτήρια στρατωνισμού και το μεγαλύτερο μέρος της αρχικής έκτασης του στρατοπέδου ως ιστορικό τόπο.

Από τη δεκαετία του 1970 και μετά, το στρατόπεδο έπαυσε να αποτελεί βάση μάχιμων μονάδων, οι εγκαταστάσεις του υπολειτουργούσαν έως και το 2006, οπότε το στρατόπεδο εγκαταλείφθηκε οριστικά από τον στρατό. Σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό σχέδιο της Θεσσαλονίκης, το πρώην στρατόπεδο Παύλου Μελά προορίζεται να λειτουργήσει ως υπερτοπικός πόλος πρασίνου - ελεύθερων χώρων - αθλητικών και πολιτιστικών

²³Σημειώνεται ότι για τις εκτάσεις της ιδιοκτησίας Μοδιάνο είχε κηρυχθεί απαλλοτρίωση για στρατιωτικές ανάγκες ήδη από το 1931 (ΠΔ 9-10-1931, ΦΕΚ Α/36Ι), τα ιδιοκτησιακά όμως ζητήματα έληξαν τελικά το 1966, μετά από αλλεπάλληλες δικαστικές διαμάχες και με την τελική αποζημίωση των κληρονόμων Μοδιάνο για τα 175 στρέμματα που είχε καταλάβει ο στρατός.

²⁴Υπουργική απόφαση με αριθμό ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/Γ/532/64683/19-11-03 (ΦΕΚ 1786/τΒ/2-12-03)

εγκαταστάσεων με επαναχρησιμοποίηση των σημαντικότερων παλαιών στρατιωτικών κτιρίων.

- Πρώην Στρατόπεδο Καρατάσιου

Το στρατόπεδο Καρατάσιου βρίσκεται στο κέντρο του ανατολικού ορίου του Δήμου, στα όρια της περιφερειακής οδού. Έχει εμβαδόν 689 περίπου στρμ. και περιλαμβάνει εκτάσεις χαμηλής βλάστησης και τμήματα με πευκώδη κάλυψη. Όπως σημειώνεται και παραπάνω, κατά την περίοδο 1915 - 1917 οι σύμμαχοι είχαν μετατρέψει όλη την διαθέσιμη περιφερειακή γη σε ένα απέραντο στρατόπεδο που τα βορειοδυτικά του όριά πρέπει να βρίσκονταν περί την περιοχή του στρατοπέδου Καρατάσιου. Ενδεικτική είναι η φωτογραφεία του L.Ray που υποδεικνύει εγκαταστάσεις των συμμάχων στην γειτονική τούμπα της περιοχής των ανθοκήπων αλλά και στην βορειοδυτική γωνία του στρατοπέδου. Οι γνωστοί σε εμάς χάρτες του 1927 και του 1929 επίσης υποδεικνύουν τις ίδιες εγκαταστάσεις, στον δεύτερο δε σημειώνεται και η ένδειξη «Κέντρο Ιππωνειών». Στην παλιότερη κτηματογράφηση του στρατοπέδου που διαθέτουμε, αυτή του 1963, γίνεται αναφορά σε ένα πρωτόκολλο της Διεύθυνσης Μηχανικού του συγκροτήματος Λεμπέτ που φέρει ημερομηνία 19.7.1926, οπότε και μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι ο ελληνικός στρατός κατέλαβε την έκταση διαδεχόμενος τα συμμαχικά στρατεύματα.

- Τμήματα του υδροδοτικού δικτύου της Θεσσαλονίκης

Στη Σταυρούπολη έχουν εντοπιστεί, έως σήμερα, δύο τμήματα κτιστών αγωγών ύδρευσης, που εικάζεται ότι ανήκουν στο υδραγωγείο του Λεμπέτ, δηλαδή στο υδροδοτικό δίκτυο της Θεσσαλονίκης του 19^{ου} αιώνας. Το πρώτο τμήμα ανεσκάφη το 1995 στον κοινόχρηστο χώρο μεταξύ των Εργατικών κατοικιών της Σταυρούπολης και του δυτικού ορίου του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, κατά τις εργασίες επέκτασης-διάνοιξης της οδού Κύπρου. Ο δεύτερος κτιστός αγωγός βρέθηκε το 2005, νοτιότερα εντός του στρατοπέδου Παύλου Μελά, κατά την ανέγερση κτιρίου υποσταθμού της ΔΕΗ. Τα παραπάνω ευρήματα δεν έχουν τύχει ιδιαίτερης προστασίας και ανάδειξης, παρά το γεγονός ότι αποτελούν τμήματα ενός σημαντικού τεχνικού έργου των τελών του 19ου αιώνα.

- Η περιοχή της Τερψιθέας και τα βιομηχανικά κελύφη των καπναποθηκών της Σταυρούπολης

Όπως σημειώνεται και παραπάνω, το ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής Τερψιθέας, προέκυψε μετά από σχετική πρωτοβουλία των Λαζαριστών μοναχών, που ήταν και οι ιδιοκτήτες της γης το 1936 και στα πρότυπα των δυτικών κηπουπόλεων. Στην περιοχή σώζεται ένα ενδιαφέρον σύνολο πρώην βιομηχανικών κελυφών, οι κτιριακές εγκαταστάσεις των καπναποθηκών. Πρόκειται για κτίσματα, ή κτιριακά συγκροτήματα μεγάλου όγκου, ενιαίων κατόψεων και μορφολογίας εμπνευσμένης από τον ιταλικό ρασιοναλισμό, ή κατά περίπτωση, τις αρχές του μοντέρνου κινήματος, που στέγαζαν την επεξεργασία και κυρίως την αποθήκευση του καπνού. Αρκετά από αυτά είναι αξιόλογα, καθώς διατηρούν, εκτός από τη χρηστική τους αξία, ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά και χωρικά χαρακτηριστικά που τα καθιστούν μνημεία βιομηχανικού ενδιαφέροντος, ιστορικά και πολιτισμικά τοπόσημα.

Επιπλέον των εππάνω καπναποθηκών της Τερψιθέας και των δύο της όμορης περιοχής των Αμπελώνων, σώζονται στη Σταυρούπολη άλλες 3 καπναποθήκες. Οι περισσότερες

επαναχρησιμοποιούνται, μετά από μικροεπεμβάσεις, με χρήσεις διαφορετικές από τις αρχικές (βιοτεχνίες, χονδρεμπόριο, εμπόριο, γραφεία, υπηρεσίες και τριτοβάθμια εκπαίδευση), ενώ μία τροποποιήθηκε ριζικά το 2004 για τη στέγαση του ξενοδοχείου "Les Lazaristes-Domotel" (Τερψιθέα) και μία κατεδαφίστηκε για την ανέγερση συγκροτήματος κατοικιών και καταστημάτων (Αμπελώνες).

Με εξαίρεση τις δύο καπναποθήκες του Εθνικού Οργανισμού Καπνού (Ε.Ο.Κ.), που είναι και η αξιολογότερες, γνωστές ως οιβάλ και κόκκινη ή καπναποθήκη Γραμμένου, που έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης η πρώτη και στη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η δεύτερη, οι υπόλοιπες ανήκουν σε ιδιώτες. Μέχρι σήμερα δεν έχει συντελεστεί καμία συστηματική προσπάθεια προς την κατεύθυνση της προστασίας των βιομηχανικών αυτών κελυφών, ιδιαίτερα δε αυτών που ανήκουν ιδιοκτησιακά στο δημόσιο.

1.3.3 Κτισμένο περιβάλλον

1.3.3.1 Γενικά χαρακτηριστικά του κτισμένου χώρου

Η πολεοδομημένη οικιστική περιοχή του δήμου καταλαμβάνει έκταση 8.590 στρμ.. Όπως σημειώθηκε και παραπάνω, η οικιστική εξέλιξη στην περιοχή έγινε κατά περιόδους και με διάφορους τρόπους, κυρίαρχος από τους οποίους ήταν η δημιουργία αυθαίρετων οικιστικών συγκεντρώσεων που εκ των υστέρων εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης. Πρόκειται για μια μάλλον συνήθη διαδικασία στην Ελλάδα, όπου στις περιφέρειες των μεγάλων πόλεων διαμορφώνεται μια συνθήκη ημιτελούς πολεοδομικής ρύθμισης που επιτρέπει την διαμόρφωση θυλάκων αυθαίρετης δόμησης, οι οποίοι συνήθως συνδυάζουν και άλλα προβληματικά κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο μηχανισμός αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη ακόμη και σήμερα, καθώς στην περιοχή του δήμου εντοπίζονται νέοι αυτογενείς οικισμοί στις ακρότατες αστικές περιοχές του, που συνολικά αντιστοιχούν σε 600 περίπου στρέμματα αυθαίρετης δόμησης. Ελάχιστες περιοχές του Δήμου οικοδομήθηκαν αφού πρώτα υπήρχε εγκεκριμένο σχέδιο, όπως ο παλαιός οικισμός της Πολίχνης, η Τερψιθέα, η Πρόνοια και είναι αυτές που γενικά διαθέτουν και καλύτερα τεχνικά αστικά χαρακτηριστικά, όπως το πλάτος των οδών κλπ..

Το σύνολο των θεσμοθετημένων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων ανέρχεται σε 4.753 στρμ., δηλαδή σε ποσοστό 49% της πολεοδομημένης περιοχής. Το ιδεατό αυτό ισοζύγιο δεν έχει ωστόσο επιτευχθεί, καθώς υπάρχουν αρκετοί χώροι, ιδιαίτερα στο εσωτερικό των πολεοδομικών ενοτήτων όπου κατά κανόνα είναι και περισσότερο αναγκαίοι, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα απαλλοτριωθεί. Δεν έχουμε μια σαφή εικόνα για τον ποιοτικό και τον ποσοτικό προσδιορισμό των ελλείψεων σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους και αυτό γιατί:

- υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα ισχύοντα ΓΠΣ και στις επίσης ισχύουσες πολεοδομικές μελέτες σχετικά με τον χαρακτηρισμό των κοινόχρηστων και κοινωφελών εκτάσεων. Το πρόβλημα αυτό του εντοπισμού των διαφορών θα επιλυθεί, για όσες από τις περιοχές βρίσκεται σε εξέλιξη η αναθεώρηση των πολεοδομικών τους μελετών, δηλαδή Τερψιθέας, Πρόνοιας, Ηλιούπολης και Ομόνοιας - Άνωθεν Ασύλου, καθώς το νέο

νομοθετικό πλαίσιο για τον πολεοδομικό σχεδιασμό έχει προβλέψει την εκτέλεση αυτών των εργασιών ως προαπαιτούμενες για την έγκριση των πολεοδομικών μελετών.

- υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην υφιστάμενη κατάσταση, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί μετά από τις παρεμβάσεις στην διάρκεια των ετών, και στον θεσμοθετημένο σχεδιασμό, όπως για παράδειγμα η υλοποίηση κοινοχρήστων χώρων στην θέση των θεσμοθετημένων κοινωφελών και αντίστροφα.
- δεν υπάρχει συνολική και πραγματική εκτίμηση των καταπατημένων εκτάσεων, που συνήθως βρίσκονται σε χώρους που προβλέπονται ως κοινόχρηστοι.

'Όλα τα παραπάνω υποδεικνύουν αρχικά την ανάγκη για σύνταξη των απαραίτητων μελετών, όπως τοπογραφικές μελέτες για το σύνολο των καταπατημένων εκτάσεων, αναλυτική καταγραφή των διαφορών υφιστάμενης κατάστασης και ρυθμιστικού πλαισίου κλπ. πριν από την λήψη άλλων διοικητικών μέτρων για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση των ελλείψεων σε δημοτική γη.

Το δεύτερο κρίσιμο χωρικό ζήτημα της περιοχής αφορά την αυθαίρετη δόμηση, η οποία -όπως σημειώνεται και στην εισαγωγή της ενότητας - βρίσκεται ακόμη και σήμερα σε εξέλιξη. Θα πρέπει να ξεχωρίσουμε δύο διαφορετικές εκφάνσεις του προβλήματος ως εξής:

- Οι καταπατήσεις και η αυθαίρετη δόμηση δημοσίων εκτάσεων (α) με χρήσεις κυρίως κατοικίας στις παραρεμμάτιες περιοχές εντός και εκτός σχεδίου και (β) με χρήσεις οχλούσες και μη οχλούσες βιοτεχνικές, αλλά και του πρωτογενή τομέα, που εντοπίζονται στις εκτός σχεδίου περιαστικές περιοχές (ρέμα Ευκαρπίας στην περιοχή Ανθοκήπων, σε όλο το μήκος των χειμάρρων του Δενδροποτάμου εντός σχεδίου, στην περιοχή Μετεώρων πάνω από το άλσος και εκτός σχεδίου).
- Η καταπάτηση (γ) δημοτικών εκτάσεων στην εντός σχεδίου περιοχή των Άνω Μετεώρων και (δ) οι νέοι αυτογενής οικισμοί κατοικίας παλιννοστούντων ομογενών Ευξεινούπολης, Φιλοθέης και Εφεδρούπολης στην Ευκαρπία.

Η μεθόδευση των περιπτώσεων στις παραπάνω κατηγορίες έγινε με την λογική της ανάγκης υιοθέτησης διαφορετικών μεθόδων διαχείρισης σε κάθε μια από αυτές. Στην πρώτη περίπτωση γίνεται φανερό ότι τέτοιες περιπτώσεις αυθαιρεστών έχουν πολύ μεγάλο περιβαλλοντικό κόστος και επιπλέον ζημιώνουν οικονομικά τον δήμο, κυρίως μέσω της απώλειας δυνατότητας αξιοποίησης της δημοτικής του γης. Στην δεύτερη περίπτωση, αν και οι οικισμοί αυτοί αποτελούν πραγματική απειλή πυροδότησης περαιτέρω της αστικής διάχυσης, εντούτοις δεν μπορούν να παραβλεφθούν οι κοινωνικές διαστάσεις του προβλήματος αυτού.

Μετά τα παραπάνω ακολουθεί μια συνοπτική αναφορά στα οικιστικά χαρακτηριστικά των τριών δημοτικών ενοτήτων και των πολεοδομικών τους ενοτήτων ως εξής :

Σταυρούπολη: Κύριο χαρακτηριστικό της χωροταξίας της Σταυρούπολης είναι η σχεδόν παράλληλη ανάπτυξη του ιστού της κατά μήκος της οδού Λαγκαδά. Θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε την ΔΕ της Σταυρούπολης συνολικά ως το πιο αστικοποιημένο κομμάτι του

δήμου, συνδυάζοντας τα δημογραφικά και πολεοδομικά της χαρακτηριστικά. Αναλυτικά οι γειτονιές - πολεοδομικές ενότητες της Σταυρούπολης είναι :

- **Τερψιθέα:** Με ρυμοτομικό σχέδιο από το 1936 και συντελεστή δόμησης 1,6, στα πρότυπα των κηπουπόλεων, με προκήπια 5μ., άνετους δρόμους και αξιόλογους, συγκριτικά με τις υπόλοιπες συνοικίες του δήμου, ελεύθερους διαμορφωμένους χώρους (πάρκα, πλατείες) αποτελεί ένα ιδιαίτερο δείγμα οικιστικής περιοχής. Σ' αυτό συνέβαλε η εγγύτητα και προσβασιμότητα της περιοχής στο κέντρο της πόλης, η απομάκρυνση των μονάδων επεξεργασίας και αποθήκευσης καπνού, η επανάχρηση του κτιριακού συνόλου της Μονής Λαζαριστών ως πολιτιστικού κέντρου και των ανενεργών πλέον καπναποθηκών με χρήσεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Σχολή Καλών Τεχνών και Σχολή Κινηματογράφου του ΑΠΘ), γεγονός που προκάλεσε το ενδιαφέρον του ιδιωτικού τομέα να επενδύσει στην περιοχή, κυρίως με την επανάχρηση των παλιών καπνομάγαζων (πολυκαταστήματα, ξενοδοχείο κ.α), αλλά και την ανοικοδόμηση (ανανέωση του παλαιού οικιστικού αποθέματος).
- **Αμπελώνες:** Βρίσκεται στο ΝΑ άκρο του δήμου. Είναι η πιο πρόσφατα ενταγμένη στο σχέδιο πόλης περιοχή κατοικίας του δήμου, μία περιοχή με δύο όψεις, που αναπτύσσεται από τη μια δυναμικά, κατά μήκος των οδικών αξόνων (28ης Οκτωβρίου & Ιατρού Γωγούση), με χρήσεις εμπορίου επιπέδου κέντρου πόλης, ενώ από την άλλη κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου, εκτείνεται η υποβαθμισμένη, καταπατημένη πρώην παραρεμάτια ζώνη. Αποκομμένο από τον υπόλοιπο αστικό ιστό βρίσκεται στην βορειοδυτική γωνία της περιοχής το Ισραηλίτικο νεκροταφείο που αποτελεί μια νησίδα μνημειακού πρασίνου.
- **Πρόνοια:** Πρόκειται για τον παλαιότερο προσφυγικό πυρήνα της Σταυρούπολης που ρυμοτομήθηκε το 1972 με συντελεστή δόμησης 2,4. Οριοθετείται από βασικούς οδικούς άξονες-αρτηρίες (Λαγκαδά-Καραολή & Δημητρίου) και τη διαμορφωμένη κοίτη του Δενδροποτάμου. Σημεία αναφοράς της είναι ο ιδιωτικός χώρος του πρώην εργοστασίου ΑΓΝΟ, η παρόχθια-παρόδια ζώνη των αυθαιρέτων του Δενδροποτάμου, το Πολιτιστικό Κέντρο Χ.Τσακίρης και κτήρια υπηρεσιών του Δήμου, όπου βρίσκεται και το Δημαρχείο. Αν και με υψηλό συντελεστή δόμησης, η περιοχή της Πρόνοιας ακριβώς, επειδή οικοδομήθηκε με βάση ρυμοτομικό σχέδιο, παρουσιάζει ικανοποιητικά πολεοδομικά χαρακτηριστικά όπως το πλάτος των οδών και των πεζοδρομίων, κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους κλπ.
- **Ομόνοια:** Αποτελεί έναν «αυτογενή» οικισμό, περιοχή ιδιαίτερα πυκνοδομημένη στο μεγαλύτερο τμήμα της, ακόμη και πριν την ένταξή της στο σχέδιο πόλης το 1986 με συντελεστή δόμησης 0,8, κυκλοφοριακά εγκλωβισμένη με σημαντικές ελλείψεις σε τεχνική και κοινωνική υποδομή και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους. Χαρακτηρίζεται από αυξημένες πυκνότητες δόμησης με υπέρβαση του θεσμοθετημένου συντελεστή δόμησης και ποσοστό κάλυψης που αγγίζει το 100% του οικοπέδου. Η παρουσία των αυθαιρέτων στην παρόχθια ζώνη του ρέματος της Μπουμπουλίνας-Ασημάκη αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή του

χωροταξικού σχεδιασμού. Θετικό στοιχείο για την περιοχή είναι η διαμόρφωση σε ελεύθερο χώρο πρασίνου και αναψυχής τμήματος του ρέματος Δενδροπόταμου που λειτουργεί τελικά «αντισταθμιστικά» έναντι των σοβαρών ελλείψεων σε κοινόχρηστους χώρους για την περιοχή της Ομόνοιας. Παράλληλα η ύπαρξη εκτεταμένης αδόμητης έκτασης στην περιοχή Κουντουριώτη, που είναι χαρακτηρισμένη ως "αρχαιολογικός χώρος" και πράσινο, στο κέντρο της περιοχής της Ομόνοιας, αποτελεί ένα ισχυρό σημείο για την περαιτέρω αναβάθμιση της.

- **Νεόκτιστα:** Πρόκειται επίσης για προσφυγική γειτονιά το μεγαλύτερο τμήμα της οποίας εντάχθηκε στο σχέδιο το 1957, με συντελεστή δόμησης 2,4, ενώ ένα μικρό τμήμα της εντάχθηκε στο σχέδιο το 1986, με συντελεστή δόμησης 0,8. Πρόκειται για πυκνοδομημένη περιοχή κατοικίας με συγκέντρωση κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος της οδού Λαγκαδά. Είναι αποκομμένη από τον υπόλοιπο πολεοδομικό ιστό του Δήμου, εγκλωβισμένη ανάμεσα στο στρατόπεδο του Παύλου Μελά (νότια), το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (βόρεια) και την οδό Λαγκαδά δυτικά. Στην περιοχή υλοποιείται ένα μεγάλο αναπλαστικό έργο που εκτιμάται ότι θα αποτελέσει σημαντική παράμετρο αναβάθμισης της περιοχής αυτής.
- **Άνωθεν Ασύλου:** Εντάχθηκε στο σχέδιο το 1986, με συντελεστή δόμησης 0,8. Εκτείνεται ανατολικά της οδού Λαγκαδά και πρόκειται για πυκνοδομημένη σε σημείο κορεσμού και υποβαθμισμένη περιοχή κατοικίας. Η έξοδός της προς την οδό Λαγκαδά γίνεται διαμέσου της οδού Κύπρου, καθώς κατά μήκος της Λαγκαδά εκτείνονται οι πρώην εγκαταστάσεις του Ιδρύματος "Άγιος Παντελεήμων".
- **Ηλιούπολη:** Πρόκειται για τη μεγαλύτερη συνοικία της Σταυρούπολης, τόσο σε έκταση, όσο και σε πληθυσμό, καθώς περιλαμβάνει δύο περιοχές που δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους, την Άνω Ηλιούπολη και την Κάτω Ηλιούπολη. Αποτελεί περίπτωση ιδιωτικής πολεοδόμησης, καθώς απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με επίσπευση των ιδιοκτητών γης στο διάστημα 1971-1981 και με συντελεστή δόμησης 1,6 ως 1,8. Η ρυμοτομία της περιοχής υπακούει σε ένα αυστηρό ιπποδάμειο σύστημα καθέτων και οριζοντίων οδών που εκπορεύεται από την προτεραιότητα μέγιστης ιδιωτικής αξιοποίησης της γης, με ελάχιστους ελεύθερους κοινόχρηστους χώρους και πυκνό ανεπαρκές οδικό δίκτυο. Η οδός Μακρυγιάννη αποτελεί σημαντικό οδικό και εμπορικό άξονα ενώ κρίσιμης σημασίας για την περιοχή θεωρείται η υπόθεση διευθέτησης των αυθαιρέτων στην παρόχθια ζώνη του ρέματος της Μπουμπουλίνας-Ασημάκη (στα όρια με τη συνοικία της Ομόνοιας) και η διάνοιξη της οδού προς την Εσωτερική Περιφερειακή.
- **Νικόπολη:** Αναπτύσσεται βόρεια της εσωτερικής περιφερειακής και χωρίς ευδιάκριτο όριο από την Ευκαρπία. Πρόκειται για περιοχή απομονωμένη λόγω των οδικών αξόνων Λαγκαδά και εσωτερικής περιφερειακής, και του ρέματος Ασημάκη (όριο με το Δήμο Ευόσμου), η οποία περιλαμβάνει περιοχές αυθαιρέτων, που εντάχθηκαν στο σχέδιο το 1988 με συντελεστή δόμησης 0,8 μαζί με αδόμητες μέχρι τότε εκτάσεις. Ανοικοδομήθηκε με ταχύτατους ρυθμούς της τελευταία 15ετία, καθώς συνέπεσε στη «συγκυρία» της ύπαρξης μεγάλου αριθμού παλιννοστούντων

από τις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ, που αναζητούσαν μόνιμη κατοικία και στους οποίους παρέχονταν από το κράτος χαμηλότοκα στεγαστικά δάνεια. Στην περιοχή παραμένουν σημαντικές κοινωφελείς και κοινόχρηστες εκτάσεις άλλες αδιαμόρφωτες και άλλες μη αποζημιωμένες.

Πίνακας 16: Πολεοδομικές Ενότητες Σταυρούπολης

Α/α	Πολεοδομική ενότητα ΠΕ	έκταση	Πληθυσμός κορεσμού			
			μέσος ΣΔ	Πυκνότητα Άτομα /Ηα	ΠΕ	Συνοικίας
1	Κάτω Τερψιθέα	21,00	1,58	107	2.250	
2	Κεντρική Τερψιθέα	22,25	1,60	96	2.150	
3	Τερψιθέα - Αμπελώνες	26,25	1,20	99	2.600	7.000
4	Πρόνοια	20,00	2,40	187	3.750	3.750
5	Κάτω Ομόνοια	18,00	0,80	183	3.300	
6	Κεντρική Ομόνοια	18,75	0,80	165	3.100	
7	Άνω Ομόνοια	16,50	0,80	100	1.650	8.050
8	Νεόκτιστα	12,50	2,00	256	3.200	3.200
9	Άνωθεν Ασύλου	19,50	1,30	215	1.550	1.550
10	Κάτω Ηλιούπολη	16,75	1,80	188	3.150	
11	Ηλιούπολη - Συγκρ. Σχολείων	16,00	1,80	168	2.700	
12	Ηλιούπολη - Κτημα Ρέτσου	16,00	1,80	172	2.750	
13	Κέντρο Ηλιούπολης	17,75	1,80	186	3.300	
14	Άνω Ηλιούπολη	27,00	1,75	140	3.800	15.700
15	Κάτω Νικόπολη	24,12	0,80	73	2.000	
16	Άνω Νικόπολη	20,75	0,80	127	2.650	4.650
	Στρ/δο "Παύλου Μελά"	39,00	-	-	-	-
	Σύνολο	352,12			43.900	43.900

ΠΗΓΗ : Γ.Π.Σ.2002

Πολίχνη : Τα δυτικότερα τμήματα της Πολίχνης μαζί με τον παλαιό προσφυγικό οικισμό αποτελούν έντονα αστικοποιημένες περιοχές, προς τα βόρεια και δυτικά όμως η ΔΕ Πολίχνης περιλαμβάνει και πολεοδομικές ενότητες που, αν και ενταγμένες στο σχέδιο πόλης, δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί οικιστικά. Αναλυτικότερα

- Ο αρχικός οικισμός απέκτησε σχέδιο πόλης το 1949 που τροποποιήθηκε το 1955, με την συντέλεση της γεωργικής διανομής ενώ το 1977 τροποποιήθηκαν οι όροι δόμησης της περιοχής. Ο συντελεστής δόμησης είναι 1,6 και η περιοχή ανοικοδομήθηκε κυρίως με το σύστημα αντιπαροχής. Αποτελεί το οικιστικό και εμπορικό κέντρο της ενότητας.
- Η περιοχή Μετεώρων, με εκτεταμένη αυθαίρετη δόμηση, απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο το 1971, το οποίο αγνόησε την υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής με αποτέλεσμα την αδυναμία της εφαρμογής του σε ένα τμήμα. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος έγινε η απαιτούμενη αναθεώρηση το 2004.

Την δεκαετία του 1980, με την ΕΠΑ, εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης όλες οι αυθαίρετα πυκνοδομημένες περιοχές, Ελπίδας, Άνωθεν Ασύλου, Ανθόκηπων και τμήματος των Μετεώρων με ένα μικρό μέρος αραιοδομημένων εκτάσεων για την κάλυψη μεσοπρόθεσμων αναγκών.

Η μικρή έκταση των αδόμητων εκτάσεων που εντάχθηκαν στο σχέδιο, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, ακόμα και στις αραιοδομημένες εκτάσεις, η κατάτμηση ήταν πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που εκτιμήθηκε από την πολεοδομική μελέτη, είχε ως αποτέλεσμα μεγάλο έλλειμμα σε χώρους κοινοχρήστους και κοινωφελείς.

Το 2004 εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης ένα μεγάλο τμήμα της έκτασης της Πολίχνης (Π15 & Π16) μέχρι την Περιφερειακή οδό, με την εκτίμηση ότι συμβάλλει στην κάλυψη μεγάλου μέρους του ελλείμματος σε γη, καθώς στη συγκεκριμένη περιοχή υπήρχαν σημαντικές εκτάσεις ιδιοκτησίας του Δήμου Πολίχνης.

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται τα βασικά πολεοδομικά χαρακτηριστικά των οικιστικών περιοχών της Πολίχνης και διακρίνονται οι πολύ υψηλές πυκνότητες ορισμένων περιοχών.

Πίνακας 17 :Πολεοδομικές Ενότητες Πολίχνης

A/a	Πολεοδομική ενότητα ΠΕ	'Έκταση	μέσος ΣΔ	Πυκνότητα Άτομα /Ha	Πληθυσμός κορεσμού
1	Π.Ε. 1	17,32	1,80	461,54	2.761
2	Π.Ε. 2	12,22	1,37	371,78	1.909
3	Π.Ε. 3	23,29	1,69	439,53	4.931
4	Π.Ε. 4	20,13	1,48	395,72	4.274
5	Π.Ε. 5	27,25	0,80	235,29	2.665
6	Π.Ε. 6	15,23	0,80	235,29	1.762

7	Π.Ε. 7	17,24	1,60	421,05	3.570
8	Π.Ε. 8	17,68	0,80	235,29	1.760
9	Π.Ε. 9	13,38	1,39	376,18	2.762
10	Π.Ε. 10	15,91	1,04	295,45	2.280
11	Π.Ε. 11	36,80	0,84	245,61	3.495
12	Π.Ε. 12	34,85	0,80	235,29	3.420
13	Π.Ε. 13	38,04	0,80	235,29	3.846
14	Π.Ε. 14	20,23	0,80	235,29	2.045
15	Π.Ε. 15	31,37	0,80	235,29	1.640
16	Π.Ε. 16	46,75	1,40*	378,38	6.696
	Σύνολο	387,69			49.816

ΠΗΓΗ : Γ.Π.Σ.2008

*Ο μέσος συντελεστής δόμησης περιλαμβάνει και τον Κοινωνικό Συντελεστή

Ευκαρπία : Η Ευκαρπία αποτελούσε έναν μικρό εξωαστικό οικισμό που άρχισε να αναπτύσσεται οικιστικά μετά το 2000. Το κύριο χαρακτηριστικό της οικιστικής της ανάπτυξης είναι η δημιουργία οικισμών αυθαίρετης δόμησης και, παρά το γεγονός ότι η περιοχή απέκτησε έγκαιρα τον απαιτούμενο πολεοδομικό σχέδιο, το κύμα των προς αναζήτηση χώρου εγκατάστασης μεταναστών κατά την τελευταία εικοσαετία επέφερε την ταχύτατη δημιουργία τριών οικισμών στην εκτός σχεδίου περιοχή.

Η συγκρότηση της οικιστικής περιοχής της Ευκαρπίας έχει ως εξής:

- Ο παλιός οικισμός της Ευκαρπίας αποτελεί προσφυγικό οικισμό και ιδρύθηκε το 1924 προκειμένου να αποκατασταθούν πρόσφυγες από τη Δυτική Μικρά Ασία. Κατά την δεκαετία του '80 στα πλαίσια της Επιχειρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (ΕΠΑ) στον αρχικό οικισμό προσαρτήθηκε επέκταση του ρυμοτομικού σχεδίου. Η ρυμοτομία του εμφανίζει τυπική "ιπποδάμεια" χάραξη, με οδούς παράλληλες και κάθετες μεταξύ τους, με εξαίρεση τη βόρεια ζώνη, όπου η ρυμοτομία χρειάστηκε να προσαρμοσθεί στο έντονο ανάγλυφο του εδάφους.
- Η περιοχή επέκτασης (δυτικά και νότια του παλιού οικισμού), πολεοδομήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 90 και επιχειρήθηκε να ακολουθηθεί "ιπποδάμεια" -σε γενικές γραμμές- χάραξη, προσαρμοσμένη όμως στα δεδομένα της διάταξης των αγρών της περιοχής, σε συνδυασμό με όσα υπαγόρευαν και άλλες υφιστάμενες "δουλείες", όπως η παρουσία φυσικών στοιχείων (ρέματα), υφιστάμενες οδοί, υφιστάμενη δόμηση κλπ. Το οδικό δίκτυο έχει πολύ περιορισμένο πλάτος, περίπου

5 - 6 μέτρων ανάμεσα στις εκατέρωθεν οικοδομικές γραμμές και συνεπώς θα έπρεπε να είναι χαρακτηρισμένοι και να λειτουργούν ως πεζόδρομοι.

- Ο οικισμός «Μακεδονία», αποτελείται από δύο συγκροτήματα εργατικών κατοικιών, που κατασκευάσθηκαν το 1992 και 2004 αντίστοιχα (παλιές και οι νέες εργατικές κατοικίες), στις οποίες εγκαταστάθηκαν δικαιούχοι του ΟΕΚ με προέλευση το ΠΣΘ και την ευρύτερη περιοχή. Η περιοχή έχει πλήρη επάρκεια υποδομών κοινωνικού εξοπλισμού. Η οργάνωση των οικοδομικών τετραγώνων δεν ακολουθεί κάποια ιδιαίτερη τυπολογία, αλλά στην όλη οργάνωση του πρώτου συγκροτήματος είναι εμφανής η επιλογή της ανάπτυξης των κατοικιών γύρω από μια συγκεντρωμένη κοινωνική υποδομή και της περιμετρικής -μόνο- δυνατότητας χρήσης του αυτοκινήτου.
- Ο οικισμός της Τραυματιούπολης αποτελεί την κύρια, προς Βορρά επέκταση του οικισμού και παρά το γεγονός της ύπαρξης πολεοδομικού σχεδίου - μέχρι σήμερα δεν παρουσιάζει ανοικοδόμηση. Μορφολογικά είναι σαφής η προσπάθεια προσαρμογής της ρυμοτομίας του στο έντονο ανάγλυφο του εδάφους, με αποτέλεσμα το σχηματισμό ασυνήθιστων Ο.Τ., εντελώς διαφορετικής τυπολογίας από τον υπόλοιπο οικισμό.

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται τα βασικά πολεοδομικά χαρακτηριστικά των οικιστικών περιοχών της Ευκαρπίας.

Πίνακας 18 :Πολεοδομικές Ενότητες Ευκαρπίας

Γειτονιά	Περιοχή	Έκταση	μέσος ΣΔ	Πυκνότητα Άτομα /Ha	Πληθυσμός κορεσμού
Π.Ε. 1	Παλιός οικισμός, τμήμα επέκτασης & ΟΕΚ	97,40	0,90	94	11.186
Π.Ε. 2	Ανθόκηποι	21,00	0,80	87	
Π.Ε. 3	Τραυματιούπολη	32,70	0,80	87	2.118
	Σύνολο	151,10			13.304

ΠΗΓΗ : Γ.Π.Σ.2012

Όπως σημειώνεται και παραπάνω στην περιοχή της Ευκαρπίας υφίστανται και τρεις αυθαίρετοι οικισμοί που έχουν αναπτυχθεί σχετικά πρόσφατα και δεν έχουν ενταχθεί στο σχέδιο πόλης :

- Ο οικισμός της Φιλοθέης, με έκταση 150 στρμ., βρίσκεται στα βόρεια της εκτός σχεδίου περιοχής, δημιουργήθηκε κατά την δεκαετία του '90 με την εγκατάσταση των οικονομικών μεταναστών και παλιννοστούντων Ελλήνων από την πρώην Σ. Ένωση, διαθέτει αδόμητες εκτάσεις και περιβάλλεται από σημαντικό αριθμό βιομηχανικών-βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, αλλά και μονάδων χονδρεμπορίου.

- Ο οικισμός της Ευξεινούπολης, με έκταση 150 στρμ., βρίσκεται στα δυτικά της οδού Λαγκαδά, σε επαφή με τον Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου και σε συνέχεια της Νικόπολης της Σταυρούπολης και αποτελεί κύριο τόπο εγκατάστασης των οικονομικών μεταναστών και των παλιννοστούντων Ελλήνων από την πρώην Σ. Ένωση. Η περιοχή κατοικίας παρουσιάζεται συγκεντρωμένη στο δυτικό τμήμα του οικισμού. Στο σύνολο της έκτασής της κυριαρχούν οι βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις. Μεταξύ αυτών παρεμβάλλονται αρκετές αδόμητες εκτάσεις. Χαρακτηριστική για την περιοχή είναι η χωροθέτηση, περίπου στο κέντρο της, του τερματικού σταθμού του ΟΑΣΘ.

Οι δύο παραπάνω περιοχές προτείνονται προς ένταξη στο σχέδιο πόλης από το υπό αναθεώρηση ΓΠΣ της Ευκαρπίας, αν και η αποδοχή αυτής της πρότασης από τους υπερκείμενους φορείς ελέγχου του πολεοδομικού σχεδιασμού είναι αμφίβολη.

- Ο οικισμός της Εφεδρούπολης, με έκταση 300 στρμ., βρίσκεται στα ανατολικά της εκτός σχεδίου περιοχής, σε επαφή με την Εγνατία Οδό, βόρεια του Νοσοκομείου Παπαγεωργίου. Δημιουργήθηκε με την σταδιακή εγκατάσταση, ως επί το πλείστον, Ελλήνων τσιγγάνων και ελληνοποντίων, αφού προηγήθηκε η κατάτμηση της περιοχής το 1967. Μεγάλο τμήμα της περιοχής της Εφεδρούπολης βρίσκεται εντός της αναδασωτέας ζώνης του περιαστικού δάσους.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει σε αυτό το σημείο στον μηχανισμό του κοινωνικού συντελεστή που εκτιμήθηκε ότι θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο εξασφάλισης πόρων για την εξασφάλιση του αναγκαίου ισοζυγίου σε κοινόχρηστη και κοινωφελή γη. Η διαδικασία που τηρείται για την εφαρμογή του είναι η εξής: Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων που βρίσκονται μέσα στη Ζ.Κ.Σ. με αίτηση τους προς τον ΟΤΑ δηλώνουν την επιθυμία τους να συμμετέχουν στον Κοινωνικό Συντελεστή, εκχωρώντας στο δήμο ποσοστό από 60% έως 80% της ωφέλειας που προκύπτει από τη διαφορά των δύο συντελεστών (βασικού και κοινωνικού) και το υπόλοιπο της παραπάνω διαφοράς το χρησιμοποιούν οι ίδιοι.

Ο Κ. Σ. εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1994 στον πρώην Δήμο Σταυρούπολης με ποσοστό ωφέλειας 65% και η εκχώρησή του στο Δήμο πραγματοποιήθηκε με την απόδοση κυρίως διαμερισμάτων. Επίσης από την εφαρμογή του Κ.Σ. περιήλθαν στην ιδιοκτησία του Δήμου χώροι γραφείων ή χώροι για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από τα Ν.Π.Δ.Δ ή από άλλες δομές του Δήμου.

Τα προϊόντα (διαμερίσματα) από την εφαρμογή του Κ.Σ διατίθενται από το Δήμο για την αποζημίωση ρυμοτομούμενων ιδιοκτησιών, είτε άμεσα με τη διαδικασία της ανταλλαγής ακινήτων, είτε έμμεσα με την εκποίησή τους. Η διαδικασία της ανταλλαγής ακινήτων ξεκίνησε το έτος 2001, όχι συστηματικά, από το δήμο για την εξασφάλιση χώρων προς διαμόρφωση. Προαπαιτούμενο ήταν το αίτημα ιδιώτη. Η διαδικασία της εκποίησης άρχισε το έτος 2005. Τα διαθέσιμα ακίνητα ήταν 150 περίπου στην Νικόπολη και 30 στους Αμπελώνες. Σε μία διετία, ο δήμος διέθεσε με την διαδικασία της εκποίησης μόνο τέσσερα(4) διαμερίσματα. Η διαδικασία της εκποίησης αδρανοποιήθηκε για τους εξής λόγους :

- έλλειψη ενδιαφέροντος από την πλευρά των υποψήφιων αγοραστών λόγω παλαιότητας των διαμερισμάτων και χωροθέτησής τους κυρίως στην περιοχή της Νικόπολης,
- δεσμεύσεις του θεσμικού πλαισίου, που δεν επιτρέπουν στο Δήμο να ανταγωνιστεί τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς,
- κρίση στην αγορά έτοιμης κατοικίας.

1.3.3.2 Μεγάλες μονολειτουργικές χρήσεις στον εξω - αστικό χώρο

'Οπως σημειώθηκε και παραπάνω η θέση του δήμου στα βορειοδυτικά όρια του ΠΣΘ και οι διερχόμενοι οδικοί άξονες είχαν ως αποτέλεσμα την προσέλκυση αρκετών οικονομικών δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή του και ειδικότερα κατά μήκος των μεγάλων οδικών αξόνων διαμπερούς κυκλοφορίας της πόλης. Παρακάτω θα αναφερθούμε συνοπτικά σε κάποιες από τις μονολειτουργικές χρήσεις του εξωαστικού χώρου που χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης.

Τσιμεντοβιομηχανία TITAN

Πολύ κοντά στις εγκαταστάσεις της βιομηχανίας TITAN, βρίσκεται - η ανενεργή σήμερα-λατομική ζώνη ιδιοκτησίας του TITAN, στα ανατολικά του οικισμού της Ευκαρπίας και σε μια έκταση περίπου 385 στρεμμάτων.

Η εκμετάλλευση των ασβεστολίθων της περιοχής σταμάτησε στις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας, με αποτέλεσμα τα ανοικτά μέτωπα με μεγάλο ύψος κατακόρυφων πρανών να παραμείνουν, χωρίς να πραγματοποιηθεί ουσιαστική περιβαλλοντική αποκατάσταση. Στην προοπτική όμως της αποκατάστασης, η οποία κατά βάση θα πρέπει να αναφέρεται στην μορφολογική εξισορρόπηση του τοπίου, ο σημαντικότερος παράγοντας είναι η συναίνεση του ιδιοκτήτη, δηλαδή του TITAN.

Η ιδέα, για παράδειγμα, της λειτουργίας αυτού του χώρου ως αποθεσιοθαλάμου μπορεί να θεωρηθεί καταρχήν αποδεκτή. Αδρανή και άλλα στείρα υλικά από τα μεγάλα έργα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης θα μπορούσαν να οδηγηθούν σε αυτή τη θέση και να αποτελέσουν υλικά για την αποκατάσταση. Τόσο οι εκσκαφές των σηράγγων της νέας εξωτερικής περιφερειακής, όσο και τα περισσεύματα του μετρό αποτελούν χαρακτηριστικές περιπτώσεις υποδοχής υλικών. Η Αττικό Μετρό θεωρεί, μάλιστα, ιδανική την λύση αυτών των λατομείων για την διάθεση των περισσευμάτων.

Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων

Ο ΦοΔΣΑ ΚΜ ξεκίνησε την κατασκευή της μονάδας σε ιδιόκτητο χώρο συνολικής έκτασης 100 στρμ., που βρίσκεται κοντά στο παλιό λατομείο πίσω από τις εγκαταστάσεις της Τσιμεντοβιομηχανίας TITAN. Προβλέπεται η κατασκευή σταθερού συστήματος μεταφόρτωσης με συμπίεση δυναμικότητας 1.100 τόνων /ημέρα (3 βάρδιες /ημέρα). Η εγκατάσταση θα λειτουργεί μέσα σε κλειστό στεγασμένο κτήριο, το οποίο θα διαθέτει συστήματα προστασίας για την αποφυγή δημιουργίας περιβαλλοντικών προβλημάτων. Το έργο χρηματοδοτείται από τα ΠΕΠ.

Νοσοκομείο Παπαγεωργίου

Κατασκευάσθηκε στη δεκαετία του '90, σε οικόπεδο 150.000 μ2. Η συνολική επιφάνεια των κτισμάτων ανέρχεται σε 75.000 μ2, διαθέτει 750 κλίνες, 22 κλινικές και 9 εργαστήρια. Το Νοσοκομείο είναι ενταγμένο στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, αλλά και της Κεντρικής Μακεδονίας.

424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο

Το νοσοκομειακό συγκρότημα κατασκευάστηκε σε οικόπεδο 168.000 μ2, έχοντας συνολική επιφάνεια κτηρίου 100.000 μ2 περίπου. Αποτελείται από το κεντρικό κτήριο του Νοσοκομείου, το κτήριο ακτινοθεραπείας, το κτήριο τεχνικής υποστήριξης, το κέντρο απαλλαγών για τους στρατεύσιμους, βοηθητικά κτήρια και δύο ελικοδρόμια. Το κεντρικό κτήριο έχει δύο υπόγεια, ισόγειο και τέσσερις ορόφους, διαθέτει 414 κλίνες και στεγάζει πολυάριθμα τμήματα. Εξυπηρετεί όλη τη Βόρεια Ελλάδα.

1.3.3.3 Αστικό Πράσινο και δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι

Λόγω της ανάπτυξης των γειτονιών του Δήμου σε διαφορετικούς χρόνους και με διαφορετικούς μηχανισμούς, το μέγεθος και ο ποιοτικός χαρακτήρας των δημόσιων κοινόχρηστων χώρων και του αστικού πρασίνου παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις πολεοδομικές ενότητες. Θα μπορούσαμε σε γενικές γραμμές να πούμε ότι το ζήτημα πρασίνου - κοινοχρήστων χώρων βρίσκεται σε μια ικανή ποσότητα για τα δεδομένα της νεοελληνικής πόλης, ενώ προς το θετικό περιβαλλοντικό ισοζύγιο συμβάλλει και η ακραία αστική θέση του δήμου και η γειτνίασή του με την περιαστική ζώνη. Ωστόσο, λόγω της έλλειψης λειτουργικών συνδέσεων, του πλημμελούς σχεδιασμού των διαθέσιμων χώρων, της μη αξιοποίησης σημαντικών αστικών κενών και της κακής προσβασιμότητας, οι διαθέσιμοι χώροι δεν συναρμόζουν λειτουργικά κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες της πόλης. Απαιτείται συνεπώς ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός αξιολόγησης των προτεραιοτήτων και των αναγκών για τον εντοπισμό των ενδεικνυόμενων ενεργειών σε σχέση με το θέμα.

Ειδικότερα σε σχέση με τους χώρους πρασίνου σημειώνεται ότι η συνολική έκταση τους εντός της πολεοδομημένης έκτασης ανέρχεται σε 990 στρμ., αντιπροσωπεύοντας το 4,6% της έκτασης του Δήμου και κατανέμεται σε 113 χώρους μικρών διαστάσεων, που είναι διάσπαρτοι μέσα στην πόλη, όπως βοτανικός κήπος, πάρκα, παρτέρια, νησίδες, πράσινο σε πεζόδρομους, πλατείες, παιδικές χάρες, σχολεία, γήπεδα. Η αναλογία κοινόχρηστου χώρου πρασίνου ανά κάτοικο είναι 3,71 τ.μ/κατ., πολύ χαμηλότερη από τα ελληνικά πολεοδομικά πρότυπα (9,5τ.μ/κατ.), αλλά πάνω από το μέσο όρο 3,12 τ.μ /κατ που εμφανίζουν οι ελληνικές πόλεις.

Στην περιοχή της **Σταυρούπολης** οι μεγαλύτεροι σε έκταση χώροι πρασίνου είναι :

- το Στρατόπεδο Παύλου Μελά, που καταλαμβάνει έκταση 345,30 στρμ.
- το Ισραηλιτικό Νεκροταφείο, έκτασης 16 στρμ.

- η αναπλασμένη έκταση του παροχετευμένου τμήματος του Δενδροποτάμου, έκτασης 15 στρμ.

Πιν.19 Χώροι πρασίνου ανά πολεοδομική ενότητα στην ΔΕ Σταυρούπολης

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (μ2)
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	Πλ. Ελευθερίας	2.275
	Σόλωνος - Σίνα	3.040
	Περικλέους - Νικομηδείας	10.000
	Περικλέους - Νικομηδείας - Ολύμπου	2.536
	Βοτανικός Κήπος	5.700
	Στάση Μακρυγιάννη	525
	Πόντου	500
	Προφήτης Ηλίας	1.110
	Παιδική χαρά Ιθάκης	600
	Νιόβης	200
	Ιθάκης πάρκο	400
	Μακρυγιάννη δεξιά Περιφερειακή	600
	Μακρυγιάννη αριστερά Περιφερειακή	4.000
	Αγ. Κωνσταντίνου	3.000
	Καποδιστρίου / Μπουμπουλίνας	120
	Ωραιοκάστρου - Μπουμπουλίνας Μακρυγιάννη	1.520
	Αγ. Κωνσταντίνου Μπουμπουλίνας	350
	Περικλέους Μαραθώνος	600
ΤΕΡΨΙΘΕΑ	Εδέσσης	2.900
	Ρόδων	2.550
	Κρήτης - Σπάρτης	800
	Συγγρού - Λευκωσίας	570
	Εθνικής Αντίστασης	2.744
	Φυτώριο Αγ. Δημητρίου	4.452
	Γωγούση - Κ.Άγρα - Σοφοκλέους	9.100

	Λευκωσίας - Καραολή	3.000
ΟΜΟΝΟΙΑ	Δενδροπόταμος	15.000
	Παλαιολόγου	3.500
	Σουρή	400
	Αγ. Λουκάς	2.000
	Παιδική χαρά Ξενοφώντος & Δελμούζου	500
ΠΡΟΝΟΙΑ	Ιασωνίδου (κτίριο Πρόνοιας)	1.300
	Μεσολογγίου	900
	Σβώλου	100
	Παρ. Μεσολογγίου	40
	Χρ. Σμύρνης Λαγκαδά	3.570
	Χρ. Σμύρνης	1.042
	Φυτώριο Δήμου Σταυρ.	1.000
	Πολιτιστικό Κέντρο	100
	1ης Μαΐου / Λεχώβου	670
	Παιδική Χαρά Σβώλου	1.217
	Δενδροπόταμος μέχρι Φλέμινγκ	8.400
ΝΕΟΚΤΙΣΤΑ	Γαλαζούδη	904
ΑΝΩΘΕΝ ΑΣΥΛΟΥ	Ιεραποστόλου	3.125
	Εργατικές Κατοικίες Α	2.853
	Εργατικές Κατοικίες Β	2.550
	Λαχανά	550
	Πεζόδρομος Γηροκομείου	680
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ	Αναγεννήσεως	532
	Ελύτη - Μινωτή	288
	Πάρκα 28ης Οκτωβρίου	1.350
	Περιοχή πίσω από Ισραηλίτικα μνήματα	1.300
ΝΙΚΟΠΟΛΗ	Νικηφορίδη - Καρυωτάκη	1.280
	Αγ. Σπυρίδωνος	1.000
	Εθν. Αντίστασης Λοϊζου	255
	Παιδική Χαρά	500

Στην περιοχή της **Πολίχνης** κυρίαρχα στοιχεία του φυσικού αστικού περιβάλλοντος αποτελούν :

- το άλσος Μετεώρων στην περιοχή της Π.Ε. 8, έκτασης 111 στρεμμάτων, το οποίο βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση. Το άλσος αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί και ως Πάρκο Πόλης για το σύνολο του δήμου.
- το πάρκο Ελπίδος έκτασης 20 στρμ.. Είναι ο σημαντικότερος ελεύθερος χώρος-χώρος πρασίνου, που επηρεάζει και την αστική οργάνωση του κέντρου του οικισμού και αποτελείται από δύο τμήματα που χωρίζονται από την οδό Καρυπίδη. Το πάρκο λειτουργεί ως πάρκο πόλης και εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή. Στους χώρους του λειτουργούν αναψυκτήριο, ανοικτό αμφιθέατρο, Δημοτικό Θερινός Κινηματογράφος, πολιτιστικό κέντρο, καθώς επίσης και χώρος στάθμευσης.
- το δασύλλιο Διγενή, έκτασης 700μ2
- το ΔΑΚ, έκτασης 20.000 μ2
- η περιοχή του Στρατοπέδου Καρατάσου.

Μικροί χώροι πρασίνου υπάρχουν διάσπαρτοι στον οικιστικό ιστό, ορισμένοι από αυτούς μοιάζουν εγκαταλειμμένοι και - παρά το γεγονός ότι έχουν μικρή έκταση και δεν μπορούν να αποτελέσουν ουσιαστικό και ενεργό τμήμα του ιστού - υπάρχει αναγκαιότητα ποιοτικής αναβάθμισής και φυτικής ενδυνάμωσης.

Πιν.20 Χώροι πρασίνου ανά πολεοδομική ενότητα στην ΔΕ Πολίχνης

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (μ2)
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΛΙΧΝΗΣ	Πνευματικό Κέντρο Ελπίδος	500
	Τέρμα Μαιρολεύκης	2.600
	Βιβλιοθήκη	200
	Φοίνικος	1.100
	Δημαρχείο	2.800
	Φυτώριο- Θερμοκήπιο	2.000
	Μουσοχούντη	200
	Αγ.Παντελεήμονα	1.200
	Μαιρομιχάλη	500
	Νέο τέρμα Λεωφορείων	300
	Κρύα Βρύση	11.000
	Τζένη Καρέζη	21.000
	Παιδ.Χαρά Φαρδυκάμπου	500

	Φιλίππου	2.500
	Παπάφη	1.800
	Λατομείου	500
	Φωκά	3.000
	Σβορώνου	500
	Περιστέρια	5.000
	Μελίνα Μερκούρη	1.100
	Μαρίνης	5.000
	Αρδαμερίου	1.700
	Διγενή	5.500
	Παπαναστασίου	500
	Κόκκορας	800
	Ικονίου	200
	Καραμανλή	1.200
	Φαρδυκάμπου	200
	Κύπρου	260
	Μεσσήνης	500
	'Ελλης	500
	Εργατικές	2.000
	Πλατεία Μετεώρων	1.000
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΕΩΡΩΝ	Καρπενησίου	2.000
	Μ.Αλεξάνδρου	4.000
	Αττάλου	800
	Θεολόγου	600
	Αγ.Αντωνίου	2.600
	Μπότσαρη	1.700
	Ζωγράφου -Καλλιθέας	2.200
	Πν.Κέντρο Μετεώρων	1.100
ΝΙΚΟΠΟΛΗ	Παι.Χαρά	1.000
ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΟΚΗΠΩΝ	Σοφούλη	800

	Λόφος Καρατάσου & Παδ.Χαρά	100
	Πόντου	500
	Τρίγωνο Σοφούλη	225

Στην περιοχή της **Ευκαρπίας** οι πιο σημαντικοί ελεύθεροι χώροι του οικισμού από άποψη μεγέθους, διαμόρφωσης και συντήρησης είναι :

- το πάρκο Δημοκρατίας (επί της οδού 28ης Οκτωβρίου),
- το πάρκο Αγ. Κωνσταντίνου (επί της οδού Πολυτεχνείου)
- η πλατεία και οι κοινόχρηστοι χώροι των εργατικών κατοικιών .

Στην επέκταση του οικισμού υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ελεύθερων χώρων (πάρκα, πλατείες, παιδικές χαρές, χώροι πρασίνου και νησίδες πρασίνου) που διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Στο κέντρο του οικισμού, ωστόσο, έχει κανείς την αίσθηση ότι η περιοχή στερείται ψηλής φύτευσης.

Ως σημαντικά φυσικά στοιχεία αστικού περιβάλλοντος νοούνται επίσης τα δύο ανοιχτά ρέματα, δηλαδή το τμήμα του Δενδροπόταμου στα ΝΔ του οικισμού και το ρέμα μεταξύ κυρίως οικισμού και συγκροτήματος εργατικών κατοικιών. Σήμερα τα ρέματα αυτά μετατρέπονται σε εστίες ρύπανσης, ενώ θα μπορούσαν να εξελιχθούν, με τα απαιτούμενα έργα εξυγίανσης και διευθέτησης, σε θετικούς παράγοντες περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος.

Πιν.21 Χώροι πρασίνου ΔΕ Ευκαρπίας

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (μ2)
Προαύλιος Αγ. Γεωργίου	2407,48
Πλατεία Αγ. Κων/vou	3035,77
Πλατάνια	5192,48
Πλατεία επί Αναγεννήσεως - Πλατεία Κλεισουριέων	1032,97
Πλατεία - Πάρκο Κοκκινοπλιτών	1784,74
Νησίδα πίσω από ΟΤΕ επί της Ρήγα Φεραίου	475,57
Πάρκο Παλιό Σχολείο	3840,00
Πλατεία Δημοκρατίας	989,59
Παιδική χαρά πίσω από Γήπεδο	1253,76
Νησίδα πίσω από Γήπεδα παράπλευρα ρέματος	707,82
Κήπος πίσω από Γήπεδο - Πάρκο 14 Ηρώων	3000,00
Πλατεία οικισμού – εργατικές κατοικίες	4463,98

Οικόπεδο επί της Θησέως στην περιφερειακή	8337,88
Περιβάλλον χώρος ΚΕΠ	1118,37
Παιδική χαρά επί της Ηφαίστου Πάρκο Αγίας Σοφίας	1063,91
Παρκάκι επί της Ολύμπου - Πάρκο Βλατσιωτών	1195,19
πλατεία επί της Εγνατίας - Πάρκο Κοκκινοπλιτών	1988,24
Πλατεία Πηνελόπης Δέλτα - Πάρκο Μικρασιατών	1245,36
Πάρκο Καππαδοκίας	383,90
Πάρκο επί της Ολύμπου με Αφροδίτης	2313,86
Πάρκο επί της Ολύμπου	1527,69
Πεζόδρομος πίσω από Νηπιαγωγείο	369,26
Παιδική χαρά επί της οδού Ανθοκήπων, Νίκης και Ρήγα Φερραίου - Πάρκο Εύξεινου Πόντου	667,31
Νησίδες επί της Χαλκιδικής	880,56
Παιδική χαρά- εργατικές κατοικίες	2165,24

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στο **Βοτανικό κήπο** του δήμου, η κατασκευή του οποίου ξεκίνησε το 1996 και ολοκληρώθηκε το 2000. Καταλαμβάνει μία περιφραγμένη έκταση πέντε στρεμμάτων στην περιοχή της Άνω Ηλιούπολης (ΔΕ Σταυρούπολης). Εσωτερικά οργανώνεται από διαδρομές που επιτρέπουν στον επισκέπτη να παρατηρεί από κοντά τα φυτά και να έχει πρόσβαση στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους. Εντάσσεται σε μία ευρύτερη ζώνη χώρων πρασίνου, άθλησης, αθλοπαιδιών, αναψυχής έκτασης 27 στρεμμάτων (πρώην ρέμα Περικλέους).

Λειτουργεί ως κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση και τη συνειδητοποίηση των πολιτών σε θέματα πρασίνου και περιβάλλοντος. Παρέχεται πληροφόρηση πάνω στον κόσμο των φυτών και γίνονται οργανωμένες ξεναγήσεις, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τα προγράμματα σχολείων και επισκεπτών.

1.3.3.4 Σύστημα συγκοινωνιών και υποδομών μεταφορών

Οδικό δίκτυο

Το σύνολο των χώρων κυκλοφορίας, το οποίο ανέρχεται σε 2.730 στρμ., στο μεγαλύτερο ποσοστό του διατηρείται σε ικανοποιητική κατάσταση, καθώς τα τελευταία χρόνια υλοποιήθηκε ένας σημαντικός αριθμός έργων βελτίωσης των οδοστρωμάτων και ανάπλασης των πεζοδρομίων. Ωστόσο, υπάρχουν τμήματα περιοχών, όπως του κέντρου της Πολίχνης, της Άνωθεν Ασύλου, της Ομόνοιας και της Νικόπολης, που διαθέτουν

δρόμους πολύ μικρού πλάτους, με μειονεκτικά γεωμετρικά χαρακτηριστικά, προβληματικές διασταυρώσεις, χωρίς πεζοδρόμια κλπ.

Στην περιοχή του δήμου συγκλίνουν τρεις σημαντικοί οδικοί άξονες:

- Ο πρώτος, με διεύθυνση ανατολής – δύσης, περιλαμβάνει την εξωτερική περιφερειακή της Θεσσαλονίκης, η οποία στο σημείο αυτό αποτελεί μέρος της Εγνατίας Οδού.
- Ο δεύτερος με διεύθυνση βορά - νότου, στα κεντρικά του δήμου, αποτελεί την βόρεια έξοδο της Θεσσαλονίκης και διασυνδέει το ΠΣΘ με τη βορειοανατολική Ελλάδα και τη Βουλγαρία. Όμοιως, μέρος αυτού του άξονα εντός των ορίων του Δήμου αποτελεί η οδός Λαγκαδά- Κων/πόλεως και ένα τμήμα της Εγνατίας Οδού.
- Ο τρίτος άξονας με διεύθυνση ανατολής – δύσης, περιλαμβάνει την εσωτερική περιφερειακή της Θεσσαλονίκης. Για την κυκλοφοριακή αναβάθμιση της δυτικής εσωτερικής περιφερειακής οδού Θεσσαλονίκης και μεταξύ των κόμβων Κ16 και Κ5, μήκους 8 χλμ περίπου, που διασχίζει τους δήμους Κορδελιού-Ευόσμου και Παύλου Μελά, είναι σε εξέλιξη έργο που περιλαμβάνει την κατάργηση των υφισταμένων ισόπεδων κόμβων για την ανεμόδιστη διαμπερή κυκλοφορία, σε συνδυασμό και με την κατά τόπους αναμόρφωση του παράπλευρου οδικού δικτύου και των 3 άλλων τοπικών συνδέσεων. Τα έργα αυτά θα βοηθήσουν στην σύνδεση δυτικής και ανατολικής Θεσσαλονίκης και ΠΑΘΕ – αεροδρομίου, ενώ θα μειωθούν σημαντικά οι ρύποι και ο θόρυβος.

Οι παραπάνω άξονες προσφέρουν άμεση πρόσβαση στο ευρύτερο οδικό δίκτυο της πόλης, ωστόσο αποκόπτουν τις περιοχές του δήμου και δυσχεραίνουν τη μεταξύ τους επικοινωνία.

Σε ότι αφορά το εσωτερικό οδικό δίκτυο των περιοχών του δήμου, αυτό χαρακτηρίζεται ανεπαρκές. Η οικιστική ανάπτυξη του δήμου στηρίχθηκε στη διατήρηση της παλιάς αυθαίρετης ή άνευ σχεδίου οργάνωσης του χώρου, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός οδικού δικτύου με ανεπαρκή χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα στις περιοχές όπου η κατάτμηση της γης και η αυθαίρετη δόμηση προϋπήρξε της πολεοδόμησης οι δρόμοι είναι ιδιαίτερα μικρού πλάτους και μικρής κυκλοφοριακής ικανότητας. Αντίθετα, οι περιοχές των επεκτάσεων διαθέτουν σχετικά ικανοποιητικό δίκτυο, με καλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα για τις δημοτικές ενότητες:

Δ.Ε. Σταυρούπολης

Το οδικό δίκτυο της Σταυρούπολης στην πλειονότητά του στερείται ικανοποιητικού πλάτους δρόμων, με δυσμενέστερο αυτό των περιοχών Ομόνοιας και Άνωθεν Ασύλου.

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου δίνεται στον παρακάτω πίνακα και είναι απαραίτητο να επισημάνουμε τα εξής :

- Η προέκταση της οδού Δενδροποτάμου, που είναι η οδός Μπουμπουλίνας (προήλθε από την κάλυψη ρέματος Ασημάκη), εξαιτίας της ύπαρξης καταπατητών μέσα στην κοίτη του ρέματος, δεν έχει διανοιχθεί και η σύνδεση της οδού με την

Εσωτερική Περιφερειακή δεν είναι εφικτή. Ως αποτέλεσμα η εξυπηρέτηση της εσωτερικής κυκλοφορίας με ρόλο συλλεκτήριας οδού και ο σχετικός ρόλος αναλαμβάνεται από τις, ανεπαρκών δεδομένων, οδούς Ωραιοκάστρου και Μακρυγιάννη, με συνέπεια την αύξηση των κυκλοφοριακών τους φορτίων.

- Οι συλλεκτήριες οδοί Μακρυγιάννη, Ιθάκης (Άνω Ηλιούπολη), Ωραιοκάστρου (όριο περιοχής Ομόνοια), Παλαιολόγου, Νικοπόλεως (Νικόπολη), Ιερ. Κοσμά (Άνωθεν Ασύλου), Λαμπράκη και Θηβών (Νεόκτιστα) και Γωγούση (όριο μεταξύ Τερψιθέας και Αμπελώνων) παρουσιάζουν διαμπερή κυκλοφορία. Οι μεν 2 πρώτες επειδή συνδέονται με την Περιφερειακή οδό, η οδός Γωγούση επειδή διοχετεύει κυκλοφορία προς και από το γειτονικό Δήμο Αμπελοκήπων- Μενεμένης, ενώ οι οδοί Ιερ. Κοσμά, Λαμπράκη, Θηβών διοχετεύουν κυκλοφορία προς την Πολίχνη.
- Στην περιοχή της Ομόνοιας οι συλλεκτήριες οδοί, σύμφωνα με το ΓΠΣ, δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως τέτοιες, είτε λόγω ανεπαρκούς πλάτους, είτε γιατί δεν είναι πλήρως διανοιγμένες.

Πίν 22: Κύριο οδικό δίκτυο Σταυρούπολης

A/A	Οδός	Ιεράρχηση (ΓΠΣ)	Διέλευση ΔΣ	
1	Εσωτερική περιφερειακή	ΑΡΤΗΡΙΑ		
2	Λαγκαδά-Κων/πόλεως	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ / ΚΤΕΛ
3	Δενδροποτάμου	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΚΤΕΛ
4	Ακριτών	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
5	Καραολή & Δημητρίου	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ / ΚΤΕΛ
6	Μπουμπουλίνας	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
7	Ιθάκης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
8	Μακρυγιάννη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
9	Ωραιοκάστρου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
10	Νικομηδείας	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
11	Φιλώτα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
12	17 ^η Νοέμβρη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
13	Ακρίτα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
14	Μαυρομιχάλη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
15	Μπιζανίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
16	Γωγούση	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ

17	Αμπελοκήπων	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
18	Μ. Αλεξάνδρου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
19	Τριποτάμου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
20	Λαμπράκη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
21	Θηβών	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
22	Κύπρου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
23	Ιερ. Κοσμά	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
24	Φλέμιγκ	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
25	Παλαιολόγου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
26	Νικοπόλεως	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
27	Βελουχιώτη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
28	Εθν. Αντίστασης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
29	Χρ. Σμύρνης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
30	Πλαστήρα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
31	Ιασονίδου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
32	Φλέμιγκ - Τζαβέλα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
33	Ψαρών	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
34	Ξενοφώντος	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
35	Φωκά	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-
36	Τσιτσάνη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	-

Δ.Ε.Πολίχνης

Το μεγαλύτερο τμήμα της Δ.Ε. Πολίχνης, όπως το κέντρο της, οι περιοχές των αυθαιρέτων κ.λ.π. δεν διαθέτει επαρκές οδικό δίκτυο. Οι οδοί έχουν πολύ μικρό πλάτος, φτωχά γεωμετρικά χαρακτηριστικά, με προβληματικές διασταυρώσεις, μεγάλες κλίσεις και δεν διαθέτουν πεζοδρόμια. Ορισμένα αδιάνοικτα οδικά τμήματα δεν είναι δυνατόν να διανοιχθούν πλήρως, επειδή υπάρχουν κτίσματα εκτός των ρυμοτομικών γραμμών. Μόνο οι περιοχές των νέων επεκτάσεων διαθέτουν σχετικά ικανοποιητικό δίκτυο.

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου δίνεται στον παρακάτω πίνακα και είναι απαραίτητο να επισημάνουμε τα εξής :

- υπάρχει σύνδεση με το ευρύτερο υπερτοπικό και εθνικό οδικό δίκτυο μέσω της πρόσβασης στην Εσωτερική Περιφερειακή οδό, στην Εξωτερική Περιφερειακή

οδό, στην οδό Λαγκαδά/ Κωνσταντινουπόλεως και στην οδό Επταπυργίου (του Δήμου Συκεών).

Όμως :

- είναι ιδιαίτερα προβληματική η σύνδεση της Πολίχνης με την περιφερειακή οδό στο ύψος των Βυζαντινών Νερόμυλων, ανατολικότερα του κόμβου Κ5. Η πρόσβαση γίνεται μέσω υπόγειας διάβασης που κατευθύνει την κίνηση των οχημάτων δυτικά, προς τον κόμβο Κ5, επιβαρύνοντας κυκλοφοριακά τον Κ5, αλλά και το σύμπλεγμα των παράδρομων που τον εξυπηρετούν.
- Η λειτουργία του κόμβου Παπαγεωργίου Κ5 χρειάζεται βελτίωση (απλοποίηση και πλήρης σήμανση), καθώς δημιουργείται σύγχυση στους οδηγούς για τον ποιον κλάδο να ακολουθήσουν για να κατευθυνθούν προς τον προορισμό τους, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται φαινόμενα εισόδου στο αντίθετο ρεύμα της Περιφερειακής Οδού ή στις εξόδους της.
- Στον κόμβο Μετεώρων Κ6, δεν είναι συνεχής και απρόσκοπτη η κίνηση των οχημάτων στις εισόδους και εξόδους του κόμβου και απαιτείται βελτίωση.
- Η οδός Παπανδρέου είναι διαδημοτική οδός ανάμεσα στο δήμο μας και στο δήμο Νεάπολης-Συκεών, αποτελεί είσοδο και έξοδο της πόλης και συνδέεται με την περιφερειακή οδό. Για να επιτελέσει το ρόλο της ως υπερτοπικού άξονα και για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και προσπελασιμότητάς της απαιτείται καθολικός επανασχεδιασμός της οδού (σε υπερτοπικό-διαδημοτικό επίπεδο και σε ευρύτερο περιφερειακό σχεδιασμό).

Πιν. 23 Κύριο οδικό δίκτυο Πολίχνης

A/A	Οδός	Ιεράρχηση (ΓΠΣ)	Διέλευση ΔΣ	
1	Εγνατία οδός	ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ		
2	Εξωτερική περιφερειακή	ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ		
3	Εσωτερική περιφερειακή	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
4	Λαγκαδά-Κων/πόλεως	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ / ΚΤΕΛ
2	Αγν.Στρατιώτη	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
3	Ανδρέα Παπανδρέου	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
4	Λεωφ.Στρατού	ΑΡΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
5	Αγ.Μαρίνης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
6	Ανδρούτσου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
7	Ακρίτα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	

8	Βουλγαροκτόνου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
9	Δασυλλίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
10	Δερβενακίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
11	Διγενή	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
12	Εθν. Αντίστασης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
13	Ελπίδος	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
14	Εράτυρας	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
15	Θερμαϊκου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
16	Κερασούντος	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
17	Λατομείου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
18	Μακαρίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
19	Μαυρομιχάλη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
20	Μεγ.Αλεξάνδρου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
21	Μεσίνης	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
22	Μουσχουντή	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
23	Νικοπόλεως	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
24	Νικηταρά	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
25	Ολυμπιονίκου Καρυπίδη (Καρατάσιου)	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
26	Οπλαρχηγού Βελέντζα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
27	Παπάφη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
28	Πολυτεχνείου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
29	Σοφούλη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
30	Φιλίππου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	
31	Φλέμιγκ	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΟΧΙ	

Δ.Ε. Ευκαρπίας

Το οδικό δίκτυο στην περιοχή των επεκτάσεων της Ευκαρπίας είναι σχετικά ικανοποιητικό, με καλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Ο αρχικός οικισμός διαθέτει δρόμους πολύ μικρού πλάτους, φτωχών γεωμετρικών χαρακτηριστικών, με προβληματικές διασταυρώσεις και στενά πεζοδρόμια. Στους τρεις αυθαίρετους οικισμούς τα έργα υποδομής είναι ελάχιστα, καθώς δεν υφίσταται οργανωμένο οδικό δίκτυο, αλλά ένα πλέγμα δρόμων πρόσβασης και ενδοεξυπηρέτησης. Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου δίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 24: Κύριο οδικό δίκτυο Ευκαρπίας

A/A	Οδός	Ιεράρχηση (ΓΠΣ)	Διέλευση ΔΣ	
1	Εγνατία οδός	ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ		
2	Εξωτερική περιφερειακή	ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ		
3	Εσωτερική περιφερειακή	ΑΡΤΗΡΙΑ		
4	Λαγκαδά-Κων/πόλεως	ΑΡΤΗΡΙΑ		
5	Ωραιοκάστρου	ΑΡΤΗΡΙΑ		
6	Πολυτεχνείου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
7	Θερμαϊκού	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
8	Πατρ.Αθηναγόρα	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
9	25 ^{ης} Μαρτίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
10	Αιγαίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
11	Ιασωνίδου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
12	Ρήγα Φεραίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
13	Αγ.Γεωργίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
14	Πλάτωνος	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
15	Αγ.Δημητρίου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΑΣΘ
16	Δασκάλας Αθ.Τσακίρη	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
17	Στρ.Καρατάσου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
18	Γ.Ρίτσου	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		
19	Θησέως	ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ		

Σηματοδότηση

Φωτεινή σηματοδότηση υπάρχει στις κύριες διασταυρώσεις του οδικού δικτύου. Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι διασταυρώσεις με φωτεινή σηματοδότηση, καθώς και οι υπηρεσίες που έχουν την ευθύνη της συντήρησής της.

Οι φωτεινοί σηματοδότες δε λειτουργούν συντονισμένα και δεν υπάρχει σύστημα συνεχούς ελέγχου της εύρυθμης λειτουργίας τους και καταγραφής, σε πραγματικό χρόνο, των διαφόρων προβλημάτων και των βλαβών που δημιουργούνται, ώστε να αντικατασταθούν άμεσα.

Πίνακας 25: Κόμβοι με φωτεινή σηματοδότηση

A/A	Κόμβος	Υπηρεσία Ελέγχου και συντήρησης
1	Μακρυγιάννη – Περιφερειακή Οδός	Περιφέρεια
2	Μακρυγιάννη – Νικομηδείας	Δήμος Παύλου Μελά
3	Μακρυγιάννη – Μπουμπουλίνας	Δήμος Παύλου Μελά
4	Μπουμπουλίνας – Ωραιοκάστρου	Δήμος Παύλου Μελά
5	Ωραιοκάστρου – Θερμοπυλών – Παλαιολόγου - Ψαρών	Δήμος Παύλου Μελά
6	Ωραιοκάστρου – Περιφερειακή Οδός	Περιφέρεια
7	Καραολή & Δημητρίου - Δενδροποτάμου	Δήμος Παύλου Μελά
8	Καραολή & Δημητρίου - Γωγούση	Δήμος Παύλου Μελά
9	Καραολή & Δημητρίου – Ιασονίδου	Δήμος Παύλου Μελά
10	Λαγκαδά - Καραολή & Δημητρίου	Περιφέρεια
11	Λαγκαδά – Λαμπράκη – Χρ. Σμύρνης	Περιφέρεια
12	Λαγκαδά - Θηβών	Περιφέρεια
13	Λαγκαδά – Κύπρου - Κατσώνη	Περιφέρεια
14	Λαγκαδά – Ψαρών – Λ. Στρατού	Περιφέρεια
15	Λαγκαδά - Καρατάσου	Περιφέρεια
16	Λαγκαδά – Πεσόντων Ηρώων	Περιφέρεια
17	Λαγκαδά - Κολοκοτρώνη	Περιφέρεια
18	Λαγκαδά – Ακριτών - Δαβάκη	Περιφέρεια
19	Ακριτών - Μαγνησίας	Δήμος Αμπελοκήπων
20	Ακριτών- 28 ^{ης} Οκτωβρίου – Γωγούση – Μ. Αλεξάνδρου	Δήμος Αμπελοκήπων

21	28 ^η Οκτωβρίου - Δενδροποτάμου	Δήμος Αμπελοκήπων
22	Λαγκαδά - Δαβάκη	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
23	Λαγκαδά - Περιφερειακή Οδός	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
24	Λαγκαδά - Λ. Στρατού	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
25	Περιφερειακή οδός - Λ. Στρατού	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
26	Λ. Στρατού (σχολείο)	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
27	Λ. Στρατού - Μαυρομιχάλη	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (εκτός λειτουργίας)
28	Δαβάκη - Αγνώστου Στρατιώτη- Αγίας Μαρίνας	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
29	Αγνώστου Στρατιώτη - Μαυρομιχάλη	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (εκτός λειτουργίας)
30	Μαυρομιχάλη - Αρκαδίου	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
31	Ελπίδος - Φιλίππου	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
32	Ελπίδος - Ανδρ. Παπανδρέου	ΔΗΜΟΣ ΣΥΚΕΩΝ - ΝΕΑΠΟΛΗΣ
34	Λαγκαδά - Περιφερειακή Οδός	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
35	25 ^η Μαρτίου - Ηφαίστου	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
36	Πολυτεχνείου - Αγ. Γεωργίου	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
37	Πολυτεχνείου - Χρ. Σμύρνης	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

Προβληματική είναι η σήμανση, οριζόντια (διαγράμμιση) και κατακόρυφη (πινακίδες), καθώς η διαγράμμιση είναι ελλιπής και η κατακόρυφη σήμανση δεν είναι ολοκληρωμένη, εξαιτίας ελλείψεων μελετών εφαρμογής της κυκλοφοριακής οργάνωσης.

Η **διαγράμμιση** είναι ελλιπής και στην ουσία περιορίζεται σε διαβάσεις πεζών γύρω από τα σχολικά συγκροτήματα.

Ο Δήμος δε διαθέτει τη βασική **πληροφοριακή σήμανση**. Η μελέτη και εφαρμογή ενός συνολικού συστήματος πληροφοριακής σήμανσης θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις βελτίωσης της λειτουργίας του κυκλοφοριακού συστήματος. Βέβαια, απαραίτητη είναι η αποξήλωση των διαφημιστικών πινακίδων, οι οποίες είναι παράνομα αναρτημένες, κατά παράβαση του άρθρου 11 παρ. 1 του Κ.Ο.Κ.

Ονοματοθεσία – Οδοαριθμηση: Υπάρχει πληροφοριακός χάρτης του Δήμου, ο οποίος όμως χρήζει επικαιροποίησης (αλλαγές ονοματοθεσίας). Υπάρχει αρχείο αποφάσεων ονοματοθεσίας, βάσει του οποίου τοποθετούνται και οι σχετικές πινακίδες. Η οδοαριθμηση πραγματοποιείται βάσει των ιδιοκτησιών στα οικοδομικά τετράγωνα με αυτοψίες. Θα ήταν

όμως σκόπιμη η μεταφορά της απαραίτητης πληροφορίας στο GIS, προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδικασία αυτή.

Δίκτυο κίνησης πεζών

Τα πεζοδρόμια, εκτός από τις νεοενταγμένες περιοχές, είναι ανεπαρκή, εξαιτίας των μικρών τους διατομών, οι οποίες μικραίνουν ακόμη περισσότερο, εξαιτίας των διαφόρων εμποδίων (κάδοι, περίπτερα, εξοπλισμός καταστημάτων, τραπεζοκαθίσματα, φύτευση παράνομη στάθμευση, ανισοσταθμίες κ.α.). Με εξαίρεση κάποιες οδούς, δεν υπάρχει το ελεύθερο πλάτος όδευσης του 1,6m, για την επίτευξη της προσβασιμότητας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Έτσι, πολλές φορές οι πεζοί περπατούν στο κατάστρωμα της οδού, θέτοντας τον εαυτό τους σε κίνδυνο. Πολύ δυσκολότερη είναι η κίνηση των ΑμΕΑ και των εμποδιζόμενων ατόμων (ηλικιωμένοι, παιδιά, έγκυες, γονείς με καροτσάκια, τραυματισμένα άτομα, άτομα με εμπορεύματα στα χέρια κλπ), με αποτέλεσμα τον κοινωνικό τους αποκλεισμό. Δεν υπάρχουν ράμπες για ΑΜΕΑ σε όλες τις διασταυρώσεις, όπου πραγματοποιείται η διέλευση πεζών. Ομοίως δεν επιδυκνύεται σεβασμός των διαβάσεων και των ραμπών, οι οποίες στην ουσία καταργούνται από τα παράνομα σταθμευμένα οχήματα.

Σε έργα διαμόρφωσης των κύριων οδικών αξόνων γίνεται μια προσπάθεια για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας, με τη δημιουργία πεζοδρομίων όσο το δυνατό μεγαλύτερου πλάτους και με ελεύθερο πλάτος όδευσης τουλάχιστον όσο προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Πεζόδρομους συναντάμε σε όλες τις περιοχές του δήμου. Αρκετοί από αυτούς προέκυψαν από τη μικρή διαθεσιμότητα κοινόχρηστου χώρου και άλλοι από μια σχεδιαστικά και μελετητικά αποδεδειγμένη αναγκαιότητα για την ύπαρξή τους.

Το πλάτος των πεζοδρόμων παρουσιάζει διακυμάνσεις, τόσο από οδό σε οδό, όσο και επί της ίδιας οδού. Συνήθως συναντάμε πλάτος της τάξης των δύο ή τριών μέτρων, με μήκος να ποικίλει από εικοσιπέντε (25) έως και πάνω από εκατό (100) μέτρα.

Υπάρχουν χαρακτηρισμένοι πεζόδρομοι που δεν έχουν διαμορφωθεί. Σε ορισμένους μάλιστα έχει δοθεί άλλη κυκλοφοριακή λειτουργία, σύμφωνα με συγκεκριμένες κυκλοφοριακές μελέτες (οδοί ήπιας κυκλοφορίας ή οδοί κυκλοφορίας οχημάτων).

Το ενδιαφέρον για την βελτίωση των συνθηκών μετακίνησης των πεζών περιορίζεται στην κατασκευή αποσπασματικών έργων διαμόρφωσης πεζοδρομίων και διαβάσεων ΑμΕΑ, ενώ απαιτείται ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός με αντίληψη την προτεραιότητα της κίνησης των πεζών, βασισμένος στον ανασχεδιασμό της πόλης με τον συνδυασμό των πολεοδομικών και κυκλοφοριακών μελετών

Είναι επιτακτική η μελέτη ενός σχεδίου βιώσιμης αστικής κινητικότητας και στο πλαίσιο του - η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας ενός δικτύου πεζοδρόμων - ποδηλατοδρόμων, σαν άξονα αναφοράς για την πόλη (ασφαλείς διαδρομές των πεζών αλλά και μείωση της χρήσης των Ι.Χ. για μετακινήσεις εντός του δήμου).

Μέτρα ήπιας κυκλοφορίας

Στο Δήμο έχουν πραγματοποιηθεί κάποια μέτρα ήπιας κυκλοφορίας σε περιοχές σχολείων, όπως επίσης υπάρχει όριο ταχύτητας των 30km/h γύρω από σχολικά συγκροτήματα, σύμφωνα με τις νέες κανονιστικές αποφάσεις κυκλοφοριακών ρυθμίσεων. Σε πολλές διασταυρώσεις έχουν δημιουργηθεί νησίδες για το διαχωρισμό των κυκλοφοριακών ροών, αλλά και για την πιο ασφαλή διάσχιση διασταυρώσεων και οδών από πεζούς. Γενικά όμως, τα υφιστάμενα μέτρα ήπιας κυκλοφορίας είναι αποσπασματικά και όχι τμήματα ενός ενιαίου σχεδίου επίτευξης ήπιων συνθηκών κυκλοφορίας σε μια περιοχή.

Ποδηλατόδρομοι

Δεν υπάρχει καμία υποδομή για τη χρήση του ποδηλάτου (λωρίδες, χώροι στάθμευσης, σήμανση), παρόλο που οι κλίσεις στις περιοχές του Δήμου (εκτός της Πολίχνης) είναι μικρές και το ποδήλατο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τις ενδο-μετακινήσεις. Βέβαια αρκετοί είναι αυτοί που χρησιμοποιούν το ποδήλατό τους για μετακίνηση, αψηφώντας τους κινδύνους.

Στάθμευση

Δεν υπάρχει καθορισμένο ωράριο τροφοδοσίας και χωροθέτηση θέσεων για φορτοεκφόρτωση, με αποτέλεσμα η τροφοδοσία να γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας και να καταλαμβάνεται χώρος στο οδόστρωμα, γεγονός που μειώνει το λειτουργικό πλάτος των οδών και δημιουργεί κυκλοφοριακά προβλήματα.

Η κυκλοφοριακή ικανότητα πολλών βασικών οδικών αξόνων μειώνεται εξαιτίας της παράνομης στάθμευσης, δημιουργώντας προβλήματα καθυστερήσεων, συσσώρευσης οχημάτων και εκνευρισμού. Σημαντικό πρόβλημα στάθμευσης δεν παρουσιάζεται μόνο στις περιοχές όπου συσσωρεύονται χρήσεις, όπως το εμπόριο και οι υπηρεσίες, αλλά και στις περιοχές κατοικίας, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό της στάθμευσης εξυπηρετείται από στάθμευση παρά το κράσπεδο, με εξαίρεση τις νεόδμητες περιοχές. Παρατηρείται παντελής έλλειψη δημόσιων χώρων στάθμευσης, υπαίθριων ή στεγασμένων ή υπόγειων. Η συνολική προσφορά θέσεων στάθμευσης δεν καλύπτει τη συνολική ζήτηση και σε αρκετά τμήματα του οδικού δικτύου η στάθμευση λειτουργεί σε βάρος της ασφαλούς και άνετης διέλευσης των οχημάτων, της εύρυθμης κυκλοφορίας και της οδικής ασφάλειας. Η παράνομη στάθμευση είναι σε υψηλά επίπεδα, περίπου 37% (παράνομη σύμφωνα με τον ΚΟΚ, σε στροφές, κόμβους, όπου υπάρχει απαγορευτική σήμανση, πάνω σε πεζοδρόμια, αλλά και στάθμευση παρά την οδό σε αμφίδρομους, των οποίων το πλάτος δεν μπορεί να ικανοποιήσει την αμφίδρομη κυκλοφορία και τη στάθμευση ή στάθμευση στις δύο πλευρές μονόδρομου κλπ.). Δεν υπάρχει κάποιος έλεγχος της στάθμευσης, με εξαίρεση μερική σήμανση απαγόρευσης στις κύριες οδούς, η οποία όμως παραβιάζεται σε μόνιμη βάση και δεν εκπληρώνει το σκοπό για τον οποίο τοποθετήθηκε.

Αναγκαία κρίνεται η εύρεση χώρων στάθμευσης εκτός οδού, ιδιαίτερα στις περιοχές των μεγάλων πληθυσμιακών πυκνοτήτων. Με το Ν.2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α')

καθορίστηκαν οι ακόλουθες θέσεις κατασκευής υπόγειων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης:

1. Πάρκο Τερψιθέας
2. Άγιος Ελευθέριος
3. Δημοτικά σχολεία επί της οδού Δαβάκη
4. Πλατεία Ελευθερίας-Άνω Ηλιούπολη.

Οι απαιτούμενες μελέτες για τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης από την ΕΥΔΕΚ-ΣΑ και για την προώθηση της δημοπράτησης των υπόγειων σταθμών αυτοκινήτων με το σύστημα Μελέτη – Κατασκευή είναι: α) Προκαταρκτικά αρχιτεκτονικά σχέδια του έργου, β) Μελέτη κυκλοφοριακών επιπτώσεων, γ) Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δ) Εδαφοτεχνική μελέτη. Έως σήμερα έχουν εκπονηθεί οι απαιτούμενες προκαταρκτικές μελέτες για τους δύο από τους τέσσερις χώρους. Στην Πολίχνη υπήρξε πρόταση κατασκευής υπόγειου χώρου στάθμευσης στην πλατεία Δημαρχείου.

Προβλήματα οδικού δικτύου

Μεγάλα προβλήματα επιφέρουν στα οδοστρώματα και τα πεζοδρόμια **οι τομές** για επέκταση-συντήρηση των δικτύων των οργανισμών κοινής ωφελείας, οι οποίες, κατά βάση, δεν αποκαθίστανται ποτέ με τη σωστή μέθοδο, είτε πραγματοποιούνται με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα την επικινδυνότητα του οδοστρώματος για οχήματα και οδηγούς -πεζούς. Επίσης, οι κακότεχνες αποκαταστάσεις των τομών μπορούν να επιφέρουν καταστροφή όλου του οδοστρώματος, με εισροή νερού στη βάση του οδοστρώματος και μεγάλες καθιζήσεις, που καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για εκ νέου κατασκευή.

Επικίνδυνες επίσης για την κυκλοφορία είναι οι **αυθαίρετες κατασκευές ραμπών** πάνω στο οδόστρωμα, στο πεζοδρόμιο ή στον πεζόδρομο, για την πρόσβαση σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης. Οι αυθαίρετες αυτές κατασκευές επί του οδοστρώματος (τσιμέντα, σιδηροκατασκευές κλπ), οι οποίες απαγορεύονται από τον ΚΟΚ, καταλαμβάνουν το ρείθρο των οδών διακόπτοντας τη ροή των ομβρίων και διοχετεύοντας τα όμβρια μέσα στο οδόστρωμα. Πολλές φορές, αυτές οι κατασκευές είναι τόσο μεγάλες που μπορεί να προκαλούν και πρόβλημα στην ασφαλή κυκλοφορία των υπόλοιπων οχημάτων.

Η **έλλειψη αντιπλημμυρικών έργων** και το **ανεπαρκέστατο δίκτυο απορροής όμβριων υδάτων** σε όλες τις περιοχές του Δήμου δημιουργεί την εικόνα δρόμων-χειμάρρων με την αυτονόητη επικινδυνότητα που αυτό συνεπάγεται. Σημαντικό επίσης στοιχείο φθοροποίησης είναι οι χιονοπτώσεις και το αλάτι που πέφτει στους δρόμους επιφέροντας μακροπρόθεσμα σημαντική διάβρωση του ασφαλτικού.

Δεν υπάρχει καθορισμένο ωράριο τροφοδοσίας και χωροθέτηση θέσεων για φορτοεκφόρτωση, με αποτέλεσμα οι στάσεις των οχημάτων τροφοδοσίας καταστημάτων, ειδικά πάνω στους βασικούς οδικούς άξονες του Δήμου, να αποτελούν σημαντικό παράγοντα μείωσης της κυκλοφοριακής ικανότητάς τους και να δημιουργούν προϋποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων. Επίσης, παρατηρούνται προβλήματα στην

κυκλοφορία των οχημάτων και στην κίνηση των πεζών σε ανεξέλεγκτες κυκλοφοριακές συνδέσεις πρατηρίων καυσίμων, βιοτεχνιών κλπ.

Δημόσια συγκοινωνία

Οι διάφορες περιοχές του δήμου εξυπηρετούνται από λεωφορειακές γραμμές του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ), όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 27. Από τις οδούς Δενδροποτάμου, Καραολή & Δημητρίου και Λαγκαδά διέρχονται και τα λεωφορεία των ΚΤΕΛ προς Ανατολική Μακεδονία, Θράκη και περιοχές του Νομού, που εξυπηρετούν τους κατοίκους του Δήμου. Ωστόσο απαιτείται μία νέα διαχείριση των δρομολογίων «express» (χωρίς στάσεις), για τη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας εντός του αστικού οδικού δικτύου.

Πίνακας 26: Εξυπηρέτηση του Δήμου από δημόσιες συγκοινωνίες

Αριθμ.	Λεωφορειακή Γραμμή	Θεωρητική συχνότητα	Περιοχές του Δήμου που εξυπηρετούνται
1	ΚΤΕΛ – ΝΟΣ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ – CARREFOUR	30λεπτά	Πολίχνη, Ελπίδας, Τερψιθέα, Κάτω Ηλιούπολη, Πρόνοια, Αμπελώνες
18	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ ΚΟΡΔΕΛΙΟ - ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	Min 30 λεπτά Max 50λεπτά	Εξυπηρέτηση δυτικών συνοικιών – Σύνδεση Περιοχών Κορδελιού, Ευόσμου, Νεάπολης, Πολίχνης, Συκεών, Σταυρούπολης,
25	ΝΕΑΠΟΛΗ - ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	Min 8λεπτά Max 15 λεπτά	Μετέωρα
27	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Min 8 λεπτά Max 30λεπτά	Τερψιθέα, Πρόνοια.Ομόνοια,Νεόκτιστα Άνωθεν Ασύλου, Ευκαρπία
28	CARREFOUR – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ- ΝΟΣ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	Min 40 λεπτά Max 1 ώρα 15λ	Συνδέει τα πανεπιστήμια με το νοσοκομείο Παπαγεωργίου
29	ΠΟΛΙΧΝΗ – ΠΛ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ	Min 10 λεπτά Max 20 λεπτά	Πολίχνη, Ελπίδας, Μετέωρα
32 & 32A	Κ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ - ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ	Min 7 λεπτά Max 14 λεπτά	Τερψιθέα ,Αμπελώνες , Κ. Ηλιούπολη
34	Α. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ - ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ	Min 5 λεπτά Max 25 λεπτά	Τερψιθέα ,Αμπελώνες , Κ. Ηλιούπολη, Α. Ηλιούπολη , Ομόνοια , Νικόπολη

35	ΜΕΤΕΩΡΑ – ΠΛΑΤ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	Min 15 λεπτά Max 30 λεπτά	Πολίχνη, Ελπίδας, Μετέωρα
38	Ν. Σ. ΣΤΑΘΜΟΣ - ΕΥΚΑΡΠΙΑ	Min 15 λεπτά Max 35 λεπτά	Τερψιθέα, Πρόνοια, Ομόνοια, Νεόκτιστα, Άνωθεν Ασύλου, Ευκαρπία, Πολίχνη (περιοχή ανθοκήπων)
42	ΚΟΡΔΕΛΙΟ – ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ ΕΥΟΣΜΟΥ	Min 40 λεπτά Max 1 ώρα 15λ	Σύνδεση περιοχών Κορδελιού, Ευόσμου Σταυρούπολης
55E	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ - ΦΙΛΟΘΕΗ	Min 40 λεπτά Max 1 ώρα 15λ	Σύνδεση Ηλιούπολης διαμέσου Νικόπολης προς το Ωραιόκαστρο
56	Ν. Σ. ΣΤΑΘΜΟΣ - ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	Min 15 λεπτά Max 45 λεπτά	Τερψιθέα, Πρόνοια, Ομόνοια, Νεόκτιστα, Άνωθεν Ασύλου, Ευκαρπία, Πολίχνη
83	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ - ΛΑΓΚΑΔΑΣ	Min 15 λεπτά Max 45 λεπτά	Οδός Λαγκαδά

Η γεωγραφική κατανομή των λεωφορειακών γραμμών προσφέρει ικανοποιητική κάλυψη και προσβασιμότητα στην πλειονότητα των κατοίκων του Δήμου, μόνον όμως σε ότι αφορά τις μετακινήσεις από και προς το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Ωστόσο απαιτείται μεγαλύτερη συχνότητα των γραμμών και ειδικά της γραμμής 1, που είναι η μόνη ουσιαστικά που συνδέει και τις τρεις δημοτικές ενότητες. Τέλος ένα από τα πάγια αιτήματα του δήμου προς τον ΟΑΣΘ ήταν η δημιουργία της γραμμής 34A, όπου η γραμμή θα έφτανε ως την Νικόπολη, χωρίς να διέρχεται μέσα από τους Αμπελόκηπους και την πορεία στην Άνω Ηλιούπολη.

Η αναγκαιότητα των ενδοδημοτικών μετακινήσεων δεν υποστηρίζεται παρά ελάχιστα από την υφιστάμενα μέσα μαζικής μεταφοράς. Η εξυπηρέτηση των κατοίκων στις μεταξύ των συνοικιών του Δήμου μετακινήσεις είναι ανύπαρκτη. Δεδομένου δε ότι η ύπαρξη των κλειστών οδικών αξόνων μέσα στην περιοχή του Δήμου δημιουργεί πολύ μεγάλη δυσχέρεια στην προσβασιμότητα μεταξύ των οικισμών, η εφαρμογή δρομολογίων ενδοδημοτικής συγκοινωνίας κρίνεται εντελώς απαραίτητη.

1.3.3.5 Υποδομές δικτύων κοινής ωφέλειας

Δίκτυο ύδρευσης

Αρμοδιότητα για την υδροδότηση όλου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, επομένως και του δήμου Παύλου Μελά, έχει η Εταιρεία Ύδρευσης

Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ.). Η υδροδότηση πραγματοποιείται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα:

- με **αγωγούς** που κατασκευάστηκαν σταδιακά την τελευταία εικοσαετία, αλλά και με όσους είχαν κατασκευασθεί παλαιότερα, από τους ιδιώτες που υδροδοτούσαν, μέσω μικρών υδραγωγείων, ορισμένες περιοχές. Αυτοί οι αγωγοί είναι μικρής αγωγιμότητας και ανεπαρκείς για την ασφαλή διανομή αρκετού και καθαρού νερού. Επιπρόσθετα γίνονται και αντικαταστάσεις (ανάλογα με την παλαιότητα του δικτύου) και σε περιοχές ή δρόμους όπου γίνονται αναπλάσεις.
- με **δύο αντλιοστάσια**, ένα στην Πολίχνη και ένα στα Μετέωρα &
- με **τέσσερις δεξαμενές**, μία στην Πολίχνη, δύο στα Μετέωρα και μία στην Ευκαρπία

Οι περιοχές που δεν υδροδοτούνται από τον ΕΥΑΘ είναι :

Α) Η περιοχή της Νικόπολης, η οποία υδροδοτείται από ιδιωτική γεώτρηση με αμφίβολης ποιότητας νερό. Ο δήμος κατασκεύασε το 1995, με δικές του δαπάνες, δίκτυο ύδρευσης μήκους περίπου 2.550 μέτρων (που αποτελεί ένα μόνο μέρος του συνολικού δικτύου που υπάρχει στην περιοχή), το οποίο χρησιμοποιεί ιδιωτική επένδυση που υδροδοτεί με νερό μέχρι και σήμερα την περιοχή. Η θέση της γεώτρησης, λόγω της επιβαρημένης περιβαλλοντικά περιοχής, και ο τρόπος διαχείρισης δεν εγγυάται την ποιότητα του πόσιμου νερού, καθώς δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση και έλεγχος της καταλληλότητας του νερού της γεώτρησης, ούτε προδιαγραφές κατασκευής και λειτουργίας του δικτύου.

Οι προσπάθειες του δήμου για την επίλυση του θέματος είναι πολύχρονες. Με την υπ' αρ.494/2005 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου παραχωρήθηκε κατά κυριότητα στην ΕΥΑΘ ΠΑΓΙΩΝ το δίκτυο ύδρευσης που κατασκεύασε ο δήμος, με τη υποχρέωση της παροχής υδρευσιών ύδρευσης εκ μέρους της ΕΥΑΘ Α.Ε.

Στη κατεύθυνση αυτή η ΕΥΑΘ προώθησε την υλοποίηση του έργου «Υδροδότηση περιοχών Νικόπολης των δήμων Σταυρούπολης, Πολίχνης & Ανθοκήπων του δήμου Πολίχνης», προϋπολογισμού 2.695.350€. Το έργο δεν έχει ολοκληρωθεί, λόγω δικαστικής εμπλοκής της ΕΥΑΘ με τον ιδιοκτήτη του προηγούμενου δικτύου.

Β) Οι οικισμοί με αυθαίρετη δόμηση Ευξεινούπολης, & Φιλοθέης της Ευκαρπίας, όπως και οι διάφορες παραγωγικές εγκαταστάσεις της περιοχής, που εξυπηρετούνται με ιδιωτικές γεωτρήσεις, αντλώντας από τον υπόγειο υδροφόρο της περιοχής και με ιδιωτικό δίκτυο διανομής.

Συμπερασματικά, θεωρείται επιτακτική η ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης, όχι μόνο για την κάλυψη των αστικών αναγκών των οικισμών, αλλά και για την κάλυψη των ποικίλων αναγκών των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Η εκμετάλλευση των γεωτρήσεων αποτελεί μια πρακτική που έχει δείξει τα όριά της, τόσο διότι τα αποθέματα είναι - έτσι και αλλιώς - περιορισμένα, όσο και λόγω της υποβάθμισης της ποιότητάς τους, γεγονός που

ενισχύει την αδυναμία συστηματικής παρακολούθησης και ελέγχου της καταλληλότητας του νερού, καθώς και της γενικότερης κατασκευής και λειτουργίας του δικτύου.

Αστικά λύματα

Την ευθύνη κατασκευής και συντήρησης της αποχέτευσης στο Δήμο, όπως και σε όλο το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης, έχει η Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ.). Όλη η οικιστική περιοχή του Δήμου εξυπηρετείται από δίκτυα. Το αποχετευτικό σύστημα όλων των πολεοδομικών ενοτήτων είναι παντορροϊκό, εκτός της Νικόπολης στην οποία είναι χωριστικό.

Το κύριο χαρακτηριστικό των αγωγών αποχέτευσης, στις περιοχές που υπάρχει παντορροϊκό σύστημα, είναι η ανομοιομορφία στην κατασκευή τους, γεγονός που οφείλεται στο ότι άλλοι κατασκευάστηκαν από τους κατοίκους, άλλοι από το δήμο και άλλοι από τον τότε ονομαζόμενο Οργανισμό Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ο.Α.Θ.). Η ανάπτυξή τους έγινε τυχαία και απρογραμμάτιστα, ανάλογα με τις κάθε φορά προκύπτουσες ανάγκες και χωρίς συγκεκριμένο και συντονισμένο σχέδιο. Η κατάσταση αυτή συνδέεται με το γεγονός ότι πριν το 1975 οι κατασκευές της αποχέτευσης ήταν στην ευθύνη του δήμου και το 1976 τις ανέλαβε ο ΟΑΘ. Ο ΟΑΘ, όμως, ανέλαβε την εκτέλεση των έργων για τις περιοχές που ήταν εντός σχεδίου, ενώ - για τις περιοχές που ήταν εκτός σχεδίου - η μελέτη και η επίβλεψη έγινε μεν από τον ΟΑΘ, αλλά η κατασκευή του δικτύου ανατέθηκε από τους ίδιους τους κατοίκους σε εργολάβους, κάτω από τη νομική κάλυψη του δήμου.

Καθαρισμός των αγωγών αποχέτευσης σε τακτά χρονικά διαστήματα δεν υπάρχει, παρότι προβλέπεται από την υπηρεσία συντήρησης της ΕΥΑΘ ένας μέγιστος χρόνος καθαρισμού. Οι αγωγοί καθαρίζονται μόνο όταν αποφράσσονται, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στην αποχέτευση.

Τα ακάθαρτα και αστικά λύματα του δήμου καταλήγουν στην εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων-βιθρολυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ) στην περιοχή της Σίνδου, δίπλα από το Γαλλικό ποταμό. Η ΕΕΛΘ παραλαμβάνει, μέσω του κεντρικού αποχετευτικού αγωγού (Κ.Α.Α.), το μεγαλύτερο μέρος των αστικών λυμάτων της πόλης της Θεσσαλονίκης, ενώ εξυπηρετεί καθημερινώς με βυτία απομακρυσμένες περιοχές, που δεν καλύπτονται από το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης. Τα επεξεργασμένα λύματα διοχετεύονται ανοικτά στο Θερμαϊκό κόλπο με υποθαλάσσιους αγωγούς και πληρούν όλους τους περιβαλλοντικούς όρους και διατάξεις.

Υπάρχουν περιοχές του δήμου που στερούνται δικτύου αποχέτευσης λυμάτων και αναγκαστικά εξυπηρετούνται με βόθρους :

- τμήματα της περιοχής των Μετεώρων (η Π.Ε.15 και τμήμα της Π.Ε.5- περιοχές αυθαιρέτων)
- η Π.Ε.16 (περιοχή επέκτασης που δεν έχει ακόμη δομηθεί)
- οι οικισμοί Εφεδρούπολη & Φιλοθέη της Ευκαρπίας

- περιοχές εκτός σχεδίου με συσσώρευση παραγωγικών – εμπορικών εγκαταστάσεων

Από τις αρχές Ιανουαρίου 2015 έχει αρχίσει η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου στην ΠΕ15 (περιοχή των Μετεώρων) από την ΕΥΑΘ, ενώ στην Εφεδρούπολη της Ευκαρπίας αναμένεται άμεσα δημοπράτηση έργου αποχέτευσης από τον ίδιο φορέα.

Βιομηχανικά υγρά απόβλητα

Η μεγάλη διασπορά συγκεντρώσεων βιομηχανικών, βιοτεχνικών μονάδων και εμπορικών εγκαταστάσεων έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη μιας πληθώρας πρακτικών διάθεσης των υγρών τους αποβλήτων, που γενικά εξαρτάται από τον βαθμό ενσωμάτωσης αντιρρυπαντικής τεχνολογίας ανά παραγωγική μονάδα. Το γενικό πρότυπο διάθεσης που εντοπίζεται αφορά:

- Στην επιφανειακή διάθεση στα ρέματα της περιοχής, με αποδέκτη τον Δενδροπόταμο και τελικό αποδέκτη τον Θερμαϊκό.
- Στην υπεδάφια διάθεση αυτών, είτε πρόκειται για επεξεργασμένα, είτε για ανεπεξέργαστα απόβλητα, δεδομένου ότι το αποχετευτικό της ΕΥΑΘ δεν δέχεται βιομηχανικά υγρά, παρά μόνο τα αστικού τύπου λύματα των παραγωγικών μονάδων με τελικό αποδέκτη τον υπόγειο υδροφόρο.

Σε μια προοπτική συνολικής διευθέτησης θα πρέπει να εξεταστεί η εγκατάσταση ενός ενιαίου συστήματος επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων (στα πρότυπα αυτών που προβλέπονται στις ΒΙΠΕ), τουλάχιστον στις ζώνες που θα οριστούν από ως υποδοχείς παραγωγικών εγκαταστάσεων.

Αντιπλημμυρική προστασία

Στο σύνολό της οικιστικής περιοχής του δήμου το αποχετευτικό σύστημα είναι παντορροϊκό, δίκτυα ομβρίων υπάρχουν μόνο στους κεντρικούς οδικούς άξονες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν περιοχές που πλημμυρίζουν τακτικά. Ειδικά μετά από ραγδαίες βροχές ισχυρής έντασης το δίκτυο γεμίζει, αρχίζει να λειτουργεί υπό πίεση και υπερχειλίζει.

Η κατά περιοχή εμφάνιση του προβλήματος έχει ως εξής:

Δ.Ε.Σταυρούπολης : Με την ολοκλήρωση των έργων διευθέτησης του Δενδοποτάμου ένα πολύ σημαντικό μέρος του προβλήματος της παροχέτευσης των χειμαρρικών υδάτων της περιοχής έχει αντιμετωπισθεί. Σήμερα παραμένει ανοικτό μόνο το ρέμα Ασημάκη μήκους 1.190 μέτρων και συγκεκριμένα από την οδό Θερμοπολών μέχρι τη συμβολή του με το ρέμα Ωραιοκάστρου, στην περιοχή της Νικόπολης. Στο μεγαλύτερο τμήμα έχει διευθετηθεί ανεπαρκώς, για τον λόγο ότι η παραρεμμάτια περιοχή του έχει υποστεί πλήρη κατάληψη από αυθαίρετα κτίσματα κατοικών.

Έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έργο προϋπολογισμού 3.813.000€, με τίτλο: «Κατασκευή Δικτύου Ομβρίων Περιοχής Νικόπολης» και αναμένεται σύντομα η δημοπράτηση του από την ΕΥΔΕ. Η κατασκευή του έργου θα αντιμετωπίσει τα πλημμυρικά φαινόμενα στη Νικόπολη.

Επίσης στο πλαίσιο έργων καθαρισμού των ρεμάτων από την ΕΥΔΕ αντιμετωπίζονται κάποια πλημμυρικά φαινόμενα. Για το 2015 θα εκτελεσθούν εργασίες καθαρισμού και αντιπλημμυρικής θωράκισης σε ρέματα και χειμάρρους που εμπίπτουν στα όρια του δήμου Παύλου Μελά, στο πλαίσιο του έργου “Καθαρισμός ρεμάτων και κατασκευή μικρών τεχνικών έργων δυτικής περιοχής αρμοδιότητας ΕΥΔΕ” ύψους 900.000€.

Δ.Ε.Πολίχνης: Από τη δημοτική ενότητα Πολίχνης διέρχονται τρία ρέματα: α) Το ρέμα της οδού Πόντου, που είναι ο κλάδος του Δενδροπόταμου μεταξύ της περιφερειακής οδού (στο ύψος της διασταύρωσης με την οδό Λαγκαδά) και της οδού Λαγκαδά. Πρόκειται για ανοιχτή τραπεζοειδή διατομή τσιμεντοστρωμένη στο πυθμένα, για τον εύκολο καθαρισμό του ρέματος. β) Το ρέμα Ξηροπόταμου, από την περιοχή των Βυζαντινών Νερόμυλων έως και την οδό Μυτιλήνης μήκους περίπου 4.000 μέτρων. γ) Το ρέμα Λατομείου (ανοιχτό τμήμα), από την πλατεία Μετεώρων έως και την οδό Νυμφαίου μήκους περίπου 300 μέτρων.

Η μελέτη για το ρέμα του Ξηροποτάμου βρίσκεται στο στάδιο της έγκρισης των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Δ.Κ. Ευκαρπίας: Υπάρχει στοιχειώδες δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων στον αρχικό οικισμό, το οποίο είναι κακοσυντηρημένο και ουσιαστικά δεν λειτουργεί. Στον υπόλοιπο οικισμό η απορροή γίνεται επιφανειακά προς τους φυσικούς αποδέκτες, δηλαδή τα δύο ανοικτά ρέματα που διασχίζουν την περιοχή και αποτελούν κλάδους του Δεδροποτάμου. Το πρώτο από αυτά διασχίζει την περιοχή των Ανθοκήπων και το δεύτερο διαχωρίζει τον οικισμό των εργατικών κατοικιών από τη επέκταση του σχεδίου πόλεως. Στο μεγαλύτερο μήκος της παραρεμάτιας περιοχής υπάρχουν αυθαίρετα κτίσματα και είναι εκεί που παρατηρούνται τα σημαντικότερα προβλήματα πλημμυρικών φαινομένων. Προβλήματα επίσης παρουσιάζονται:

- στην περιοχή της επέκτασης του σχεδίου πόλεως, τόσο λόγω της μορφολογίας του εδάφους, της έλλειψης δικτύου όμβριων, αλλά και από το γεγονός ότι δέχεται το σύνολο των όμβριων υδάτων του παλιού οικισμού, εξ' αιτίας της ελλειμματικής λειτουργίας του υφιστάμενου δικτύου,
- στην περιοχή της Ευξεινούπολης, καθώς δέχεται τα όμβρια ύδατα από το Ωραιόκαστρο πριν καταλήξουν στο ρέμα της Νικόπολης.

Από τον οικισμό και την επέκταση σχεδίου της Ευκαρπίας διέρχονται δύο ρέματα τα οποία αποτελούν κλάδους του Δεδροποτάμου. Το πρώτο από αυτά διασχίζει την περιοχή των Ανθοκήπων και σε μήκος περίπου 1500 μέτρων υπάρχουν παραρεμάτια αυθαίρετα κτίσματα, που κινδυνεύουν σε κάθε πλημμύρα. Το δεύτερο διαχωρίζει τον οικισμό των εργατικών κατοικιών από τη επέκταση του σχεδίου πόλεως, έχει περίπου το ίδιο μήκος και εδώ συγκεντρώνει αντίστοιχα προβλήματα με αυθαίρετα κτίσματα.

Αρμοδιότητα για την αντιπλημμυρική προστασία του Π.Σ.Θ. έχουν η ΕΥΔΕ (ΥΠΕΧΩΔΕ) και η ΕΥΑΘ.

Δίκτυο Ηλεκτροφωτισμού

Δίκτυο υψηλής τάσης

Στην περιοχή του δήμου υπάρχουν εκτεταμένες εγκαταστάσεις του Διασυνδεδεμένου Συστήματος Μεταφοράς της ΔΕΗ. Οι υφιστάμενες Γραμμές Μεταφοράς (ΓΜ) υψηλής τάσης που διέρχονται από την περιοχή είναι οι εξής:

- Η ΓΜ 150 KV ΑΓΡΑ-ΚΑΒΑΛΑ (στο τμήμα ΑΚ 240~249), η οποία λειτουργεί από το 1967.
- Η ΓΜ 150 KV Κ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΔΟΞΑ (στο τμήμα ΘΕΔ 25~29), η οποία λειτουργεί από το 1993.
- Η ΓΜ 150 KV ΣΥΣΤΗΜΑ (Κ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΔΟΞΑ)-ΥΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΙΧ, η οποία λειτουργεί από το 1993.

Υπάρχει επίσης ο υποσταθμός Υ/Σ Μετεώρων, από τον οποίο διέρχονται οι δύο γραμμές των 150 KV ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ-ΔΟΞΑ, ενώ πρόσφατα κατασκευάσθηκε το Κέντρο Διανομής Κ/Δ 150/20 kV XI στην περιοχή Νεόκτιστα για την αναβάθμιση του δικτύου.

Στο σύνολό του το τμήμα του δικτύου υψηλής τάσης που διέρχεται από την περιοχή μελέτης είναι εναέριο, γεγονός που δημιουργεί ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα, που θα πρέπει να επιλυθεί με γνώμονα την υγεία και την ασφάλεια των κατοίκων.

Δίκτυο Ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων

Σε όλες τις περιοχές του δήμου διαπιστώνεται ότι το πλέγμα φωτισμού (οδικός φωτισμός, φωτισμός πάρκων – πλατειών κ.λ.π.), εκτός από τις περιπτώσεις που θα αναφερθούν παρακάτω, στηρίζεται, κατά 70% περίπου, σε στύλους της ΔΕΗ, επάνω στους οποίους έχουν τοποθετηθεί τα φωτιστικά.

Το σύστημα αυτό, εκτός από το γεγονός ότι λειτουργεί με φωτιστικά παλαιάς τεχνολογίας (σε σχήμα πιάτου, με λαμπτήρες μικτού φωτισμού, στην ουσία, λαμπτήρες πυρακτώσεως), άρα είναι ηλεκτροβόρο και παρουσιάζει υπερβολική συχνότητα βλαβών, εμπεριέχει και τον κίνδυνο να αχρηστευθεί τελείως, στην περίπτωση που η ΔΕΗ προχωρήσει σε υπογειοποίηση των γραμμών μεταφοράς του ηλεκτρικού ρεύματος. Το αποτέλεσμα θα είναι να μείνουν τα τμήματα αυτά χωρίς τη δημοτική γραμμή φωτισμού των δρόμων, πάρκων, πλατειών κλπ.. Επιπλέον η υφιστάμενη διάρθρωση των στύλων της ΔΕΗ, σε κάποιες περιοχές (Ομόνοια -Νέοκτιστα & Άνωθεν Ασύλου) είναι αραιή και δεν καλύπτει τις απαιτήσεις.

Σύγχρονος φωτισμός εγκαθίσταται σε ελεύθερους χώρους (πάρκα –πλατείες και οδούς) στο πλαίσιο των έργων ανάπλασης-διαμόρφωσής τους. Με βάση υπολογισμούς από τα ΦΟΠ του έτους 2013 προέκυψε ότι το συνολικό κόστος για το δίκτυο φωτισμού ανέρχεται σε περίπου 273.000 ευρώ ετησίως για την περιοχή της Σταυρούπολης, σε 363.000 περίπου για την περιοχή της Πολίχνης και σε 230.000 ευρώ περίπου για την περιοχή της Ευκαρπίας. Προκειμένου να υπάρξει προώθηση του θέματος της ενεργειακής αναβάθμισης του δημόσιου φωτισμού και της αντικατάστασης των λαμπτήρων, η τεχνική υπηρεσία έχει προχωρήσει στην αναλυτική καταγραφή όλων των λαμπτήρων του δικτύου.

Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Την ευθύνη κατασκευής και συντήρησης του δίκτυου φυσικού αερίου έχει η Εταιρεία Παροχής Αερίου Α.Ε. (Ε.Π.Α. Α.Ε.), η οποία είναι και ο τελικός πάροχος φυσικού αερίου για όλους τους οικιακούς – εμπορικούς – βιομηχανικούς καταναλωτές.

Το δίκτυο παροχής αερίου χωρίζεται σε μέσης και χαμηλής πίεσης. Για τη σύνδεση των καταναλωτών με το φυσικό αέριο είναι απαραίτητο να δημιουργείται δίκτυο φυσικού αερίου χαμηλής πίεσης γύρω από τον αγωγό μέσης πίεσης.

Στο δήμο Παύλου Μελά το δίκτυο φυσικού αερίου χαμηλής πίεσης (service line) κατασκευάσθηκε αρχικά στην περιοχή της Τερψιθέας και στη συνέχεια κάλυψε το σύνολο της Σταυρούπολης της Ευκαρπίας και το κέντρο της Πολίχνης. Σήμερα επεκτείνεται και στις υπόλοιπες συνοικίες της Δ.Κ. Πολίχνης.

1.3.3.6 Αστική ρύπανση

Ο δήμος Παύλου Μελά λόγω της θέσης του μέσα στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης γειτνιάζει με τις μεγάλες και μεσαίες βιομηχανικές-βιοτεχνικές μονάδες με υψηλό βαθμό επικινδυνότητας (πετρελαιοειδή, ειδικού τύπου χημικά προϊόντα) και διατρέχεται από μεγάλους οδικούς άξονες, έξοδοι της πόλης με αποτέλεσμα την ύπαρξη ποικίλων αιτίων ρύπανσης. Τα σημαντικότερα προβλήματα αφορούν μικρές ή μεγάλες εγκαταλειμμένες βιοτεχνικές ή βιομηχανικές εγκαταστάσεις όπως:

Εργοστάσιο ΔΙΑΝΑ

Η βιομηχανία φυτοφαρμάκων ΔΙΑΝΑ, που λειτουργούσε για πάνω από 25 χρόνια στην περιοχή της Ευκαρπίας και σε άμεση γειτνίαση με την κατοικημένη περιοχή της Ευξεινούπολης, δημιούργησε πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα. Οι παρεμβάσεις του δήμου και οι κινητοποιήσεις των κατοίκων πέτυχαν την παύση λειτουργίας της και την απομάκρυνση 1.700 περίπου τόνων τοξικών αποβλήτων.

Εργοστάσιο ΧΙΤΖΟΥ

Το εγκαταλειμμένο εργοστάσιο βρίσκεται επί της οδού Λεωφ. Στρατού απέναντι από το Στρατόπεδο Καρατάσιου, παράπλευρα σε σχολικό συγκρότημα της Δ.Ε. Πολίχνης. Σήμερα στο χώρο εντοπίζονται απόβλητα κατηγορίας 17.06.05 - υλικών δομικών κατασκευών, που περιέχουν αμίαντο και ανήκουν στις επικινδυνες ουσίες. Αν και ο χώρος αποτελεί πρώην βιομηχανική μονάδα που διέπεται από Ειδικούς Περιβαλλοντικούς Όρους και προφανώς απαιτούνται διαδικασίες αποκατάστασης του χώρου, δεν έχει πραγματοποιηθεί καμιά ενέργεια καθαρισμού – αποκατάστασής του από την πλευρά των ιδιοκτητών του έως σήμερα. Ο δήμος διεκδικεί την εξυγίανση του χώρου και τις απαιτούμενες κυρώσεις, ώστε να αποκατασταθεί τόσο η ρύπανση των φυσικών πόρων όσο και η ασφάλεια των κατοίκων και των διερχόμενων μαθητών της περιοχής.

Ακτινοβολίες

Η περιοχή διασχίζεται από πυλώνες υψηλής τάσης της ΔΕΗ, ενώ λειτουργούν και δύο υποσταθμοί. Αυτό αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα, με πιθανές μεγάλες επιπτώσεις στη ζωή των κατοίκων, σύμφωνα και με τελευταίες έρευνες επιστημόνων. Προβλήματα επίσης εμφανίζονται και από την ξαφνική εμφάνιση κεραιών κινητής τηλεφωνίας χωρίς άδειες και πολλές φορές κοντά σε σχολικές μονάδες.

Αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο της τήρησης των ορίων έκθεσης του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία είναι η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ). Ο Δήμος από την πλευρά του απαιτεί από όλες τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας την τήρηση των απαραίτητων όρων, που ορίζει η κείμενη νομοθεσία, για την τοποθέτηση σταθμών βάσης και μάλιστα, ιδιαίτερα όταν πρόκειται να τοποθετηθούν ή βρίσκονται κοντά σε σχολεία, νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς κτλ. Σε πολλές περιπτώσεις έχουν κατατεθεί από το δήμο ασφαλιστικά μέτρα, με αποτέλεσμα την αναστολή λειτουργίας τέτοιων κεραιών. Παράλληλα, ο Δήμος είναι σε επαγρύπνηση όσον αφορά στον εντοπισμό κεραιών που λειτουργούν ή πρόκειται να λειτουργήσουν χωρίς άδεια, ενώ είναι σε επαφή με τις αρμόδιες αρχές (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων, Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας), ώστε να διαφυλάξει την ασφαλή λειτουργία τους για τους γύρω κατοίκους.

Από το ΥΠΥΜΕΔΙ θα υλοποιηθεί το έργο « Εθνικό Παρατηρητήριο μέτρησης της Ηλεκτρομαγνητικών πεδίων» σε όλη την Ελλάδα με την εγκατάσταση σταθερών μετρητικών σταθμών για έλεγχο της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία, όπως αυτά καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Για το δήμο μας καθορίστηκαν τέσσερα σημεία σε ταράτσες δημοτικών κτιρίων.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Οι οικισμοί του δήμου θεωρούνται «εκτεθειμένοι» σε σειρά παραγόντων που επιδεινώνουν την κατάσταση της ποιότητας του αέρα. Η ύπαρξη των πολύ σημαντικών μεταφορικών οδών, πέρα από την προφανή αναπτυξιακή ευκαιρία, δημιουργούν συνθήκες συσσώρευσης δραστηριοτήτων, έλξης μετακινήσεων και αποτελούν παράγοντα επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας σε ρύπους. Ρύποι σε αυξημένες συγκεντρώσεις αφορούν στα οξείδια του αζώτου και στα αιωρούμενα σωματίδια. Σύμφωνα με στοιχεία φόρτων, η σχετικά πρόσφατη ολοκλήρωση αυτών των αξόνων έχει ήδη αυξήσει σημαντικά την διερχόμενη κυκλοφορία, γεγονός που έχει άμεσο αντίκτυπο στην μεγέθυνση των οχηλήσεων στις παρόδιες κυρίως ζώνες (επιβάρυνση σε αέριους ρύπους, θόρυβος κλπ).

Η γενικότερη κλιματολογία και τοπογραφία της περιοχής, οι στενοί δρόμοι με ψηλά κτήρια και περιορισμένους ανοικτούς χώρους, συνδυαζόμενοι με κλιματολογικές συνθήκες άπνοιας ή ασθενών ανέμων, παράλληλα με τις εκπομπές ρύπων από τα **οχήματα**, τις **βιομηχανίες** και τις **κεντρικές θερμάνσεις**, συμβάλλουν επίσης στη συσσώρευση ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Ο δήμος στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής του πολιτικής, υλοποιεί το πρόγραμμα «Έλεγχος της λειτουργίας των εγκαταστάσεων κεντρικής θέρμανσης», τόσο σε δημόσια-

δημοτικά κτήρια, όσο και σε κατοικίες. Σκοπός του προγράμματος είναι κυρίως η μείωση των εκπομπών ρύπων στην ατμόσφαιρα από την κεντρική θέρμανση και αποτελεί μια δωρεάν παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη του δήμου Παύλου Μελά, που του προσφέρει επιπλέον τη δυνατότητα να ενημερωθεί για την κατάσταση της κεντρικής θέρμανσής του και να γνωρίσει τα πλεονεκτήματα που έχει η σωστή ρύθμιση-συντήρηση του συστήματος λέβητα-καυστήρα.

Ανεξέλεγκτη διάθεση αδρανών

'Ενα ουσιαστικό ζήτημα για ολόκληρη την περιαστική Θεσσαλονίκη είναι η ορθή διαχείριση και διάθεση οικοδομικών αποβλήτων, μπαζών και άλλων ογκωδών αντικειμένων. Ο οικοδομικός κλάδος, όπως και άλλες παραγωγικές δραστηριότητες που εντοπίζονται στα όρια του δήμου, συμβάλλουν στην παραγωγή αδρανών μη οικιακών αποβλήτων. Τα υλικά αυτά τις περισσότερες φορές και για λόγους συμπίεσης του κόστους απορρίπτονται ανεξέλεγκτα στο περιαστικό περιβάλλον και έτσι δημιουργούνται σωροί από αδρανή απόβλητα στα όρια των οδικών προσβάσεων, αλλά και σε πιο απομακρυσμένες τοποθεσίες, όπως σε ρέματα και μικρές χαραδρώσεις.

Οι κυριότερες επιπτώσεις αφορούν: σε ρύπανση και αισθητική υποβάθμιση του τοπίου, σε απόφραξη και ρύπανση των ρεμάτων, με κίνδυνο τη μη εκτόνωση τυχόν πλημμυρικών παροχών, σε απώλεια ζωτικού χώρου για ήδη υπάρχουσας πανίδας και σε αλλοίωση της δυνητικής αξίας του εδάφους στην προοπτική εναλλακτικής χρήσης του (απώλεια γονιμότητας, σαθρό υπόβαθρο για δόμηση κλπ).

Ο εγκεκριμένος Περιφερειακός Σχεδιασμός των Στερεών Αποβλήτων (ΠΚΜ/Γρ. Γεν. Γραμματέα, αρ. πρωτ. 639/22.12.05) δεν προβλέπει την χωροθέτηση συγκεκριμένων χώρων απόθεσης των αδρανών αποβλήτων, παρά μόνο δίνει την κατεύθυνση της αυτόνομης διαχείρισης από τους παραγωγούς.

Παρόλα αυτά είναι επιτακτική η βιώσιμη διευθέτηση αυτών των ζητημάτων και για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η λεπτομερέστερη διερεύνηση του προβλήματος, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο ΟΤΑ Μείζονος Θεσσαλονίκης, όπως και η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης.

Κτηνοτροφικά απόβλητα

Αν και περιορισμένος ο κλάδος, εντοπίζεται μια μικρή συσσώρευση κτηνοτροφικών μονάδων, βορειοανατολικά του οικισμού της Ευκαρπίας, στα μεγαλύτερα υψόμετρα. Το ζωικό κεφάλαιο εκτιμάται σε 500 άτομα αιγοπροβάτων, τα οποία παράγουν 550m³ λυμάτων και 1500m³ στερεών (κοπριάς) ανά έτος. Η διάθεση των λυμάτων, τόσο των υγρών όσο και των στερεών, γίνεται τοπικά, είτε σε παρακείμενα εδάφη είτε σε γειτονικά ρέματα. Μέσω του μηχανισμού της εδαφικής διήθησης μεταφέρονται ουσίες στα εδάφη και στα νερά, δημιουργώντας εστίες πίεσης στην ποιότητα αυτών.

Παρόλα αυτά, τόσο λόγω της μικρής δυναμικότητας των εγκατεστημένων μονάδων, όσο και της γενικότερης τάσης συρρίκνωσης αυτών των δραστηριοτήτων (ειδικότερα στην περιαστική Θεσσαλονίκη), το δυναμικό πίεσης θεωρείται μικρό και ελεγχόμενο.

1.3.4 Διαχείριση απορριμμάτων

Η διαχείριση απορριμμάτων αποτελεί έναν από τους πιο κρίσιμους τομείς πολιτικής των δήμων, καθώς σχετίζεται με τα σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα που πρέπει να βρίσκονται πολύ ψηλά στην πολιτική ατζέντα μιας διοίκησης. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε για τον δήμο Παύλου Μελά η μελέτη με τίτλο "Ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου βιώσιμης διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων και ειδικών ρευμάτων" που μας δίνει μια αναλυτική εικόνα σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης των απορριμμάτων (ποσότητες και οργανωτικοί πόροι), την ισχύουσα κοινοτική και εθνική νομοθεσία, τον υφιστάμενο εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό, τους ποσοτικούς στόχους για την διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) και ειδικών ρευμάτων, καθώς και κοστολογημένα εναλλακτικά σενάρια διαχείρισης. Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά κάποια από τα βασικά σημεία των δεδομένων διαχείρισης απορριμμάτων στον δήμο.

Ποσοτικός και ποιοτικός προσδιορισμός απορριμμάτων στον δήμο

Από τις σημαντικότερες διαπιστώσεις του σχεδίου είναι η σημαντική μείωση των ποσοτήτων παραγόμενων απορριμμάτων τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης. Η ποσότητα συλλεγόμενων ΑΣΑ στον δήμο για το έτος 2013 μειώθηκε σε 33.722,34 τόνους από 40.928,38 που ήταν το 2009. **Με βάση σχετικούς υπολογισμούς εκτιμήθηκε για το 2014 συλλεγόμενη ποσότητα 32.910,50 τόνους ΑΣΑ.** Με βάση διαθέσιμη βιβλιογραφία και άλλες μελέτες στο ΠΣΘ, έγινε και ο ποιοτικός προσδιορισμός των απορριμμάτων ως εξής:

- τα βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα (κλαδιά, υπολείμματα φαγητών κλπ.) είναι περί το 41% των συνολικών ΑΣΑ, δηλαδή 13.493,31 τόνοι, ενώ σε 3% της συνολικής ποσότητας υπολογίζονται τα πράσινα απορρίμματα (υπόλοιπα κλαδέματος), δηλαδή 987,32 τόνοι ετησίως
- τα απόβλητα συσκευασιών (πλαστικά, μέταλλο, γυαλί, ξύλο) αποτελούν περί το 24,1% των συνολικών ΑΣΑ, δηλαδή 7.931,43 τόνοι ετησίως
- τα ειδικά ρεύματα εκτιμώνται ανά κατηγορία σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα

Πιν.27 Ειδικά ρεύματα ανά κατηγορία στον δήμο Παύλου Μελά

Εκτιμώμενος Πραγματικός Πληθυσμός (κάτοικοι) για το 2014 102.989	Εκτιμώμενη Μοναδιαία Παραγωγή ανά Ειδικό Ρεύμα (kgr ανά κάτοικο & έτος)	Παραγόμενη Ποσότητα ανά Ειδικό Ρεύμα (σε tn/y)
Απόβλητα Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού	18,00	1.853,80
Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής	6,43	662,00
Μεταχειρισμένα Ελαστικά	4,99	513,64
Απόβλητα Εκσκαφών, Κατασκευών &	365,00	37.590,98

Κατεδαφίσεων		
Φορητές Ηλεκτρικές Στήλες	0,20	20,60
Απόβλητα Λιπαντικά Έλαια	4,08	420,00
Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα	2,01	207,00
Ιλύς Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων	13,21	1.360,00
Γεωργικά Υπολείμματα	-	-
Κτηνοτροφικά Απόβλητα	-	2,05
ΣΥΝΟΛΟ	413,48	42.585,07

Υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης απορριμμάτων στον δήμο

Ο δήμος διαθέτει ένα πλήρες σύστημα μέσων προσωρινής αποθήκευσης (κάδων), τα οποία είτε αποτελούν ιδιοκτησία του δήμου, είτε του έχουν παραχωρηθεί από τα συνεργαζόμενα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης. Οι πράσινοι κάδοι είναι περίπου 2.000 και στην πλειονότητά τους χωρητικότητας 1.100 λίτρων, ενώ υπάρχουν και κάδοι 360 λίτρων. Άλλοι επιπλέον 1.000 κάδοι έχουν διατεθεί από τον Σύνδεσμο ΟΤΑ νομού Θεσσαλονίκης (ΣΟΤΑΝΘ) για την συλλογή απόβλητων συσκευασιών (μπλε κάδος). Για την συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων ο Δήμος διαθέτει επίσης 49 οχήματα από τα οποία 15 φορτηγά απορριμματοφόρα και τα υπόλοιπα διαφόρων τύπων (απορριμματοφόρογερανός, φορτηγά ανοιχτού τύπου, σάρωθρα κλπ.). Σε εξέλιξη βρίσκεται η προμήθεια 2 νέων απορριμματοφόρων και ενός πλυντηρίου κάδων καθώς, και η διαδικασία αντικατάστασης 17 ρυπογόνων δημοτικών οχημάτων με οχήματα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας από το επιχειρησιακό πρόγραμμα "Περιβάλλον - αειφόρος ανάπτυξη".

'Οσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, στην Διεύθυνση Καθαριότητας του δήμου απασχολούνται συνολικά 130 εργαζόμενοι, από τους οποίους οι 106 απασχολούνται στο Τμήμα Καθαριότητας & Περιβάλλοντος. Σοβαρή έλλειψη αποτελεί η απουσία ενός σύγχρονου, εξοπλισμένου και αδειοδοτημένου κατά τις ισχύουσες διατάξεις αμαξοστασίου, καθώς σήμερα λειτουργούν αμαξοστάσια στις τρεις δημοτικές ενότητες, με κεντρικότερο το αμαξοστάσιο Πολίχνης 330 τ.μ., το οποίο δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τις πιεστικές ανάγκες λειτουργίας της υπηρεσίας.

'Οσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση διαχείρισης σημειώνεται ότι :

- σχετικά με τα απόβλητα συσκευασιών, ο δήμος συμμετέχει, μέσω του μπλε κάδου, στο πρόγραμμα ανακύκλωσης που εφαρμόζει ο ΣΟΤΑΝΘ. Η συλλογή γίνεται με ευθύνη αποκλειστικά του φορέα αυτού, ο οποίος μεταφέρει τα συλλεγόμενα ΑΣΥΣ προς διαχωρισμό και δεματοποίηση στο ΚΔΑΥ Ταγαράδων, ιδιοκτησίας ΣΟΤΑΝΘ. Ωστόσο δεδομένης της προσωρινής παύσης λειτουργίας των ΚΔΑΥ Ταγαράδων, το σύνολο των αποβλήτων αυτών διατίθεται τελικώς στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης.

- σχετικά με τα βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα, ο δήμος εφαρμόζει πρόγραμμα οικιακής κομποστοποίησης, προκειμένου ένα μεγάλο μέρος των σκουπιδιών που παράγει ένα νοικοκυριό αντί να καταλήγει στον ΧΥΤΑ να μετατρέπεται σε λίπασμα. Μέχρι σήμερα έχουν διατεθεί δωρεάν 300 τέτοιοι κάδοι, αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία αναφορικά με τις ακριβείς ποσότητες που εκτρέπονται, αν και γίνεται φανερό ότι η κλίμακα εφαρμογής της μεθόδου είναι πολύ περιορισμένη.

- σχετικά με τις ειδικές κατηγορίες ΑΣΑ, ο δήμος έχει σε ισχύ συμβάσεις εργασίας για την συλλογή τους (ογκώδη αντικείμενα, ηλεκτρονικές στήλες και συσσωρευτές, λιπαντικά έλαια). Ωστόσο δεν υπάρχει συστηματική καταγραφή των ποσοτήτων που συλλέγονται σε ημερήσια βάση.

Νομοθετικό πλαίσιο διαχείρισης απορριμμάτων & ποσοτικοποίηση των στόχων εναλλακτικής διαχείρισης για τον δήμο Παύλου Μελά

Η εθνική νομοθεσία έχει ενσωματώσει στο εγχώριο δίκαιο το σύνολο των ευρωπαϊκών οδηγιών, κανονισμών και αποφάσεων αναφορικά με την διαχείριση των ΑΣΑ και των ειδικών ρευμάτων στην Ελλάδα. Σε γενικές γραμμές η κοινοτική λογική για την διαχείριση των απορριμμάτων βασίζεται στην μέθοδο της διαλογής στην πηγή και της προώθησης μετά την συλλογή τους σε εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης, τρόπους που θα πρέπει να έχουν το χαμηλότερο δυνατό περιβαλλοντικό κόστος. Η ενσωμάτωση της κοινοτικής νομοθεσίας σημαίνει συνεπώς την εναρμόνιση με τις ενδεδειγμένες πρακτικές της ΕΕ και την επίτευξη ποσοτικών στόχων, με την εκτροπή τους σε εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης πέραν της υγειονομικής ταφής. Οι ποσοτικοί στόχοι για τον Δήμο Παύλου Μελά και για τα μεγαλύτερα ποσοτικά ρεύματα ΑΣΑ είναι οι παρακάτω :

Πιν.28 Ποσοτική στοχοθεσία για τα απορρίμματα στον δήμο Παύλου Μελά

Ρεύμα απόβλητου	Παραγόμενη ποσότητα	Ποσοτικοποιημένος στόχος	Δράση	Χρονικός οριζόντας στόχου
Αστικά στερεά απόβλητα (σύνολο) χαρτί, γυαλί, πλαστικό, μέταλλο & ξύλο (συσκευασίες και μη συσκευασίες)	32.910,50 14.809,73	50% κατά βάρος 50% κατά βάρος	Ανακύκλωση 16455,25 Επαναχρησιμοποίηση & ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή 7404,85	'Εως το 2020 'Εως το 2020
Βιοαποδομήσιμα	14.480,62	50% κατά βάρος	Εκτροπή από υγειονομική ταφή	'Εως 16 Ιουλίου 2013
Απόβλητα συσκευασιών	7931,43	55% κατά βάρος	ανακύκλωση 4362,29	'Εως 31 Δεκεμβρίου 2011

Πηγή: Ολοκληρωμένο σχέδιο βιώσιμης διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων και ειδικών ρευμάτων δήμου Παύλου Μελά, τόμος I, σελ. 182, πιν. 77

Σύμφωνα με την πρόσφατη νομοθεσία (Ν3852/2010 και 3536/2007) σε κάθε περιφέρεια συγκροτήθηκαν οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), στους οποίους συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι ή όλων των ενοτήτων της περιφέρειας και οι

οποίοι έχουν την αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα διαχείρισης των απορριμμάτων μέσα στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδιασμού για τα Απορρίμματα (ΠΕΣΔΑ). Ο ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, εκτός από τις παραπάνω αρμοδιότητες, για την περιφέρεια έχει πια και την ευθύνη σύνταξης - αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ ΚΜ τα βασικά έργα υποδομής και για την διαχειριστική ενότητα του βορειοδυτικού πολεοδομικού συγκροτήματος προβλέπονται να είναι: ένας XYTA (Μαυροράχη), δύο Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ Ευκαρπίας και Σίνδου), ένα Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ Ευκαρπίας) και ένα EMAK (Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης - Κομποστοποίησης). Από τα παραπάνω έργα και εκτός από τον XYTA Μαυροράχης, σε φάση υλοποίησης βρίσκεται μόνο το ΣΜΑ Ευκαρπίας, του οποίου η κατασκευή είχε προκαλέσει σημαντικές αντιδράσεις στην τοπική κοινότητα. Καθώς έχει παρέλθει η πενταετία από την έγκριση του υφιστάμενου ΠΕΣΔΑ (εγκρίθηκε το 2005) και διαπιστώνονται παράλληλα σημαντικές καθυστερήσεις ως προς την υλοποίηση των EMAK και ΚΔΑΥ, θα πρέπει να εκκινήσει η διαδικασία αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ ΚΜ.

Με την ολοκλήρωση της ανάλυσης των παραπάνω έχουν διαμορφωθεί εναλλακτικά σενάρια διαχείρισης απορριμμάτων για τον Δήμο, η μελέτη των οποίων έχει συμπεριλάβει οικονομικά και περιβαλλοντικά δεδομένα (κόστος, ενεργειακό αποτύπωμα κλπ.). Τα σενάρια αυτά εξετάζονται ως προς την βιωσιμότητα και της δυνατότητα υλοποίησής τους, ενώ παράλληλα έχει ξεκινήσει μια διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, από την οποία αναμένεται να καταγραφούν οι απόψεις της κοινωνίας των πολιτών σε σχέση με το θέμα. Παράλληλα, και προς την κατεύθυνση της εναλλακτικής διαχείρισης, προωθείται σε συνεργασία με του δήμους του δυτικού συγκροτήματος και το ΦοΔΣΑ ΚΜ πρόταση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την κατασκευή μονάδας επεξεργασίας βιοαποδομήσιμων και εφαρμογή πλήρους σχεδίου (εξοπλισμός και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης) για διαλογή στην πηγή βιοαποδομίσημων αποβλήτων.

1.3.5 Δράσεις αειφορίας και εξοικονόμησης ενέργειας

Το 2011 ο δήμος Παύλου Μελά συμπεριλήφθηκε μεταξύ των δήμων που έχουν υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας. Το Σύμφωνο των Δημάρχων είναι μια σημαντική πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο οποίο τοπικές και περιφερειακές αρχές δεσμεύονται εθελοντικά να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις περιοχές τους. Με τη δέσμευσή τους οι υπογράφοντες του Συμφώνου σκοπεύουν να επιτύχουν και να υπερβούν το στόχο που έχει θέση η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για το έτος 2020, για μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 20%. Το σύμφωνο έχουν υπογράψει 6279 τοπικές αρχές της Ευρώπης.

Για την υπογραφή του Συμφώνου εκπονήθηκε το Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας του δήμου Παύλου Μελά, στο οποίο δίνεται μια πολύ αναλυτική εικόνα για τα ενεργειακά θέματα του δήμου, αλλά και των επί μέρος στόχων, την επίτευξη των οποίων πρέπει να επιδιώξει ο δήμος. Η κατανάλωση ενέργειας και οι εκπομπές CO₂ για την περιοχή του δήμου παρουσιάζονται στους δύο παρακάτω πίνακες

Πίνακας 29: Τελική κατανάλωση ενέργειας (MWh) για το 2010 στο δήμο Παύλου Μελά

	Ηλεκτρισ μός	Φυσικό αέριο	Υγραέριο	Πετρέλαιο θέρμανσης	Πετρέλαιο	Βενζίνη	Βιοκαύσι μα	Ηλιακή ενέργεια	Σύνολο
Δημοτικά κτίρια	3249	4058		3348					10655
Κτήρια Τριπογενή τομέα	58342	6892	2223	150040					217497
Κτήρια κατοικιών	121085	55095		414967				23709	614856
Δημοτικός φωτισμός	4661								4661
Δημοτικός στόλος					2758	147	178		3063
Δημόσιες συγκοινωνίες					3680		237		3917
Ιδιωτικές & εμπορικές μεταφορές			63		4179	103454	269		107965
ΣΥΝΟΛΟ	187337	66045	2286	568355	10617	103601	684	23709	962634

Πίνακας 30: Εκπομπές CO2 σε τόνους για το 2010 στο δήμο Παύλου Μελά

	Ηλεκτρισ μός	Φυσικό αέριο	Υγραέριο	Πετρέλαιο θέρμανσης	Πετρέλαιο	Βενζίνη	Βιοκαύσι μα	Ηλιακή ενέργεια	Σύνολο
Δημοτικά κτίρια	3733	820	-	894	-	-	-	-	5447
κτίρια Τριπογενή τομέα	67035	1392	505	40061	-	-	-	-	108993
Κτίρια κατοικιών	139127	11129	-	110796	-	-	-	-	261052
Δημοτικός φωτισμός	5355	-	-	-	-	-	-	-	5355
Δημοτικός στόλος	-	-	-	-	736	37	-	-	773
Δημόσιες συγκοινωνίες	-	-	-	-	983	-	-	-	983
Ιδιωτικές & εμπορικές μεταφορές	-	-	14	-	1116	25760	-	-	26890
ΣΥΝΟΛΟ	215250	13341	519	151751	2853	25797	-	-	409493

Πηγή: ΣΔΑΕ δήμου Παύλου Μελά, 2011

Με βάση τα παραπάνω, ως συνολικός στόχος του δήμου είναι η μείωση των εκπομπών CO2 κατά 25,6% από τα επίπεδα του 2010 και έως το 2020. Για την επίτευξη του στόχου αυτού έχουν γίνει έως σήμερα κάποιες ενέργειες, όπως η σύνδεση της πλειονότητας των δημοτικών κτηρίων με το φυσικό αέριο, η εγκατάσταση συστημάτων αντιστάθμισης σε 15

δημοτικά κτήρια, οι δράσεις των συγχρηματοδοτούμενων έργων ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ Ι, "Βιοκλιματική Αναβάθμιση Νεοκτίστων", "Πράσινο δώμα στο ΕΠΑΛ Σταυρούπολης" και "Αντικατάσταση ρυπογόνων οχημάτων του δήμου με νέα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας", που βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, καθώς και η αντικατάσταση των λαμπτήρων οδοφωτισμού της περιοχής Ευκαρπίας με νέους σύγχρονης τεχνολογίας.

Προκειμένου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες επίτευξης των στόχων του Συμφώνου θα ήταν σκόπιμη η επικαιροποίηση του ΣΔΑΕ και ο εμπλουτισμός του ή η αντικατάσταση όσων δεν έχουν προωθηθεί με νέες παρεμβάσεις-δράσεις-έργα, που μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Γενικά είναι σκόπιμο να προωθηθούν ως δράσεις πρώτης προτεραιότητας έργα όπως :

- η θερμική θωράκιση των κτιρίων για την μείωση των ενεργειακών απαιτήσεων,
- η αναβάθμιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων των κτηρίων,
- η εγκατάσταση τοπικών μονάδων παραγωγής ενέργειας με έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως εγκατάσταση φωτοβολταικών στις στέγες σχολικών κτιρίων, επί του εδάφους ή σε μεγάλα ιδιωτικά κτίρια του τριτογενή τομέα κλπ.,
- η ενσωμάτωση της βιοκλιματικής λογικής σε όλα τα έργα αστικών αναπλάσεων,
- η δημιουργία σύγχρονου αμαξοστασίου με παράλληλη προσπάθεια μείωσης των δρομολογίων των απορριμματοφόρων, αλλά και η εκπαίδευσή των οδηγών τους στην οικολογική οδήγηση,
- η υιοθέτηση ενεργειακών τεχνικών προδιαγραφών για τις προμήθειες ("πράσινες προμήθειες"), λαμπτήρων οδοφωτισμού, εξοπλισμού γραφείων, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, οικοδομικών υλικών και οχημάτων,
- η ανάπτυξη εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κατοίκων για τις αρχές της ορθολογικής ενεργειακής συμπεριφοράς,
- η δημιουργία ζωνών ήπιας κυκλοφορίας, η προώθηση της χρήσης του ποδηλάτου και η βελτίωση της ενεργειακής συμπεριφοράς των πολιτών ως οδηγών,
- η συστηματική μελετητική ωρίμανση και προώθηση προς χρηματοδότηση συμβατικών αλλά και καινοτόμων επεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς,
- η συστηματική παρακολούθηση και περαιτέρω εξειδίκευση των στόχων του Συμφώνου για την αειφόρο ενέργεια στο δήμο,
- η βελτίωση και αύξηση του αστικού πρασίνου με ανάπτυξη φυτικών διαδρομών εξυγίανσης της ατμόσφαιρας από ρύπους (δέσμευση του CO₂ και λοιπών ρύπων),
- η αναβάθμιση του περιαστικού πρασίνου, βελτιώνοντας την απορρόφηση του CO₂ με τη φύτευση των κατάλληλων ανθεκτικών και ιθαγενών φυτικών ειδών, αναπτύσσοντας ήπιες δράσεις που δεν θα προκαλέσουν αποδέσμευση εδαφικού άνθρακα και αναπτύσσοντας χρήσεις που συμβάλλουν στη βελτίωση του εδάφους και στην απορρόφηση του άνθρακα.

Το υφιστάμενο σχέδιο αειφόρου ενέργειας του δήμου προέβλεπε την αναθεώρησή του ανά 2 χρόνια αλλά και την δημιουργία ενεργειακού γραφείου, που θα είχε την αντίστοιχη

αρμοδιότητα παρακολούθησης των δεδομένων, προσαρμογής τους στις αλλαγές και την αρμοδιότητα της πληροφόρησης των πολιτικών για τα θέματα αυτά. Ως προς τα παραπάνω δεν έχει σημειωθεί κάποια συστηματική πρόοδος, αν και τα θέματα εξοικονόμησης ενέργειας φαίνεται να αποτελούν υψηλή προτεραιότητα και της παρούσας χρηματοδοτικής περιόδου του Ε' ΚΠΣ.

1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1.4.1 Κοινωνική Πολιτική

Ο όρος «**κοινωνική πολιτική**», σύμφωνα με το εναρμονισμένο ευρωπαϊκό σύστημα στατιστικών κοινωνικής προστασίας (ESSPROS), αναφέρεται στο σύνολο των παροχών σε χρήμα ή σε είδος από προγράμματα κοινωνικής προστασίας που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ενός καθορισμένου συνόλου κινδύνων και αναγκών. Στη βιβλιογραφία ο όρος κοινωνική πολιτική συνδέεται γενικότερα με την καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολο ρυθμίσεων και παροχών σε τομείς όπως: υγεία, ασφάλιση, απασχόληση, στέγαση και προνοιακές υπηρεσίες. Οι παρεμβάσεις στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών, συνδεδεμένων ιδίως με: την παιδική μέριμνα, την προστασία της τρίτης ηλικίας, την ενίσχυση της οικογένειας, την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες και άλλων κοινωνικών ομάδων²⁵.

Η Τ.Α ως άμεσος αποδέκτης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της, παρότι δεν φέρει την κύρια ευθύνη άσκησης κοινωνικής πολιτικής, αλλά αποτελεί έναν ενδιάμεσο κρίκο της αλυσίδας και του πλέγματος των κοινωνικών παροχών, στα χρόνια της κρίσης διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο. Προσπάθησε να ανταποκριθεί σε προκλήσεις, να επιλύσει κρίσιμα προβλήματα, να αξιοποιήσει ευκαιρίες, να ανταποκριθεί σε ένα νέο, δυναμικότερο ρόλο, αναπτύσσοντας προϊόντα και υπηρεσίες με σκοπό την εξυπηρέτηση των πολιτών της. Ο δήμος αναπτύσσει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα που αφορούν στην υγεία, κοινωνική φροντίδα, πρόνοια και απασχόληση. Με τη λειτουργία **νέου τύπου δομών** και υπηρεσιών, που προέκυψαν από συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα, όπως κέντρο ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και ΑΜΕΑ, δομές αντιμετώπισης της φτώχειας, κατ οίκον εξυπηρέτησης ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ, προσπάθησε να καλύψει το κενό των κρατικών παροχών.

Συγκεκριμένα η κοινωνική πολιτική στο δήμο ασκείται από:

- α) την Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Προνοιακών Θεμάτων - Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων,
- β) τον Κοινωνικό Οργανισμό (ΝΠΔΔ) και
- γ) την Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά "ΙΡΙΣ" (ΝΠΙΔ).

Επιπρόσθετα στα γεωγραφικά όρια του δήμου δραστηριοποιούνται και άλλοι φορείς με κοινωνική παρέμβαση, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στην περιοχή και πεδίο ανάπτυξης συνεργασιών και περαιτέρω δράσεων:

²⁵ Τελική έκθεση με θέμα Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Α. Στον τομέα της Υγείας

Στη δημοτική ενότητα Πολίχνης λειτουργούν το Νοσοκομείο Παπαγεωργίου και το 424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο, ενώ στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης λειτουργεί η Οργανική μονάδα-Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσ/νίκης του Γενικού Νοσοκομείου Γ. Παπανικολάου. Οι τρεις μεγάλες νοσοκομειακές μονάδες είναι υπερτοπικής εμβέλειας, εξυπηρετώντας πληθυσμό σε επίπεδο Κ.Μακεδονίας, αλλά και χώρας. Στο ΨΝΘ, εκτός των νοσηλευτικών μονάδων και των εξωτερικών ιατρείων, αναπτύσσονται επιπλέον δράσεις που αφορούν σε υπηρεσίες για τον πολίτη, συγκεκριμένα:

Υπηρεσίες για τον πολίτη

- γραφείο υποστήριξης πολίτη (ασθενούς ή συνοδού)
- συμβουλευτικός σταθμός ψυχολόγων
- κινητή μονάδα ψυχικής υγείας παιδιών-εφήβων
- εξωτερικά ψυχοθεραπευτικά ιατρεία

Κοινωνική φροντίδα

- τρία κέντρα ψυχικής υγείας (κεντρικού, βορειοδυτικού- και δυτικού τομέα),
- ιατροπαιδαγωγικό κέντρο
- τμήμα ψυχοθεραπείας και στήριξης της οικογένειας
- ομάδα Ψυχοκοινωνικής στήριξης αστικού τύπου Α και Β
- κινητές μονάδες παροχής ψυχιατρικών υπηρεσιών για ασθενείς που διαμένουν εκτός πόλης
- κέντρο ημέρας (χώρος υποδοχής πρώην νοσηλευομένων)
- κοινωνική λέσχη
- κέντρο ημερήσιας απασχόλησης ατόμων με διαταραχές μνήμης

Εξαρτήσεις-Επανένταξη

- ψυχοκοινωνικός - θεραπευτικός και συμβουλευτικός σταθμός για άτομα εξαρτημένα από αλκοόλ, φάρμακα και τυχερά παιχνίδια
- τμήμα αποκατάστασης τοξικοεξαρτημένων ατόμων
- πρόγραμμα εναλλακτικής θεραπείας εξαρτημένων Ατόμων «ΑΡΓΩ»
- μονάδα επανένταξης
- νοσοκομείο ημέρας
- διαμονή στην κοινότητα (ξενώνες, οικοτροφεία, προστατευμένα διαμερίσματα)
- μονάδα πολιτιστικής επικοινωνίας

Εργαστήρια κατάρτισης και απασχόλησης

Κοι.ΣΠΕ δυτικής Θεσσαλονίκης, εργαστήρι κεραμικής «ΠΥΞΙΔΑ», κορνιζοποιείο, μονάδα ανακύκλωσης «Πρωτέας», μονάδα πρασίνου, εργαστήρι ξυλογλυπτικής «Μύρων», συνεργείο καθαρισμού «Λάτρα», το «Μαγαζάκι της Τέχνης».

Η λειτουργία των νοσοκομείων δίνει προοπτικές συνεργασίας σε επίπεδο ενημέρωσης και πρόληψης του πληθυσμού σε θέματα υγείας, στήριξης του κοινωνικού ιατρείου του Δήμου και παραπομπής περιστατικών.

Επίσης, εντός των ορίων του δήμου λειτουργούν καταστήματα υγειονομικής υπηρεσίας IKA, εξυπηρέτησης τοπικού επιπέδου και αρκετά ιδιωτικά ιατρεία και διαγνωστικά εργαστήρια. Ιδιαίτερο πρόβλημα στην εξυπηρέτηση των πολιτών προέκυψε από τη συρρίκνωση των μονάδων IKA και την κατάργηση πολλών ιατρικών ειδικοτήτων. Σήμερα λειτουργούν το:

- IKA Πολιχνης, με 1 παθολόγο, 1 παιδίατρο και 1 οδοντίατρο
- IKA Σταυρούπολης, με 1 καρδιολόγο, 1 πνευμονολόγο, 1 παιδίατρο και 1 νευρολόγο
- IKA Ευκαρπίας, με 1 παθολόγο και 1 οδοντίατρο

Σημαντική πρωτοβουλία του δήμου είναι η λειτουργία του Κοινωνικού Ιατρείου, το οποίο προσφέρει δωρεάν πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας σε άπορους και ανασφάλιστους πολίτες, καθώς και προληπτικά προγράμματα υγείας στο σύνολο του πληθυσμού (οδοντιατρικός έλεγχος σε παιδιά, τεστ παπ, μετρήσεις οστικής πυκνότητας, ουρολογικός έλεγχος, καρδιαγγειακός και ολικός λιπιδιμιακός έλεγχος κ.α). Τα προγράμματα πρόληψης εστιάζονται κυρίως στο χώρο της ψυχικής υγείας, της εξάρτησης από τα ναρκωτικά, της αγωγής υγείας και παρέχονται σε συνεργασία με νοσοκομεία και άλλους φορείς. Στο δημοτικό ιατρείο λειτουργούν τα τμήματα: Παθολογικό, Ορθοπεδικό, Φυσικοθεραπείας, Γυναικολογικό, Οφθαλμολογικό και Οδοντιατρείο. Το κοινωνικό ιατρείο συνεργάζεται για εξετάσεις με τα κρατικά νοσοκομεία και ιδιώτες εθελοντές γιατρούς και διαγνωστικά εργαστήρια.

Δομές ανοικτής φροντίδας

Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης λειτουργεί το θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων, το τμήμα ανοικτής φροντίδας για ενήλικες αναπήρους. Είναι δομή υπερτοπικού χαρακτήρα και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Κέντρου Πρόνοιας Κεντρικής Μακεδονίας.

B. Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας

Η ανάπτυξη πολιτικής κοινωνικής πρόνοιας αποσκοπεί στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας, της τρίτης ηλικίας, καθώς και των ατόμων με αναπηρίες.

Παιδική μέριμνα

Η αγωγή, η εκπαίδευση, η φιλοξενία, η σίτιση, η ψυχαγωγία, η ιατρική παρακολούθηση, η ψυχολογική, κοινωνική στήριξη των οικογενειών και οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω υποστηρικτικών φορέων αποτελούν το πλαίσιο παροχής υπηρεσιών για την προσχολική ηλικία, που παρέχονται από τον Κοινωνικό Οργανισμό του Δήμου Παύλου Μελά (ΝΠΔΔ).

Στο πλαίσιο λειτουργίας του καταγράφονται 6 βρεφονηπιακοί και 6 παιδικοί σταθμοί, με άνιση κατανομή στις 3 δημοτικές ενότητες. Στη δημοτική ενότητα Πολίχνης δεν λειτουργεί βρεφονηπιακός σταθμός και στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας υπάρχει μόνο 1 βρεφονηπιακός σταθμός. Οι ανάγκες δεν καλύπτονται, διαπίστωση που ενισχύεται από την λειτουργία νέων ιδιωτικών σταθμών τα τελευταία χρόνια. Η περιοχή συγκεντρώνει νεαρό ηλικιακά πληθυσμό, συνεχώς αυξανόμενο, με ανάγκες οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από την λειτουργία ενός και μόνου βρεφονηπιακού σταθμού. Στην Πολίχνη λειτουργούν 5 παιδικοί σταθμοί, ενώ στη Σταυρούπολη 1 παιδικός. Γενικότερα, και στις τρεις δημοτικές ενότητες υπάρχει αναγκαιότητα ενίσχυσης του κοινωνικού εξοπλισμού σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, δεδομένου ότι μόνο το 44,03% των αιτήσεων για βρέφη και το 71,3% για προνήπια ικανοποιείται.

Επίσης στις περιοχές της Νικόπολης και Πολίχνης λειτουργούν, από τη «Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά «ΙΡΙΣ», 2 κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (ΚΔΑΠ), δυναμικότητας: 47 και 70 παιδιών/βάρδια αντίστοιχα.

Στόχος των κέντρων δημιουργικής απασχόλησης είναι η υποστήριξη των γυναικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας, μέσα από την ελάφρυνση τους από οικογενειακές υποχρεώσεις, όπως είναι η φύλαξη και η φροντίδα των παιδιών. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά των εργαζόμενων μητέρων να απασχοληθούν δημιουργικά, να συνδυάσουν τη διασκέδαση και το παιχνίδι με τη δημιουργία και ανάπτυξη ικανοτήτων. Μέσα από την δημιουργική απασχόληση το παιδί απολαμβάνει τη χαρά του παιχνιδιού, αλλά παράλληλα μαθαίνει, κοινωνικοποιείται, καλλιεργεί τα συναισθήματά του, αποκτά δεξιότητες, αυξάνει την αντίληψή του.

Τρίτη ηλικία

Η ιατρική παρακολούθηση, η συνοδεία ηλικιωμένων σε νοσοκομεία και ιατρούς, η συνταγογράφηση, η φυσιοθεραπεία, η κοινωνική στήριξη, η φιλοξενία των μελών, η κινητοποίηση των ομάδων αυτενέργειας, η ψυχαγωγία, η λειτουργία εντευκτηρίων, η ενημέρωση των ηλικιωμένων για προνοιακά θέματα και ζητήματα της τρίτης ηλικίας, η διάθεση της χρήσης των χώρων των ΚΑΠΗ σε ακραίες θερμοκρασίες αποτελούν υπηρεσίες που παρέχονται στην τρίτη ηλικία και προσφέρονται από τον Κοινωνικό Οργανισμό του δήμου Παύλου Μελά (ΝΠΔΔ). Συγκεκριμένα, στα γεωγραφικά όρια του δήμου λειτουργούν 11 ΚΑΠΗ, με 8753 εγγεγραμμένα μέλη, με ισόρροπη χωρική κατανομή στις 3 δημοτικές ενότητες. Επίσης το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» (2 δομές), μέσω του οποίου παρέχονται υπηρεσίες κοινωνικής, νοσηλευτικής και οικιακής φροντίδας σε ηλικιωμένους των δημοτικών ενοτήτων Σταυρούπολης και Ευκαρπίας.

Παράλληλα, το ίδιο πρόγραμμα εφαρμόζεται από την κοινωνική υπηρεσία του δήμου με εξυπηρετούμενους ηλικιωμένους από τη δημοτική ενότητα Πολίχνης.

Στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», η «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά «ΙΡΙΣ» (ΝΠΙΔ), η οποία δραστηριοποιείται σε θέματα κοινωνικής πολιτικής αξιοποιώντας δυνατότητες χρηματοδότησης, λειτουργεί από το 2012 «Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης, με δυναμικότητα φιλοξενίας 60 ατόμων/βάρδια.

Το ΚΗΦΗ είναι μια σύγχρονη ανοικτή δομή ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα και το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή

αντιμετωπίζει προβλήματα οικονομικής φύσεως ή προβλήματα υγείας και δεν μπορεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει. Βασικός σκοπός είναι να παραμείνουν οι ηλικιωμένοι στο οικείο τους περιβάλλον και να διατηρηθεί η συνοχή της οικογένειας. Επίσης επιδιώκεται η εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με το ηλικιωμένο άτομο, η αποφυγή ιδρυματικής περιθαλψης, όπως και η υποστήριξη των ατόμων, ώστε να διατηρήσουν την αυτονομία τους και την κοινωνική συμμετοχή.

Επίσης, ο δήμος Παύλου Μελά είναι πάροχος στο πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας συνταξιούχων (έχει υπογραφεί η σχετική σύμβαση με το IKA-ETAM, υποκατάστημα Σταυρούπολης), με σκοπό την κοινωνική, νοσηλευτική και οικιακή φροντίδα ηλικιωμένων με υψηλό ποσοστό αναπηρίας.

Άτομα με αναπηρίες

Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης λειτουργεί από τη «Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά «ΙΡΙΣ» Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης ΑΜΕΑ, δυναμικότητας: 15 ατόμων/βάρδια. Στο ΚΔΑΠ-ΜΕΑ επιδιώκεται η απασχόληση των παιδιών ή εφήβων με κινητικά ή άλλα προβλήματα, καθώς και η κοινωνική τους ένταξη. Επίσης, επιδιώκεται η ψυχοκοινωνική στήριξη των ατόμων και των οικογενειών τους και η αποφυγή της ιδρυματικής φροντίδας. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΚΔΑΠ ΜΕΑ παρέχεται ασφαλής αξιοποίηση του χρόνου των παιδιών μέσα από την ανάπτυξη προσωπικής ή ομαδικής δραστηριότητας, ατομική εκπαίδευση σε θέματα αυτοεξυπηρέτησης (διατροφή, καθαριότητα) κλπ.

Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας

Τα τελευταία χρόνια η οικονομική κρίση, τα μέτρα δημοσιονομικής λιτότητας και η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας έχουν επιδεινώσει σημαντικά τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού και έχουν οδηγήσει σε διεύρυνση των ανισοτήτων και όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων. Τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα υπέστησαν σημαντικές απώλειες, οι οποίες, σε συνδυασμό με την ραγδαία αύξηση της ανεργίας, οδήγησαν την κοινωνία σε υψηλά επίπεδα φτώχειας.

Υπό το πρίσμα αυτής της κατάστασης λειτουργούν στο δήμο νέες δομές που προσανατολίζονται στην προσφορά υπηρεσιών προνοιακού χαρακτήρα, με στόχο την προσωρινή αντιμετώπιση των προβλημάτων διαβίωσης που αντιμετωπίζουν οι πολίτες που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή στο όριο της φτώχειας. Συγκεκριμένα λειτουργούν:

- Κοινωνικό παντοπωλείο
- Συσσίτιο
- Κοινωνικό φαρμακείο
- Κοινωνικό ιατρείο
- Δημοτικός λαχανόκηπος
- Τράπεζα χρόνου
- Γραφείο διαμεσολάβησης
- Κοινωνικό φροντιστήριο

Οι δομές δημιούργησαν μια δυναμική στην περιοχή. Συνολικά σε 20 μήνες λειτουργίας κατατέθηκαν 3.180 αιτήσεις και εξυπηρετήθηκαν 16.656 άτομα (συμπεριλαμβανομένων των μελών των οικογενειών). Σε όλες τις δομές ο αριθμός των αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν ανταποκρίνεται στο αριθμό των αιτήσεων που κατατέθηκαν. Εξαιρείται το κοινωνικό παντοπαλείο, στο οποίο εξυπηρετείται μόνο το 33,2% των αιτούντων, γεγονός που επιβάλλει την ένταση των διαδικασιών εύρεσης χορηγιών και την προμήθεια μεγαλύτερων ποσοτήτων σε τρόφιμα από ίδιους πόρους του δήμου.

Από τους πολίτες που απευθύνθηκαν στις δομές, το 59,14% βρίσκεται σε κατάσταση φτώχειας, ενώ ποσοστό 29,40% είναι απειλούμενοι από φτώχεια. Από αυτούς ποσοστό 87,50% είναι άνεργοι και 39,91% ανασφάλιστοι. Σε κατάσταση φτώχειας κατατάσσονται τα νοικοκυριά με ετήσιο εισόδημα 5.000 € με 1 μέλος, 6.000€ με 2 μέλη, 8.000€ με 3 μέλη, 10.000€ με 4 μέλη, 12.000€ με 5 μέλη.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της κρίσης των τελευταίων ετών, ο δήμος Παύλου Μελά, υλοποιεί δράσεις που αφορούν:

- στην παροχή δωροεπιταγών σε ενδεείς πολίτες
- στην παροχή δεκατιανού, από ίδιους πόρους του δήμου, σε μαθητές, από οικογένειες με σοβαρές οικονομικές δυσκολίες, που υποστηρίζονται καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, μετά από υπόδειξη της εκπαιδευτικής κοινότητας
- στην οικονομική ενίσχυση άπορων οικογενειών, από ίδιους πόρους του δήμου

Χαρακτηριστικό στοιχείο έκτασης της φτώχειας είναι ο αριθμός σιτιζόμενων από τη Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως. Σήμερα στη μητρόπολη λειτουργούν 17 συσσίτια και 10 τράπεζες τροφίμων, σε επίπεδο δυτικής Θεσσαλονίκης, από τα οποία 5 συσσίτια και 2 τράπεζες τροφίμων λειτουργούν στο Δήμο Παύλου Μελά. Συνολικά οι ωφελούμενοι της μητρόπολης σε επίπεδο δυτικής Θεσσαλονίκης ανέρχονται στις 3.412 άτομα. Από αυτούς 805 άτομα είναι κάτοικοι του Δήμου Παύλου Μελά.

Προνοιακά επιδόματα

Ο δήμος Παύλου Μελά κατέχει τη δεύτερη θέση, μετά το δήμο Θεσσαλονίκης, σε αριθμό δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων και ανασφάλιστων πολιτών. Σύμφωνα με στοιχεία του τμήματος κοινωνικής αρωγής και προνοιακών επιδομάτων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Υγείας του δήμου Θεσσαλονίκης καταγράφηκαν (έτος 2013) τα εξής:

-τα διεκπεραιωνόμενα βιβλιάρια ασθενείας ανασφάλιστων πολιτών στο Δήμο Παύλου Μελά, ανέρχονται σε 1250.

-οι δικαιούχοι προνοιακών επιδομάτων για το δήμο Παύλου Μελά ανέρχονται σε 2070.

-καταγράφεται αύξηση σύνταξης κοινωνικών εικθέσεων, σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, αιτούντων για προνοιακά επιδόματα απροστάτευτων ανηλίκων, στεγαστικής συνδρομής και έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι το έτος 2013 καταγράφηκαν 1442 παιδιά που δεν έχουν ολοκληρώσει τα απαιτούμενα εμβόλια. Πραγματοποιήθηκε ήδη στο κοινωνικό ιατρείο ο εμβολιασμός 328 ανασφάλιστων παιδιών.

Γ. Στον τομέα της Απασχόλησης

Η στήριξη και ενίσχυση της απασχόλησης δεν είναι ζήτημα που μπορεί να αντιμετωπισθεί σε επίπεδο Τ.Α. Το πρόβλημα της ανεργίας είναι δομικό, απαιτείται αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης και σχεδιασμός από την κεντρική διοίκηση. Η Τ.Α εφαρμόζει πολιτικές σε πεδία που μπορεί να ανταποκριθεί βάσει των αρμοδιοτήτων της, των πόρων και του στελεχιακού της δυναμικού.

Στο δήμο Παύλου Μελά οι πολιτικές που εφαρμόζονται αφορούν: α) στη συμμετοχή του δήμου σε αναπτυξιακές συμπράξεις, σε διαδημοτικό επίπεδο, για την υλοποίηση τοπικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση, με την ευκαιρία χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Σχέδια φιλόδοξα, που το αποτέλεσμά τους δεν ανταποκρίνεται στους στόχους για τους οποίους σχεδιάστηκαν και β) στην παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης σε ανέργους.

Η υπηρεσία στήριξης της απασχόλησης αναπτύσσεται σε τρία βασικά πεδία:

- συμβουλευτική και προώθηση στην απασχόληση,
- πληροφόρηση για προκηρύξεις ΑΣΕΠ -Φορέων,
- δικτύωση με επιχειρήσεις.

Η υπηρεσία περιλαμβάνει:

Υποδοχή – Διερεύνηση, τεχνικές σύνταξης βιογραφικού σημειώματος και συνοδευτικής επιστολής, δυνατότητες βελτίωσης επαγγελματικών προσόντων, πληροφόρηση για επιδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, ενημέρωση για εκπαιδευτικά θέματα, πληροφόρηση για μικρές αγγελίες κενών θέσεων εργασίας, προώθηση σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (προγράμματα κατάρτισης, προγράμματα ΟΑΕΔ).

Η υπηρεσία στήριξης της απασχόλησης έχει εξαπομικευμένο χαρακτήρα. Λειτουργεί συνοδευτικά και υποστηρικτικά, παρέχοντας βοήθεια στους άνεργους εξυπηρετούμενους στις διαδικασίες που απαιτούν τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης και ο ΟΑΕΔ, δηλαδή ενημέρωση για εγγραφή στα μητρώα ανέργων, ενημέρωση για τις διαδικασίες ένταξης, συμπλήρωση του δελτίου εξαπομικευμένης παρέμβασης. Σκοπός είναι τα άτομα να ενεργοποιηθούν σε σχέση με την αγορά εργασίας, να θέσουν συγκεκριμένους επαγγελματικούς στόχους, να βελτιώσουν το επαγγελματικό τους προφίλ, να αναδείξουν τον εαυτό τους μέσα από τη σύνταξη του βιογραφικού σημειώματος και συνοδευτικής επιστολής, να γνωρίσουν τις διαδικασίες της συνέντευξης και τους κανόνες της εργασιακής συμπεριφοράς.

Δ. Στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας

Οι βασικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται αφορούν σε ένα σύνολο υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης και κοινωνικών δράσεων-προγραμμάτων, με έντονο ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα και παρέχονται κύρια από το Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών και Προνοιακών Θεμάτων του δήμου Παύλου Μελά. Οι δράσεις στοχεύουν στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής, μέσω της πρόληψης, της συμβουλευτικής και κοινωνικής υποστήριξης των πολιτών, με εξαπομικευμένο τρόπο, (μέσα από την υποδοχή του ατόμου, τη διάγνωση και αντιμετώπιση του προβλήματος του ή την παραπομπή του σε άλλο αρμόδιο κοινωνικό φορέα).

Προσφέρεται συμβουλευτική υποστήριξη και πληροφόρηση σε όλους τους πολίτες που ζητούν βοήθεια, ανεξάρτητα από ηλικία, μόρφωση ή χώρα προέλευσης και παράλληλα αναπτύσσονται κοινωνικές παρεμβάσεις, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, την άρση των διακρίσεων και την ενδυνάμωση των ατόμων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό.

Οι αποδέκτες είναι κατά κύριο λόγο άτομα και οικογένειες, με χαμηλό εισόδημα, που λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης που βιώνουν δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις κοινωνικές και οικονομικές τους υποχρεώσεις και συναντούν εμπόδια στην πρόσβασή τους στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, στη στέγαση, στις κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας. Κυρίως, είτε αντιμετωπίζουν κάποιες χρόνιες καταστάσεις, όπως είναι η ανεργία, η εξαθλίωση, η πείνα, το διαζύγιο, εξαρτήσεις, ψυχιατρικά θέματα, κ.α., είτε βρίσκονται σε μια αιφνίδια κατάσταση κρίσης, όπως είναι η ασθένεια, η διάσταση, η έξωση, ο θάνατος, κ.α. Επίσης, πολλές είναι οι περιπτώσεις που απευθύνονται για ενημέρωση ή συμβουλευτική υποστήριξη σε προνοιακά θέματα, όπως επιδόματα, διαδικασίες επιτροπών κ.α.

Τα τελευταία χρόνια το προφίλ των εξυπηρετούμενων έχει αλλάξει. Πλέον στην κοινωνική υπηρεσία απευθύνονται άτομα που στο παρελθόν ασκούσαν προσοδοφόρα επαγγέλματα, με κοινωνική αναγνώριση και θέση, αλλά λόγω της γενικότερης κρίσης αντιμετωπίζουν πλέον πολλά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Το ποσοστό των ανασφάλιστων πολιτών αυξάνεται συνεχώς, κατάσταση που δεν αφορά μόνο τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, αλλά διευρύνεται σε ένα μεγάλο τμήμα του τοπικού πληθυσμού που έχει αποκλειστεί από την αγορά εργασίας. Ιδιαίτερα έχει ενταθεί το φαινόμενο πολιτών που υφίστανται υλικές στερήσεις, διαβιούν σε νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενα μέλη, είναι ανασφάλιστοι, αδυνατούν να καλύψουν σημαντικά υλικά αγαθά (ενοίκιο, εξόφληση δανείου, θέρμανση, απρόοπτα έξοδα, κ.α) και έχουν πραγματική ανάγκη για άμεση παροχή οικονομικής, υλικής και ιατρικής βοήθειας.

Συγκεκριμένα από την κοινωνική υπηρεσία του δήμου :

A) παρέχονται δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης

- Ψυχολογική στήριξη
- Κοινωνική εργασία και συμβουλευτική
- Μαθησιακή στήριξη σε μαθητές (ανίχνευση μαθησιακών δυσκολιών, αντιμετώπιση)
- Συμβουλευτική στα σχολεία α' βάθμιας εκπαίδευσης

B) σχεδιάζονται και υλοποιούνται κοινωνικές δράσεις και προγράμματα όπως:

- Δημοτική τράπεζα αίματος
- Παιδικές κατασκηνώσεις
- Κατασκηνώσεις για ΑΜΕΑ
- Δημιουργική απασχόληση παιδιών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες
- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες
- Πρόγραμμα πρόληψης παιδικής παχυσαρκίας "ΠΑΙΔΕΙΑΤΡΟΦΗ"

- Διαμεσολάβηση για επανασύνδεση οικιακού ηλεκτρικού ρεύματος σε νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και ένταξή τους στο κοινωνικό οικιακό τιμολόγιο.

Γ) σχεδιάζονται και υλοποιούνται δράσεις ευαισθητοποίησης –ενημέρωσης πολιτών:

- Ημέρες σταδιοδρομίας, για μαθητές γ' γυμνασίου και α' λυκείου.
- Σχολές γονέων, που διοργανώνονται σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων της ΓΓ Δια Βίου Μάθησης, καθώς και από το τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων του δήμου.
- Ομάδες αυτογνωσίας
- Ημερίδες-Ενημερωτικές ομιλίες - συναντήσεις για θέματα κοινωνικά, υγείας, συμβουλευτικής σε γονείς και εκπαιδευτικούς, εργασίας κ.α

Μία διαφορετική προσέγγιση στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής είναι η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Στην κατεύθυνση αυτή έχει υποστηριχθεί η δημιουργία δικτύου εθελοντών, οι οποίοι δρουν υποστηρικτικά στο μεγαλύτερο εύρος κοινωνικών δομών και δράσεων του δήμου Παύλου Μελά, συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων και βοηθώντας το έργο της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του δήμου. Σήμερα το μητρώο εθελοντών απαριθμεί 225 ενεργούς εθελοντές. Στο πλαίσιο δραστηριοποίησης τους περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δράσεις:

- Συλλογή τροφίμων και φαρμάκων για το κοινωνικό παντοπωλείο και φαρμακείο
 - Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες και ομογενείς κατοίκους του Δήμου
 - Στήριξη του κοινωνικού φροντιστηρίου του Δήμου με ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου
 - Στήριξη του κοινωνικού ιατρείου με τη λειτουργία ιατρείων, διαφόρων ειδικοτήτων
 - Προληπτικές εξετάσεις σε θέματα υγείας και εμβολιασμοί από εθελοντές ιατρούς, σε άπορα και ανασφάλιστα άτομα
 - Περισυλλογή-φροντίδα αδέσποτων ζώων από την εθελοντική ομάδα Φιλόζωων του δήμου Παύλου Μελά
 - Φροντίδα και καθαρισμός πάρκων, δενδροφυτεύσεις
 - Υποστήριξη πολιτιστικών και αθλητικών δράσεων του δήμου
- Μεταξύ εθελοντή και δήμου Παύλου Μελά υπογράφεται πρωτόκολλο συνεργασίας.

Στο ΚΑΠΗ της δημοτικής ενότητας Ευκαρπίας λειτουργεί τράπεζα αίματος, με δύο αιμοδοσίες κατ' έτος. Όλες οι ομάδες αυτενέργειας των ΚΑΠΗ λειτουργούν στη φιλοσοφία του εθελοντισμού, συμμετέχοντας σε δράσεις και εκδηλώσεις των ΚΑΠΗ, του δήμου, της εκκλησίας κ.λ.π.

Επιπλέον, η συμμετοχή του δήμου σε διαδημοτικά δίκτυα συνεργασίας δημιουργεί προστιθέμενη αξία και ενισχύει την ικανότητά του για παροχή ποιοτικής και ποσοτικής κοινωνικής πολιτικής (όπως παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 3).

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (Σ.Ε.Μ.)

Με την εφαρμογή της «Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Πρόγραμμα Καλλικράτης», Ν. 3852/2010, ανατέθηκε στους Δήμους η ενεργός προώθηση της κοινωνικής ένταξης μεταναστών που διαμένουν στην επικράτεια τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν. 3852/2010 στο δήμου Παύλου Μελά συγκροτήθηκε και λειτουργεί, με απόφαση δημοτικού συμβουλίου, το συμβούλιο ένταξης μεταναστών, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης μεταναστών στην τοπική κοινωνία.

Το ΣΕΜ του δήμου Παύλου Μελά αποτελείται από 11 μέλη τακτικά και 11 αναπληρωματικά. Συμμετέχουν 4 δημοτικοί σύμβουλοι, 4 μετανάστες, 2 εκπρόσωποι φορέων μεταναστών, οι οποίοι αναπτύσσουν εντός της διοικητικής περιφέρειας του δήμου δράση σχετική με τα προβλήματα των μεταναστών και εν γένει μπορούν να συνεισφέρουν στο έργο του Συμ/λίου με τις ειδικές γνώσεις και εμπειρίες τους.

Η θητεία του συμβουλίου ένταξης μεταναστών ακολουθεί την θητεία της οικονομικής επιτροπής.

'Έργο και σκοπός του Συμβουλίου 'Ένταξης Μεταναστών:

α. η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του δήμου Παύλου Μελά, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή,

β. η υποβοήθηση των σχέσεών τους με τις δημόσιες ή δημοτικές αρχές,

γ. η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες,

δ. η διοργάνωση σε συνεργασία με το δήμο εκδηλώσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση, την κατανόηση και τη συνεχή αλληλεπίδραση ανάμεσα σε πολίτες με διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες, προκειμένου να ενισχυθεί αποτελεσματικά η κοινωνική συνοχή του τοπικού πληθυσμού,

ε. η ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης της ξενοφοβίας και του ρατσισμού,

στ. η ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με αντίστοιχα συμβούλια ένταξης μεταναστών σε γενικό και τοπικό επίπεδο και άλλους εθνικού ή διεθνείς φορείς μεταναστευτικής πολιτικής.

1.4.2 Παιδεία

Σχολικές μονάδες – Μαθητικό δυναμικό

Στα γεωγραφικά όρια του δήμου λειτουργούν συνολικά 94 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες στεγάζονται σε 80 σχολικά κτίρια. Λειτουργούν 70 σχολικές μονάδες προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και 24 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εξυπηρετώντας συνολικά 15.192 μαθητές, για το σχολικό έτος 2014-2015.

Η προσχολική εκπαίδευση εξυπηρετεί 1.653 νήπια και προνήπια, στη Α/θμια εκπαίδευση φοιτούν 6.687 μαθητές και στη Β/θμια 6.852 μαθητές. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 1/4 των μαθητών της Β/θμιας εκπαίδευσης φοιτούν σε ΕΠΑΛ (1700 περίπου μαθητές εκ οποίων οι 1500 στα ΕΠΑΛ Σταυρούπολης). Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης λειτουργούν δύο ΕΠΑΛ μονού κύκλου και ένα εσπερινό με αρκετές ειδικότητες, σε ένα νέο και σύγχρονα εξοπλισμένο συγκρότημα. Η κατάργηση της ΕΠΑΣ και των ειδικοτήτων, που λειτουργούσαν σ' αυτή, δημιούργησε έντονα προβλήματα σε μαθητές που ήθελαν να παρακολουθήσουν τις συγκεκριμένες ειδικότητες και ουσιαστικά τους οδήγησαν σε ιδιωτικά IEK, εν μέσω οικονομικής κρίσης.

Το 5ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας εξυπηρετεί μαθητές από τη δυτική Θεσσαλονίκη και την επαρχία Λαγκαδά.

Για την κάλυψη των αναγκών των εργαζόμενων γονιών λειτουργούν 30 ολοήμερα τμήματα στην προσχολική και 81 στην Α/θμια εκπαίδευση.

Επίσης τμήματα ένταξης λειτουργούν σε 31 σχολικές μονάδες, 5 προσχολικής, 20 Α/βάθμιας και 6 Β/βάθμιας εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων μάθησης. Τα τμήματα ένταξης δεν καλύπτουν στο σύνολό τους τις ανάγκες του δήμου, με κυριότερο πρόβλημα τη μη έγκαιρη τοποθέτηση εκπαιδευτικών.

'Οσον αφορά την διαχρονική εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού δεν παρατηρείται σημαντική μεταβολή, μόνο μικρές αυξομειώσεις ανά έτος.

Οι χώροι των σχολείων (μεταξύ αυτών και αίθουσες πολλαπλών δραστηριοτήτων και κλειστά γυμναστήρια) χρησιμοποιούνται, κατά τις ώρες μη λειτουργίας τους, για υλοποίηση εκπαιδευτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων από το τμήμα αθλητισμού του δήμου, τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων και τους πολιτιστικούς και αθλητικούς συλλόγους της περιοχής, μετά από γνωμοδότηση της Δ/σης του σχολείου, των σχολικών επιτροπών και απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας. Επίσης αίθουσες διδασκαλίας χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία τμημάτων του κοινωνικού φροντιστηρίου.

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος των σχολείων ως χώρων τυπικής εκπαίδευσης του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του δήμου. Το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης ιδρύθηκε με την από 17/10/2012 προγραμματική σύμβαση μεταξύ δήμου Παύλου Μελά, Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπ. Παιδείας και το Ι.Ν.Ε.Δ.Ι.Β.Ι.Μ (Ιδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης). Στεγάζεται στο πρώην δημαρχείο Ευκαρπίας και τα προγράμματα υλοποιούνται

σε χώρους τυπικής εκπαίδευσης (3 σχολικά κτήρια στη Δ.Ε. Σταυρούπολης, 3 στη Δ.Ε.Πολίχνης και ένα στη Δ.Ε Ευκαρπίας). Το κέντρο υλοποιεί μεγάλο αριθμό επιμορφωτικών προγραμμάτων για ενήλικες, σε διάφορες θεματικές ενότητες. Κατά το σχολικό έτος 2013-1014 υλοποιήθηκαν 59 τμήματα διαφόρων θεματικών πεδίων, τα οποία παρακολούθησαν 1.080 ενήλικες. Για το σχολικό έτος 2014-15 το ενδιαφέρον των κατοίκων του Δήμου είναι ιδιαίτερα αυξημένο. Κατατέθηκαν 1200 αιτήσεις, ολοκληρώθηκαν ήδη τα 28 πρώτα τμήματα και εντός του Μαρτίου ξεκίνησαν άλλα 11. Το ενδιαφέρον των αιτούντων εστιάζεται κυρίως στις θεματικές ενότητες των νέων τεχνολογιών, ξένων γλωσσών, ποιότητας ζωής, περιβάλλον και οικονομίας-επιχειρηματικότητας.

Σχολές γονέων

Στο δήμο Παύλου Μελά διοργανώνονται σχολές γονέων από το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ο αριθμός των τμημάτων εξαρτάται κάθε χρόνο από το ενδιαφέρον και τη ζήτηση των γονέων. Το έτος 2014 διοργανώθηκαν 10 τμήματα και συμμετείχαν 194 γονείς.

Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων-Ένωση Γονέων δήμου Παύλου Μελά

Στην εκπαιδευτική κοινότητα του δήμου δραστηριοποιούνται συνολικά 47 σύλλογοι Γονέων & Κηδεμόνων. Από αυτούς οι 27 είναι σύλλογοι της Π/Βάθμιας Εκπαίδευσης και 20 της Δ/Βάθμιας. Οι σύλλογοι γονέων και το γονεϊκό κίνημα αποτελούν ένα ζωντανό κύτταρο που συμβάλλει στην εκπαίδευση της πόλης μας. Πραγματοποιούν πλήθος δράσεων και ενεργειών, συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία των σχολείων και η ενεργή παρουσία τους επιφέρει λύσεις σε διάφορα ζητήματα των σχολείων.

Ταυτόχρονα με τη λειτουργία των συλλόγων γονέων υπάρχει και η 'Ένωση Γονέων & Κηδεμόνων του δήμου Παύλου Μελά, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι σύλλογοι Γονέων, πλην ελαχίστων περιπτώσεων, και η οποία με τη σειρά της δραστηριοποιείται, διεκδικεί και συμβάλλει στην επίλυση χρόνιων προβλημάτων της εκπαίδευσης. Από το 2011 δημιουργήθηκε η ενιαία 'Ένωση Γονέων, που ένωσε τις δύο πρώην ενώσεις Πολίχνης & Σταυρούπολης και συμπεριέλαβε και τα σχολεία της Ευκαρπίας, τα οποία δεν είχαν 'Ένωση Γονέων. Προσφάτως (Μάρτιος 2015), στις δεύτερες εκλογές, η 'Ένωση ανέδειξε νέο Δ.Σ. και τα νέα μέλη της θα εκπροσωπήσουν το δήμο στην Ομοσπονδία Γονέων του Νομού Θεσσαλονίκης. Ο δήμος συμβάλλει στη λειτουργία της 'Ένωσης παραχωρώντας της γραφείο και πρόσβαση στην ιστοσελίδα του.

Φεστιβάλ Παιδείας

Το Φεστιβάλ Παιδείας, που διοργανώνεται κάθε χρόνο από το τμήμα παιδείας, αποτελεί κορυφαία έκφραση πολιτιστικής δημιουργίας των παιδιών. Ξεκίνησε ως πολιτιστική εκδήλωση το 1993, εξελίχθηκε και καθιερώθηκε ως θεσμός με την συμμετοχή της σχολικής κοινότητας στο σύνολό της (μαθητές, εκπαιδευτικοί, σύλλογοι γονέων). Συμμετέχουν, σχεδόν στο σύνολο τους, οι σχολικές μονάδες, 2500 μαθητές, με εκδηλώσεις θεάτρου, μουσικής, χορού, εικαστικών, παρουσίασης περιβαλλοντικών προγραμμάτων, αγωγής υγείας. Επίσης το τμήμα παιδείας, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, διοργανώνει διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και ενημερωτικές συναντήσεις που αφορούν στη σχολική κοινότητα.

Στο δήμο Παύλου Μελά αρμόδιες υπηρεσίες για τον τομέα της παιδείας είναι: το Τμήμα Παιδείας, που ανήκει στην Αντιδημαρχεία Παιδείας και Πολιτισμού, η Σχολική Επιτροπή Α/θμιας Εκπαίδευσης (ΝΠΔΔ), η Σχολική Επιτροπή Β/θμιας Εκπαίδευσης (ΝΠΔΔ) και η Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, η οποία έχει εισηγητικό ρόλο και δρα υποστηρικτικά στις παραπάνω δομές.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Παιδείας είναι :

- Η ανάδειξη αναγκαιότητας ανέγερσης σχολικών κτιρίων.
- Η χωροταξική κατανομή μαθητών.
- Η κατανομή κρατικών επιχορηγήσεων στις σχολικές επιτροπές για κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων, δαπανών θέρμανσης και αποζημίωσης σχολικών τροχονόμων.
- Η φύλαξη και καθαριότητα των σχολικών κτιρίων.
- Η παραχώρηση σχολικών χώρων σε τρίτους.
- Ο έλεγχος συλλόγων γονέων και κηδεμόνων.
- Η οργάνωση και στήριξη του Φεστιβάλ Παιδείας.
- Η λειτουργία του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης – υλοποίηση προγραμμάτων
- Η Γραμματειακή υποστήριξη Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας.

Το τμήμα παιδείας για την διεκπεραίωση των θεμάτων που άπονται των αρμοδιοτήτων του συνεργάζεται με: α) τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων, β) τους προϊσταμένους Διευθύνσεων Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης δυτικής Θεσ/νίκης, γ) τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων του Δήμου, δ) το Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης, ε) το Υπουργείο Εσωτερικών, στ) τις Υπηρεσίες του Δήμου (Τεχνική Υπηρεσία, Οικονομική υπηρεσία, τμήμα πολιτισμού, τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών, τμήμα πρασίνου, τμήμα προγραμματισμού), ζ) τις σχολικές επιτροπές Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης του δήμου.

Τα ΝΠΔΔ Σχολικές Επιτροπές Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης έχουν στην ευθύνη τους:

- Τη διοίκηση και οικονομική στήριξη σχολικών μονάδων.
- Την κατανομή ποσών στα συμβούλια σχολικών κοινοτήτων για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών.
- Τη μισθοδοσία τροχονόμων και συμβασιούχων καθαριστριών.
- Την πλήρη λογιστική κάλυψη όλων των δαπανών των σχολικών μονάδων.
- Την παρακολούθηση συμβάσεων σχολικών κυλικείων.
- Την παρακολούθηση των δαπανών θέρμανσης και λειτουργικών δαπανών.
- Την λήψη αποφάσεων και τη διεκπεραίωση διαφόρων θεμάτων που αφορούν τις σχολικές επιτροπές.
- Γνωμοδοτούν για τις παραχωρήσεις σχολικών χώρων σε τρίτους

Η Δημοτική επιτροπή Παιδείας (Δ.Ε.Π) αποτελεί το βασικό εργαλείο επεξεργασίας και χάραξης της πολιτικής του Δήμου σε θέματα εκπαίδευσης. Συγκροτείται με απόφαση Δημάρχου και εισηγείται στο Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο θέματα που αφορούν στην:

- στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των σχολείων
- στην κατανομή των πιστώσεων για τις λειτουργικές τους δαπάνες
- στην ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση σχολικών μονάδων
- στην ανέγερση νέων σχολικών κτηρίων επισκευή και συντήρηση τους
- στην αξιοποίηση χρήσης των σχολείων για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας
- στον ορισμό ορίων σχολικών περιφερειών

1.4.3 Πολιτισμός - Αθλητισμός

Ο δήμος Παύλου Μελά παρουσιάζει ένα σημαντικό πλήθος (αριθμό) πολιτιστικών και αθλητικών υποδομών, με ισόρροπη χωρική κατανομή και στις τρεις δημοτικές ενότητες.

Οι χαρακτηρισμένοι αρχαιολογικοί χώροι, τα μνημεία σύγχρονου πολιτισμού και οι χώροι με ιστορικό ενδιαφέρον αποτελούν συγκριτικό πλεονέκτημα για την περιοχή, με την προϋπόθεση βεβαίως της αξιοποίησής τους και όχι της εγκατάλειψης. Γενικότερα όμως ο τομέας του πολιτισμού και του αθλητισμού πρέπει να αντιμετωπίζεται ως κοινωνική επένδυση, εφόσον βελτιώνει το επίπεδο ζωής των πολιτών, ακόμη και σε εποχές οικονομικής κρίσης, όπου οι προτεραιότητες διαφοροποιούνται.

Η καταγραφή (που ακολουθεί) των υποδομών και η συνοπτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στην περιοχή, θα βοηθήσει στην άντληση συμπερασμάτων, τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν για την ορθολογικότερη διαχείριση, οργάνωση και επέκταση τους.

A. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πολιτιστικά Κέντρα

Οι πρώην δήμοι Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας, αξιοποιώντας χρηματοδοτικά προγράμματα των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, δημιούργησαν αξιόλογους εξοπλισμένους πολιτιστικούς χώρους με δυνατότητα φιλοξενίας πολλαπλών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης λειτουργεί το Κέντρο Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης (3105 τ.μ.), στη δημοτική ενότητα Πολίχνης τα Πολιτιστικά Κέντρα Μετεώρων και Ελπίδος και στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας τα πολιτιστικά κέντρα Ευκαρπίας και Ανθοκήπων.

Δημοτικές βιβλιοθήκες

Λειτουργούν δύο δημοτικές βιβλιοθήκες, στο κέντρο πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης σε χώρο 432 τ.μ., με 14000 τίτλους βιβλίων και στη δημοτική βιβλιοθήκη "Θεόκλητος Καρυπίδης, στην Πολίχνη, σε χώρο 396 τ.μ., με 19800 τίτλους βιβλίων. Το τμήμα Πολιτισμού εξετάζει τη δυνατότητα λειτουργίας και ενός παραρτήματος Βιβλιοθήκης στην δημοτική ενότητα Ευκαρπίας.

Θέατρα - Δημοτικοί κινηματογράφοι

Η περιοχή διαθέτει δύο κλειστά θέατρα, το πρώτο στο κέντρο πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης (πλατεία 528 τ.μ., εξώστης 248 τ.μ., 270 θέσεων), και το δεύτερο της "Ελληνοπαπαναγιώτου" σε ενοικιαζόμενο χώρο στην Πολίχνη (700 τ.μ., 250 θέσεων). Επιπλέον τρία ανοικτά θέατρα της Κρύας Βρύσης, των Βυζαντινών Νερόμυλων (600 θέσεων) και της Ευκαρπίας (800 θέσεων). Οι κλειστοί θεατρικοί χώροι, έχουν την δυνατότητα να αξιοποιηθούν ως κινηματογράφοι για χειμερινές προβολές ταινιών.

Σε ένα καταπληκτικής ομορφιάς δημοτικό πάρκο στην Πολίχνη υπάρχει ο θερινός κινηματογράφος "Τζένη Καρέζη", έκτασης 400 τ.μ και δυναμικότητας 180 θέσεων, ο οποίος τον τελευταίο χρόνο (2014) δεν λειτούργησε καθ' όλη τη θερινή περίοδο, λόγω τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων.

Εκθεσιακοί χώροι

Στα τέσσερα πολιτιστικά κέντρα του δήμου λειτουργούν εκθεσιακοί χώροι, συνολικής έκτασης 969 τ.μ. με δυνατότητα αξιοποίησης από, τοπικούς και μη, καλλιτέχνες.

Υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων

Καταγράφεται και στις τρεις δημοτικές ενότητες σημαντικός αριθμός ειδικά διαμορφωμένων υπαίθριων χώρων (κυρίως πλατείες και πάρκα), τα οποία αξιοποιούνται για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η πλατεία Ελευθερίας στην Άνω Ηλιούπολη διαθέτει μόνιμη εξέδρα, η πλατεία Μετεώρων "Πάρκο Μεγάλου Αλεξάνδρου" κερκίδα 250 θέσεων, το πάρκο Σόλωνος αμφιθέατρο 100 θέσεων.

Επιπλέον τα τελευταία χρόνια στα δύο πρώην στρατόπεδα Παύλου Μελά και Καρατάσιου αξιοποιούνται ελεύθεροι χώροι και κτήρια για τη διοργάνωση πολλαπλών εκδηλώσεων.

Για τις παραπάνω πολιτιστικές υποδομές ο δήμος Παύλου Μελά είναι υπεύθυνος για την διαχείριση, αξιοποίηση και την συντήρησή τους.

Καλλιτεχνικές ομάδες

Στο δήμο δραστηριοποιούνται δύο δημοτικές ερασιτεχνικές θεατρικές ομάδες, "Καπνομάγαζο" και "Θεατρικό Εργαστήρι Πολίχνης", καθώς και η φωτογραφική λέσχη "ΟΨΕΙΣ".

Υπάρχουν ακόμη και αρκετές άλλες ερασιτεχνικές θεατρικές ομάδες που λειτουργούν στα όρια του δήμου όπως οι "Ομπρέλες", ο "Παράδρομος", η θεατρική ομάδα "Ακρίτες του Πόντου" κ.α. Ο δήμος τους παραχωρεί χώρο για τη λειτουργία και τις παραστάσεις τους.

Επίσης λειτουργούν δύο ομάδες φιλαρμονικής, μια στη Σταυρούπολη, την εποπτεία της οποίας έχει η επιχείρηση "ΙΡΙΣ" και μια στην Πολίχνη, την ευθύνη της οποίας έχει το Γραφείο Πολιτισμού του δήμου. Αυτή την στιγμή συστήνεται και ομάδα φιλαρμονικής στην Ευκαρπία, την ευθύνη της οποίας θα έχει επίσης το Τμήμα Πολιτισμού. Ο αριθμός των υποψήφιων μελών της αυξάνεται συνεχώς.

Πολιτιστικοί σύλλογοι

Στην περιοχή έντονη είναι η παρουσία πολιτιστικών συλλόγων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται κυρίως στην διαφύλαξη και μετάδοση της άσλης ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Υπάρχουν 32 σύλλογοι που εδρεύουν και στις τρεις δημοτικές ενότητες (10 στη Σταυρούπολη, 10 στην Πολίχνη & 12 στην Ευκαρπία). Η συνεργασία του δήμου με τους συλλόγους είναι σε επίπεδο συνδιοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων, διάθεσης χώρων και τεχνικής υποστήριξης.

Σημαντική πολιτιστική δράση έχουν και πολλοί σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων σχολείων της πόλης μας, οι οποίοι δραστηριοποιούνται κατά βάση σε χώρους των σχολών που ανήκουν.

Καλλιτεχνική παιδεία

Η Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά «ΙΡΙΣ» δραστηριοποιείται στο χώρο του πολιτισμού, με βασικό αντικείμενο την παροχή καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, μέσω των σχολών και των καλλιτεχνικών εργαστηρίων που λειτουργεί.

Συγκεκριμένα :

- Εικαστικό εργαστήρι

Η δράση αφορά στην οργάνωση προγραμμάτων εικαστικών, ζωγραφικής, κεραμικής, αγιογραφίας, κοσμήματος και fusing.

-Σχολή χορού

Λειτουργούν τμήματα προ-επαγγελματικού, ερασιτεχνικού, παραδοσιακού και δημιουργικού χορού.

- Εργαστήρι πολυμέσων και πληροφορικής

Με έμφαση στην έκφραση και στη δημιουργία, δίνεται η ευκαιρία σε όσους το επιθυμούν να παρακολουθήσουν μαθήματα πολυμέσων και πληροφορικής. Στη λογική της κατάρτισης και αναβάθμισης των προσόντων και των δεξιοτήτων προγραμματίζεται λειτουργία τμήματος εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών και προγραμμάτων γραμματειακής υποστήριξης.

- Εργαστήρι Θεάτρου

Το πρόγραμμα σπουδών έχει καταρτιστεί με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις της παιδαγωγικής και της θεατρικής εκπαίδευσης και περιλαμβάνει στοιχεία υποκριτικής, φωνητικής, κίνησης, δραματολογίας, θεωρίας θεάτρου.

-Δημοτικά Ωδεία (Σταυρούπολης και Πολίχνης)

Τα δύο δημοτικά ωδεία είναι αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού (ΥΠ.ΠΟ.Τ.) και διασφαλίζουν την παροχή ολοκληρωμένης μουσικής εκπαίδευσης, παρέχοντας τίτλους σπουδών. Διαθέτουν επιτελείο καθηγητών με μεγάλη καλλιτεχνική και διδακτική εμπειρία, καθώς και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Λειτουργούν τμήματα όλων των οργάνων (κλασικά, παραδοσιακά και σύγχρονα), τραγουδιού και ανώτερων θεωρητικών. Σε όλες τις δράσεις οργανώνονται τμήματα για προσχολική ηλικία, παιδικά, εφήβων, ενηλίκων και καλύπτουν γεωγραφικά το δήμο. Η λειτουργία των ωδείων ενισχύεται με την διοργάνωση εκδηλώσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται εντός και εκτός του χώρου υλοποίησης των προγραμμάτων.

Εκτός του τομέα της εκπαίδευσης, η Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση έχει θέσει ως προτεραιότητά τη δημιουργία πολιτιστικής παραγωγής και την προβολή αυτής, σε τοπικό και σε υπερτοπικό επίπεδο. Στόχος είναι η ανάπτυξη και ενίσχυση αφενός, των ήδη υπαρχόντων πολιτιστικών θεσμών, όπως το φεστιβάλ «ANAKATA», η συμμετοχή στην Biennale Νέων Καλλιτεχνών της Ευρώπης και της Μεσογείου, οι παραστάσεις χορού, τα θεατρικά και εικαστικά δρώμενα, που έχουν καθιερωθεί, και αφετέρου η δημιουργία νέων ισχυρών θεσμών, ικανών να δώσουν νέα προοπτική στη πολιτιστική αξία του Δήμου, όπως το Φεστιβάλ – συνάντησης τμημάτων παραδοσιακών χορών, η μουσική διοργάνωση με τίτλο: «IRIS Music Festival», «Πικ-Νικ» Τέχνης, Ρεσιτάλ Κλασικής Κιθάρας, σεμινάρια masterclass για μουσικά όργανα σε συνεργασία με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο Κέρκυρας – Τμήμα Μουσικών Σπουδών, εκθέσεις ζωγραφικής – κεραμικής – Fusing όλων των ηλικιών.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

α) Θεσμοθετημένες εκδηλώσεις που οργανώνονται από το Δήμο

1. «Ζωή στη γειτονιά, ομορφιά στην πόλη»: Πολιτιστικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, που αναπτύσσονται σε όλες τις δημοτικές ενότητες.

2. «Συνάντηση Φιλαρμονικών»: Οργανώνονται κάθε Σεπτέμβριο ή Δεκέμβριο σε ανοιχτό ή κλειστό θέατρο του δήμου.
3. Συνάντηση "Πατρίδας Αρωθυμία": Μουσικοχορευτική συνάντηση ποντιακών συλλόγων στις αρχές του καλοκαιριού στο ανοιχτό θέατρο Πολίχνης, στην Κρύα Βρύση.
4. Εκδηλώσεις στη διάρκεια των Χριστουγέννων (Κάτω από το Φως των Αστεριών) και των Αποκριών σε όλες τις δημοτικές ενότητες.
5. Επετειακές εκδηλώσεις (25η Μαρτίου, 28η Οκτωβρίου, για τους πεσόντες κλπ).
6. Λειτουργία θερινού και χειμερινού κινηματογράφου. Προβολές για το ευρύ κοινό, αλλά και για ειδικό κοινό, με αφιερώματα (πχ κινηματογράφος τέχνης).
7. Εκθέσεις εικαστικών, φωτογραφίας, εκδηλώσεις λόγου και τέχνης και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες στην αίθουσα πολλαπλών εκδηλώσεων του Κέντρου Πολιτισμού «Χρήστος Τσακίρης», στο Πολιτιστικό Κέντρο στην οδό Ελπίδος στην Πολίχνη και στο Πνευματικό Κέντρο Μετεώρων.

β) Θεσμοθετημένες εκδηλώσεις από τη Δημοτική Κοινωφελή επιχείρηση «ΙΡΙΣ»

1. Μαθητικές συναυλίες, εικαστικές εκθέσεις, θεατρικά δρώμενα & παραστάσεις, παραστάσεις κλασικών και παραδοσιακών χορών στο πλαίσιο της σπουδαστικής περιόδου
2. «ΠΙΚ-ΝΙΚ ΤΕΧΝΗΣ»: Πολιτιστική εκδήλωση με τη συνεργασία όλων των τμημάτων της επιχείρησης. Γνωριμία των πολιτών με το έργο που παρέχουν οι σχολές της επιχείρησης, συνάντηση όλων των σπουδαστών μικρών και μεγάλων, με κοινό στόχο την παρουσίαση της δουλειάς τους.

Φεστιβάλ

α) Δήμου Παύλου Μελά

1. Φεστιβάλ παιδείας. Ετήσια συνάντηση μαθητών και εκπαιδευτικών των σχολείων του δήμου σε μια γιορτή δημιουργίας και πολιτισμού. Υλοποιείται από το τμήμα Παιδείας του Δήμου και το τμήμα πολιτισμού.
2. Φεστιβάλ Βυζαντινών Νερόμυλων στην Πολίχνη. Πολιτιστικό φεστιβάλ (θεάτρου & μουσικής)
3. Συνάντηση χορωδιών "Πληθυντική αρμονία". Συνάντηση χορωδιών από όλη την Ελλάδα που πραγματοποιείται στη Μονή Λαζαριστών ή σε άλλο ανοιχτό θέατρο του δήμου.
4. Φεστιβάλ "Ημέρες Ελληνικού Πολιτισμού" στην Ευκαρπία. Αποτελεί τη συνέχεια του πολιτιστικού θεσμού «ΚΑΡΠΕΙΑ». Περιλαμβάνει λαογραφικές εκδηλώσεις, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις αφιερωμένες κάθε χρόνο σε ένα τόπο καταγωγής των Ευκαρπιών (κουζίνα, ήθη και έθιμα, χοροί).
5. Συνάντηση Ερασιτεχνικών Θιάσων: Εβδομάδα θεάτρου τον Ιούλιο με φιλοξενούμενους ερασιτεχνικούς θιάσους, στο ανοικτό θέατρο "Κρύα Βρύση" ή και σε άλλο ανοιχτό θέατρο της πόλης.

β) Δημοτικής Κοινωφελούς επιχείρησης ΙΡΙΣ

1. ANAKATA, συνάντηση-κάλεσμα των νέων καλλιτεχνών της πόλης και όχι μόνο. Το Φεστιβάλ φιλοξενεί νέους καλλιτέχνες, δίνοντας τους ένα χώρο έκφρασης και δημιουργίας προσεγγίζοντας την τέχνη τους από άλλη ματιά. Στόχος είναι η προώθηση νέων καλλιτεχνών, αλλά και η επαφή με τον κόσμο που δε γνωρίζει τις πολλαπλές πτυχές της τέχνης και τις εφαρμογές τους.
2. 50ήμερα Φεστιβάλ συνάντησης τμημάτων παραδοσιακών χορών, που προέρχονται από κοινωφελείς επιχειρήσεις δήμων ή συλλόγων από όλη την Ελλάδα: «Σταυροδρόμι παράδοσης»
3. 5ήμερη μουσική διοργάνωση με τίτλο «IRIS Music Festival»

Β. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Σημαντικό είναι το πλήθος των αθλητικών υποδομών που καταγράφονται στην περιοχή: 32 στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης, 24 στην Πολίχνη και 22 στην Ευκαρπία.

Γήπεδα

Ο δήμος διαθέτει ένα σύνολο 39 γηπέδων ποδοσφαίρου, 5χ5, αντισφαίρισης και μπάσκετ. Από αυτά 16 χωροθετούνται στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης, 10 στην Πολίχνη και 13 στην Ευκαρπία. Όσον αφορά στα γήπεδα ποδοσφαίρου λειτουργούν 4 διαστάσεων 5χ5 και 4 μεγάλα γήπεδα, στην Ηλιούπολη, Νικόπολη, Νεόκτιστα, Ευκαρπία, 6000 τ.μ. έκαστο, καθώς και 1 γήπεδο ποδοσφαίρου στην Πολίχνη 14000 τ.μ., 3000 θέσεων και 1 στην Ευκαρπία 9080 τ.μ.

Αθλητικά Κέντρα - Κλειστά Γυμναστήρια

Στο δήμο λειτουργούν 4 μεγάλα αθλητικά κέντρα και 2 κλειστά γυμναστήρια.

Συγκεκριμένα:

1. Κλειστό και ανοικτό δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Σταυρούπολης, 2889 τ.μ., 300 θέσεων, το οποίο φιλοξενεί τμήματα χαντμπολ, μπάσκετ, ενόργανης γυμναστικής, άρση βαρών, τένις, καθώς και δραστηριότητες αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων.
2. Κλειστό δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Πολίχνης (πρώην ολυμπιονικών Στεφάνου Ιωαννίδη, Νικολάου Καρυπίδη και Ιωάννη Σιδηρόπουλου), 2649 τ.μ., 500 θέσεων, με τμήματα χαντμπολ, μπάσκετ, τμήματα ρυθμικής γυμναστικής των ΠΑΓΟ.
3. Κλειστό γήπεδο μπάσκετ Ευκαρπίας, 1168 τ.μ., 200 θέσεων, με τμήματα χάντμπολ, μπάσκετ και αίθουσα με βάρη.
4. Κλειστό δημοτικό Αθλητικό Κέντρο "Ολυμπιονίκη Αλέξανδρου Νικολαΐδη", 3442 τ.μ., 500 θέσεων, για βόλεϊ και μπάσκετ, στην Πολίχνη.
4. Περιφερειακό Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Σταυρούπολης, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, 800 θέσεων, με γήπεδο ποδοσφαίρου, κλειστό γήπεδο μπάσκετ -βόλεϊ, ανοικτό γήπεδο μπάσκετ, μικρή αίθουσα με βάρη, μικρή αίθουσα γυμναστικής.
5. Κλειστό σχολικό γυμναστήριο Ευκαρπίας, 2ου δημοτικού σχολείου 1050 τ.μ., με τμήματα χαντμπολ, μπάσκετ, αίθουσα με βάρη.

Κολυμβητήριο

Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης, στην Ηλιούπολη, λειτουργεί κολυμβητήριο ολυμπιακών προδιαγραφών, 1854 τ.μ., με δεξαμενή διαστάσεων 50X29 μέτρων. Το κολυμβητήριο λειτουργεί για το κοινό και για τις αθλητικές ομάδες, από το Μάιο έως τον Σεπτέμβριο κάθε έτος.

Λοιποί αθλητικοί χώροι

Συνολικά 32 αίθουσες πολλαπλών χρήσεων σε σχολεία, αίθουσες σε ΚΑΠΗ και πολιτιστικά κέντρα του δήμου αξιοποιούνται για την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων, προγραμμάτων ΠαγΟ και για αθλητικές δραστηριότητες συλλόγων.

Γυμναστήριο Βαρέων Αθλημάτων

Στη δημοτική ενότητα Σταυρούπολης έχει ανεγερθεί από την Γ.Γ Αθλητισμού, στην οποία και ανήκει, το γυμναστήριο βαρέων αθλημάτων. Είναι ένας χώρος 2442 τ.μ, 300 θέσεων, ο οποίος μέχρι σήμερα μένει ανενεργός.

Αθλητικοί σύλλογοι

Στην περιοχή δραστηριοποιούνται 41 αθλητικοί σύλλογοι/σωματεία, οι οποίοι καλύπτουν μεγάλο εύρος των αναγκών των δημοτών σε διάφορα αθλήματα. Αξιοποιούν την υποδομή του δήμου για προπονήσεις και αθλητικές δραστηριότητες. Η συνεργασία του δήμου με τους συλλόγους αφορά σε επίπεδο συνδιοργάνωσης αθλητικών και μη εκδηλώσεων, διάθεσης χώρων και οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης.

Αθλητικές εκδηλώσεις

1. Υλοποίηση προγραμμάτων ΠαγΟ (προγράμματα αθλητισμού για όλους)
2. Πρόγραμμα εκμάθησης ΣΚΙ
3. Πρόγραμμα «Παιδί και Θάλασσα»
4. Πρόγραμμα «Πολλαπλών δραστηριοτήτων»
5. Λειτουργία δημοτικού κολυμβητηρίου
6. Προγράμματα εκμάθησης κολύμβησης για όλες τις ηλικίες
7. Πρόγραμμα κινησιοθεραπείας και αποκατάστασης
8. Πρόγραμμα aqua aerobic
9. Πρόγραμμα ανίχνευσης ταλέντων στα Δημοτικά σχολεία του Δήμου Παύλου Μελά
10. Διοργάνωση Ποδηλατοδρομίας
11. Διοργάνωση τουρνουά πιγκ – πονγκ
12. Διοργάνωση τουρνουά Μπάσκετ
13. Διοργάνωση τουρνουά Τένις
14. Διοργάνωση εκδήλωσης «Γιορτή Αθλητισμού»
15. Διοργάνωση εκδήλωσης παρουσίασης των τμημάτων των προγραμμάτων ΠΑγΟ, τελετή ΛΗΞΗΣ.

Γενικότερα στο δήμο Παύλου Μελά η πολιτική στον τομέα του πολιτισμού - αθλητισμού ασκείται από την Αντιδημαρχία Παιδείας & Πολιτισμού και εκτελείται από την υπηρεσία Πολιτισμού – Αθλητισμού του Δήμου. Επιπλέον, όσον αφορά στον πολιτισμό, έχουμε και τη δραστηριοποίηση της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου Παύλου Μελά "ΙΡΙΣ".

Συνοπτικά οι πολιτικές που εφαρμόζονται αφορούν:

A. Στον τομέα του πολιτισμού

1. Δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, θεάτρων κινηματογράφων, διαχείριση αρχαιολογικών χώρων
2. Σχεδιασμός, υλοποίηση, παρακολούθηση, διοικητική και τεχνική υποστήριξη, αξιολόγηση όλων των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Παύλου Μελά
3. Στήριξη και προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και έκφρασης - παροχή καλλιτεχνικής παιδείας
4. Ανάπτυξη συνεργασιών με πολιτιστικούς φορείς στην Ελλάδα και άλλες χώρες για την κοινή διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και ανταλλαγών και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων
5. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε νέους τομείς σύγχρονου πολιτισμού
6. Τεχνική υποστήριξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων- εκδηλώσεων

B. Στον τομέα του Αθλητισμού

1. Δημιουργία και λειτουργία αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων
2. Σχεδιασμός, υλοποίηση, παρακολούθηση, διοικητική και τεχνική υποστήριξη, αξιολόγηση όλων των αθλητικών δραστηριοτήτων στο δήμο
3. Ανάπτυξη συνεργασιών με αθλητικούς φορείς στην Ελλάδα και άλλες χώρες για την κοινή διοργάνωση αθλητικών δραστηριοτήτων και ανταλλαγών και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων

Υποστηρικτικά στη λειτουργία των αναφερόμενων πολιτιστικών και αθλητικών δομών και δράσεων, στο δήμο Παύλου Μελά έχουν συσταθεί και λειτουργούν οι ακόλουθες επιτροπές:

1. Επιτροπή πολιτισμού.

'Εχει την αρμοδιότητα να επεξεργάζεται, σχεδιάζει, μεριμνά και να γνωμοδοτεί στο Δημοτικό Συμβούλιο για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού με σκοπό την προστασία του τοπικού πολιτισμού, της λαογραφίας, της ιστορίας, της προβολής των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Επίσης επικουρεί στη διοργάνωση και υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και προωθεί πολιτιστικές ανταλλαγές σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Παρακολουθεί τις υφιστάμενες δομές εισηγούμενη σχετικά στην κατεύθυνση της βελτίωσης, ενίσχυσης και διεύρυνσης τους.

2. Επιτροπή αθλητισμού.

Η επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να επεξεργάζεται, σχεδιάζει, μεριμνά και να γνωμοδοτεί στο Δημοτικό Συμβούλιο την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του αθλητισμού, με σκοπό την προώθηση του τοπικού μαζικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους του δήμου. Επικουρεί στη διοργάνωση και εφαρμογή αθλητικών προγραμμάτων και δράσεων με στόχο την υλοποίηση, προώθηση και διεύρυνση προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων. Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση των υφιστάμενων δημοτικών δομών που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στον τομέα του αθλητισμού, καθώς επίσης και των αθλητικών εγκαταστάσεων εισηγούμενη σχετικά στην κατεύθυνση της βελτίωσής τους.

(Ακολουθεί πίνακας αριθμητικής καταγραφής δομών κοινωνικής πολιτικής, παιδείας, πολιτισμού – αθλητισμού)

ΔΟΜΕΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΔΙΚΤΥΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ						
	ΣΥΝΟΛΟ	Δ.Ε. Σταυρούπολης	Δ.Ε. Πολίχνης	Δ.Ε. Ευκαρπίας	Δημοτικές Ενότητες Υπεύθυνος Φορέας	
Δομές Κοινωνικής Υποστήριξης						
Υγεία - Πρόνοια						
Υπηρεσίες Υγείας						
Α' βάθμια Φροντίδα Υγείας						
Υποκαταστήματα ΙΚΑ	3	1	1	1		
Β' βάθμια και Γ' βάθμια Φροντίδα Υγείας						
Νοσοκομείο Παπαγεωργίου				1		
424 Στρατιωτικό Νοσοκομείο				1		
Γενικό νοσοκομείο Γ' Παπανικολάου, Οργανική μονάδα-Ψυχιατρικό						
Νοσοκομείο Θεσ/νίκης	3	1				
Υπηρεσίες Πρόνοιας						
ΚΑΠΗ δομή-κτίρια	11	5	4	2	Κοινωνικός Οργανισμός	
Προσωπικό που απασχολείται	15	8	2	5		
ΚΑΠΗ-ιατρεία	7	4	2	1		
Εγγεγραμμένα μέλη	8.753	4.330	2.773	1.650		
Οικονομικά τακτοποιημένα μέλη	3.190	1.745	945	500		
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)	2	1	1		ΙΡΙΣ	
Αιτήσεις	187	47	140			
Αριθμός ατόμων που έκαναν χρήση των υπηρεσιών	187	47	140			
ΚΔΑΠ - ΜΕΑ	1	1				
Αιτήσεις	30	30				
Αριθμός ατόμων που έκαναν χρήση των υπηρεσιών	30	30				

Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	6	4	1	1	Κοινωνικός Οργανισμός		
Παιδικοί Σταθμοί	6	1	5		Κοινωνικός Οργανισμός		
Προσωπικό που απασχολείται	109	49	45	15			
Αιτήσεις για βρέφη εκτός ΕΣΠΑ	218	114	70	34			
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	46	29	12	5			
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν μέσω ΕΣΠΑ	50	19	24	7			
Αιτήσεις για προνήπια εκτός ΕΣΠΑ	937	394	367	176			
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	302	30	182	90			
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν μέσω ΕΣΠΑ	367	271	96				
ΚΗΦΗ					ΙΡΙΣ		
Αιτήσεις	45	45					
Αριθμός ατόμων που έκαναν χρήση των υπηρεσιών	44	44					
Δομές Ανοικτής Φροντίδας							
Θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων, Τμήμα Ανοικτής Φροντίδας για ενήλικες αναπήρους (παράρτημα)	1	1			Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Κεντρικής Μακεδονίας		
Λοιπές Υπηρεσίες Πρόνοιας							
Βοήθεια στο Σπίτι							
Δήμος Παύλου Μελά							
Κοινωνική Μέριμνα	1		1				
Αριθμός εξυπηρετούμενων	158		158				
Βοήθεια στο Σπίτι	1		1				
Αριθμός εξυπηρετούμενων	122		122				
Βοήθεια στο Σπίτι							
Κοινωνικός Οργανισμός							
Κοινωνική Μέριμνα	1	1					
Αριθμός εξυπηρετούμενων	17	17					

Βοήθεια στο Σπίτι	2	1		1		
Αριθμός εξυπηρετούμενων	90	26		64		
Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας						
Κοινωνικό Παντοπωλείο	1	1		ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ		
Αιτήσεις	1253					
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	416					
Αριθμός αφελουμένων (συμπεριλαμβανομένων των μελών των οικογενειών και των εκτάκτων περιστατικών)	2960					
Παρεχόμενα δέματα (τρόφιμα και ρούχα)	5386					
Κοινωνικό Φαρμακείο	1		1	ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ		
Αιτήσεις	857					
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	857					
Εξυπηρετούμενα αιτήματα	3318					
Παροχή φαρμακευτικών σκευασμάτων	9433					
Κοινωνικό Ιατρείο					ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ, ΤΥΚΠΘ	
Αιτήσεις	895					
Κάτοχοι κάρτας υγείας (ανασφάλιστοι πολίτες)	880					
Ιατρικά ραντεβού	3621					
Συσσίτιο	1	1		ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ		
Αιτήσεις	107					
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	92					
Αριθμός αφελουμένων (συμπεριλαμβανομένων των μελών των οικογενειών και των εκτάκτων περιστατικών)	173					
Παροχή γευμάτων	45360					

Γραφείο Διαμεσολάβησης	1	1			ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ	
Αιτήσεις	2017					
Σύνολο εξυπηρετούμενων (συμπεριλαμβανομένων των μελών των οικογενειών)	15526					
Δημοτικός Λαχανόκηπος	1		1		ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ	
Αιτήσεις	120					
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	29					
Συγκομιδή λαχανικών (κιλά)	95					
Τράπεζα Χρόνου	1	1			ΑΡΣΙΣ,ΤΥΚΠΘ	
Αριθμός χρηστών	290					
Αγγελίες προσφοράς ζήτησης	652					
Ενεργές αγγελίες προσφοράς ζήτησης	514					
Πραγματοποιηθείσες συναλλαγές	1244					
Κοινωνικό Φροντιστήριο	1				ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ, ΤΥΚΠΘ	
Αιτήσεις	273					
Αριθμός ωφελουμένων	273					

ΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ				
		Δημοτικές Ενότητες		
	ΣΥΝΟΛΟ	Δ.Ε. Σταυρούπολης	Δ.Ε. Πολίχνης	Δ.Ε. Ευκαρπίας
Υποδομές Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης				
<i>Πλήθος</i>	<i>Σύνολο</i>	<i>Δ.Ε.1</i>	<i>Δ.Ε.2</i>	<i>Δ.Ε.3</i>
Σχολικές Μονάδες	94	48	32	14
Σχολικά Κτίρια	80	38	29	13
Νηπιαγωγεία	42	22	14	6
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>	1653	777	568	308
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	28	13	10	4
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>	6687	3041	2413	1982
Ειδικό Σχολείο (νηπιαγωγείο & δημοτικό)				1
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>				51
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	24	13	8	3
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>	6852	4348	1779	725
Γυμνάσια		6	4	2
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>		1702	933	452
ΓΕΛ		4	3	1
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>		1187	654	273
ΕΠΑΛ		3	1	
<i>Μαθητικό Δυναμικό</i>		1459	192	
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	1 τμήμα Σχολής Καλών Τεχνών			
Κέντρα Δια Βίου Μάθησης	1	3 χώροι τυπικής εκπαίδευσης	3 χώροι τυπικής εκπαίδευσης	1 χώρος τυπικής εκπαίδευσης
<i>Εκπαιδευτικά τμήματα</i>	59			
<i>Αριθμός συμμετεχόντων</i>	1080			

ΔΟΜΕΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΔΙΚΤΥΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ						
	ΣΥΝΟΛΟ	Δ.Ε. Σταυρούπολης	Δ.Ε. Πολίχνης	Δ.Ε. Ευκαρπίας	Υπεύθυνος Φορέας	Δημοτικές Ενότητες
Πολιτιστική Υποδομή						
Υποδομές - Χώροι - Δομές						
Πληρός						
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	Σύνολο	Δ.Ε. Σταυρούπολης	Δ.Ε. Πολίχνης	Δ.Ε. Ευκαρπίας	Επιφάνεια τ.μ – Δυναμικότητα	
Υποδομές - Χώροι						
Αρχαιολογικοί Χώροι	2			2		
Τράπεζα (Τούμπα) ΛΕΜΠΕΤ			V			
“Μυλοτόπι” της Πολίχνης (Βυζαντινοί Νερόμυλοι)			V			
Νεολιθικός οικισμός της Ομόνοιας		V				
Μουσεία	1		1			
Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Μονή Λαζαριστών)		V				
Χώροι με ιστορικό ενδιαφέρον	2		2			
Στρατόπεδο Παύλου Μελά		V				
Στρατόπεδο Καρατάσιου			V			
Μνημεία Σύγχρονου Πολιτισμού	2		2			
Μονή Λαζαριστών		V				
Μονή Καλογραϊών		V				
Πολιτιστικά Κέντρα	5		1	2	2	

Κέντρο Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης		V			3105 m ² , (2 υπόγειοι χώροι, 4 όροφοι βιοηθητικοί χώροι και δώμα, δυνατότητα πολλαπλών πολιτιστικών δραστηριοτήτων)
Πολυχώρος Μονής Λαζαριστών (ΚΜΣΤ, ΚΘΒΕ, ΚΕΠΟΘΕ, ΚΟΘ, Δήμος Παύλου Μελά)		V			20000 m ² , 2 αίθουσες θεάτρου (657 και 200 θέσεων), δυνατότητα πολλαπλών πολιτιστικών δραστηριοτήτων
Πολιτιστικό Κέντρο Μετεώρων			V		
Πολιτιστικό Κέντρο Ελπίδος			V		
Πολιτιστικό Κέντρο Ευκαρπία				V	
Πολιτιστικό Κέντρο Ανθοκήπων				V	Αίθουσα πολλαπλών δραστηριοτήτων 150 m ²
Δημοτικές Βιβλιοθήκες	2	1	1		
Δημοτική βιβλιοθήκη στο ΚΠ ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ		V			432 m ² , 14000 τίτλοι
Δημοτική βιβλιοθήκη "Θεόκλητος Καρυπίδης"			V		396 m ² , 19800 τίτλοι
Δημοτικοί Κινηματογράφοι	3	1	2		
Κέντρο Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης, δυνατότητα χειμερινών προβολών		V			528 m ² πλατεία, 248 m ² εξώστης, 270 θέσεις
Θερινός Κινηματογράφος "Τζένη Καρέζη"			V		400 m ² , 180 θέσεις
Θέατρο Έλλη Παπαπαναγιώτου, δυνατότητα χειμερινών προβολών			V		700 m ² , 250 θέσεις
Εκθεσιακοί Χώροι	4	1	2	1	
Κ. Π. Χρήστος Τσακίρης		V			439 m ²

Π.Κ. .Ελπίδος			V		210 m ²
Π.Κ. .Μετεώρων			V		240 m ²
Π.Κ. .Ευκαρπίας				V	80 m ²
Θέατρα (ανοικτά, κλειστά)	4	1	2	1	
Κλειστό θέατρο στο Κ. Π. Χρήστος Τσακίρης		V			528 m ² πλατεία, 248 m ² εξώστης, 270 θέσεις
Κλειστό θέατρο Έλλη Παπαπαναγιώτου			V		700 m ² , 250 θέσεις
Ανοιχτό θέατρο Κρύας Βρύσης			V		
Ανοιχτό θέατρο Βυζαντινών Νερόμυλων			V		600 θέσεις
Ανοιχτό θέατρο Ευκαρπίας				V	800 θέσεις
Υπαίθριοι χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων	15	6	5	4	
Πλατεία Ελευθερίας, Ανω Ηλιούπολη		V			Με μόνιμη εξέδρα
Πλατεία Εδέσσης, Τερψιθέα		V			Με υπαίθρια σκηνή και υποδομή με καμαρίνια.
Πάρκο Σόλωνος Α. Ηλιούπολη		V			Με αμφιθέατρο 100 θέσεων
Πλατεία Ομονοίας		V			
Πάρκο Δενδροποτάμου		V			
Στρατόπεδο Παύλου Μελά		V			Με πολλά κτίρια και χώρους για πολλαπλές εκδηλώσεις.
Πάρκο «ΦΩΚΑ»			V		
Πλατεία εργατικών κατοικιών «Μεγάλου Αλεξάνδρου»			V		
Πλατεία Αρκαδίου			V		

Πλατεία Μετεώρων «Μεγάλου Αλεξάνδρου»			V		Με κερκίδα 250 θέσεων
Στρατόπεδο "Καρατάσιου"			V		680 στρέμματα με πολλά κτίρια και χώρους για πολλαπλές εκδηλώσεις.
Πλατεία "ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ"				V	
Πλατεία εργατικών κατοικιών "ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗ ΚΑΤΣΙΑ"				V	
Πλατεία ιερού Ναού ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ				V	
Δραστηριότητες, καλλιτεχνικές ομάδες					
Θεατρικές ομάδες - εργαστήρια	2				
Θεατρική Ομάδα "Καπνομάγαζο"			1		
Θεατρικό Εργαστήρι Πολίχνης				1	
Φωτογραφική Λέσχη "Οψεις"	1		1		
Φιλαρμονική	1		1		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ "ΙΡΙΣ"					
Φιλαρμονική	1		1		
Σχολές Χορού	1				
Αιτήσεις	95		95		
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	95		95		
Ωδεία – Μουσική	2	1	1		
Αιτήσεις	366		75	291	
Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν	366		75	291	
Εικαστικά εργαστήρια	3	1	1		
Αιτήσεις	72		37	35	

Δημοτική Κοινότητα Σταυρούπολης	1. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΑΚΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ 2. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ" 3. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΕΡΤΙΣΚΙΩΤΩΝ 4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΩΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 5. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΙΜΙΩΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ 6. ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ. 7. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΣΣΑΙΩΝ «Η ΑΓΙΑ ΚΥΡΑΝΝΑ» 8. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΕΙΜΑΡΙΩΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. 9. ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΟΤΟΠΙΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ «ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ». 10. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ 2005. 11. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ «ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ».

Αθλητική Υποδομή

ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ Αθλητικοί Χώροι	Σύνολο	Δ.Ε. Σταυρούπολης	Δ.Ε. Πολίχνης	Δ.Ε. Ευκαρπίας	Έκταση τ.μ – Δυναμικότητα Προγράμματα
Γήπεδα	39	16	10	13	
Γήπεδο ποδοσφαίρου (5x5) στην Ομόνοια		1			
Γήπεδα ποδοσφαίρου (5x5) στην Τερψιθέα		2			
Γήπεδο ποδοσφαίρου στην Ήλιούπολη		1			6000 m ² , 600 θέσεις
Γήπεδο ποδοσφαίρου στη Νικόπολη		1			6000 m ² , προπονητριών ποδοσφαίρου
Γήπεδα ποδοσφαίρου στα Νεόκτιστα		2			6000 m ² το καθένα, προπονητήρια ποδοσφαίρου
Γήπεδα αντισφαίρησης στα Νεόκτιστα		2			37x18

Γήπεδα αντισφαίρησης στην Ηλιούπολη			3		37x18
Ανοικτά γήπεδα μπάσκετ			4		20x32
Δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου Πολίχνης				1	14000 m ² , 3000 θέσεις
Ανοιχτά γήπεδα μπάσκετ έξω από το Δ.Α.Κ				3	
Beach volley έξω από το Δ.Α.Κ				1	
Γήπεδα αντισφαίρησης έξω από το Δ.Α.Κ				2	
Γήπεδα 5x5 έξω από το Δ.Α.Κ				3	
Γήπεδα μπάσκετ στο πάρκο νέων εργατικών κατοικιών Ευκαρπίας					3
Γήπεδα μπάσκετ στο πάρκο πλαιών, εργατικών Κατοικιών Ευκαρπίας					3
Ανοιχτό γήπεδο μπάσκετ 14 Παλικάρια					1
Ανοιχτό γήπεδο μπάσκετ Ανθοκήπων					1
Γήπεδα Ποδοσφαίρου 5x5					3
Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ευκαρπίας					1 9080 m ² , 600 θέσεις
Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ευκαρπίας Ο.Ε.Κ					1 6000 m ² , 300 θέσεις
Αθλητικά Κέντρα, Κλειστά Γυμναστήρια	5	1 -	2	2	

Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Σταυρούπολης		1			2789 m ² , 300 θέσεις Φιλοξενεί αθλήματα: χαντ μπολ, βόλεϊ, μπάσκετ, προπονήσεις για ενόργανη γυμναστική, άρση βαρών, δραστηριότητες αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων.
Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Πολίχνης			1		2649 m ² , 500 θέσεις Φιλοξενεί αθλήματα: χαντ μπολ, μπάσκετ, τιμήματα ουθικής των ΠΑγΟ.
Αθλητικό Κέντρο Αλέξανδρος Νικολαΐδης			1		3442 m ² , 500 θέσεις, βόλεϊ
1ο Κλειστό Γυμναστήριο Ευκαρπίας				1	1168 m ² , 200 θέσεις Φιλοξενεί αθλήματα: χαντ μπολ, βόλεϊ, μπάσκετ, αίθουσα με βάρη
2ο Κλειστό Γυμναστήριο Ευκαρπίας				1	1168 m ² , χαντ μπολ, βόλεϊ
Κολυμβητήρια	1	1			
Κολυμβητήριο Ηλιούπολης		V			594 m ² , δεξαμενή ολυμπιακών προδιαγραφών (50X29), λειτουργία Μάιος - Σεπτέμβριος
Αθλητικά Κέντρα (τρίτων)	1	1			
Περιφερειακό Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Σταυρούπολης (Γ.Γ. Αθλητισμού)		V			800 θέσεις, με γήπεδο ποδοσφαίρου, κλειστό ^{γήπεδο μπάσκετ-βόλεϊ, ανοικτό γήπεδο μπάσκετ, μικρή αίθουσα με βάρη, μικρή αίθουσα γυμναστικής}
Λουποί αθλητικοί Χώροι	32	13	12	7	
Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων σχολείων της Δ.Ε Σταυρούπολης: 1ο και 3ο Γυμνάσιο, 3ο Λύκειο, 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο, 7ο και 8ο Δημοτικό Σχολείο		11			Προγράμματα ΠαγΟ
Α και Β ΚΑΠΗ Σταυρούπολης		2			Προγράμματα ΠαγΟ τρίτης ηλικίας

Πνευματικό Κέντρο Καρατάσιου			1		Αερόμπικ και ορθοσωμική γυμναστική
Πνευματικό Κέντρο Μετεώρων			1		ΠΑγΟ αερόμπικ, ορθοσωμική, μπαλέτο και ρυθμική γυμναστική
Πνευματικό Κέντρο Ελπίδος			1		παραδοσιακοί χοροί
Αίθουσα αεροβικής γυμναστικής			1		
Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων της Πολίχνης: 1ο Λύκειο, 2ο Γυμνάσιο, 1ο,2ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο.			5		Προγράμματα ΠαγΟ
ΚΑΠΗ:Καρατάσου, κέντρου Πολίχνης, Μετεώρων			3		Προγράμματα ΠαγΟ τρίτης ηλικίας
Πολιτιστικό Κέντρο Ανθοκήπων				1	Προγράμματα ΠαγΟ τρίτης ηλικίας
Πολιτιστικό Κέντρο Ευκαρπίας				1	
1ο, 2ο, 3ο και 4ο Δημοτικό Σχολείο Ευκαρπίας				4	Προγράμματα ΠαγΟ
ΚΑΠΗ Ευκαρπίας				1	Προγράμματα ΠαγΟ τρίτης ηλικίας
Γυμναστήριο Βαρέων Αθλημάτων (Γ.Γ Αθλητισμού)	1		1		2442 m ² , 300 θέσεις
Αθλητικοί Φορείς και Σωματεία Σύλλογοι					

Αθλητικοί Φορείς

1. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΛΠΙΔΟΣ»
2. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΑΕ-KWON-DO «ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ»
3. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΑΕ-KWON-DO «Α.Σ. ΦΛΟΓΑ
4. AVANTAGE" ΠΑΝΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
5. CHAMPION TENNIS CLUB
6. Α.Ο. ΙΦΙΤΟΣ
7. Ε.Σ.Ο.Π. ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ
8. Γ.Σ. ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
9. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
10. Α.Ε. ΚΑΡΑΤΑΣΙΑΚΟΣ
11. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΥΦΩΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
12. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
13. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΦΛΟΓΑΣ
14. ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ
15. Ε.Ο. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
16. Κ.Α.Ο. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
17. ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
18. Τ.Α.Ε.Σ. ΠΗΓΑΣΟΣ
19. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ

**και Σωματεία
στις τρεις δημοτικές ενότητες**

21. Α.Μ.Ο. ΝΙΚΗΣ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ
22. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ 2005
23. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ « ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ «
24. Γ.Σ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
25. ΕΛΠΙΔΕΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
26. Α.Ο. ΟΜΟΝΟΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
27. Α.Ο. ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ
28. ΕΛΠΙΔΕΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
29. ΒΕΤΕΡΑΝΟΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΕΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
30. ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
31. ΕΣΠΕΡΟΣ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ
32. ΠΑΟΚ ΠΟΛΙΧΝΗΣ
33. ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ (ΕΥΚΑΡΠΙΑ)
34. ΦΟΝΙΚΑΣ ΠΟΛΙΧΝΗΣ
35. Α.Ο.ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ- ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
36. ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΟΛΙΧΝΗΣ
37. ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
38. ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΔΟΜΗ
39. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ «ΙΡΙΣ»
40. ΑΠΟΛΛΟΝ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην εσωτερική οργάνωση του δήμου, δηλαδή σε όλες εκείνες τις παραμέτρους που καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του. Οι υπηρεσίες κατανεμήθηκαν σε κάθετες, οριζόντιες και υποστηρικτικές με βάση τον ισχύοντα οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, που εγκρίθηκε με την υπ.αριθμ.59839/2013 απόφαση του ΓΓ Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης (ΦΕΚ 2180/3-9-2013). Επίσης περιλαμβάνονται καταγραφές σε σχέση με τα ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού, συνεργασιών, κτιριακής υποδομής, ακίνητης περιουσίας και οικονομικών δεδομένων.

2.1 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

2.1.1. Οργανωτική δομή του Δήμου

Όργανα Διοίκησης

1. ΔΗΜΑΡΧΟΣ

2. ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ

Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών και Πολεοδομίας

Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών

Αντιδήμαρχος Παιδείας - Πολιτισμού

Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος, Ανακύκλωσης και Πρασίνου

Αντιδήμαρχος Καθαριότητας, Διαχείρισης Οχημάτων και Λαϊκών Αγορών

Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Προνοιακών Θεμάτων

Οι αντιδήμαρχοι ορίζονται με απόφαση Δημάρχου και η θητεία τους δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 2,5 ετών.

3. ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Εποπτείας και συντονισμού σε θέματα αθλητισμού

Εποπτείας και συντονισμού σε θέματα καθημερινότητας και άμεσης επέμβασης

4. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Απαρτίζεται από 41 μέλη και συμμετέχουν επτά δημοτικές παρατάξεις

5. ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

- Συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας Σταυρούπολης (11 μέλη)

- Συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας Πολίχνης (11 μέλη)

- Συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας Ευκαρπίας (11 μέλη)

6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Απαρτίζεται από 9 μέλη και έχει θητεία 2,5 ετών. Τα μέλη της εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο.

7. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Η επιτροπή έχει 9 μέλη, με θητεία 2,5 ετών, τα οποία εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο.

8. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η επιτροπή έχει 7 μέλη και την αποτελούν ο Δήμαρχος και οι Αντιδήμαρχοι. Η θητεία της ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου. Στις περιπτώσεις που η Εκτελεστική Επιτροπή επιλαμβάνεται υπαλληλικών θεμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3584/07 (ως συλλογικό πειθαρχικό όργανο), ενισχύεται με δύο αιρετούς εκπροσώπους της αντιπολίτευσης.

Επιτροπές:

- Διενέργειας διαγωνισμών προμηθειών και αξιολόγησης αποτελεσμάτων διαγωνισμών και απευθείας ανάθεσης (άρθρο 46 του ΕΚΠΟΤΑ)
- Διενέργειας δημοπρασιών και αξιολόγησης αποτελεσμάτων διαγωνισμών των εργασιών του Π.Δ 28/80 (άρθρο 18, παρ.2 του Π.Δ 28/80 και άρθρο 72, παρ. 1, παρ. ε', του Ν.3852/2010)
- Διενέργειας δημοπρασιών (άρθρο 1 παρ. 1 του Π.Δ 270/81)
- Τριμελή επιτροπή διαγωνισμών διενέργειας δημόσιων διαγωνισμών έργων
- Τετραμελή επιτροπή διαγωνισμών διενέργειας δημόσιων διαγωνισμών έργων
- Παραλαβής και βεβαίωσης καλής εκτέλεσης εργασιών (άρθρο 67 του Π.Δ. 28/80), σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν. 4024/2011
- Παραλαβής υλικών (άρθρο 28 του ΕΚΠΟΤΑ)
- Παραλαβής έργων του άρθρου άρθρο 61 του Ν.4257/2014 (ΦΕΚ 14.4.2014)
- Παραλαβής μικρών έργων ή εργασιών συντήρησης του άρθρου 15 του Π.Δ. 171/87
- Επίλυσης φορολογικών διαφορών (άρθρο 32 του Ν. 1080)
- Ελέγχου απόδοσης δημοτικού τέλους 0,5% και 5%, KYA 5214/24-1/11.2.85 (ΦΕΚ 74/85 τεύχος Β')
- Ακροάσεων του άρθρο 6 του Ν. 2690/99
- Καθορισμού τιμήματος για απευθείας εκμίσθωση – εκποίηση – αγορά ακινήτων, σύμφωνα με το άρθρο 186 παρ. 5 του Ν. 3463/2006
- Εκτίμησης κινητών και ακίνητων πραγμάτων του δήμου για εκποίηση – αγορά – εκμίσθωση, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του Π.Δ. 270/81
- Καταστροφής αντικειμένων που δεν έχουν καμία αξία (άρθρο 199 παρ. 6 του Ν. 3463/2006)
- Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης
- Παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς
- Πενταμελή επιτροπή διοίκησης του κοινωνικού ιατρείου και κοινωνικού φαρμακείου δήμου Παύλου Μελά
- Πενταμελής επιτροπή διάθεσης υλικών του «Κέντρου Διάθεσης Ειδών και Τροφίμων»
- Τριμελής διοικούσα επιτροπή της δημοτικής τράπεζας αίματος του δήμου Παύλου Μελά
- Τριμελής επιτροπή για τη χορήγηση κοινωνικού οικιακού τιμολογίου, με τη συμμετοχή του δήμου, της ΔΕΔΔΗΕ και της ΔΕΗ κεντρικής Θεσσαλονίκης
- Τριμελής επιτροπή για τη χορήγηση κοινωνικού οικιακού τιμολογίου, με τη συμμετοχή του δήμου, της ΔΕΔΔΗΕ και της ΔΕΗ δυτικής Θεσσαλονίκης
- Δημοτική Επιτροπή Παιδείας δήμου Παύλου Μελά
- Επιτροπή ελέγχου παιδότοπων
- Συντονιστικό τοπικό όργανο πολιτικής προστασίας (άρθρο 13 του Ν. 3013/2002) (ΦΕΚ 102/τ.Α '/01-05-2002)
- Επιτροπή πολιτισμού του δήμου Παύλου Μελά
- Επιτροπή αθλητισμού του δήμου Παύλου Μελά
- Επιτροπή εκκαθάρισης αρχείων (άρθρο 5 παρ. 1 του Π.Δ. 480/85) (ΦΕΚ 173/Α'/14-10-1985)

Υπηρεσίες δήμου Παύλου Μελά

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

Τμήμα Διοίκησης και Διοικητικής Μέριμνας

-Γραφείο Διοίκησης – Δημοτικού Συμβουλίου

-Γραφείο Πρωτοκόλλου, Διεκπεραίωσης, Αρχείου, Τηλεφωνικού Κέντρου, Κλητήρων

-Καθαριστριες εσωτερικών χώρων

-Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας

Τμήμα Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού

Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης

-Γραφείο Αλλοδαπών

-Γραφείο Δημοτολογίων, Μητρώων αρρένων, Ληξιαρχείου

2. Διεύθυνση ΚΕΠ

Τμήμα ΚΕΠ Ευκαρπίας

Τμήμα ΚΕΠ Πολίχνης

Τμήμα ΚΕΠ Σταυρούπολης

3. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων

Τμήμα Αστικής Ανάπτυξης και Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων

Τμήμα Διοικητικής Βοήθειας, Διαφάνειας, Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών

4. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Τμήμα Οικονομικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Πληροφόρησης

Τμήμα Εσόδων

Τμήμα Εξόδων, Προμηθειών

Τμήμα Ταμείου

5. Διεύθυνση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων

Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων

Τμήμα Παιδείας, και Δια Βίου Μάθησης

Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού

6. Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Πρασίνου

Τμήμα Περιβάλλοντος, Ανακύκλωσης και Πρασίνου

Τμήμα Καθαριότητας

Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

7. Διεύθυνση Πολεοδομίας

Τμήμα Πολεοδομίας-Δόμησης

Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών

8. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Τμήμα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού και Μελετών 'Εργων

Τμήμα Σχολικής Στέγης

Τμήμα Καθημερινότητας, Άμεσης Επέμβασης

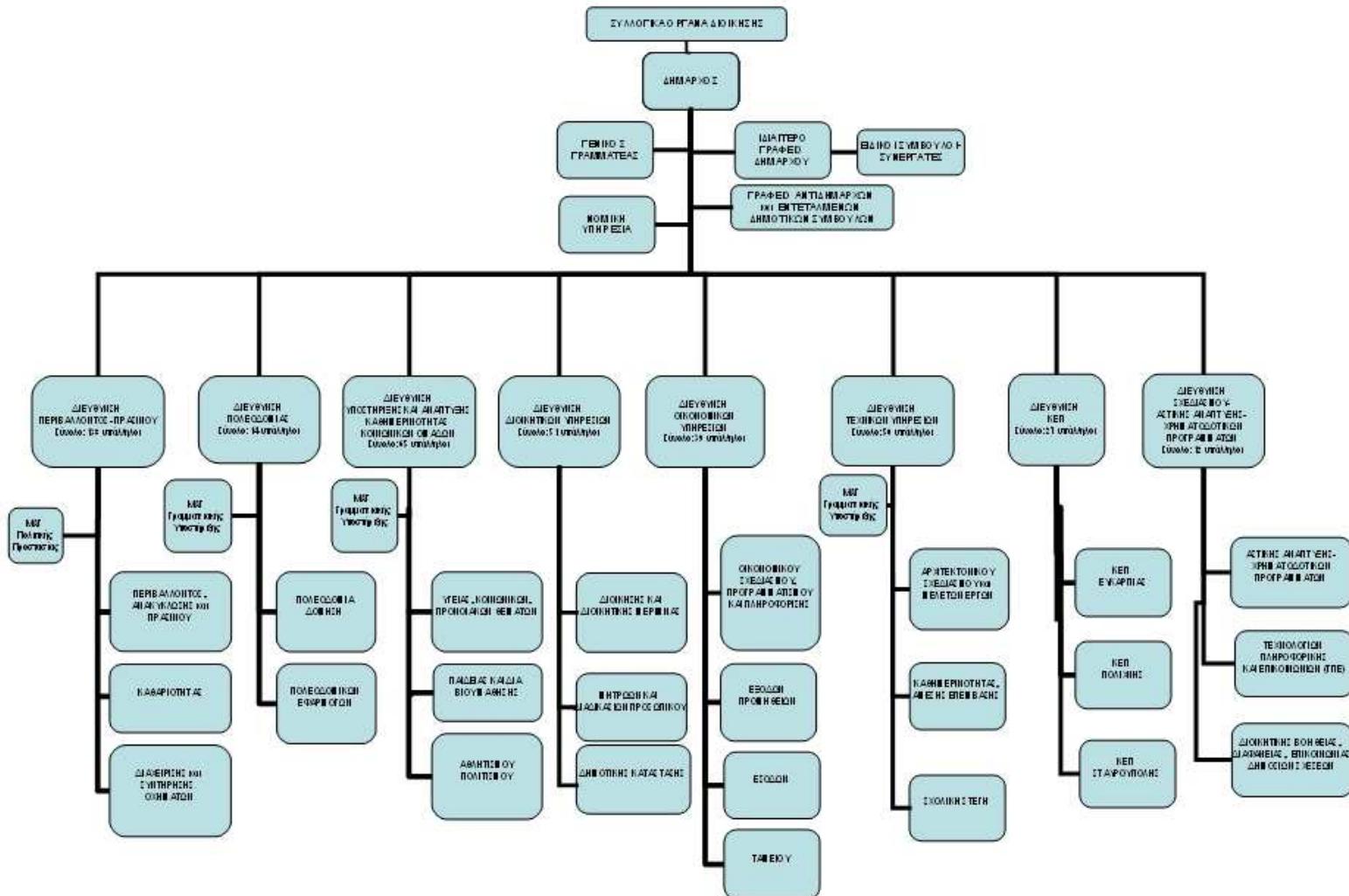
2.1.2 Νομικά πρόσωπα του δήμου

Ο δήμος διαθέτει τέσσερα Νομικά πρόσωπα, τρία εξ αυτών δημοσίου δικαίου και ένα ιδιωτικού δικαίου: α) τον Κοινωνικό Οργανισμό δήμου Παύλου Μελά, β) τη Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση δήμου Παύλου Μελά (ΙΡΙΣ), γ) τη "Σχολική Επιτροπή Α/βάθμιας εκπαίδευσης δήμου Παύλου Μελά" και δ) τη "Σχολική Επιτροπή Β/βάθμιας εκπαίδευσης δήμου Παύλου Μελά".

2.1.3 Οργάνωση των υπηρεσιών ανά τομείς δραστηριοτήτων

Οι υπηρεσίες του δήμου και των νομικών του προσώπων, κατά θεματικό τομέα αρμοδιοτήτων, ομαδοποιούνται ως ακολούθως:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Περιβάλλον και Ποιότητα ζωής	Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός & αθλητισμός	Τοπική οικονομία & απασχόληση	
Δ/νση Περιβάλλοντος Πρασίνου -Τμήμα Περιβάλλοντος, Ανακύκλωσης και Πρασίνου -Τμήμα Καθαριότητας -Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων Δ/νση Πολεοδομίας -Τμήμα Πολεοδομίας Δόμησης -Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών -Τμήμα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού και Μελετών Έργων -Τμήμα Καθημερινότητας, Άμεσης Επέμβασης -Τμήμα Σχολικής Στέγης	Δ/νση Υποστήριξη της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων -Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων -Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης -Τμήμα Αθλητισμού Πολιτισμού Κοινωνικός Οργανισμός ΝΠΔΔ Σχολική Επιτροπή Α/βάθμιας εκπαίδευσης δήμου Παύλου Μελά ΝΠΔΔ Σχολική Επιτροπή Β/βάθμιας εκπαίδευσης δήμου Παύλου Μελά ΝΠΔΔ Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση (ΙΡΙΣ) ΝΠΙΔ	Δ/νση Υποστήριξη της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων -Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών -Τμήμα Οικονομικού Σχεδιασμού, - Προγραμματισμού και Πληροφόρησης -Τμήμα Εσόδων -Τμήμα Εξόδων, Προμηθειών -Τμήμα Ταμείου Δ/νση ΚΕΠ -Τμήμα ΚΕΠ Ευκαρπίας -Τμήμα ΚΕΠ Πολίχνης -Τμήμα ΚΕΠ Σταυρ/πολης	-Γραφείο Δημάρχου Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών -Τμήμα Διοίκησης και Διοικητικής Μέριμνας -Τμήμα Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού -Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων -Τμήμα Αστικής Ανάπτυξης και Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων -Τμήμα Διοικητικής Βοήθειας, Διαφάνειας, Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών -Τμήμα Οικονομικού Σχεδιασμού, - Προγραμματισμού και Πληροφόρησης -Τμήμα Εσόδων -Τμήμα Εξόδων, Προμηθειών -Τμήμα Ταμείου Δ/νση ΚΕΠ -Τμήμα ΚΕΠ Ευκαρπίας -Τμήμα ΚΕΠ Πολίχνης -Τμήμα ΚΕΠ Σταυρ/πολης
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

2.1.4. Ανθρώπινο δυναμικό

Πίνακας 31: Οργανικές θέσεις και υφιστάμενο προσωπικό δήμου Παύλου Μελά ανάλογα με τη σχέση εργασίας

Σχέση εργασίας	Υφιστάμενες Οργανικές θέσεις	Προσωπικό που υπηρετεί για το έτος 2014			
		2011	2012	2013	2014
Δημοσίου δικαίου	285	251	219	192	192
ΙΔΑΧ	225	209	201	165	165
Δεσμευμένες θέσεις από την 1/20M/2009 προκήρυξη του πρώην δήμου Πολίχνης	49	49	49	49	
ΙΔΟΧ (υπό μονιμοποίηση, N.2190/94)	39	39	39	39	39
Κενές θέσεις			10	10	
ΣΥΝΟΛΟ	598	548	518	455	396
ΣΜΕ	3	5	8		
ΙΔΟΧ (σύνολο 150 θέσεις)	110	41	74	56	56
ΣΥΝΟΛΟ	711	594	600	511	452

Πίνακας 32: Επίπεδο εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού Δήμου Παύλου Μελά

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο	%	Απασχολούμενοι στην ΤΑ, σε επίπεδο χώρας (%)
ΠΕ	98	24,74	15
ΤΕ	34	8,59	7
Κάτοχοι μεταπ/κού τίτλου	23	5,81	4,13
Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	5	1,26	0,15
ΔΕ	118	29,80	50
ΥΕ	146	36,87	27
ΣΥΝΟΛΟ	396		

Το προσωπικό που υπηρετεί στο δήμο ανέρχεται σε 396 υπαλλήλους δημοσίου δικαίου και ΙΔΑΧ. Επιπλέον απασχολούνται 56 εργαζόμενοι (ΙΔΟΧ) με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, 8μηνης κυρίως απασχόλησης, στις υπηρεσίες καθαριότητας και πρασίνου (έναντι των 150 θέσεων που προβλέπει ο ΟΕΥ). Από τους 396 υπαλλήλους, 39 εργάζονται με σύμβαση ΙΔΟΧ, οι οποίοι προέρχονται από προσωρινούς πίνακες ΑΣΕΠ, μέχρι τη μονιμοποίησή τους έως το τέλος του έτους 2016 (N.2190/94). Με δικαστική απόφαση απασχολούνται 18 σχολικοί φύλακες, οι οποίοι τελούν υπό καθεστώς διαθεσιμότητας. Στον ΟΕΥ (ΦΕΚ 2180, 3/9/2013) περιλαμβάνονται 49 δεσμευμένες

θέσεις, που προέρχονται από την 1/20M/2009 προκήρυξη του πρώην δήμου Πολίχνης και δεν έχουν ακόμα καλυφθεί, καθώς και 10 κενές οργανικές θέσεις.

Το 48,48 % του υπηρετούντος προσωπικού είναι μόνιμοι υπάλληλοι και το 41,66% υπάλληλοι ΙΔΑΧ, έναντι 78% και 20% αντίστοιχα των απασχολούμενων στην ΤΑ σε επίπεδο χώρας. Οι γυναίκες υπερέχουν, με ποσοστό 52,27% έναντι των ανδρών, με ποσοστό 47,73%. (στο σύνολο των απασχολούμενων στην ΤΑ το ποσοστό ανέρχεται σε 35% και 65 % αντίστοιχα – στοιχεία ΕΕΤΑΑ) .

Την τριετία 2011 - 2014 παρατηρήθηκε μείωση του προσωπικού του δήμου κατά 33,78 %, που οφείλεται:

- Στην οριζόντια κατάργηση υπηρεσιών, λόγω της πολιτικής της διαθεσιμότητας δημοσίων υπαλλήλων (σχολικοί φύλακες, σχολικοί τροχονόμοι, δημοτική αστυνομία).
- Στην συνταξιοδότηση πολλών υπαλλήλων, λόγω της αβεβαιότητας από το ασαφές και συνεχώς μεταβαλλόμενο συνταξιοδοτικό καθεστώς.
- Στο πρόγραμμα κινητικότητας δημοσίων υπαλλήλων.
- Στη μείωση των ΚΑΠ και ΣΑΤΑ προς τους ΟΤΑ, που περιόρισε τη δυνατότητα αξιοποίησης των προβλεπόμενων από το ΟΕΥ θέσεων ΙΔΟΧ.
- Στην αναστολή των προσλήψεων στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Από το 2014 και στο πλαίσιο περιορισμού των δαπανών των ΟΤΑ, έπαυσε η διαδικασία υπογραφής συμβάσεων μίσθωσης έργου. Το προσωπικό του δήμου ενισχύεται περιστασιακά από το πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας (ΕΣΠΑ), με 5μηνη απασχόληση προσωπικού. Οι υπηρεσίες ζητούν συγκεκριμένες ειδικότητες, βάσει των αναγκών τους και των δράσεων που προγραμματίζουν να υλοποιήσουν.

Ο δήμος Παύλου Μελά διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό με σχετικά υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Το 24,74% είναι ΠΕ, το 8,59 ΤΕ και το 29,80% είναι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, έναντι 15%, 7% και 50% αντίστοιχα σε επίπεδο χώρας. Ποσοστό 5,81% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και 1,26% διδακτορικού τίτλου, έναντι 4,13% και 0,15% αντίστοιχα σε επίπεδο χώρας. Από τους κατόχους μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων σπουδών το 46,43% απασχολείται στις τεχνικές υπηρεσίες του δήμου. Υψηλό είναι το ποσοστό ΥΕ, 36,87%, έναντι 27% σε επίπεδο χώρας.

'Οσον αφορά στην επιμόρφωση – κατάρτιση του προσωπικού δεν υφίσταται διαδικασία διερεύνησης εκπαιδευτικών αναγκών. Ο κάθε εργαζόμενος επιλέγει από μόνος του το χρόνο, το φορέα και το είδος της εκπαίδευσης που θα παρακολουθήσει. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η εκπαίδευση του προσωπικού να μη συνάδει, τις περισσότερες φορές, με τις γνώσεις και δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τη θέση εργασίας που κατέχει.

Το Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης είναι ο βασικός φορέας κατάρτισης των δημοτικών υπαλλήλων. Υπάρχει σύστημα ανίχνευσης εκπαιδευτικών επιμορφωτικών αναγκών στη δημόσια διοίκηση (υπουργική απόφαση του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ΦΕΚ 1909/30-8-2011), το οποίο δίνει τη δυνατότητα σύστασης ομάδας ειδικών επιστημόνων στους ΟΤΑ, οριζόμενης από το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και αρμόδιας για τη διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των εργαζομένων στο δήμο. Το Ε.Κ.Δ.Δ.Α., λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διερεύνησης, θα εντάξει στον προγραμματισμό του στοχευμένες καταρτίσεις, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν οι υπάλληλοι του δήμου, ανάλογα με τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες.

2. 1.5 Συστήματα λειτουργίας

Ο Δήμος Παύλου Μελά διαθέτει διαχειριστική επάρκεια τύπου Α: για πράξεις με τεχνικό αντικείμενο και τύπου Β: για πράξεις χωρίς τεχνικό αντικείμενο, για την χρονική περίοδο υλοποίησης πράξεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Δεν καταγράφονται άλλα καθολικά υιοθετημένα συστήματα, μέθοδοι, εργαλεία προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των δομών και υπηρεσιών του Δήμου.

2.1.6 Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αφορά τον εκσυχρονισμό της δημόσιας διοίκησης μέσω της εφαρμογής των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), με στόχο το μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη.

Στο δήμο Παύλου Μελά όλες οι υπηρεσίες είναι μηχανογραφημένες, ενώ υπάρχει και ενημερωμένη ιστοσελίδα (www.pavlosmelas.gr), τρία data rooms (Σταυρούπολη-Πολίχνη-Ευκαρπία), στα οποία υπάρχουν ιδιόκτητοι διακομιστές (servers) που φιλοξενούν τις κεντρικές εφαρμογές της Λογιστικής, των Δημοτολογίων, Μητρώου Αρένων, Διαχείρισης Προσωπικού - Μισθοδοσίας, Οικονομικής - Ταμειακής Διαχείρισης. Στην Σταυρούπολη υπάρχει οπτική ίνα που συνδέει τον Δήμο με τον πάροχο, επιτυγχάνοντας μεγάλες ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο. Διαθέτει επίσης τρία τηλεφωνικά κέντρα που καλύπτουν σχεδόν το σύνολο των διοικητικών υπηρεσιών.

Στο υπάρχον σύστημα διαπιστώνεται η ανάγκη βελτιωτικών παρεμβάσεων, όπως η εγκατάσταση οπτικής ίνας, που να συνδέει την Σταυρούπολη με την Πολίχνη και το εργοτάξιο Πολίχνης, δικτυακός εξοπλισμός κατανομής (switches) και δικτυακός εξοπλισμός αποθήκευσης (SAN). Επιπρόσθετα, υπάρχει αναγκαιότητα ενίσχυσης του τερματικού εξοπλισμού χρηστών (H/Y, εκτυπωτές). Σε ετοιμότητα είναι η διαδικασία ηλεκτρονικής διαχείρισης αιτημάτων των πολιτών, που άμεσα θα τεθεί σε εφαρμογή. Άλλα συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δεν καταγράφονται στο Δήμο Παύλου Μελά.

Όσον αφορά στο επίπεδο κατάρτισης του προσωπικού στη χρήση H/Y, καταγράφεται η αναγκαιότητα εκπαίδευσης του σε στοιχειώδη θέματα χρήσης H/Y, καθώς και εκπαίδευση των χρηστών στη χρήση βασικών εφαρμογών.

2.1.7. Συνεργασίες

Ο δήμος Παύλου Μελά έχει αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα συνεργασιών, τόσο σε διαδημοτικό, όσο και σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για δραστηριότητες συναφείς με τις αρμοδιότητές του.

Σε διαδημοτικό επίπεδο είναι μέλος:

- της Αναπτυξιακής Εταιρίας Βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης, στην οποία συμμετέχουν 14 Δήμοι της ΒΔ Θεσ/νίκης, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κ.Μακεδονίας και η Ιερά Μητρόπολη Νεαπόλεως - Σταυρουπόλεως. Οι προσπάθειες όλων των φορέων που συμμετέχουν στο μετοχικό σχήμα της Αναπτυξιακής Εταιρίας αποβλέπουν στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής με γνώμονα την:

- ενίσχυση και αξιοποίηση των υποδομών και των ανθρωπίνων πόρων κάθε Δήμου,
- την αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος,

- την ανάληψη οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών πρωτοβουλιών από τους τοπικούς φορείς και τους πολίτες.
- του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων ΦΟΣΔΑ, για την υλοποίηση προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων, με ετήσια συμμετοχή 800.000 €
- της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία : "Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Ε. - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ" (Α.Ν.Θ. ΑΕ)
- της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Μητροπολιτική Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης Α.Ε.»
- του Συνδέσμου Δήμων Δυτικής Θεσσαλονίκης – "Κοιμητήρια", με ετήσια συμμετοχή 35.000€.

Δίκτυα πολιτιστικού ενδιαφέροντος

Ο δήμος συμμετέχει:

- στην εταιρεία "Μονή Λαζαριστών- Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία". Σκοπός είναι η διατήρηση του πολιτιστικού συγκροτήματος της Μονής Λαζαριστών ως ζωτανού κυττάρου της εν γένει πολιτιστικής και πνευματικής ζωής της πόλης της Θεσσαλονίκης. Ο δήμος συμμετέχει με ετήσια εισφορά 60.000 € (17,39 % των συνολικών εισφορών των μελών)
- στο Ελληνικό Δίκτυο Βοτανικών Κήπων, με σκοπό τη διατήρηση της φυτικής βιοποικιλότητας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης. Έμμεσα συμμετέχει, μέσω του ελληνικού δικτύου, στο διεθνές δίκτυο B.G.C.I (Botanic Gardens Conservation International).
- στην Biennale νέων δημιουργών της Ευρώπης και της Μεσογείου. Ο Δήμος έγινε μέλος τον Ιούλιο του 2005 και συμμετέχει με τη Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση «ΙΡΙΣ».
- σε διακρατικά εταιρικά σχήματα μέσα από την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Κοινωνικά δίκτυα

Ενεργά δίκτυα είναι :

- το «ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ» - Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης Δυτικής Θεσσαλονίκης για τις εξαρτησιογόνες ουσίες. Στο δίκτυο συμμετέχουν ο OKANA, Δήμοι και άλλοι φορείς του δυτικού τομέα Ν.Θεσσαλονίκης με στόχο την έγκυρη πληροφόρηση και πρόληψη χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Βασικός του σκοπός είναι η θωράκιση, κυρίως των νέων ανθρώπων, ώστε να αναπτύξουν εκείνες τις δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στην επιλογή υγιών στάσεων ζωής και θα τους αποτρέψουν από αυτοκαταστροφικές επιλογές, όπως είναι η χρήση ναρκωτικών. Το «ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ», σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του δήμου, τους συλλόγους γονέων και τους διευθυντές α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης, έχει οργανώσει πλήθος ομιλιών και ενημερωτικών συναντήσεων σε εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές.

Ο δήμος Παύλου Μελά είναι ιδρυτικό μέλος του δικτύου και η ετήσια εισφορά του ανέρχεται στις 18.000€.

- το «Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων - Προαγωγής Υγείας», με σκοπό την πρόληψη των νοσημάτων, την προαγωγή της υγείας και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων πολιτικών και δράσεων στο πεδίο της δημόσιας υγείας. Δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς της υγειονομικής ενημέρωσης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της προληπτικής ιατρικής.

Ο δήμος Παύλου Μελά συμμετέχει, ως ενεργό μέλος, σύμφωνα με την 523/2011 απόφαση ΔΣ και ετήσια εισφορά 1.100€.

- το Δίκτυο «ΟΡΕΣΤΗΣ», με σκοπό τη πραγματοποίηση κοινωνικών ερευνών σε θέματα κακοποίησης ανηλίκων: α) όταν δέχεται σχετική ειδοποίηση από την εθνική γραμμή ανηλίκου στα όρια του δήμου β) όταν λαμβάνει εισαγγελική εντολή για τη διεξαγωγή

κοινωνικής έρευνας και γ) όταν δέχεται καταγγελία, επώνυμη ή ανώνυμη, για κακοποίηση ανηλίκου. Ο δήμος Παύλου Μελά συμμετέχει στο δίκτυο με την υπ' άριθμ 665/2011 απόφαση ΔΣ και έχει συστήσει ομάδα προστασίας ανηλίκων, η οποία συνεργάζεται άμεσα με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), τους εισαγγελίες και το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας των Ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.).

- το δίκτυο πρόληψης παιδικής παχυσαρκίας «Παιδειατροφή by Epode», με σκοπό την πρόληψη της παιδικής παχυσαρκίας, την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα υγιεινής διατροφής.

Με αφορμή τη χρηματοδότηση έργων από το Ε.Π “Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού” του ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα των προγραμμάτων α) τοπικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των τοπικών αγορών, β) τοπικές δράσεις κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες ομάδες, έχουν συσταθεί αναπτυξιακές συμπράξεις μεταξύ δήμων της δυτικής Θεσσαλονίκης και άλλων φορέων της πόλης για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων.

Συγκεκριμένα ο δήμος Παύλου Μελά συμμετέχει στην:

- Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΜΟΝΗ.ΓΕΝΙΑ”, για την υλοποίηση της Πράξης: Μονογονεϊκές οικογένειες: απασχόληση και τοπική κοινωνία στη δυτική Θεσσαλονίκη.
- Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΔΥΘΕΣ”, για την υλοποίηση της Πράξης: Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την απασχόληση στη δυτική Θεσσαλονίκη.
- Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΔΥΤΙΚΑ”, για την υλοποίηση της Πράξης: Παρέμβαση για την απασχόληση στη δυτική Θεσσαλονίκη.
- Αναπτυξιακή Σύμπραξη “ΕΝΤΑΞΗ”, για την υλοποίηση της Πράξης: Δυναμική παρέμβαση στο πολεοδομικό συγκρότημα δυτικής Θεσσαλονίκης για την προώθηση ανέργων μετα-δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην απασχόληση.
- σε κοινωνικό εταιρικό σχήμα με την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ- “Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων”, το Κοι.Σ.Π.Ε δυτικής Θεσσαλονίκης και την εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΕ, για τη λειτουργία των έξι δομών αντιμετώπισης της φτώχειας. Αφορά χρηματοδοτούμενο Έργο από το Ε.Π «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, με δικαιούχο φορέα την ΑΡΣΙΣ.

Αδελφοποιήσεις πόλεων

Ο Δήμος Παύλου Μελά, μέσω των αδελφοποιήσεων των πρώην δήμων Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας και στο πλαίσιο διεύρυνσης των σχέσεών του με ευρωπαϊκές πόλεις είναι αδελφοποιημένος με:

- την πόλη Nevers της Γαλλίας και το Δήμο Ertzabetvaros του 7ου Διαμερίσματος της Βουδαπέστης Ουγγαρίας
- το Δήμο Αγ.Σαράντα, Αλβανία
- το Δήμο Cantonege, Ιταλία
- το Δήμο Μπάλτσικ, Βουλγαρία

2.1.8 Κτηριακή υποδομή

Παρότι ο Δήμος διαθέτει μια σημαντική ακίνητη περιουσία, όπως καταγράφεται και στην ενότητα 2.1.9, η υφιστάμενη κτηριακή υποδομή δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών. Η κεντρική αποθήκη του δήμου, το ΚΕΠ, τα δημοτολόγια, η ταμειακή υπηρεσία και η διεύθυνση πολεοδομίας στην δημοτική κοινότητα της Σταυρούπολης, στεγάζονται σε ενοικιαζόμενους χώρους. Στην Πολίχνη αντίστοιχα, το ΚΕΠ, το δημοτικό θέατρο και ισόγειο κατάστημα, το οποίο έχει παραχωρηθεί για τη στέγαση του συλλόγου ΑΜΕΑ Πολίχνης, είναι ενοικιαζόμενα. Επιπλέον ο Δήμος νοικιάζει χώρο 6.000 τ.μ στην

περιοχή του Ωραιοκάστρου, για να διατηρεί τις δεξαμενές τροφοδοσίας καυσίμων των οχημάτων του, καθώς και για την εναπόθεση των ογκωδών απορριμμάτων. Η ετήσια δαπάνη ενοικίασης των παραπάνω ανέρχεται στις 148.862,40€. Πολλοί από τους ενοικιαζόμενους χώρους δεν ανταποκρίνονται πλήρως στις προδιαγραφές που απαιτούνται για τη λειτουργία σύγχρονων υπηρεσιών και άλλοι παρουσιάζουν προβλήματα λειτουργίας. Ο επανασχεδιασμός του τρόπου στέγασης των υπηρεσιών πρέπει συνεπώς να αποτελεί προτεραιότητα από την άποψη της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους, καθώς και της εξοικονόμησης πόρων.

Πίνακας 33: Ενοικιαζόμενοι χώροι

	Διεύθυνση	Εμβαδόν σε τμ	Στεγαζόμενη Υπηρεσία	Λήξη Σύμβασης	Μηνιαίο μίσθωμα (€)
1	Ν. Πλαστήρα 6 Σταυρούπολη	425 υπόγειο 425 ισόγειο 200 πατάρι	Αποθήκη	30/09/2018	1.989,48
2	Ιατρού Γωγούση 34 Σταυρούπολη	90	ΚΕΠ	02/05/2015	1.121,00
3	Ιωαννίνων 9 Σταυρούπολη	83,95 ισόγειο 77 υπόγειο	Δημοτολόγια	31/11/2018	396,00
4	Ν.Πλαστήρα 2 Σταυρούπολη	56	Διοικητικές Υπηρεσίες	01/12/2017	294,72
5	Π.Τσαλδάρη 6 Σταυρούπολη	160 ισόγειο 160 υπόγειο 160 ζος όροφος	-Πολεοδομία -Σύλλογος ΑΜΕΑ «Μέριμνα Ζωής»	31/12/2016	810,00
6	Καραολή Δημητρίου 8 Σταυρούπολη	86 ισόγειο 16 πατάρι	-Ταμειακή Υπηρεσίας -Γραφείο Προσωπικού	02/05/2019	845,10
7	Μαυρομιχάλη 56, Πολίχνη	700	Δημοτικό Θέατρο	Υπάρχει πρόταση ανανέωσης σύμβασης	2.166,00
8	Αλεξάνδρου Παπάγου 14	110	Σύλλογος ΑΜΕΑ Πολίχνης	15/01/2015	360,00
9	Θ.Καρυπίδη 6	100	ΚΕΠ	31/10/2017	522,90
10	Αγροτεμάχιο	6.000	Δεξαμενές καυσίμων	24/04/2017	3.900,00
ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ					12.405,20
ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ					148.862,40

Επίσης από την ακίνητη περιουσία του δήμου έχουν παραχωρηθεί προς τρίτους, εκτός νομικών προσώπων δήμου, τα ακόλουθα ακίνητα:

Πίνακας 34: Παραχωρημένοι προς τρίτους χώροι

Α/Α	Χώρος Διεύθυνση	Επιφάνεια σε τ.μ	Φορέας που παραχωρήθηκε το ακίνητο	Χρονικό διάστημα παραχώρησης	Παρατηρήσεις
1	Πολυτεχνείου 27, Ευκαρπία	130 τ.μ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ 3ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	23/10/2013 έως 22/10/2018	Στέγαση του τοπικού ιατρείου Ευκαρπίας, 24/2015 απόφαση ΔΣ

2	Διαμέρισμα στον 1ο όροφο επί της οδού Παστέρ, Ο.Τ. που περικλείεται από τις οδούς Καλλιθέας και Ερμού, Μετέωρα, Πολίχνη	72,59 τ.μ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ 3ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	15/02/ 2015 έως 14/02/2020	Στέγαση Μονάδας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στη Δημοτική Κοινότητα Πολίχνης, 23/15 απόφαση ΔΣ
3	Διαμέρισμα, Ο.Τ. 1651, Νικόπολη, Αγγ. Βλάχου 2, Οικ Β 1 όροφος 101	44τ.μ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	10 έτη	Στέγαση των λειτουργιών της υπηρεσίας, 420/11 απόφαση ΔΣ
4	Γραφείο στο δημοτικό κτίριο, Λήμνου 2, Νικόπολη		Αστική μη Κερδοσκοπική Οργάνωση «ΑΡΣΙΣ»	'Εως την ολοκλήρωση του προγράμματος «Δημιουργία νέων και συνέχιση υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας»	Στέγαση υπηρεσιών της Αστικής μη Κερδοσκοπικής Οργάνωσης «ΑΡΣΙΣ», 183/12 απόφαση ΔΣ
5	1) Δύο γραφεία στο ισόγειο του κτηρίου επί της οδού Λήμνου 2 & Καζαντζίδη γωνία, Ο.Τ. 1627, Νικόπολη 2) Ένα γραφείο στον πρώτο όροφο του δημοτικού ιατρείου επί της οδού Αγίας Μαρίνας 4, Πολίχνης 3) Ισόγειο κατάστημα στο Ο.Τ. 73, Αμπελώνες, στην οικοδομή Α' επί της οδού 28 Οκτωβρίου 4) Έκταση 10 στρεμμάτων στην περιοχή Μπαζούλη, Πολίχνης, που είναι τμήμα του υπ' αρ. 1224 αγροκτήματος		Αστική μη Κερδοσκοπική Οργάνωση «ΑΡΣΙΣ»	'Εως την ολοκλήρωση του προγράμματος	Λειτουργία των δομών της εγκεκριμένης Πράξης : «Κοινωνικές δομές αντιμετώπισης της φτώχειας στο Δήμο Παύλου Μελά», 488/12 απόφαση ΔΣ
6	Κατάστημα στο ΟΤ 73, στην οικοδομή Α,28 Οκτωβρίου 152, Αμπελώνες	-Ισόγειο 93τ.μ., -πατάρι 29 τ.μ., - υπόγειο 71 τ.μ.	ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	10 έτη	Στέγαση και λειτουργία του κοινωνικού παντοπωλείου και τράπεζας ρούχων, 598/11 απόφαση ΔΣ
7	01 Ν οικοπέδου, Ο.Τ. 218, Ευκαρπία	2.704,86 τμ	ΟΣΚ ΑΕ	5 έτη	Κατασκευή του 2ου 2/θ Νηπιαγωγείου & του 7ου 2/θ Νηπιαγωγείου Ευκαρπίας, 21/11

8	Οικόπεδο στο Ο.Τ. 1634, που ορίζεται από τις οδούς Γεναδίου και Κωλέτη, Νικόπολη, Σταυρούπολη	1.041,46 τ.μ	ΟΣΚ ΑΕ	5 έτη	απόφαση ΔΣ Κατασκευή του 24ου 2/θ ολοήμερου Νηπιαγωγείου Νικόπολης, 22/11 απόφαση ΔΣ
9	Οικόπεδο στο Ο.Τ. 28Τ, που ορίζεται από τις οδούς Αριστείδη, Ευκλείδη και Πεσόντων Ηρώων, στην περιοχή Τερψιθέας-Αμπελώνες, Σταυρούπολη	2.329,25τ.μ	ΟΣΚ ΑΕ	5 έτη	Κατασκευή του 10 6/θ ολοήμερου δημοτικού σχολείου και του 13 2/θ ολοήμερου Ν/Γ Σταυρούπολης, 139/12 απόφαση ΔΣ
10	Χώρος στάθμευσης στο ισόγειο οικοδομής, στην οδό Στ. Καζαντζίδη 2, Νικόπολη, Σταυρούπολη				Δημιουργία αύλειου χώρου για το 24 Νηπιαγωγείο Σταυρούπολης 140/12 απόφαση ΔΣ
11	Εδαφοτεμάχιο στο Ο.Τ. 1377, Πολίχνη	12X12τ.μ	ΑΔΜΗΕ Α.Ε	ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	Για την προσωρινή τοποθέτηση νέου πυλώνα AK240B, με σκοπό την άρση παραβίασης των ηλεκτρολογικών διακένων της εναέριας ΓΜ και του υπό κατασκευή αυτοκινητοδρόμου, 616/14 απόφαση ΔΣ
12	Οικόπεδο, με στοιχεία ΑΒΓΕΖΗΘΑ, Ο.Τ. 1556, Μετέωρα	2.270,95 τ.μ	I. ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΡΑΦΑΗΛ ΝΙΚΟΛΑΟΥ & ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΧΝΗ	Αόριστο χρόνο	Το υπόλοιπο τμήμα του Ο.Τ. 1556 ($E=2.922,18 - 2.270,15 = 651,23$ τμ), θα παραχωρηθεί εφ' όσον τακτοποιηθούν τα όμορα καταπατημένα δημοτικά οικόπεδα και εφαρμοσθεί στο συγκεκριμένο σημείο το ρυμοτομικό σχέδιο, 271/11 απόφαση ΔΣ
13	Χώρος έμπροσθεν του πάρκου του Δημοτικού Καταστήματος Πολίχνης	2,20 X2,70μ.	I. ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΧΝΗ	Αόριστο χρόνο	Για τοποθέτηση προκατασκευασμένου παρεκκλησίου, 100/13 απόφαση ΔΣ
14	Χώρος στη συμβολή των οδών Μαυρομιχάλη και	1,30 X 1,50μ	I. ΝΑΟΣ ΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΧΝΗ	Αόριστο χρόνο	Για τοποθέτηση προκατασκευασμένου παρεκκλησίου,

	Μαρίνου Αντύπα, Πολίχνη				695/13 απόφαση ΔΣ
15	6 καταστήματα και 1 αιθουσα συγκεντρώσεων, οικισμός Μέγας Αλέξανδρος, Πολίχνης	25,50 τ.μ έκαστο 72τ.μ η αιθουσα	Αστυνομικό Τμήμα και Τμήμα Ασφάλειας Πολίχνης	1-6-2006 έως 31-12-2018	Οι χώροι είναι ιδιοκτησία του ΑΟΕΚ, που παραχωρήθηκαν στον πρώην δήμο Πολίχνης, ο οποίος τους παραχώρησε προς χρήση στο Α.Τ Πολίχνης, 818/13 απόφαση ΔΣ (επικαιροποίηση των 302 και 303/07 αποφάσεων Δ.Πολίχνης)

Δεν υπάρχει καταγραφή των χώρων που προέρχονται από παραχωρήσεις άλλων φορέων προς τους πρώην δήμους Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας, με αποτέλεσμα να μην έχει ο δήμος μια σαφή εικόνα για την αναγκαιότητα αξιοποίησής τους και τη λήξη της περιόδου παραχώρησης.

2.1.9 Ακίνητη περιουσία του Δήμου

Ακίνητη ιδιοκτησία

Από το έντυπο Ε9 του δήμου για το έτος 2011 και όπως αυτό επικαιροποιήθηκε με στοιχεία του 2014, αντλήθηκαν τα παρακάτω στοιχεία για την ακίνητη περιουσία του δήμου.

Το Έντυπο Ε9 είναι ένα φορολογικό έντυπο που αφορά όλα τα ακίνητα που έχει στην κατοχή του ο δήμος Παύλου Μελά. Συγκεκριμένα δηλώνονται σπίτια, καταστήματα, οικόπεδα, χωράφια, κοινωφελείς, κοινόχρηστοι χώροι κ.λ.π., είτε είναι εντός σχεδίου - οικισμού, είτε εκτός. Το έντυπο περιλαμβάνει στοιχεία όπως: αριθμό ταυτότητας του ακινήτου (Α.Τ.Α.Κ.) και τον κωδικό του (Κ.Α.Ε.Κ), διεύθυνση, οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο ανήκει, πληροφορίες κτίσματος (καθαρά τετραγωνικά μέτρα, βιοηθητικοί χώροι, κατηγορία, έτος κατασκευής, ποσοστό συνιδιοκτησίας, κλπ).

Αναλυτικότερα στην περιουσία του δήμου καταγράφονται:

Πίνακας 35: Δημοτικά αγροτεμάχια

ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΑ			
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	ΠΛΗΘΟΣ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ (Τ.Μ)	ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ (Τ.Μ)
Δ.Ε. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	5	62.396	-
Δ.Ε. ΠΟΛΙΧΝΗΣ	9	362.911	469.620
Δ.Ε. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	42	566.635	3.280.331
ΣΥΝΟΛΟ	56	991.942	3.749.951

Πίνακας 36: Δημοτικά οικόπεδα – κτήρια ανά δημοτική ενότητα

ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΚΤΗΡΙΑ						
ΤΥΠΟΣ	ΔΕ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ		ΔΕ ΠΟΛΙΧΝΗΣ		ΔΕ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	
	Πλήθος	Επιφάνεια τ.μ.	Πλήθος	Επιφάνεια τ.μ.	Πλήθος	Επιφάνεια τ.μ.
ΟΙΚΟΠΕΔΑ	58	52.019,11	462	605.899,68	68	77.150,41
ΚΤΗΡΙΑ ΕΠΙ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ	44	59.826,36*	33	10.645,68*	20	7.572,46*
ΚΤΗΡΙΑ	198	13.895,76	6	2.188,00*	-	-

* συμπεριλαμβάνονται κύριοι και βοηθητικοί χώροι

Με βάση τα παραπάνω, η συνολική επιφάνεια των οικοπέδων που έχει στην κατοχή του ο Δήμος ανέρχεται σε 735.069,20 τ.μ.. Στη δημοτική ενότητα Πολίχνης, από το σύνολο των 462 δηλούμενων οικοπέδων, τα 60 κατατάσσονται στην κατηγορία 2 του Ε9, δηλαδή αποτελούν οικόπεδα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός συστήματος προσδιορισμού Αντικειμενικών Αξιών (ΑΠΑΑ). Αντίστοιχα στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας, από το σύνολο των 68 δηλούμενων οικοπέδων, τα 16 εξ αυτών κατατάσσονται στην ίδια κατηγορία.

Πίνακας 37: Κατηγοριοποίηση κτηρίων και αριθμητικό σύνολο

ΚΤΗΡΙΑ ΕΠΙ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ (ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ)						ΣΥΝΟΛΟ
	Επαγγελματική στέγη (3)	Αποθήκες που είναι αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες (5)	Εκπαιδευτήρια (10)	Αθλητικές εγκαταστάσεις για τις οποίες υπάρχει οικοδομική άδεια κτηρίου	Κτήρια που δεν μπορούν να υπαχθούν στις παραπάνω περιπτώσεις (12)	
Δ.Ε. ΣΤΑΥΡ/ΠΟΛΗΣ	16	-	18	3	7	44
Δ.Ε. ΠΟΛΙΧΝΗΣ	10	1	3	3	16	33
Δ.Ε. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	3	-	2	2	13	20

Πίνακας 38: Κατηγοριοποίηση κτηρίων και αριθμητικό σύνολο

ΚΤΗΡΙΑ						ΣΥΝΟΛΟ
	Κατοικία ή διαμέρισμα (1)*	Επαγγελματική στέγη (3)*	Αποθήκες που είναι αυτοτελής οριζόντιες ιδιοκτησίες (5)*	Θέσεις στάθμευσης (6)*	Εκπαιδευτήρια (10)*	
Δ.Ε. ΣΤΑΥΡ/ΠΟΛΗΣ	150	40	4	4	-	198
Δ.Ε. ΠΟΛΙΧΝΗΣ	1	4	-	-	1	6
Δ.Ε. ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	-	-	-	-	-	-

*Ο χαρακτηρισμός του είδους του ακινήτου έγινε σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του Ε9

Όπως αποτυπώνεται και στους παραπάνω πίνακες, ο δήμος Παύλου Μελά διαθέτει μια σημαντική ακίνητη περιουσία. Θα πρέπει ωστόσο να κάνουμε κάποιες επισημάνσεις σε σχέση με αυτή:

- Στην κατηγορία του Ε9 «Εκπαιδευτήρια», δηλώθηκαν 24 κτίρια τα οποία έχουν διαπιστωτικές πράξεις και έχουν περιέλθει στην κυριότητα του δήμου (18 στην Δ.Ε. Σταυρούπολης, 4 στην Δ.Ε. Πολίχνης & 2 στην Δ.Ε. Ευκαρπίας). Αντίστοιχα ανά δημοτική ενότητα τα σχολεία που καταγράφονται ανέρχονται σε 80, εκ των οποίων 38 στη Σταυρούπολη, 29 στην Πολίχνη & 13 στην Ευκαρπία, για τα οποία δεν έχει πραγματοποιηθεί η διαδικασία μεταγραφής.
- Οι αθλητικές εγκαταστάσεις οι οποίες διαθέτουν οικοδομική άδεια και δηλώθηκαν στο Ε9 είναι 8. Από καταγραφή της υπηρεσίας Πολιτισμού – Αθλητισμού προκύπτει ότι ο δήμος διαθέτει σημαντικό αριθμό αθλητικών υποδομών. Ενδεικτικά αναφέρονται - εκτός των άλλων - και 39 γήπεδα, τα οποία πιθανόν στο Ε9 δηλώθηκαν ως οικόπεδα, παρότι πολλά από αυτά διαθέτουν κτίσμα το οποίο είναι αυθαίρετο. Η νομιμοποίηση για την έγκριση αδειοδότησης των χώρων και των εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν κοινό, θα πρέπει να τεθεί ως προτεραιότητα του δήμου.
- Επαγγελματικοί χώροι: δηλώθηκαν 73 κτήρια, εκ των οποίων μόνο τα 10 έχουν επιφάνεια κτίσματος που κυμαίνεται από 345 τ.μ. έως 625 τ.μ.. Τα 35 κτίσματα είναι μεταξύ 80-150 τ.μ, ενώ η επιφάνεια των υπολοίπων ξεκινά η επιφάνειά τους από 13 τ.μ.
- Το σύνολο των κατοικιών που διαθέτει ο Δήμος ανέρχεται σε 151, εκ των οποίων τα 150 χωροθετούνται στην Δ.Ε. Σταυρούπολης. Περιήλθαν στην κυριότητα του Δήμου Σταυρούπολης μέσω της διαδικασίας του κοινωνικού συντελεστή, που εφαρμόσθηκε στις περιοχές Νικόπολης, Αμπελώνων και Ομόνοιας. Η πλειοψηφία αυτών έχει επιφάνεια 60-80τ.μ. και έτος κατασκευής από το 2000 έως το 2010.

Τέλος, από τη δήλωση του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας έτους 2013 και για τη χρήση του έτους 2012 προκύπτει ότι η αξία των ακινήτων που διαθέτει ο δήμος ανέρχεται συνολικά στα 187.248.958,97€.

Πίνακας 39: Αξία των ακινήτων σε ευρώ (βάσει των αντικειμενικών αξιών)

	ΟΙΚΟΠΕΔΑ & ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΑ	ΚΤΗΡΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΙΜΑ	60.417.841,66	6.367.838,99
ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΑ*	76.046.425,83	44.416.852,49
Σύνολο	136.464.267,49	50.784.691,48
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	187.248.958,97	

* Κοινωφελείς και κοινόχρηστοι χώροι

Πίνακας 40: Αξία αθλητικών εγκαταστάσεων

Αθλητικές εγκαταστάσεις	ΕΙΔΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΣΕ Τ.Μ.	Α.Α. σε ευρώ
Δ.Ε Σταυρούπολης	Αθλητικό κέντρο	Καραολή Δημητρίου	2.911,25	829.920,00
	Αθλητικό κέντρο	Καραολή Δημητρίου	2.651,54	452.762,54
	Αθλητικό κέντρο	Καραολή Δημητρίου	13.324,71	996.805,52
	ΔΑΚ Αθλητικό Κέντρο*	Περικλέους	2.889,00	840.440,83

	Ανοιχτό κολυμβητήριο*	Περικλέους	1.854,00	713.680,13
Δ.Ε. Πολίχνης	ΔΑΚ Γήπεδο καλαθοσφαιρίστης	Αγνώστου Στρατιώτη	1.490,00	724.140,00
	ΔΑΚ Γήπεδο πετοσφαιρίστης	Σαπφούς	1.545,00	667.440,00
Δ.Ε Ευκαρπίας	Δημοτικό Στάδιο ποδοσφαιρίου	Σταδίου	300,00	192.780,00
	Αθλητικό κέντρο	Αλ. Παπαδιαμάντη	1.375,00	553.014,00
	Δημοτικό γήπεδο ποδοσφαιρίου	Παπάγου	10.290,00	716.438,02
ΣΥΝΟΛΟ			38.630,50 τ.μ	6.687.421,04€

* στο Ε9 καταγράφηκε ως εκπαιδευτήριο

Οι αθλητικοί χώροι που χωροθετούνται στην οδό Καραολή & Δημητρίου αφορούν στο Γυμναστήριο Βαρέων Αθλημάτων (το οποίο είναι ανενεργό) και το Περιφερειακό Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Σταυρούπολης. Ιδιοκτησιακά και οι δύο χώροι ανήκουν στο Δήμο. Το ΠΕΑΚ έχει παραχωρηθεί για 50 χρόνια στην Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Η αναλυτική αναφορά στις αθλητικές εγκαταστάσεις είναι σκόπιμη και προκειμένου να δοθεί έμφαση στην προτεραιότητα αδειοδότησης των αθλητικών χώρων.

Το έτος 2012, σύμφωνα με τη Δήλωση Φόρου Ακινήτων, καταγράφηκαν στην κυριότητα του Δήμου 154 διαμερίσματα. Η συνολική αντικειμενική αξία τους υπολογίσθηκε σε 6.306.595,42€.

Αξίζει να σχολιασθεί ότι οι αντικειμενικές τιμές των ακινήτων θεσπίστηκαν με το άρθρο 41 του νόμου 1249/1982. Ο κυριότερος λόγος θέσπισής τους ήταν να δοθεί η δυνατότητα στο κράτος να εισπράττει ένα ελάχιστο ποσό φόρου κατά τις μεταβιβάσεις των ακινήτων. Με την πάροδο του χρόνου, οι αντικειμενικές τιμές των ακινήτων έγιναν ο βασικός προσδιοριστικός παράγοντας των εμπορικών τιμών των ακινήτων. Σήμερα, οι προσδιοριζμένες αντικειμενικές αξίες δεν ανταποκρίνονται στις εμπορικές τιμές των ακινήτων, λόγω της κρίσης της ελληνικής οικονομίας.

Αν εξετασθεί συγκριτικά η δήλωση ακινήτων Ε9 (έτος 2011 & επικαιροποίηση στοιχείων το 2014) και η δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας (έτος 2012) καταγράφεται μία διαφορά στα δηλούμενα διαμερίσματα κατά τρία (3), δηλαδή στη διάρκεια δύο ετών ο δήμος διέθεσε τον μικρό αυτό αριθμό διαμερισμάτων. Επιπλέον η δαπάνη καταβολής κοινοχρήστων από τον δήμο, για τα διαμερίσματα που διαθέτει, ανέρχεται στα 16.000,00€ περίπου κατ' έτος. Γίνεται κατ' αυτό τον τρόπο φανερό ότι τα διαμερίσματα που περιήλθαν στην ιδιοκτησία του δήμου, μέσω της αξιοποίησης του Κ.Σ., δεν εκπληρώνουν το στόχο για τον οποίο περιήλθαν και θα πρέπει να επανασχεδιαστεί ο τρόπος αξιοποίησής τους.

Απαλλοτριώσεις

Οι υποχρεώσεις του Δήμου για την εξασφάλιση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων σε εφαρμογή του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού και σύμφωνα με τις κατατεθειμένες προτάσεις των υπηρεσιών (τόσο της διεύθυνσης πολεοδομίας, όσο και της διεύθυνσης οικονομικών), ανέρχονται σε 19.398.861,90€.

Αναλυτικά το παραπάνω ποσό αφορά:

a. **τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις απαλλοτριώσεων, ποσού 5.982.135,52€,** όπως κατατέθηκε από το Τμήμα Εξόδων – Προμηθειών &

β. άρσεις ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων που βρίσκονται σε εικρεμότητα ή αποζημιώσεις ιδιωτών που έχουν προσφύγει στα αρμόδια δικαστήρια, ποσού 13.416.726,38€, όπως κατατέθηκε από την Διεύθυνση Πολεοδομίας.

Εκτιμώντας τις οικονομικές δυνατότητες του δήμου, γίνεται φανερή η αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του, ακόμη και για αυτές τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις απαλλοτριώσεων, οι οποίες είναι και άμεσα εκτελεστέες. Απαραίτητος θεωρείται ο επανασχεδιασμός της πολιτικής γης, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διερευνηθούν νέες πηγές χρηματοδότησης, ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος αποχαρακτηρισμού των απαραίτητων εκείνων χώρων για την ανάπτυξη κοινωφελών χρήσεων.

2.1.10 Οικονομικά στοιχεία

Ο προϋπολογισμός αποτελεί την οικονομική βάση για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό της λειτουργίας του δήμου σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 30842/31.07.2013 απόφαση Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, από το έτος 2014 και μετά οι προϋπολογισμοί των δήμων συντάσσονται με βάση τα εισπραχθέντα έσοδα της προηγούμενης χρήσης και όχι τα βεβαιωθέντα, όπως ίσχυε σε προγενέστερα χρόνια. Επιπλέον, με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 18ης Νοεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 228/A), καθιερώθηκε η υποχρέωση επίτευξης ποσοτικών στόχων στην εκτέλεση του προϋπολογισμού των ΟΤΑ. Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας, το οποίο συγκροτήθηκε με την 1288/2013 (ΦΕΚ 31/B) απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, έχει ως σκοπό τη συνεχή παρακολούθηση, σε μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια βάση, εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δήμων. Από τα παραπάνω απορρέουν το ότι βασική υποχρέωση των Δήμων είναι η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, τόσο κατά τη σύνταξή, όσο και κατά την εκτέλεσή του. Η απόκλιση των στόχων, σε ποσοστό μεγαλύτερου του 10%, για δύο συνεχόμενα τρίμηνα, επιφέρει κυρώσεις και την υπαγωγή του δήμου υποχρεωτικά σε πρόγραμμα εξυγίανσης, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται με βάση αιτιολογημένη εισήγηση του παρατηρητηρίου.

Οι παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις είχαν ως στόχο την εποπτεία και τον έλεγχο των οικονομικών των ΟΤΑ από την κεντρική διοίκηση, προκειμένου να εξορθολογιστούν οι δαπάνες και να αποφεύγεται η σύνταξη και η εκτέλεση εικονικών προϋπολογισμών. Λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τη μείωση των τακτικών εσόδων των Δήμων κατά 65% περίπου, την αδυναμία είσπραξης εσόδων από λοιπές πηγές - κυρίως από τις υποχρεώσεις των πολιτών - λόγω οικονομικής ανέχειας και τους αυστηρούς ελεγκτικούς μηχανισμούς που επιβλήθηκαν, μπορούμε να εκτιμήσουμε τους λόγους σημαντικού περιορισμού των οικονομικών δυνατοτήτων των δήμων για την κάλυψη ακόμη και των βασικών τους υποχρεώσεων.

Από την παράθεση των στοιχείων στον πίνακα 51, διαπιστώνουμε ειδικά για την περίπτωση του δήμου μας:

- Μείωση της απόκλισης μεταξύ προϋπολογιστικών και απολογιστικών στοιχείων, ιδιαίτερα για το έτος 2014.
- Από το σύνολο των εσόδων, τα τακτικά αποτελούν το 54,19% για το έτος 2012, το 47,88% για το 2013 και το 53,09% για το 2014.
- Τα έκτακτα έσοδα συμμετέχουν στο σύνολο των εσόδων, το 2012 με ποσοστό 14,05%, το 2013 με ποσοστό 18,87% και το 2014 με ποσοστό 11,16%.
- Στον Κ.Α. 13, που αφορά επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες (έκτακτα έσοδα), το ποσοστό απορρόφησης για το έτος 2014 ανέρχεται μόλις σε 33,41% .
- Ο αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού συμμετέχουν στο σύνολο των εξόδων με ποσοστό 36,84% (2012), 29,29% (2013) και 35,70% (2014).
- Τα έξοδα χρήσης (ομάδα 6 εξόδων) ανέρχονται σε ποσοστό 62,70% (2012), 55,27 (2013), 65,17 (2014), ενώ οι επενδύσεις (ομάδα εξόδων 7) σε ποσοστό 9,50% (2012), 8,86 (2013) και 10,56 (2014)

- Υψηλό είναι το χρηματικό υπόλοιπο της προηγούμενης χρήσης που μεταφέρεται αυτοτελώς στην επόμενη χρήση. Συγκεκριμένα ανήλθε σε 7.882.527,60€ (2012), 7.464.471,64€ (2013) και 9.566.081,73€ (2014).

(Ακολουθεί πίνακας με τα οικονομικά στοιχεία του δήμου)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ							
ΕΣΟΔΑ							
		Π /2012	A / 2012	Π /2013	A/ 2013	Π/ 2014	A/2014
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ						
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	301,000.00	43,169.48	209,621.07	348,719.80	75,000.00	27,634.26
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	95,000.00	135,968.78	145,000.00	166,296.90	180,000.00	131,365.83
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	7,810,919.48	6,769,091.64	6,807,871.86	6,462,845.50	5,695,770.00	5,957,346.82
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,084,500.00	899,984.80	1,042,500.00	1,149,809.65	1,140,500.00	1,073,959.06
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	1,382,000.00	1,440,982.41	1,582,000.00	1,400,676.91	1,328,000.00	1,096,169.50
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	15,760,000.00	12,658,570.35	22,382,850.00	11,855,918.59	11,696,698.62	12,317,133.04
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	579,000.00	350,976.87	397,000.00	359,942.82	230,000.00	279,763.00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	27,012,419.48	22,298,744.33	32,566,842.93	21,744,210.17	20,345,968.62	20,883,371.51
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ						
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	44,000.00	133,345.08	192,000.00	72,851.56	25,000.00	16,065.00
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	425,000.00	391,542.09	4,471,755.00	4,619,697.03	80,000.00	523,149.12
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5,947,544.50	5,015,591.43	6,038,720.67	3,534,278.96	10,336,572.73	3,453,938.99
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	11,000.00	10,000.00	11,000.00	13,758.00	20,000.00	1,090.00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	583,000.00	204,901.04	506,000.00	182,312.81	228,000.00	212,305.32
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	204,000.00	28,034.68	297,438.21	150,910.21	88,000.00	183,454.12
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	7,214,544.50	5,783,414.32	11,516,913.88	8,573,808.57	10,777,572.73	4,390,002.55
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΠΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ						
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	2,512,518.84	2,094,059.85	2,539,996.54	1,899,998.88	1,873,000.00	1,830,513.87
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	185,000.00	29,929.97	425,000.00	23,898.19	230,000.00	15,214.46
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	2,697,518.84	2,123,989.82	2,964,996.54	1,923,897.07	2,103,000.00	1,845,728.33
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ						
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	2,137,546.65		2,137,546.65			
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	4,826,162.54	375,596.65	5,098,700.00	406,593.18	5,886,700.00	352,476.16
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	6,963,709.19	375,596.65	7,236,246.65	406,593.18	5,886,700.00	352,476.16
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ						
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	4,570,000.00	5,112,071.06	5,485,000.00	4,672,731.21	5,122,500.00	4,311,113.97
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	105,000.00	213,966.88	130,000.00	213,198.99	109,000.00	85,249.77
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	4,675,000.00	5,326,037.94	5,615,000.00	4,885,930.20	5,231,500.00	4,396,363.74
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ						
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3,000,000.00	3,253,565.82	4,600,000.00	5,079,590.42	3,934,369.21	5,298,808.33

512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΩΔΑ	1,500,000.00	1,990,123.53	3,300,000.00	2,802,937.18	1,116,422.51	2,165,663.31
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	4,500,000.00	5,243,689.35	7,900,000.00	7,882,527.60	5,050,791.72	7,464,471.64
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΩΔΩΝ	53,063,192.01	41,151,472.41	67,800,000.00	45,416,966.79	49,395,533.07	39,332,413.93
ΔΑΠΑΝΕΣ							
		Π /2012	Α / 2012	Π /2013	Α/ 2013	Π/ 2014	Α/2014
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ						
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	13,144,849.91	12,256,265.52	12,500,232.42	11,116,092.08	10,894,268.31	10,629,360.58
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	1,652,689.00	779,212.65	2,124,406.16	1,710,123.89	2,047,943.50	872,226.66
62	Παροχές τρίτων	3,061,047.50	2,081,395.83	3,289,166.80	2,258,101.07	2,767,790.83	2,207,315.54
63	Φόροι και τέλη	114,700.00	103,524.22	139,300.00	125,884.21	137,300.00	32,247.06
64	Λοιπά γενικά έξοδα	841,671.20	115,499.58	962,113.82	185,671.43	799,695.22	143,285.75
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	1,254,145.71	1,121,721.37	1,063,352.52	593,400.79	654,999.96	578,114.71
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	2,244,444.46	683,844.20	2,310,314.88	746,396.12	2,066,390.82	850,617.79
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους, παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	5,075,769.73	3,677,224.02	13,656,753.17	4,233,482.63	3,296,459.18	4,041,555.26
68	Λοιπά έξοδα	50,000.00	42,494.99	28,000.00	7,098.02	4,000.00	45,933.52
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	27,439,317.51	20,861,182.38	36,073,639.77	20,976,250.24	22,668,847.82	19,400,656.87
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	1,861,442.32	277,669.42	2,357,862.74	432,988.22	2,274,187.84	240,186.46
73	Έργα	6,916,537.67	2,730,104.13	7,138,129.09	2,755,627.74	9,833,755.87	2,827,496.14
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	883,352.83	154,515.50	715,796.94	174,374.75	449,718.23	75,817.06
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)						
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	9,661,332.82	3,162,289.05	10,211,788.77	3,362,990.71	12,557,661.94	3,143,499.66
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ						
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	9,976,541.68	4,107,133.31	6,044,733.73	4,307,029.62	2,761,325.30	2,895,843.46
82	Λοιπές Αποδόσεις	4,622,000.00	5,138,340.07	5,769,000.00	4,923,172.35	5,346,500.00	4,326,332.21
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων ΠΟΕ			4,379,718.62	4,383,052.23		
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολούπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη			4,639,870.00		5,473,814.00	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	14,598,541.68	9,245,473.38	20,833,322.35	13,613,254.20	13,581,639.30	7,222,175.67
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ						
91	Αποθεματικό	1,364,000.00		681,249.11		587,384.01	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1,364,000.00	0.00	681,249.11	0.00	587,384.01	0.00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	53,063,192.01	33,268,944.81	67,800,000.00	37,952,495.15	49,395,533.07	29,766,332.20

2.2 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ

2.2.1 Κοινωνικός Οργανισμός Δήμου Παύλου Μελά

Ο Κοινωνικός Οργανισμός προήλθε από τη συγχώνευση των παρακάτω νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου:

α) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

β) ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ

γ) ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

δ) ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

ε) ΚΑΠΗ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ

ζ) ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

η) ΚΕΝΤΡΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (ΚΕΦΟ) ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

θ) ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

Συστάθηκε το 2011 (ΦΕΚ 1186/9-6- 2011) με την μορφή ΝΠΔΔ. Διοικείται από 11μελές διοικητικό συμβούλιο, που ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου.

Σκοπός της ίδρυσης και λειτουργίας του νομικού προσώπου είναι:

-Η καθημερινή φροντίδα, διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων, εργαζομένων ή μη γονέων.

-Η οργάνωση της τρίτης ηλικίας για την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, κινητοποίηση της για ζητήματα που αφορούν το Δήμο, με σκοπό τη συμμετοχή τους στα κοινά. Η αντιμετώπιση και πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.

Ο Κοινωνικός Οργανισμός, με στόχο τη διεύρυνση και ποιοτικότερη προσφορά υπηρεσιών, αναπτύσσει συνεργασίες με φορείς σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα:

- ΕΕΤΑΑ ΑΕ, για την υλοποίηση των προγραμμάτων "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής" και "Βοήθεια στο Σπίτι"
- Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης: η συνεργασία αφορά στην υλοποίηση του προγράμματος "τέστ γλωσσικών διαταραχών ΑΝΟΜΙΛΟ".
- ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, για την πρακτική και εργαστηριακή άσκηση σπουδαστών.
- ΑΠΘ-τμήμα γλωσσολογίας, με αίτημα του πανεπιστημίου, για την διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων.
- ΙΕΚ-δημόσια και ιδιωτικά, για την πρακτική και εργαστηριακή άσκηση σπουδαστών.
- Στο πλαίσιο του προγράμματος "διασύνδεση ηλικιών" στα ΚΑΠΗ καλλιεργείται η συνεργασία με τους παιδικούς σταθμούς, τα νηπιαγωγεία και τα σχολεία της τοπικής κοινωνίας.
- Ευρύτερη συνεργασία με ειδικούς φορείς, σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Πίνακας 41: Προσωπικό ανά διεύθυνση, κλάδος/ειδικότητα και επίπεδο εκπαίδευσης

Τμήματα	Αριθμός Υπαλλήλων	Κλάδος/ειδικότητα	Επίπεδο Εκπαίδευσης	
Α' Τμήμα Προσχολικής Αγωγής	5	ΠΕ Νηπιαγωγών	ΠΕ	
	8	ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων	ΤΕ	
	1	ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	ΤΕ	
	12	ΔΕ Βοηθοί Βρεφονηποκόμων	ΔΕ	
	4		ΥΕ	
	ΣΥΝΟΛΟ	30		
Β' Τμήμα Προσχολικής Αγωγής	4	ΠΕ Νηπιαγωγών	ΠΕ	
	5	ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων	ΤΕ	
	15	ΔΕ Βοηθοί Βρεφονηποκόμων	ΔΕ	
	3		ΥΕ	
	ΣΥΝΟΛΟ	27		
	Γ' Τμήμα Προσχολικής Αγωγής	4	ΠΕ Νηπιαγωγών	ΠΕ
		6	ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων	ΤΕ
		7	ΔΕ Βοηθοί Βρεφονηποκόμων	ΔΕ
		1		ΥΕ
ΣΥΝΟΛΟ	18			
Δ' Τμήμα Προσχολικής Αγωγής	3	ΠΕ Νηπιαγωγών	ΠΕ	
ΤΜΗΜΑ ΚΑΠΗ	13	ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων	ΤΕ	
	13	ΔΕ Βοηθοί Βρεφονηποκόμων	ΔΕ	
	3		ΥΕ	
	32			
	2	ΤΕ Φυσικοθεραπευτών	ΤΕ	
	4	ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	ΤΕ	
	5	ΤΕ Νοσηλευτές	ΤΕ	
	3	ΥΕ Οικιακών Βοηθών	ΥΕ	
	1	ΥΕ Καθαριστριών	ΥΕ	
ΣΥΝΟΛΟ	15			
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	1	ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων	ΤΕ	
	2	ΤΕ Λογιστών	ΤΕ	
	3	ΔΕ Διοικητικών	ΔΕ	
	1	ΥΕ Τεχνικών ειδικοτήτων	ΥΕ	
ΣΥΝΟΛΟ	7			
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	129			

Πίνακας 42: Επίπεδο εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο	%
ΠΕ	16	12,40
ΤΕ	47	36,44
ΔΕ	50	38,76
ΥΕ	16	12,40
ΣΥΝΟΛΟ	129	

Πίνακας 43: Σχέση εργασίας

Σχέση εργασίας	Προσωπικό που υπηρετεί
Μόνιμοι	36
ΙΔΑΧ	36
ΣΥΝΟΛΟ	72
ΙΔΟΧ	57
ΣΥΝΟΛΟ	129

Στον Κοινωνικό Οργανισμό απασχολούνται 129 εργαζόμενοι, από τους οποίους 27,91% είναι με σύμβαση δημοσίου δικαίου και 27,91% ΙΔΑΧ. Υψηλό είναι το ποσοστό (44,19%) των υπαλλήλων με σύμβαση ορισμένου χρόνου, που οφείλεται κύρια στην αναστολή των προσλήψεων και στην ενίσχυση του υφιστάμενου προσωπικού από τα προγράμματα «βιοήθεια στο σπίτι» και «εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», προκειμένου να καλυφθούν επαρκώς οι ανάγκες των προγραμμάτων.

Υψηλό είναι το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων, καθώς το 48,84% είναι ΠΕ και ΤΕ, σε ειδικότητες παιδαγωγών, βρεφονηπιοκόμων, νοσηλευτών, φυσικοθεραπευτών και κοινωνικών λειτουργών. Ποσοστό 38,76% είναι ΔΕ και περιλαμβάνει βοηθούς βρεφονηπιοκόμους, βοηθητικό προσωπικό, οικιακούς βοηθούς και διοικητικούς υπαλλήλους.

Το προσωπικό ενισχύεται περιστασιακά από το πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας, το οποίο περιλαμβάνει συμβάσεις 5μηνης απασχόλησης.

Κτηριακή Υποδομή

Πίνακας 44: Κτηριακή υποδομή

	ΟΝΟΜΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΣΕ ΤΜ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ					
1	ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ Παιδικός σταθμός	Καραολή & Δημητρίου 12	453,59τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.'	73
2	ΓΛΑΡΟΠΟΥΛΙΑ Βρεφονηπιακός σταθμός	Περικλέους 11	1.773,74τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 503/13 απόφαση ΔΣ	172 (154 νήπια και 18 βρέφη)

3	ΛΑΓΟΥΔΑΚΙΑ Βρεφονηπιακός σταθμός	Θηβών & Κρυστάλλη	1.214,45τμ	Ιδιοκτησία Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Ενοικιαζόμενο 100 €	157 (144 νήπια και 13 βρέφη)
4	ΤΟ ΡΟΔΙ Βρεφονηπιακός σταθμός	Μανδηλαρά 34	963,28τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 503/13 απόφαση ΔΣ	95 (47 νήπια και 48 βρέφη)
5	ΧΡΩΜΑΤΟΥΠΟΛΗ Παιδικός σταθμός	Βελισσαρίου 16	371,23τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.'	47
6	ΣΠΙΤΑΚΙ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ Βρεφονηπιακός σταθμός	Αγ. Στυλιανού 5	820,07τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 534/13 απόφαση ΔΣ	148 (99 νήπια+49 βρέφη)
7	ΧΑΜΟΓΕΛΑ Παιδικός σταθμός	Αγ. Παντελεήμονος 5	402,64τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.'	69
8	ΑΣΤΕΡΑΚΙΑ Παιδικός σταθμός	Αλκιβιάδου 10	326,85τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 534/13 απόφαση ΔΣ	25
9	ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ Παιδικός σταθμός	Μεγ. Αλεξάνδρου 2	178,48τμ	Ενοικιαζόμενο 816,20 € Λήξη σύμβασης 23/12/15	25
10	ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ Παιδικός σταθμός	Ακροπόλεως 12	402,04τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 534/13 απόφαση ΔΣ	52
11	ΛΙΛΙΠΟΥΤΕΙΟΙ Παιδικός σταθμός	Περιοχή Π16	266,94τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 534/13 απόφαση ΔΣ	41
12	ΠΑΡΑΜΥΘ/ΣΜΟΣ Βρεφονηπιακός σταθμός	Αγ. Γεωργίου & Κολοκοτρώνη	904,60τμ	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ.' 277/14 απόφαση ΔΣ	122 (110 νήπια και 12 βρέφη)
ΚΑΠΗ					
1	Δημοτική ενότητα Σταυρούπολης	Τζαβέλα 12, Περιοχή Πρόνοια	614,072 τ.μ Υπόγειο, ισόγειο + 4 όροφοι	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ. 503/13 απόφαση ΔΣ	

2		Βουλγαροκτόνου 1α Περιοχή Νικόπολη	280,92 τ.μ υπόγεια αποθήκη, ισόγειο, κλειστή θέση στάθμευσης	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ. 503/13 απόφαση ΔΣ	
3		Σίνα 16	202,50 τ.μ Ισόγειο και 1ος όροφος	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 1/8/2019	696,63€
4		Κ.Παλαιολόγου 5-7	213,002 τ.μ	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 29/10/2016	443,52€
5		Μαυρομιχάλη 5	10 τ.μ	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 1/8/2019	321,21€
6	Δημοτική ενότητα Πολίχνης	Αλκιβιάδου 10, περιοχή Καρατάσσου	1ος όροφος	Ιδιοκτησία δήμου Π.Μ. Παραχώρηση στο ΝΠΔΔ 'Κοινωνικός Οργανισμός δήμου Π.Μ. 534/13 απόφαση ΔΣ	
7		Καλλιθέας 18, Μετέωρα	200 τ.μ	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 1/12/2019	570,24€
8		Μαυρομιχάλη 88	104 τ.μ	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης /9/2021	401,76€
9		Ελευθερίου Βενιζέλου 31	150 τ.μ.	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 15/4/2020	399,07€
	Δημοτική ενότητα Ευκαρπίας	Εθνικής Αντιστάσεως 15	170 τ.μ	Ενοικιάζεται Λήξη σύμβασης 13/12/2017	512,93€
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ					
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	Ιασωνίδου – Λεχόβου γωνία, Σταυρούπολη	351,40 τ.μ Ισόγειο και όροφος		

Για τη λειτουργία των βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών αξιοποιούνται ιδιόκτητοι χώροι του δήμου, οι οποίοι παραχωρήθηκαν προς χρήση στο νομικό πρόσωπο. Ενοικιάζονται μόνο ο παιδικός σταθμός ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ και ο βρεφονηπιακός σταθμός ΛΑΓΟΥΔΑΚΙΑ, με συνολικό ποσό δαπάνης 916,20 € ετησίως.

Οι χώροι των ΚΑΠΗ στην πλειοψηφία τους είναι ενοικιαζόμενοι, με συνολική δαπάνη που αγγίζει το ποσό των 40.144,32 € ετησίως. Από τα 11 ΚΑΠΗ μόνο 2, στη ΔΕ Σταυρούπολης, είναι ιδιοκτησία του δήμου, που παραχωρήθηκαν στον Κοινωνικό Οργανισμό.

Δεδομένου ότι τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη των ΚΑΠΗ ανέρχονται σε 3190 άτομα (από το σύνολο των 8.753 μελών) και η ετήσια συνδρομή τους ανέρχεται στα 9.570 € (3€/έτος/μέλος) θα πρέπει να αξιολογηθεί, με ποιοτικότερα στοιχεία, η λειτουργία και των 11 χώρων ΚΑΠΗ.

Οικονομικά Στοιχεία

Το κόστος λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών των Κοινωνικού οργανισμού καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Ν.Π.Δ.Δ. «Κοινωνικός Οργανισμός Δήμου Παύλου Μελά», τα έσοδα του οποίου προέρχονται από :

1. Τακτική επιχορήγηση (ΚΑΠ)
2. Χρηματοδότηση από την υλοποίηση προγραμμάτων
3. Επιχορήγηση από το Δήμο Παύλου Μελά
4. Συνδρομές μελών ΚΑΠΗ
5. Τροφεία σίτισης βρεφονηπίων

Σύμφωνα με την ανάλυση εσόδων και δαπανών του νομικού προσώπου, κατά την τριετία 2011 έως 2014 δεν σημειώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τα έσοδα και έξοδα. Από την παράθεση των στοιχείων στον πίνακα που ακολουθεί διαπιστώνεται ότι:

- Τα τακτικά έσοδα αποτελούν το 32,31%, 32,33% και 37,41% των συνολικών εσόδων για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Τα έκτακτα έσοδα αποτελούν το 23,08%, 20,68% και 36,08% των συνολικών εσόδων για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Από το σύνολο των εσόδων από επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών ποσοστό 86,15% προέρχονται από ΚΑΠ, που αποτελούν το 9,015% των ΚΑΠ του δήμου, και το υπόλοιπο από χρηματοδότηση του δήμου προς το νομικό πρόσωπο, η οποία ανέρχεται στις 200.000 € ή 150.000 ετησίως. Διαχρονικά δεν σημειώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις.
- Σημαντική κατηγορία εσόδων είναι οι έκτακτες επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών και αφορούν τις χρηματοδοτήσεις από τα προγράμματα «βοήθεια στο σπίτι» και «εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» και καταλαμβάνουν το 36,05% των συνολικών εσόδων. Ένα μεγάλο τμήμα των προσφερόμενων υπηρεσιών (παιδικοί σταθμοί, τρίτη ηλικία) καλύπτεται από χρηματοδότηση, η παύση της οποίας θα δημιουργήσει πρόβλημα στη συνέχιση λειτουργίας των δομών με τον ίδιο αριθμό εξυπηρετούμενων.
- Τα έσοδα από τροφεία καλύπτουν μόλις το 9,66% των λειτουργικών δαπανών.
- από το σύνολο των εξόδων οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού αποτελούν το 51,96%, 54,03% και 61,21% για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Το ύψος των ανεξόφλητων υποχρεώσεων υπερβαίνει το ποσό του χρηματικού υπολοίπου, που μεταφέρεται στην επόμενη οικονομική χρήση, με μικρό ποσοστό.
- Τα έσοδα που εμφανίζονται για επενδύσεις και αντίστοιχα οι δαπάνες για έργα αφορούν στο πρόγραμμα «εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής». Από το 2014 όλα τα έργα που εντάσσονται στο ΕΣΠΑ καταχωρούνται ως προς τα έσοδα τους στον Κ.Α 1328, που αφορά επιχορηγήσεις για επενδύσεις και ως προς τα έξοδα τους καταχωρούνται στον ΚΑ 734, που αφορά έργα.

(Ακολουθεί πίνακας με τα οικονομικά στοιχεία του Κοινωνικού Οργανισμού)

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ**

ΕΣΟΔΑ

		A / 2012	A/ 2013	A/2014
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ			
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	0.00	1,300.00	3,000.00
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	78,862.22	84,418.19	99,798.65
03	ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΡΟΦΕΙΑ ΠΑΙΔΙΚΟΥ	232,393.00	255,595.25	236,670.85
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1,083,628.47	954,306.22	1,217,488.99
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1,394,883.69 €	1,295,619.66 €	1,556,958.49 €
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ			
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	995,346.10	826,928.79	152,013.03
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	0.00	0.00	1,348,199.91
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	988.28	1,367.34	1,093.39
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0.00	546.98	62.73
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	996,334.38	828,843.11	1,501,369.06
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ			
21	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΤΑΚΤΙΚΑ	80,399.07	3,808.00	
22	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	521,836.80	534,518.18	33,283.08
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ Π.Ο.Ε	9,236.00	8,885.00	5,812.78
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	531,072.80	623,802.25	42,903.86
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ			
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	830,160.75	888,725.91	862,152.03
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	20,128.78	20,697.17	29,466.28
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	850,289.53	909,423.08	891,618.31

5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ			
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	544,013.17	349,562.04	168,917.98
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	544,013.17	349,562.04	168,917.98
	ΤΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	4,316,593.57	4,007,250.14	4,161,767.70 €
ΔΑΠΑΝΕΣ				
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	A / 2012	A/ 2013	A/2014
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2,061,316.20	2,074,120.83	940,676.92
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	143,121.69	168,917.09	31,577.50
62	Παροχές τρίτων	121,075.83	103,571.83	83,191.12
63	Φόροι και τέλη	240.00	240.00	100.54
64	Λοιπά γενικά έξοδα	75,598.71	87,646.72	38,940.05
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	110,421.66	63,292.97	42,155.02
68	Λοιπά έξοδα	26,308.00	148,321.26	77,025.98
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2,538,082.09	2,646,110.70	1,213,667.13
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ			
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	26,229.24	1,288.81	7,847.92
73	Έργα			1,373,122.03
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	26,229.24	1,288.81	1,380,969.95
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ			
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	653,991.95	296,160.57	217,335.49
82	Λοιπές Αποδόσεις	748,728.25	894,772.08	873,520.70
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές υποχρεώσεων ΠΟΕ			94,640.24
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	1,402,720.20	1,190,932.65	1,185,496.43
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	3,967,031.53	3,838,332.16	3,780,133.51
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΗΣ	349,562.04	168,917.98	212,716.21
	ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	394,710.91	315,189.07	169,347.67

2.2.2 Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Παύλου Μελά “ΙΡΙΣ”

Η δημοτική επιχείρηση προήλθε από τη συγχώνευση των τριών κοινωφελών επιχειρήσεων: Σταυρούπολης «ΙΡΙΣ», Ευκαρπίας και του Δημοτικού Ωδείου Πολιχνης. Συστάθηκε το 2011 (ΦΕΚ 1186/9-6-2011) με την μορφή ΝΠΙΔ. Διοικείται από 11μελές διοικητικό συμβούλιο που ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου.

Σκοπός ίδρυσης και λειτουργίας του νομικού προσώπου είναι η έρευνα και ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η υλοποίηση και γενικά η ανάπτυξη λειτουργιών ή δραστηριοτήτων, καθώς και η παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με τις αρμοδιότητες του Δήμου, που αναφέρονται στους τομείς Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Κατάρτισης – Εκπαίδευσης.

Η λειτουργία της επιχείρησης εστιάζεται σε τέσσερις βασικούς άξονες:

- Κοινωνικής μέριμνας
- Πολιτισμού – εκπαίδευσης – κατάρτισης
- Συμμετοχής σε χρηματοδοτικά προγράμματα
- Συντηρήσεων – κατασκευών - αγορών

Ανθρώπινο δυναμικό

Στην επιχείρηση απασχολούνται 108 εργαζόμενοι, από τους οποίους ποσοστό 5,5% είναι με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και 8,33% ΙΔΑΧ μερικής απασχόλησης (αφορά στους επιμορφωτές μουσικούς). Ποσοστό 12,96% είναι ΙΔΟΧ και αφορά προσωπικό με ιδιαίτερες ανάγκες, στο πλαίσιο σύμβασης προγραμμάτων του ΟΑΕΔ. Υψηλό είναι το ποσοστό 46,30% των υπαλλήλων με σύμβαση ορισμένου χρόνου-ωρομίσθιοι-μερικής απασχόλησης και αφορά στο εκπαιδευτικό προσωπικό με 8μηνη σύμβαση.

Για το εύρος των δραστηριοτήτων της, η επιχείρηση απασχολεί 3 διοικητικούς υπαλλήλους ΔΕ, ΙΔΑΧ, οι οποίοι δεν επαρκούν για τις διοικητικές της ανάγκες. Για το λόγο αυτό η επιχείρηση υποστηρίζεται από στέλεχος του δήμου Παύλου Μελά, το οποίο καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα της διοικητικής φύσεως εργασίας. Βεβαίως, για να μπορεί η επιχείρηση να εξασφαλίσει τη διαχειριστική της ικανότητα, σύμφωνα με το εύρος των δραστηριοτήτων της, θα πρέπει να εντάξει στην οργανωτική της δομή νέες υπηρεσίες και να ενισχύσει το στελεχιακό-διοικητικό της δυναμικό.

Πίνακας 45.:Σχέση εργασίας ανθρώπινου δυναμικού

Σχέση εργασίας	Προσωπικό που υπηρετεί
ΙΔΑΧ	6
ΙΔΑΧ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	9
ΙΔΟΧ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΑΕΔ-ΑΜΕΑ	14
ΙΔΟΧ – ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΙ - ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	50
ΙΔΟΧ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΕΤΑΑ ΑΕ	29
ΣΥΝΟΛΟ	108

Πίνακας 46: Επίπεδο εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο	%
ΠΕ	18	16,67
ΤΕ	9	8,33
ΔΕ	67	62,04
ΥΕ	14	12,96
ΣΥΝΟΛΟ	108	

Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων, 23,15% είναι ΠΕ και ΤΕ (εκπαιδευτικό προσωπικό), 62,04% είναι ΔΕ (εκπαιδευτικό, διοικητικό προσωπικό) και 12,96% ΥΕ (βοηθητικό προσωπικό).

Κτηριακή υποδομή

Πίνακας 47: Κτηριακή υποδομή

A/A	ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ σε Τ.Μ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΧΝΗΣ				
1	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΠΟΛΙΧΝΗΣ	IMBROY 2	ΩΔΕΙΟ		ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
2	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΤΕΩΡΩΝ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ & ΣΚΥΔΡΑΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΣΟΓΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
3	ΚΔΑΠ ΠΟΛΙΧΝΗΣ	ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ 10	ΚΔΑΠ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 2ος ΟΡΟΦΟΣ, 132 τ.μ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ ΑΠΦ 288/2011
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΙΡΙΣ»	ΦΕΡΔΥΚΑΜΠΟΥ	ΠΟΛΙΤ/ΙΚΕΣ ΔΡΑΣ/ΤΕΣ	ΙΣΟΓΕΙΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ ΑΠΦ 14/2013
4	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ 3	ΚΕΡΑΜΙΚΗ- FUSING	80 τ.μ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΟΣ ΧΩΡΟΣ- ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ 386,31
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ				
5	ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΣΑΚΙΡΗΣ	XΡ. ΛΑΓΚΑΔΑ 221, 4ΟΣ ΟΡΟΦΟΣ	ΣΧΟΛΗ ΧΟΡΟΥ		ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
6	ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ 301- ΨΑΡΡΩΝ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ		ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
7	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	Β. ΟΥΓΚΩ 11	ΩΔΕΙΟ	ΚΤΙΡΙΟ 4 ΟΡΟΦΩΝ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11

8	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΧΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 11	ΘΕΑΤΡΟ-ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	ΥΠΟΓΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
9	ΚΔΑΠ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΚΔΑΠ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΚΔΑΠ	1ος ΟΡΟΦΟΣ & ΙΣΟΓΕΙΟ (ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ)	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11
10	ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	ΙΩΑΝΝ. ΡΙΤΣΟΥ 4	ΚΗΦΗ	ΥΠΟΓΕΙΟΣ 263,07 τ.μ ΙΣΟΓΕΙΟ 351,01 τ.μ 1Ος ΟΡΟΦΟΣ 191,70 τ.μ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 455/11
11	ΚΔΑΠ-ΑΜΕΑ	ΛΕΧΩΒΟΥ 12	ΠΑΤΑΡΙ	ΙΣΟΓΕΙΟ 108,65 τ.μ ΠΑΤΑΡΙ 54,50 τ.μ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΟΣ ΧΩΡΟΣ- ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ 362,60
12	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΙΡΙΣ»	ΛΑΓΚΑΔΑ 293	ΕΡΑΣΤΗΡΙ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦ/ΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 1ος ΟΡΟΦΟΣ, 264,16 τ.μ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ ΑΠΦ 35/2015
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ				
13	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ	ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ 4	ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ-ΜΟΥΣΙΚΗ	ΙΣΟΓΕΙΟ & 1ος ΟΡΟΦΟΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ-ΑΠΦ 527/11

Η πλειοψηφία των χώρων που αξιοποιούνται από την επιχείρηση είναι παραχωρημένη από το δήμο και δεν βαρύνουν το λειτουργικό της κόστος.

Καταγράφεται αναγκαιότητα για συντηρήσεις των κτηρίων, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα των υπηρεσιών, καθώς και βελτιώσεις και ανακατασκευές της κτιριακής υποδομής των δύο νέων ΚΔΑΠ, ώστε να ληφθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας τους.

Οικονομικά στοιχεία

Το κόστος λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών του καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του νομικού προσώπου, τα έσοδα του οποίου προέρχονται από :

1. χρηματοδότηση από την υλοποίηση προγραμμάτων
2. επιχορήγηση από το Δήμο Παύλου Μελά
3. δίδακτρα συμμετεχόντων στις δράσεις της επιχείρησης

Σύμφωνα με την ανάλυση εσόδων και δαπανών του νομικού προσώπου κατά την τριετία 2011 έως 2014 σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Τα τακτικά έσοδα αποτελούν το 68,63%, 68,28% και 76,73% των συνολικών εσόδων για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα. Αφορούν κύρια στη χρηματοδότηση των προγραμμάτων “εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής” και στο πρόγραμμα “ενέργειες στήριξης ηλικιωμένων και λοιπών ατόμων που χρήζουν βοήθεια για την ενίσχυση της απασχόλησης μότητας των εμμέσως ωφελουμένων ατόμων” και καταλαμβάνουν κατά μέσο όρο το

69,99% των συνολικών εσόδων. Η παύση της χρηματοδότησης θα δημιουργήσει πρόβλημα στη συνέχιση λειτουργίας των δομών ΚΔΑΠ και ΚΗΦΗ.

- Τα έκτακτα έσοδα αποτελούν το 2,40%, 0,43% και 2,03% των συνολικών εσόδων για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Βασική πηγή εσόδου είναι η χρηματοδότηση της επιχείρησης από ίδιους πόρους του δήμου. Συγκεκριμένα η επιχορήγηση από το δήμο ανέρχεται στις 400.000,00€, 809.063,70€ και 580.000€ για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Τα έσοδα από δίδακτρα καλύπτουν μόλις το 8,68% των λειτουργικών δαπανών.
- Από το σύνολο των εξόδων, οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού αποτελούν το 87,07%, 87,81% και 82,27% για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα.
- Σημαντικό στοιχείο είναι το ύψος των ανεξόφλητων υποχρεώσεων (κύρια αφορά μισθοδοσία προσωπικού), το οποίο υπερβαίνει το ποσό του χρηματικού υπολοίπου, που μεταφέρεται στην επόμενη οικονομική χρήση και δηλώνει εμφανώς την αδυναμία της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις οικονομικές της υποχρεώσεις. Εξαίρεση είναι το έτος 2014 στο οποίο οι ανεξόφλητες υποχρεώσεις είναι κατά 44,58 % λιγότερες από το αποτέλεσμα χρήσης. Το γεγονός αυτό αιτιολογείται από την κατάθεση μεγαλύτερου ποσού χρηματοδότησης του δήμου προς το νομικό πρόσωπο, με σκοπό την πληρωμή του προσωπικού.

(Ακολουθεί πίνακας με τα οικονομικά στοιχεία της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης «ΙΠΙΣ»)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
“ΙΡΙΣ”

ΕΣΟΔΑ				
		A / 2012	A/ 2013	A/2014
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ			
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	2,607.33	1,624.01	1,880.65
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1,209,668.29	872,486.27	1,375,644.75
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	255,985.65	247,191.71	175,611.53
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1,468,261.27	1,121,301.99	1,553,136.93
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ			
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	51,420.50	7,125.00	41,106.00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	51,420.50	7,125.00	41,106.00
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ			
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε ΤΑΚΤΙΚΑ	339,352.62	200,778.20	128,170.91
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ Π.Ο.Ε	183,509.68	238,889.68	180,020.30
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε)	522,862.30	439,667.88	308,191.21
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ			
51 1	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	96,867.14	74,031.78	121,669.87
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	96,867.14	74,031.78	121,669.87
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2,139,411.21	1,642,126.65	2,024,104.01

ΔΑΠΑΝΕΣ				
		A / 2012	A/ 2013	A/2014
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ			
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1,648,224.86	1,071,905.26	950,936.06
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	93,174.81	46,208.08	69,811.89
62	Παροχές τρίτων	45,610.97	35,647.31	33,142.36
63	Φόροι και τέλη	21,350.96	24,250.38	10,204.30
64	Λοιπά γενικά έξοδα	33,080.52	38,044.22	21,610.68
65	Πληρωμή για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	24,308.43	1,570.24	60,918.98
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	19,992.26	163.70	0.00
68	Λοιπά έξοδα	7,301.94	2,932.06	9,294.73
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	1,893,044.75	1,220,721.25	1,155,919.00
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ			
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	5,312.13	36,792.50	3,073.94
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	5,312.13	36,792.50	3,073.94
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	1,898,356.88	1,257,186.35	1,158,992.92
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΗΣ	144,187.19	310,908.52	743,441.20
	ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	840,936.40	622,477.74	331,395.30

2.2.3 Άλλα Νομικά Πρόσωπα

«Σχολική Επιτροπή Α/βάθμιας εκπαιδευσης Δήμου Παύλου Μελά»

Προήλθε από τη συγχώνευση τριάντα τριών νομικών προσώπων σχολικών επιτροπών Α/θμιας εκπαιδευσης του Δήμου Παύλου Μελά. Συστήθηκε το 2011 (ΦΕΚ 1298/16-6-2011) ως ΝΠΔΔ. Διοικείται από 13/μελές διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από: έξι δημοτικούς συμβούλους, τέσσερις διευθυντές σχολείων Α/θμιας Εκπαιδευσης του Δήμου Παύλου Μελά, έναν εκπρόσωπο των ενώσεων γονέων και κηδεμόνων, δύο δημότες ή κατοίκους του Δήμου. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου είναι διετής.

«Σχολική Επιτροπή Β/βάθμιας εκπαιδευσης Δήμου Παύλου Μελά»

Προήλθε από τη συγχώνευση δέκα πέντε νομικών προσώπων σχολικών επιτροπών Β/θμιας εκπαιδευσης του Δήμου Παύλου Μελά. Συστήθηκε το 2011 (ΦΕΚ 1298/16-6-2011) ως ΝΠΔΔ. Διοικείται από 13/μελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από: πέντε δημοτικούς συμβούλους, τρεις διευθυντές σχολείων Β/θμιας Εκπαιδευσης του Δήμου Παύλου Μελά, έναν εκπρόσωπο των ενώσεων γονέων και κηδεμόνων, τρεις δημότες ή κατοίκους του Δήμου και ένα εκπρόσωπο των μαθητικών κοινοτήτων. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου είναι διετής.

Τα δύο παραπάνω νομικά πρόσωπα υποστηρίζονται διοικητικά από το στελεχιακό δυναμικό του δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

3.1.1 Γενικός, Τομεακός και Περιφερειακός Χωροταξικός Σχεδιασμός

Το 2013 ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ). Η αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδίου προέκυπτε ως μια ανελαστική ανάγκη, λόγω της παρέλευσης 10 ετών από την σύνταξη του πρώτου σχεδίου και κυρίως της ουσιαστικής διαφοροποίησης του βασικού γεωστρατηγικού και οικονομικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας.

Η αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας έγινε σε συναρμογή με τα πλαίσια του Γενικού (εθνικού), αλλά και Τομεακών Χωροταξικών Σχεδίων (για την ενέργεια, την βιομηχανία, τον τουρισμό και τις μεταφορές), από τα οποία αντλούμε τις παρακάτω βασικές κατευθύνσεις :

- περιορισμού της υπέρμετρης αστικοποίησης, που παρατηρείται στην χώρα, με ταυτόχρονη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου,
- ενίσχυσης των δύο μητροπολιτικών κέντρων Αθήνας και Θεσσαλονίκης στα διεθνή και ευρωπαϊκά δίκτυα, όπου ειδικά για την Θεσσαλονίκη προβλέπεται ενίσχυση του ρόλου της "...ως πολιτιστικής μητρόπολης και ως πόλου τουρισμού και αναψυχής με ακτινοβολία στα Βαλκάνια και τις χώρες του Ευξείνου Πόντου. Ενίσχυση του ρόλου της ως επιχειρηματικού/εμπορικού συνδέσμου της Ε.Ε. με τα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου. Ανάδειξη της ως Βαλκανικού πόλου εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας, σε κόμβο μεταφορών και διαμετακόμισης, καθώς και σε κέντρο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία). Βελτίωση της λειτουργικότητας της σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή), βελτίωση του περιβάλλοντος και σταδιακή εξισορρόπηση με την Αθήνα".

Εστιάζοντας στα βασικά σημεία του χωροταξικού σχεδίου της Περιφέρειάς μας αξίζει να σημειώσουμε κάποιες βασικές παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην ανάλυση της υφιστάμενης φυσιογνωμίας του σχεδίου:

- η ΠΚΜ τοποθετείται διαχρονικά περί το μέσον της κατάταξης των ελληνικών περιφερειών, ως προς το βασικό αναπτυξιακό δείκτη, χωρίς να παρουσιάζει τάσεις αύξησης

της σχετικής της θέσης, με την Αττική, τη Στερεά Ελλάδα, τη Δυτική Μακεδονία και τις νησιώτικες περιφέρειες να εμφανίζουν γενικά καλύτερο αναπτυξιακό δείκτη²⁷.

- η πληθυσμιακή δυναμική της περιφέρειας εμφανίζει σημαντική τάση εξασθένισης, με αναμενόμενη μείωση του απόλυτου αριθμού των κατοίκων της, αλλά και μια σημαντική επιδείνωση των δεικτών βιοτικού επιπέδου - ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης - όπως υψηλή ανεργία, τάσεις πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ποιοτική υποβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών υγείας κλπ.,

- ο μητροπολιτικός ρόλος της Θεσσαλονίκης είναι ασθενέστερος των προσδοκιών, ενώ η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων της πόλης είναι ανεπαρκής,

- παρατηρείται γενική οικονομική αποδυνάμωση της περιφέρειας, λόγω της οικονομικής κρίσης,

- τα διαρθρωτικά προβλήματα στην γεωργία, την μεταποίηση και την αποβιομηχάνιση δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς,

- εναλλακτικές και νέες μορφές τουρισμού-αναψυχής, καθώς και οι προωθητικοί κλάδοι και δραστηριότητες, εμφανίζουν ασθενή ανάπτυξη,

- υπάρχουν σοβαρές καθυστερήσεις σε μείζονες βασικές μεταφορικές και τεχνικές υποδομές,

- υπάρχει περιορισμένη διαχρονική δυναμική όσον αφορά την αντιμετώπιση των βασικών περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων,

- δεν έχει ανακοπεί η ανοργάνωτη διάχυση αστικών δραστηριοτήτων στον εξω-αστικό χώρο.

Οι προτάσεις - προοπτικές για τις στρατηγικές προτεραιότητες του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ συνδέονται με όλες τις παραπάνω σημαντικές υστερήσεις και αφορούν συνοπτικά²⁸ κατευθύνσεις για:

- *Μεγαλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης (σε διεθνή και εθνική κλίμακα)*

- *Αξιοποίηση της τάσης επιστροφής στη γεωργία και αναδιάρθρωση της προς την κατεύθυνση της εξωστρεφούς και πολυλειτουργικής γεωργίας*

- *Ανάδειξη του ρόλου των συνδυασμένων μεταφορών, λειτουργική δημιουργία της Πύλης εισόδου των Βαλκανίων*

- *Ανασυγκρότηση της μεταποίησης και ανάδειξη δυναμικών τομέων και δικτυώσεων / σχηματισμών*

- *Περαιτέρω αξιοποίηση ορυκτού και μεταλλευτικού πλούτου και ενέργειας*

- *Ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού και διασύνδεση τους με το κυρίαρχο ελληνικό πρότυπο*

- *Αναπροσανατολισμός των χωρικών σχεδίων προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης (στάθμιση αναπτυξιακών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, με*

²⁷ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Σύνοψη πορισμάτων της έκθεσης αξιολόγησης του ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ, Φάση Α - Στάδιο A2, σελ.4 - 6

²⁸ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Α - Στάδιο A.2, Τόμος 3, σελ. 134 έως 139

μακροχρόνια προοπτική) / (Συνάρτηση με μεταρρύθμιση εθνικού συστήματος χωρικού σχεδιασμού)

- Αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλεονεκτήματος με βάση την βελτιστοποίηση του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτελέσματος.
- Αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων (κοινοτικών και ιδιωτικών) προς τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις

3.1.2 Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020 για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τα επιχειρησιακά προγράμματα της πέμπτης προγραμματικής περιόδου

Η υιοθέτηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας το 2006 σηματοδότησε για την Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντικές αλλαγές σχετικά με τους στόχους της πολιτικής συνοχής. Ήως το χρονικό αυτό σημείο η πολιτική συνοχής και συνεπώς και η περιφερειακή πολιτική της Ευρώπης, που ασκείται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, στόχευε στην εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων και είχε χαρακτήρα κυρίως αναδιανεμητικό. Με την στρατηγική της Λισσαβόνας επισημοποιήθηκε μια αλλαγή, που τοποθετεί τους στόχους της συνοχής προς την κατεύθυνση της αύξησης της ανταγωνιστικότητας και προκειμένου οι περιφέρειες της Ευρώπης να ανταποκριθούν στον παγκοσμιοποιημένο πια περιβάλλον και σε τομείς αιχμής, όπως η έρευνα και η καινοτομία. Σημαντική αλλαγή ήταν και η προσθήκη της έννοιας της χωρικής συνοχής, η οποία συνοδεύει πια τους παλαιότερους στόχους της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και περιγράφεται μέσα από το κείμενο αναφοράς «Territorial Agenda 2020».

Αν και ο όρος χωρική συνοχή παραμένει, ως προς το περιεχόμενό του, αρκετά ασαφής, εντούτοις δεν πρέπει να συγχέεται με την παλαιότερη αναδιανεμητική λογική, αλλά να σχετίζεται με την έννοια του εδαφικού κεφαλαίου, καθώς και το μοντέλο της κατά τόπους ανάπτυξης, που σημαίνει τον εντοπισμό των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μιας περιοχής και την ενεργοποίησή τους ως μοχλούς επίτευξης υψηλής ανταγωνιστικότητας. Μέσα σε αυτή την λογική εντοπίζονται άλλωστε, και στα νέα επιχειρησιακά προγράμματα του κοινωνικού πλαισίου στήριξης, χρηματοδοτικά μέτρα όπως η "τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων" και οι "ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις", που θα πρέπει να υλοποιούνται πάνω στους αναπτυξιακούς άξονες κάθε περιοχής και με την συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πέντε στόχοι της πολιτικής συνοχής για το έτος 2020 και το πως εξειδικεύονται οι στόχοι αυτοί στα εθνικά πλαίσια.

Πίνακας 48: Ευρωπαϊκοί και εθνικοί στόχοι

Άξονες Ευρώπη 2020	Ευρωπαϊκοί στόχοι	Εθνικοί Στόχοι
1.Απασχόληση	Απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών	Απασχόληση του 70% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών
2.Ανάπτυξη = 'Έρευνα και Καινοτομία	Το 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται στην 'Έρευνα και την Καινοτομία	Το 1,21% του ΑΕΠ της Χώρας πρέπει να επενδύεται στην 'Έρευνα και την Καινοτομία

3. Κλιματική αλλαγή και Ενεργειακή Βιωσιμότητα	Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30% εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990. Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές Αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης	Μείωση των εκπομπών του αερίου του θερμοκηπίου κατά 4% σε σχέση με το 1990 Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές Αύξηση κατά 27,1% της ενεργειακής απόδοσης
4. Εκπαίδευση	Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 10% Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών	Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 9,7% Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 32% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών
5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού	Μείωση τουλάχιστον κατά 450.000 χιλιάδων των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάστασης φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού

Συναρμοσμένα με τους παραπάνω στόχους τα κείμενα των ελληνικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020 εγκρίθηκαν πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα ΕΠ αποτελούνται από πέντε τομεακά και δεκατρία περιφερειακά και στην προσπάθεια προετοιμασίας για την επίτευξη της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης των διαρθρωτικών πόρων της ΕΕ, ο δήμος Παύλου Μελά θα πρέπει να συντονίσει της προτεραιότητές του με αυτές των επιχειρησιακών σχεδίων και να επιτύχει την μέγιστη δυνατή ωριμότητα κατά βάση στους παρακάτω θεματικούς στόχους:

- Ενίσχυση της πρόσβασης και της χρήσης, καθώς και της ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την αναβάθμιση της ποιότητας των διαδικτυακών υπηρεσιών και για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης για πιθανά έργα διοικητικής μεταρρύθμισης και βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών.
- Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, που αφορά έργα που σχετίζονται με ενεργειακά θέματα και κυρίως έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Εξοικονόμησης Ενέργειας σε δημόσιο φωτισμό, δημόσια κτήρια, σε δημόσια οχήματα καθώς και αξιοποίηση δυνατοτήτων γεωργίας και δασοπονίας στην μείωση των εκπομπών αερίου και ευφυή συστήματα εξοικονόμησης.
- Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνου για έργα αντιμετώπισης φαινομένων, όπως σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες, χιονοπτώσεις κ.ά. αλλά και αξιοποίηση και διατήρηση και ενίσχυση φυσικών οικοσυστημάτων, διαχείρισης του εδάφους, συγκράτησης του εδάφους με κάλυψη με πράσινο, αναδάσωση.
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση βιώσιμης (αποδοτικής) χρήσης των πόρων για έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων, αλλά και προστασία και ανάπτυξη

της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως αποκατάσταση διατηρητέων κτηρίων, αναπλάσεις ιστορικών τόπων κλπ.

- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων, που αφορά δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας στο σύνολο του κοινωνικού ιστού, την ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας (μέσα από κατάρτιση και απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας) και την υποστήριξη βασικών δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.
- Επένδυση στην εκπαίδευση, στις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση, που προβλέπει την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών και την παροχή στήριξης για τους μαθητές όπως έργα ΑΠΕ σε σχολεία, κατασκευή «πράσινων σχολείων», πρόληψη της σχολικής διαρροής με παροχή ιατροφαρμακευτικής φροντίδας, σίτισης, ψυχολογικής στήριξης μαθητών, βελτίωση – αναβάθμιση των τοπικών κέντρων Δια Βίου Μάθησης με υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, καταπολέμηση ψηφιακού αναλφαβητισμού κλπ.
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας, που αφορά την ενίσχυση της δυνατότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης να προάγει την απασχόληση των ατόμων που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου φτώχειας, να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας και των βασικών δομών φτώχειας, καθώς και την εκπόνηση ολοκληρωμένων σχεδίων σε τοπικό επίπεδο, δηλαδή εξατομίκευση αναγκών σε απασχόληση, ψυχοκοινωνική στήριξη, κατάρτιση, συμβουλευτική, μαθητεία και πρακτική κλπ.

Βασικές προϋποθέσεις για την απορρόφηση διαρθρωτικών πόρων είναι η ύπαρξη ολοκληρωμένων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης, αναλόγως του πεδίου εφαρμογής, με βάση τις τοπικές ανάγκες και το τοπικό δυναμικό, η συμπερίληψη καινοτόμων στοιχείων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή τους, καθώς και η δημιουργία ισχυρών οριζόντιων συνεργασιών με άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου, με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, με κοινωνικούς εταίρους κλπ. Ο όρος «ολοκληρωμένος» σχεδιασμός επεξηγείται ως η μεθοδολογία συμπερίληψης όλων των τομεακών εκείνων παρεμβάσεων (έργων, δράσεων, δομών), αλλά και όλων εκείνων των πολύ - επίπεδων και οριζόντιων συνεργασιών για την επίτευξη των στόχων ενός σχεδίου.

Για την χρηματοδότηση των παραπάνω πρωτοβουλιών και προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υφίστανται οι εξής ενότητες προγραμμάτων:

1. Τα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 και πιο συγκεκριμένα τα τομεακά: Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, Υποδομές Μεταφορών και Αειφόρος Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία, Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση και Τεχνική Βοήθεια, καθώς και το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας.
2. Τα προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, που χωρίζονται σε διμερή (Ελλάδα – Βουλγαρία, Ελλάδα – FYROM, Ελλάδα – Τουρκία) και σε πολυμερή (MED, ADRIATICA, NALCANS, BLACK SEA, SOUTH EAST EUROPE).
3. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται απευθείας από τις υπηρεσίες της ευρωπαϊκής επιτροπής και χωρίζονται: (α) σε αυτά που αφορούν καινοτομία – αστική ανάπτυξη – επιχειρηματικότητα (SMART CITIES, INTELLIGENT ENERGY EUROPE, HORIZON, URBACT III, COSME), (β) σε αυτά που αφορούν τον πολιτισμό και την δημιουργική οικονομία (CREATIVE EUROPE), (γ) σε αυτά που αφορούν την εκπαίδευση, την απασχόληση, την δια βίου μάθηση, τις ευάλωτες

κοινωνικές ομάδες και την νεολαία (ERASMUS+, EASI, ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ, CITIZEN, DAFNE).

4. Τα νέα, δανειακού τύπου, χρηματοδοτικά εργαλεία, με την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων που είναι: (α) το πρόγραμμα JESSICA, (JOINT EUROPEAN SUPPORT FOR SUSTAINABLE INVESTMENT IN CITY AREAS) (β) το ευρωπαϊκό ταμείο στρατηγικών επενδύσεων (Πακέτο Γιουνκέρ - EUROPEAN FUND FOR STRATEGIC INVESTMENTS) (γ) το χρηματοδοτικό μέσο ELENA (EUROPEAN LOCAL ENERGY ASSISTANCE), που χρηματοδοτεί έργα στις μεταφορές, το περιβάλλον και την ενέργεια, (δ) το ευρωπαϊκό πρόγραμμα CONNECTING EUROPE και (ε) το πρόγραμμα ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου (EEA GRANTS).

3.1.3 Το υπό επικαιροποίηση Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης θεσμοθετήθηκε το 1985 με τον Ν 1561 και μετά την παρέλευση 25 περίπου ετών ανατέθηκε (το 2007) η μελέτη επικαιροποίησης του, με σκοπό να ολοκληρωθεί το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης. Το 2009 παρελήφθη η Μελέτη Επικαιροποίησης από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού και το νέο Ρυθμιστικό τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, η οποία έληξε στις 15-6-2011. Το κείμενο, όπως διαμορφώθηκε μετά την διαβούλευση, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Θεσσαλονίκης από τον Ιούνιο του 2011. Τον Μάρτιο του 2014 τέθηκε ξανά σε διαβούλευση μαζί με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας, ως ένα ενιαίο σχέδιο νόμου και αναμενόταν μέσα στο 2014 η ψήφισή του. Τον Ιούλιο του 2014 το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης εισήχθη προς ψήφιση στο Β' θερινό τμήμα της Βουλής, στο πλαίσιο του νομοσχεδίου «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας - Αττικής, Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις», αλλά μετά από πρωτοβουλία βουλευτών της κυβέρνησης αποσύρθηκε προκειμένου να επανεξεταστεί. Από τότε και μετά και την κατάργηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης και την μεταφορά των αρμοδιοτήτων του στο Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος & Ενέργειας δεν υπήρξε καμία πρόοδος σχετικά με το ρυθμιστικό της πόλης.

Στο πλαίσιο αυτό θα κάνουμε μια σύντομη αναφορά στα βασικότερα σημεία του σχεδίου που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ανάλυση των κρίσιμων ζητημάτων του Δήμου. Χονδρικά οι στόχοι του νέου ρυθμιστικού για το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης ήταν :

- Η διεθνοποίηση και η οικονομική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης.
- Η ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής της μητροπολιτικής περιοχής και η ισόρροπη ανάπτυξη.
- Η προώθηση της ισότητας ευκαιριών, της κοινωνικής συνοχής σε ολόκληρη την περιοχή εμβέλειας του ν.Π.Σ.Θ.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσα από αναπλάσεις, ανάσχεση του φαινομένου της αστικής επέκτασης και η διάχυση και ενίσχυση του μοντέλου της συμπαγούς πόλης.
- Η διασφάλιση οικολογικής ισορροπίας, προστασίας και ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής.

Σχετικά με την χωρική οργάνωση, το πρότυπο που ακολουθεί το νέο ρυθμιστικό περιγράφεται από βασικές αρχές, που αφορούν πρωταρχικά την ανάσχεση της εξάπλωσης των αστικών χρήσεων και τον περιορισμό των ορίων της πόλης στα θεσμοθετημένα και διαμορφωμένα όρια, τον μεγαλύτερο δυνατό περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης, την

ενίσχυση της συνοχής με ενδυνάμωση της πολυκεντρικότητας της πόλης προς την κατεύθυνση της "συμπαγούς" πόλης.

Η περιοχή του δήμου εντάσσεται - κατά το νέο ΡΣΘ - στην υποενότητα του πολεοδομικού συγκροτήματος και περιαστικής ζώνης Θεσσαλονίκης, βασική προτεραιότητα για την οποία είναι η αναγέννηση του υφιστάμενου αστικού ιστού και η συμπλήρωση / αναβάθμιση των υποδομών.

Εδική αναφορά γίνεται στην επανάχρηση των στρατοπέδων του ΠΣΘ (άρθρο 20, παρ.5 κεφάλαιο Δ) και συγκεκριμένα στις πολιτικές στον τομέα αναψυχής - τουρισμού προτείνεται η δημιουργία ενός συστήματος μεγάλων υπερτοπικών πόλων αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών (που θα εξυπηρετούν ολόκληρη την πόλη) και η θεσμική κατοχύρωση της μελλοντικής χρήσης των στρατοπέδων ως αστικών υπερτοπικής σημασίας πάρκων. Επιπλέον - και για τον τομέα των μεταφορών - προτείνεται η πρώτη επέκταση του Μετρό να είναι προς την Καλαμαριά και την Σταυρούπολη ενώ η δεύτερη γενιά επεκτάσεων προς το Αεροδρόμιο και το Ελευθέριο - Κορδελιό (άρθρο 21, παρ.2, κεφάλαιο Δ).

3.1.4 Οι κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης των υφιστάμενων ή υπό εκπόνηση ΓΠΣ του Δήμου

Την παρούσα χρονική στιγμή εκπονούνται οι αναθεωρήσεις δύο ΓΠΣ, της Πολίχνης και της Ευκαρπίας, αλλά και το ενιαίο σχέδιο χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης υπερτοπικών λειτουργιών του δήμου, όπου (σύμφωνα με το τελευταίο) τα δύο υπό αναθεώρηση ΓΠΣ έχουν κοινό προσανατολισμό και στοχεύσεις. Τα νέα αυτά ΓΠΣ είναι ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς θα προβλέψουν την χωρική οργάνωση του ευρύτερου περιαστικού χώρου ως προς τον έλεγχο της αστικής εξάπλωσης, αλλά και την οργανικότερη σύνδεση των περιοχών αυτών με το αστικό κέντρο.

Σχετικά με τα πιο κρίσιμα χωρικά ζητήματα, οι προτάσεις των τριών ΓΠΣ της περιοχής του Δήμου είναι οι εξής²⁹ :

- Αναφορικά με την περιαστική ζώνη και για το σύνολο της αναδασωτέας περιοχής που εκτείνεται στο ανατολικό τμήμα των δύο δημοτικών ενοτήτων, η περιοχή ορίζεται ως Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ). Στο τμήμα που εμπίπτει εντός της Δ.Ε. Ευκαρπίας, οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης προβλέπεται να είναι συγκεκριμένες και ήπιου χαρακτήρα. Ειδικότερα θα επιτρέπονται έργα προστατευτικής και περιβαλλοντικής διευθέτησης, εγκαταστάσεις και έργα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, έρευνας και παρατήρησης της φύσης, εγκαταστάσεις ήπιας αναψυχής, ξενώνες μέχρι 50 κλινών και κατασκηνώσεις, πολιτιστικά κτίρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις περίθαλψης και κοινωνικής μέριμνας, εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Στο τμήμα που εμπίπτει εντός της Δ.Ε. Πολίχνης, ο περιορισμός είναι πιο αυστηροί, με συνολική απαγόρευση της δόμησης και επιτρεπόμενες μόνο αναπλαστικές παρεμβάσεις, έργα πολιτικής προστασίας και δίκτυα υποδομής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

- Σχετικά με την αυθαίρετη δόμηση και στην μεν Ευκαρπία προτείνεται, για τους σκοπούς της εξυγίανσης, η ένταξη στο σχέδιο πόλης του οικισμού της Εφεδρούπολης, ενώ για τις περιοχές της Φιλοθέης και της Ευξεινούπολης προτείνονται μεικτές χρήσεις. Στην περιοχή της Ευξεινούπολης, αλλά και ανατολικά της περιφερειακής και εντός της Δ.Ε Πολίχνης, όπου εντοπίζεται αυθαίρετη δόμηση, δεν προτείνεται η διαμόρφωση πολεοδομικών ενοτήτων.

²⁹ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από το Ενιαίο Σχέδιο Χωρικής ανάπτυξης και Οργάνωσης των Υπερτοπικών Λειτουργιών του Δήμου Παύλου Μελά, Α' Στάδιο, Μάιος 2012, σελ. 27 - 30

- Νέοι οικιστικοί υποδοχείς προτείνονται ανατολικά της περιφερειακής οδού στην ΔΕ Πολίχνης με σ.δ. 0,4 και κύρια χρήση την κατοικία.

- Σχετικά με τη χωροθέτηση των δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα, προτείνεται μια ζώνη επέκτασης του οικισμού της Ευκαρπίας ανατολικά και δυτικά, για την οργάνωση 2 νέων και την εξυγίανση 3 υφιστάμενων οργανωμένων χώρων υποδοχής δραστηριοτήτων δευτερογενούς και τρίτογενούς τομέα.

- Όσον αφορά τη διαχείριση του θέματος της τοιμεντοβιομηχανίας TITAN, προβλέπεται ο χαρακτηρισμός του χώρου ως υποδοχέα χωροθέτησης μεμονωμένης μεγάλης μονάδας.

- Σχετικά με το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου, προτείνεται μια περιοχή μητροπολιτικού πάρκου 65 περίπου εκταρίων με παράλληλη εγκατάσταση κοινωνικής υποδομής υπερτοπικής σημασίας.

- Σχετικά με το πρώην στρατόπεδο Παύλου Μελά, προβλέπεται η δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου με χρήσεις αθλητισμού και εκπαίδευσης

- Σχετικά με το ζήτημα των καταπατητών παραρεμάτιων εκτάσεων, προτείνεται: α) ο προσδιορισμός χώρων για την ανάπτυξη κοινωνικής κατοικίας, με στόχο την εκεί εγκατάσταση των καταπατητών και β) την ένταξη των προβληματικών αυτών περιοχών προς ανάπλαση.

3.1.5 Κρίσιμα σημεία σε σχέση με τον υπερκείμενο σχεδιασμό – σύνοψη

Συμπερασματικά, και μετά την παρουσίαση των σημαντικότερων κειμένων με στρατηγικό χαρακτήρα που επηρεάζουν την περιοχή του δήμου, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι διακρίνουμε δύο δέσμες κατευθύνσεων: (α) αυτές με ισχυρά χωρικό χαρακτήρα, που είναι αυτές που εκπορεύονται από τα ΓΠΣ και το υπό αναθεώρηση ρυθμιστικό σχέδιο Θεσσαλονίκης, (β) αυτές με αναπτυξιακό χαρακτήρα, που εκπορεύονται από το χωροταξικό σχέδιο της περιφέρειας και την στρατηγική 2020.

Στην πρώτη κατεύθυνση προβλέπονται όλες αυτές οι αναγκαίες ενέργειες που θα οδηγούσαν στην μείωση των περιβαλλοντικών και τεχνικών παρενεργειών από την μη οργανωμένη εξάπλωση των αστικών λειτουργιών, στην πιθανή αντιστροφή των συνθηκών υποβάθμισης των πιο μειονεκτικών περιοχών του Δήμου, καθώς και στον εξορθολογισμό των δημοσίων δαπανών σχετικά με τις υποδομές δικτύων κοινής ωφέλειας, μεταφορών και κοινωνικού εξοπλισμού.

Ωστόσο, όπως αποδεικνύεται και έχει σχολιαστεί πολλαπλά, ο αυστηρός ρυθμιστικός χαρακτήρας του συστήματος σχεδιασμού στην Ελλάδα είναι χρονοβόρος και κυρίως με χαμηλή αποτελεσματικότητα σε σχέση με τους στόχους και τις προβλέψεις του. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες ο σχεδιασμός του χώρου έχει - ήδη από την δεκαετία του 80 - υιοθετήσει πιο ευέλικτα και στρατηγικού χαρακτήρα εργαλεία, προκειμένου να προωθηθούν τα κατά τόπους αναπτυξιακά θέματα (π.χ. προγραμματικά πλαίσια σε τοπική κλίμακα, διαδικασίες συνεχούς ελέγχου και αναθεώρησης των σχεδίων, συμβόλαια ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων κλπ.). Σε σχέση με τη δεύτερη δέσμη κατευθύνσεων μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι έχουν μεν αναπτυξιακό χαρακτήρα, αλλά οι κατευθύνσεις αυτές δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται σε διεξόδους επίλυσης για μεγάλο μέρος των τοπικών προβλημάτων του Δήμου.

Συνεπώς, και μετά τα παραπάνω, προκύπτει η ανάγκη εξισορρόπησης ρυθμιστικών και αναπτυξιακών επιλογών στο εύρος των κρίσιμων ζητημάτων του δήμου στα οποία θα βασιστούν και οι στρατηγικές επιλογές της διοίκησης.

3.2 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Δεδομένου του εύρους των αρμοδιοτήτων και των θεσμικών ορίων στην δράση της τοπικής αυτοδιοίκησης, ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, τα γενικά χαρακτηριστικά των οποίων περιγράφηκαν επιγραμματικά παραπάνω. Ωστόσο ο ουσιαστικός χαρακτήρας ενός σχεδιασμού μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ενός τόπου, δηλαδή όλων αυτών των χαρακτηριστικών που σχηματίζουν το εδαφικό του κεφάλαιο.

Μετά την ανάλυση των δύο πρώτων κεφαλαίων θεωρούμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου συνοψίζονται ως εξής:

- Τα δημογραφικά κοινωνικά χαρακτηριστικά της κοινότητας του δήμου, που περιγράφουν έναν πληθυσμό που αυξάνεται, που έχει χαμηλό δείκτη γήρανσης, που έχει μεγάλα ποσοστά στις παραγωγικές και νεαρότερες ηλικίες, αλλά και έναν πληθυσμό που βελτιώνει σταδιακά το εκπαιδευτικό του επίπεδο.
- Η περιφερειακή θέση του δήμου στο βόρειο τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης, που δίνει την δυνατότητα ταυτόχρονης αξιοποίησης των λειτουργιών και εξυπηρετήσεων του κέντρου πόλης, αλλά και των ακραίων αστικών και περιαστικών λειτουργιών.
- Η ύπαρξη της φυσικού οικοσυστήματος της περιαστικής ζώνης στις εκτάσεις που περιβάλλουν την κατοικημένη περιοχή και μπορούν - εν δυνάμει - να αποτελέσουν σημαντικούς πόρους αναζωογόνησης και προστασίας της αστικής ζωής.
- Τα μεγάλα αστικά κενά (πρώην στρατόπεδα, το άλσος της πολίχνης, η αρχαιολογική ζώνη της Κουντουριώτου) που μετά την αξιοποίησή τους μπορούν να αποτελούν πυλώνες περιβαλλοντικής αναβάθμισης και αειφορίας για όλο το δυτικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης
- Η σε σημαντικό βαθμό αναπτυγμένες υπηρεσίες του δήμου, που καλύπτουν ένα ιδιαίτερο μεγάλο φάσμα των κοινωνικών, εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και λειτουργικών αναγκών των πολιτών και η ύπαρξη δημοτικής περιουσίας με δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης .

3.3 ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η παρούσα ενότητα επιχειρεί μια συνολική αξιολόγηση των όσων αναλυτικά περιγράφηκαν παραπάνω, με σκοπό τον εντοπισμό των κρίσιμων προς διαχείριση ζητημάτων σε κάθε τομέα πολιτικής. Τα κρίσιμα αυτά ζητήματα ομαδοποιούνται στους παρακάτω τρεις θεματικούς τομείς ακολουθώντας την ανάλυση που προηγήθηκε :

- A. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
- B. Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός και
- Γ. Τοπική οικονομία και απασχόληση

Η διάρθρωση των παραπάνω τομέων είναι αρκετά γενική, ώστε να μπορούν να ενταχθούν πρόσθετα θέματα τοπικής ανάπτυξης, που αφορούν την περιοχή αλλά δεν

άπονται άμεσα των αρμοδιοτήτων του δήμου. Επιπλέον, η οργάνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου και των νομικών του προσώπων αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων σε όλους τους τομείς παρέμβασης. Επομένως ο τέταρτος τομέας ανάλυσης κρίσιμων ζητημάτων είναι το:

Δ. Εσωτερικό περιβάλλον

Τα κρίσιμα ζητήματα κάθε θεματικού τομέα προκύπτουν μετά την ανάλυση SWOT, που εξετάζει τα προβλήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές. Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται για την εξέταση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος ενός οργανισμού. Γενικά ως κρίσιμα ζητήματα πρέπει να θεωρούνται τα ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής του δήμου, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές δυνατότητες & ευκαιρίες, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του. Εναλλακτικά, τα κρίσιμα ζητήματα είναι και οι σημαντικές δυνατότητες & ευκαιρίες που θα πρέπει να αξιοποιήσει ο δήμος, προκειμένου να αντιμετωπίσει προβλήματα και περιορισμούς.

ΠΡΩΤΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

1.1 Αστικό Περιβάλλον (Φυσικό και ανθρωπογενές)	
Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η αδυναμία ελέγχου και περιορισμού του φαινομένου της αστικής διάχυσης και της αυθαίρετης δόμησης - Η αδυναμία αποκατάστασης των προβλημάτων που προκαλούν περιβαλλοντική υποβάθμιση στην περιαστική ζώνη και της εκτέλεσης έργων αναβάθμισης του φυσικού τοπίου - Η επιβάρυνση του περιβάλλοντος με αστικούς ρύπους, κυρίως λόγω της διέλευσης από την περιοχή μεγάλων συγκοινωνιακών αξόνων - Οι συνθήκες ερημοποίησης στο περιαστικό πράσινο, που έχουν επέλθει από την αλόγιστη βόσκηση των δασικών εκτάσεων, την εντατικοποίηση των καλλιεργητικών εργασιών, σε συνδυασμό με τις μεγάλες εδαφικές κλίσεις και έχουν προκαλέσει την υποβάθμιση του εδαφικού πόρου. - Η αδυναμία προστασίας και ανάδειξης του υδρολογικού συστήματος του Δενδροποτάμου, εντός και εκτός σχεδίου πόλης, ως ενός ισχυρού φυσικού στοιχείου και παράλληλης αντιπλημυρικής 	<ul style="list-style-type: none"> - Το φυσικό περιβάλλον που είναι γύρω από την οικιστική περιοχή αποτελεί σημαντικό πόρο και εν δυνάμει μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντική πηγή περιβαλλοντικού πλούτου - Η ύπαρξη φυσικών διαδρομών (ρέματα, δενδροστοιχίες κλπ), που με τα κατάλληλα έργα δύναται να συνδέσουν το περιαστικό με το αστικό πράσινο και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη φυσικών και ανθρωπογενών αλληλεπιδράσεων - Τα μεγάλα αστικά κενά, που μπορούν να αξιοποιηθούν, αναβαθμίζοντας τον δημόσιο και πράσινο χώρο του Δήμου - Η δυνατότητα ευρύτερων συνεργασιών με υπερτοπικούς δημόσιους φορείς για την βελτίωση σημαντικών ελλείψεων υποδομών - Η γειτνίαση με τους υπερτοπικούς άξονες, που μπορεί να συμβάλουν στην γενικότερη αναπτυξιακή φυσιογνωμία της περιοχής - Η ύπαρξη περιοχών κατοικίας με καλά αστικά χαρακτηριστικά, αλλά και οι

<p>Θωράκισης της περιοχής</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η έλλειψη κοινοχρήστων χώρων και χώρων πρασίνου, λειτουργικής σύνδεσης των υφιστάμενων, όπως και αξιοποίησης όσων χαρακτηρίστηκαν ως κοινόχρηστοι αλλά είναι καταπατημένοι. - Η αδυναμία επίλυσης του προβλήματος των αυθαίρετων οικισμών, που δεν έχουν ενταχθεί στο σχέδιο πόλης - Η αδυναμία συνολικής ανάδειξης των αρχαιολογικών θέσεων, ιστορικών τόπων και διατηρητέων μνημείων της περιοχής προς την κατεύθυνση της συγκρότησης μιας ιδιαίτερης τοπικής ταυτότητας - Η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την αξιολόγηση, ιεράρχηση και συνεχή παρακολούθηση των αναγκών σε γη, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις μελλοντικών αναγκών σε κοινωνικό εξοπλισμό - Η χωρίς εξέλιξη υπόθεση της παραχώρησης των ανενεργών στρατοπέδων Παύλου Μελά και Καρατάσιου 	<p>ενταγμένες στο σχέδιο πόλης, αλλά μη ακόμη ανεπτυγμένες περιοχές κατοικίας που μπορούν να συμβάλουν στην πληθυσμιακή δυναμική του δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη δημοτικής περιουσίας, που μπορεί να συμβάλει στην επίλυση των θεμάτων έλλειψης σε δημόσια γη - Ο ικανός κοινωφελής εξοπλισμός, πάνω στον οποίο μπορεί να οικοδομηθεί και να εξειδικευτεί η κάλυψη των αναγκών των πολιτών - Η έως σήμερα εκτέλεση σημαντικών αναπλαστικών έργων, κυρίως στις γειτονιές του δήμου με πολλαπλά προβλήματα υποβάθμισης, τα οποία έχουν βελτιώσει αισθητά τις συνθήκες κατοικίας σε αυτές - η δυνατότητα ενίσχυσης του ενοποιητικού ρόλου της γειτονιάς με επεμβάσεις αντίστοιχης κλίμακας ενοποίησης χώρων πρασίνου και κατασκευής πράσινων δωμάτων
<p>Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η έλλειψη πόρων, οικονομικών και ανθρώπινων, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπλαστικών έργων ή έργων αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος - Η έλλειψη των ανάλογων πόρων για απαλλοτριώσεις, καθώς και η μη ύπαρξη ενός ορθολογικού σχεδίου καθορισμού των προτεραιοτήτων για ανάγκες σε νέα γη - Οι διαφορές προβλέψεων κοινοχρήστων και κοινωφελών ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα πολεοδομικού σχεδιασμού και στην υφιστάμενη κατάσταση - Η χρονοβόρα και οικονομικά πολυδάπανη φυσική ή τεχνητή αποκατάσταση των φυσικών πόρων από τις πιέσεις που έχουν υποστεί (όπως η αποκατάσταση του εδάφους) - Ο κίνδυνος άρσης των χαρακτηρισμών κοινοχρήστων και κοινωφελών κατόπιν 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η διάθεση σημαντικών πόρων των διαρθρωτικών ταμείων για την βιώσιμη αστική ανάπτυξη κατά την νέα προγραμματική περίοδο - Η ύπαρξη νέων - καινοτόμων χρηματοδοτικών μηχανισμών και εργαλείων ανάπτυξης, που μπορούν εν δυνάμει να ενεργοποιηθούν, όπως στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, στην ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων κλπ. - Η ύπαρξη ικανής υποδομής ανθρώπινων και υλικών πόρων για την διαχείριση προγραμμάτων - Το ιδιοκτησιακό καθεστώς του περιαστικού πρασίνου επιτρέπει την δημοτική πρωτοβουλία στο σχεδιασμό και προγραμματισμό της αναβάθμισης του υπό

<p>σχετικών δικαστικών αποφάσεων αλλά και υπό της ρυθμίσεις της νέας πολεοδομικής νομοθεσίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι χρονοβόρες διαδικασίες έγκρισης των πολεοδομικών σχεδίων, που εν τέλει καθιστούν τον σχεδιασμό αναποτελεσματικό - Οι περιορισμοί του εύρους των αρμοδιοτήτων και η ελλιπής συνεργασία με τους οργανισμούς και τις υπηρεσίες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα όπως η αντιπλημμυρική προστασία 	<p>την επίβλεψη των δασικών υπηρεσιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η θέση του περιαστικού πρασίνου και ο προστατευτικός ρόλος που μπορεί να επιτελέσει η αναβάθμισή του για ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσ/νίκης - Η ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του έργου κατασκευής δικτύου ομβρίων στην περιοχή της Νικόπολης - Η προσεχής δημοπράτηση έργου, με εργασίες καθαρισμού και αντιπλημμυρικής θωράκισης σε ρέματα και χειμάρρους που εμπίπτουν στα όρια του δήμου Παύλου Μελά, στο πλαίσιο του έργου αντίστοιχου έργου της ΕΥΔΕ - Η ολοκλήρωση της μελέτη διευθέτησης του ρέματος του Ξηροποτάμου, που βρίσκεται στο στάδιο της έγκρισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - Η έναρξη έργων κατασκευής από την Ε.Υ.Α.Θ., του αποχετευτικού δικτύου στην ΠΕ 15 της Πολίχνης - Η προσεχής δημοπράτηση από την Ε.Υ.Α.Θ. του έργου αποχέτευσης της Εφεδρούπολης στην Ευκαρπία
---	--

1.2 Υποδομές μεταφορών

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η ανεπάρκεια εναλλακτικών συγκοινωνιακών μέσων και η ελλιπής σύνδεση εδνο-δημοτικά, αλλά και με περιοχές εκτός του κέντρου της πόλης - Οι μεγάλοι συγκοινωνιακοί άξονες, που περιλαμβάνονται στα διοικητικά όρια του δήμου, λειτουργούν ως ενδιάμεσα όρια και αποκόπτουν τις περιοχές κατοικίας, προξενώντας παράλληλα προβλήματα όχλησης και προσβασιμότητας - Η έλλειψη ενός σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, αλλά και ολοκληρωμένων κυκλοφοριακών μελετών για το σύνολο του δήμου - Το εσωτερικό κυκλοφοριακό δίκτυο - 	<ul style="list-style-type: none"> - Η δυνατότητα προώθησης, σε επίπεδο μητροπολιτικής συνεργασίας, της κατασκευής της γραμμής επέκτασης του Μετρό, όπως και της προώθησης άλλων μέσων σταθερής τροχιάς, όπως ο δυτικός προαστιακός σιδηρόδρομος και το τραμ - Η δημιουργία ενδο-δημοτικής συγκοινωνίας για τις περιοχές του δήμου που βρίσκονται σε συνθήκες συγκοινωνιακής απομόνωσης - Η ολοκλήρωση ενός σχεδίου ΣΒΑΚ, καθώς και των απαραίτητων κυκλοφοριακών μελετών - Η δυνατότητα εντατικότερης παρακολούθησης και παρέμβασης, όσον αφορά στην σήμανση και στην διαγράμμιση

<p>ειδικά των περιοχών στα παλαιότερα τμήματα του ιστού έχουν ελλειπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά, προβληματικές διασταυρώσεις, κλίσεις και ανεπαρκή πεζοδρόμια</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα γραμμικά κέντρα που συγκεντρώνουν λιανικό εμπόριο και αναψυχή παρουσιάζουν φαινόμενα συμφόρησης τις ώρες αιχμής, ενώ κάποια εμφανίζουν και συσσωρευμένα τροχαία ατυχήματα - Οι ελλείψεις σε φωτεινή σηματοδότηση, κάθετη σήμανση και διαγράμμιση σε μεγάλο κομμάτι του οδικού δικτύου - Το μικρό πλάτος πεζοδρομίων, καθώς και η έλλειψη προσαρμογών για ΑμεΑ, δημιουργού συνθήκες κακής προσβασιμότητας - Η έλλειψη υποδομής χρήσης ποδηλάτου και γενικά μέσων βιώσιμης κινητικότητας - Η έλλειψη ωραρίου τροφοδοσίας καταστημάτων και χωροθέτησης χώρων για στάθμευση και φορτοεκφόρτωση 	<p>του οδικού δικτύου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η δυνατότητα σχεδιασμού και υλοποίησης ενός δικτύου ποδηλατοδιαδρομών και η ενθάρρυνση χρήσης ποδηλάτου από τους πολίτες
<p>Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η πολυδιάσπαση των αρμοδιοτήτων ή ορθότερα η έλλειψη ενός μητροπολιτικού φορέα για την συνολική αντιμετώπιση των συγκοινωνιακών προβλημάτων της πόλης -Οι γενικότερες καθυστερήσεις, αλλά και η επιλογή, ως έργου πρώτης προτεραιότητας, της επέκτασης Μετρό προς την Καλαμαριά - Η αδυναμία υλοποίησης αναπλαστικών παρεμβάσεων και παρεμβάσεων συντηρήσεων, τόσο περί τα υπερτοπικά δίκτυα, όσο και στο εσωτερικό των δημοτικών ενοτήτων λόγω έλλειψης κονδυλίων - Η έλλειψη μέτρων και αξόνων, που να χρηματοδοτούν έργα συγκοινωνιακά στα επιχειρησιακά προγράμματα της νέας χρηματοδοτικής περιόδου - Η έλλειψη συντονισμένου πολεοδομικού και συγκοινωνιακού σχεδιασμού 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η κατασκευή του έργου της αναβάθμισης της δυτικής εσωτερικής περιφερειακής οδού (ΔεσΠερ), με τη δημιουργία των ανισόπεδων κόμβων. - Η δυνατότητα συνεργασίας με το ινστιτούτο μεταφορών ή άλλων φορέων για την επίτευξη μελετητικής ωριμότητας σε συγκοινωνιακά θέματα - Η πιθανότητα συνεργασίας με τον φορέα υλοποίησης των νέων κόμβων της περιφερειακής οδού, για την υλοποίηση αναπλαστικών έργων και στις κάθετες οδούς και περί των υπερτοπικών αξόνων - Η προώθηση ωρίμανσης και η χρηματοδότηση του έργου "Δυτικός Σιδηρόδρομος", που θα συνδέει το Λιμάνι με το δυτικό πολεοδομικό συγκρότημα - Η δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτήσεων, που μπορεί να προκύψουν μέσα στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων και των δράσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας

	<p>και τη μείωση των αερίων ρύπων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι χρηματοδοτικές ευκαιρίες για βιώσιμη αστική κινητικότητα
--	---

1.3 Υποδομές εξυπηρέτησης δικτύων

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η υδροδότηση περιοχών από ιδιωτικές γεωτρήσεις και οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης - Η έλλειψη δικτύου αποχέτευσης και λυμάτων σε περιοχές των ενοτήτων της Πολίχνης και της Ευκαρπίας - Η μη εκπόνηση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας - Η ύπαρξη περιοχών με ανεπαρκή δημόσιο φωτισμό και η εξάρτηση του δημοτικού φωτισμού από τις υποδομές της ΔΕΗ - Το ενεργοβόρο και παλαιό δίκτυο ηλεκτροφωτισμού και η καθυστέρηση υλοποίησης έργων αντικατάστασης λαμπτήρων με νέους εξοικονόμησης ενέργειας - Η έλλειψη πόρων για την εκτέλεση έργων υπογειοποίησης δικτύων της ΔΕΗ 	<ul style="list-style-type: none"> - Η δυνατότητα συνεργασίας με τους φορείς αρμοδιοτήτων (ΕΥΑΘ, ΔΕΗ, ΔΕΠΑ κλπ.) για την επέκταση των δικτύων - Η δυνατότητα συνεργασιών που ενθαρρύνονται πλέον από το νομοθετικό πλαίσιο για αντικατάσταση λαμπτήρων στον δημοτικό φωτισμό και αποπληρωμή από τα ανταποδοτικά τέλη -Η δυνατότητα υπογειοποίησης των εναερίων δικτύων της ΔΕΗ, με συγχρηματοδότηση κατά 50% από το δήμο

Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> - Η έλλειψη συντονισμού για την εκτέλεση υποδομών μεταξύ των φορέων που έχουν την αρμοδιότητα (ΕΥΑΘ,ΔΕΗ,ΔΕΠΑ κ.α) και του Δήμου - Η αποσπασματική αντιμετώπιση της αντιπλημμυρικής προστασίας - Η τρέχουσα, μη ευνοϊκή, οικονομική συγκυρία και η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων 	<ul style="list-style-type: none"> - Οι δυνατότητες χρηματοδότησης για έργα πολιτικής προστασίας

1.4 Αστική ρύπανση - Διαχείριση απορριμμάτων – Εξοικονόμηση Ενέργεια

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η αδυναμία οργάνωσης εναλλακτικών συστημάτων διαχείρισης απορριμμάτων λόγω έλλειψης πόρων, αλλά και μονάδων υποδοχής των αποβλήτων (βιοαποδομίσημων και συσκευασιών) - Η έλλειψη ενός δικτύου πράσινων σημείων 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ενσωμάτωση της βιοκλιματικής λογικής σε όλα τα έργα αστικών αναπλάσεων - Η αναβάθμιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων των κτιρίων - Η εγκατάσταση τοπικών μονάδων παραγωγής ενέργειας με έργα Ανανεώσιμων

<p>και σημείου μεταφόρτωσης, που θα βιοθούσαν στον εκσυγχρονισμό του συστήματος διαχείρισης προς την κατεύθυνση της διαλογής στην πηγή</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το υψηλό κόστος των τελών εισόδου στον XYTA -Η έλλειψη σύγχρονου μηχανοστασίου - Η ελλιπής ενεργειακή θωράκιση πολλών δημοτικών κτηρίων - Η μη συστηματική παρακολούθηση και περαιτέρω εξειδίκευση των στόχων του Συμφώνου για την αειφόρο ενέργεια στο δήμο - Η μη δημιουργία ενεργειακού γραφείου με τις ανάλογες αρμοδιότητες προώθησης των ενεργειακών θεμάτων 	<p>Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις στέγες σχολικών κτιρίων, επί του εδάφους ή σε μεγάλα ιδιωτικά κτίρια του τριτογενή τομέα κλπ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η δημιουργία σύγχρονου αμαξοστασίου με παράλληλη προσπάθεια μείωσης των δρομολογίων των απορριμματοφόρων, αλλά και η εκπαίδευσή των οδηγών τους στην οικολογική οδήγηση - Η υιοθέτηση ενεργειακών τεχνικών προδιαγραφών για τις προμήθειες ("πράσινες προμήθειες") - Η αντικατάσταση των ξενικών ειδών πρασίνου με είδη της ελληνικής χλωρίδας και η δημιουργία αυτόνομων - αυτοσυντήρητων οικοσυστημάτων για ελαχιστοποίηση των αναγκών συντήρησής τους - Η ανάπτυξη εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κατοίκων για τις αρχές της ορθολογικής ενεργειακής συμπεριφοράς - Η συστηματική μελετητική ωρίμανση και προώθηση προς χρηματοδότηση συμβατικών, αλλά και καινοτόμων επεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς -Η αξιοποίηση της ύπαρξης μελετών για μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας σε σχολικά κτίρια, πολιτιστικό κέντρο Χρ. Τσακίρης κ.α.
<p>Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι περιορισμένοι πόροι για την εφαρμογή προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων, αλλά και έργων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κτηρίων - Η έλλειψη δυνατότητας εκπόνησης των απαραίτητων σχεδίων και μελετών για τους σχετικούς τομείς - Η ένταξη του ενεργειακού γραφείου (από τον Ο.Ε.Υ.) στο τμήμα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού μελετών & έργων της ΔΤΥ, αλλά που σε συνδυασμό με την έλλειψη μηχανολόγων-ηλεκτρολόγων μηχανικών, αλλά και την έλλειψη κατάρτισης σε ενεργειακά θέματα των μηχανικών- 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> - τόσο η διαχείριση των απορριμμάτων όσο και τα ενεργειακά θέματα αποτελούν άξονες προτεραιότητας στην νέα διαχειριστική περίοδο και είναι εφικτή η χρηματοδότηση ανάλογων έργων εφόσον υπάρχει η μελετητική ωρίμότητα - η ύπαρξη τόσο του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων, όσο και του συμφώνου των δημάρχων αποτελούν μια πρώτη βάση προσανατολισμού προς τις απαραίτητες ενέργειες

<p>στελεχών του, καθώς και πληθώρας θεμάτων που χρήζουν επίλυσης, καθιστά ανέφικτη τη συστηματική προώθηση των ενεργειακών θεμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Λόγω των αλλαγών στην πορεία εξέλιξης κάποιων προγραμματιζόμενων έργων η υφιστάμενη κατάσταση και η στοχοθεσία του Συμφώνου των Δημάρχων για την αειφόρο ενέργεια στο δήμο έχει αλλάξει σημαντικά. Συνεπώς πρέπει να επαναπροσδιοριστούν οι νέες ενέργειες για τη μείωση του αποτυπώματος του διοξειδίου του άνθρακα. 	
Κρίσιμα ζητήματα περιβάλλοντος & ποιότητας Ζωής	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εκπόνηση διαχειριστικού σχεδίου προστασίας και ανάδειξης της αναδασωτέας περιοχής, για την αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος και την παράλληλη προστασία από την αστική διάχυση 2. Προώθηση του θέματος αποκατάστασης των ανενεργών λατομείων 3. Καθαρισμός και αποκατάσταση της κοίτης των ρεμάτων, με προοπτική την αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος και τη δημιουργία ζωνών πρασίνου 4. Δημιουργία δικτύου εθελοντών προστασίας φυσικού περιβάλλοντος και δράσεων ενημέρωσης ευαισθητοποίησης για την περιαστική ζώνη 5. Εκπόνηση ενός σχεδίου πολιτικής γης, στο οποίο θα εξισορροπούνται παρούσες και μελλοντικές ανάγκες και διαθέσιμοι πόροι 6. Εκπόνηση ενός σχεδίου αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου, με σκοπό την εφαρμογή του Πολεοδομικού Σχεδιασμού και την εξασφάλιση των κοινόχρηστων - κοινωφελών χώρων με την διαδικασία της ανταλλαγής (άρθρο 2 του Ν. 2882/02). 7. Συστηματική αντιμετώπιση του θέματος των καταπατημένων δημοτικών εκτάσεων και του προβλήματος των εκτός σχεδίου αυτογενών οικισμών 8. Συστηματική επίβλεψη και έγκαιρη ολοκλήρωση των μελετών του πολεοδομικού σχεδιασμού, για την εξυγίανση της εκτός σχεδίου περιοχής από τα προβλήματα της άναρχης δόμησης και της μη οργανωμένης χωροθέτησης χρήσεων και λειτουργιών 9. Σχεδιασμός και υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αξιοποίησης των ιστορικών - αρχαιολογικών τόπων και επανάχρησης των διατηρητέων μνημείων, σε συνδυασμό με δράσεις εκπαιδευτικές και ενημερωτικές για την τοπική ιστορία 10. Προώθηση του θέματος απόδοσης των ανενεργών στρατοπέδων 11. Εκπόνηση μελετών και πραγματοποίηση παρεμβάσεων για την μεγιστοποίηση, λειτουργική ένταξη και προσβασιμότητα των χώρων πρασίνου 12. Αξιοποίηση των ελεύθερων απαλλοτριωμένων χώρων σαν ανάσες πρασίνου και σαν τοπικούς πυρήνες συγκέντρωσης και επικοινωνίας, αναβαθμίζοντας τον δημόσιο και πράσινο χώρο του Δήμου 13. Υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων τοπικής ανάπτυξης, για αντιμετώπιση των προβλημάτων αστικής υποβάθμισης 14. Διάνοιξη και βελτίωση του οδικού δικτύου 15. Σύνδεση του κύριου οδικού δικτύου με τις οδικές αρτηρίες και διαδημοτικούς άξονες μέσων ευρύτερων συνεργασιών με υπερτοπικούς δημόσιους φορείς για την κάλυψη 	

- σημαντικών ελλείψεων υποδομών
16. Εκπόνηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας(ΣΒΑΚ) και επικαιροποίηση των κυκλοφοριακών μελετών
 17. Βελτίωση των δρομολογίων της αστικής συγκοινωνίας και δημιουργία δικτύου ενδοδημοτικής συγκοινωνίας, με παράλληλη προώθηση των συνεργασιών σε μητροπολιτικό επίπεδο για την προώθηση των συγκοινωνιακών θεμάτων
 18. Εφαρμογή ολοκληρωμένης πολιτικής στάθμευσης, με καταγραφή των υφιστάμενων θέσεων, οργάνωσή της στάθμευσης και οργάνωση της τροφοδοσίας των καταστημάτων με εφαρμογή ωραρίου
 19. Δημιουργία δικτύων ήπιας κυκλοφορίας μέσω αστικών αναπλάσεων για την ασφαλή μετακίνηση πεζών & ποδηλάτων εντός των περιοχών του Δήμου
 20. Ένταξη της συνολικής περιοχής του Δήμου στον προγραμματισμό της ΕΥΑΘ, για την υλοποίηση και κατασκευή των απαιτούμενων δικτύων
 21. Επεκτάσεις των δικτύων αποχέτευσης λυμάτων
 22. Αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων, με την συμπλήρωση των δικτύων αποχέτευσης ομβρίων και τη διευθέτηση των χειμάρρων, με προοπτική την αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος και την δημιουργία ζωνών πρασίνου
 23. Επέκταση του δικτύου δημοτικού ηλεκτροφωτισμού και κοινόχρηστων χώρων και απεξάρτηση του δικτύου δημοτικού φωτισμού από τις υποδομές της ΔΕΔΔΗΕ, καθώς και ένταξη της σχεδίασης του οδοφωτισμού στο συνολικό σχέδιο αισθητικής αναβάθμισης και ασφάλειας
 24. Προώθηση των ενεργειών για αντικατάσταση των λαμπτήρων φωτισμού με νεότερης τεχνολογίας εξοικονόμησης ενέργειας
 25. Εκσυγχρονισμός και έλεγχος καλής λειτουργίας των δικτύων, σε σχέση με τα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα και συντήρηση τους
 26. Επιλογή και τελική σχηματοποίηση του σχεδίου ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων
 27. Προώθηση διαδημοτικών συνεργασιών και συνεργασία με τον ΦοΔΣΑ για την κατάρτιση προτάσεων εναλλακτικής διαχείρισης
 28. Βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας της Υπηρεσίας Καθαριότητας, με την δημιουργία σύγχρονου Μηχανοστασίου, την συμπλήρωση & ανανέωση εξοπλισμού & τον ανασχεδιασμό και την εφαρμογή νέων συστημάτων αποκομιδής απορριμμάτων
 29. Σχεδιασμός και εφαρμογή δικτύου πράσινων σημείων και χώρου μεταφόρτωσης απορριμμάτων
 30. Δημιουργία ενεργειακού γραφείου και παρακολούθηση του Σχεδίου Αειφόρου Ενέργειας
 31. Εκπόνηση μελετών έργων και υλοποίηση έργων ΑΠΕ και ΕΞΕ στα δημοτικά κτήρια, αλλά και πειραματικών - καινοτόμων παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης
 32. Έργα εξοικονόμησης ενέργειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα δημοτικά κτήρια και στους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τομέας 2.1: Κοινωνική Πολιτική

Προβλήματα	Δυνατότητες
<p>-Η αύξηση της επισκεψιμότητας στην κοινωνική υπηρεσία του δήμου, η αλλαγή του κοινωνικού προφίλ των ωφελουμένων και η πολυπλοκότητα των αιτημάτων τους οδηγούν στο επαναπροσδιορισμό του σχεδιασμού και προγραμματισμού των προσφερόμενων κοινωνικών υπηρεσιών</p> <p>-Η μη ολοκλήρωση της μεταφοράς νέων αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με το Ν.3852/2010, βάσει της οποίας θα προκύψει αναγκαιότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μετακίνησης προσωπικού για τη στελέχωση των νέων τμημάτων • εκπαίδευσης του προσωπικού στα νέα αντικείμενα εργασίας • στελέχωσης των νέων τμημάτων με ειδικότητες όπως: ιατροί, επόπτες υγείας <p>-Η εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής από διαφορετικά νομικά πρόσωπα (Δήμος, Κοινωνικός Οργανισμός, ΙΡΙΣ). Αλληλοκάλυψη ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ Δήμου και Κοινωνικού Οργανισμού</p> <p>-Ο ορισμός ΜΚΟ ως δικαιούχων για τη λειτουργία και διαχείριση κοινωνικών προγραμμάτων και δομών στο πλαίσιο χρηματοδοτήσεων</p> <p>-Ελλιπής διαδημοτική συνεργασία και γενικότερα δικτύωσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την ανάπτυξη και εφαρμογή ενιαίας κοινωνικής πολιτικής, με σκοπό την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων</p> <p>-Έλλειψη στοιχείων για το κοινωνικό προφίλ των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων</p> <p>-Υψηλό ποσοστό μεταναστών που χρήζουν ανάγκης κοινωνικής ένταξης</p> <p>-Προοπτική αύξησης της επισκεψιμότητας της κοινωνικής υπηρεσίας, μετά την μεταφορά των νέων αρμοδιοτήτων στον τομέα κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης</p> <p>-Χαμηλός βαθμός δικτύωσης με τοπικές παραγωγικές μονάδες</p> <p>-Χαμηλός βαθμός επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών και διευθύνσεων του</p>	<p>- Το εύρος υλοποίησης κοινωνικών δράσεων</p> <p>-Το επιστημονικό και γνωστικό επίπεδο του στελεχιακού δυναμικού της κοινωνικής υπηρεσίας</p> <p>-Η συμμετοχή του δήμου σε κοινωνικά δίκτυα και δίκτυα υγείας και η συνεργασία με άλλους φορείς</p> <p>-Η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση στο χειρισμό κοινωνικών θεμάτων, μέσα από ενέργειες συμβουλευτικής, υποστήριξης, κοινωνικών δράσεων και ενημέρωσης των πολιτών</p> <p>-Η ευελιξία και η άμεση ανταπόκρισης της υπηρεσίας σε θέματα κοινωνικής στήριξης</p> <p>- Η λειτουργία αποκεντρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών (μία σε κάθε δημοτική ενότητα)</p> <p>-Η συνεργασία του ΤΥΚΠΘ με άλλους φορείς, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή σε επίπεδο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, παραπομπών και κοινού σχεδιασμού κοινωνικών δράσεων</p> <p>-Η λειτουργία νέου τύπου, πλήρως εξοπλισμένων κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ΚΗΦΗ, ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ, Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, ΚΑΠΗ, Βοήθεια στο σπίτι, δημοτικό ιατρείο, κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο)</p> <p>-Η υπάρχουσα κτιριακή υποδομή από προϊόντα κοινωνικού συντελεστή</p> <p>-Η υπάρχουσα κτιριακή υποδομή στέγασης των κοινωνικών υπηρεσιών</p> <p>-Η λειτουργία ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής, που δίνει τη δυνατότητα καλύτερης διαχείρισης και εξαγωγής στατιστικών στοιχείων</p> <p>- Το υπάρχον δίκτυο εθελοντών και η δραστηριοποίηση των μελών του</p>

<p>δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> -Μη σύνδεση της κοινωνικής υπηρεσίας με το κεντρικό δίκτυο επικοινωνίας και δεδομένων του Δήμου -Έλλειψη μηχανισμού στήριξης από τις υπηρεσίες του δήμου για τη λειτουργία του κοινωνικού παντοπωλείου, φαρμακείου, συσσιτίου και δημοτικού λαχανόκηπου -Έλλειψη συστημάτων ασφάλειας των κτιρίων και ελλιπής συντήρηση της κτιριακής υποδομής -Ακαταλληλότητα χώρου λειτουργίας του δημοτικού λαχανόκηπου -Μη αξιοποίηση του επιπλωμένου διαμερίσματος, που παραχωρήθηκε προς χρήση στην κοινωνική υπηρεσία 	
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Συνθετική διάγνωση	

Το υπάρχον δίκτυο δομών κοινωνικής υποστήριξης καλύπτει ένα μεγάλο εύρος παροχής υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής προστασίας, χωρίς να απαντά πλήρως στις ανάγκες των πολιτών. Η παρέμβαση του δήμου είναι ικανοποιητική από άποψη πλήθους δομών και υπηρεσιών, αλλά καταγράφεται υστέρηση ως προς την γενικότερη στρατηγική, οργάνωση και την ποιοτική αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από το δήμο δεν εντάσσεται σε ένα ευρύτερο κοινωνικό σχεδιασμό και προγραμματισμό. Τις περισσότερες φορές γίνεται βιωματικά, στηριζόμενη στις προσωπικές εκτιμήσεις υπηρεσιακών παραγόντων ή πολιτικών ή σε συγκυριακά αιτήματα πολιτών και όχι με βάση τη συστηματική και ποσοτικοποιημένη διάγνωση των πραγματικών αναγκών και προβλημάτων. Καταγράφεται αδυναμία συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων για τον πληθυσμό των κοινωνικών ομάδων και των χαρακτηριστικών-αναγκών τους, έλλειμμα εκπόνησης κοινωνικών μελετών, ώστε να εξειδικευτεί το κοινωνικό προφίλ του δήμου, να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται πολιτικές με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Συνήθως εφαρμόζεται η τακτική ευκαιριακής άντλησης πόρων, από χρηματοδοτούμενα προγράμματα και διασφάλισης θέσεων εργασίας, η παύση των οποίων, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα υποκατάστασής τους από εθνικούς ή ίδιους πόρους, θέτει το πρόβλημα συνέχισης ή ακύρωσης της λειτουργίας των δομών ή των δράσεων.

Η έλλειψη στρατηγικού κοινωνικού σχεδιασμού έχει ως αποτέλεσμα και την έλλειψη ποσοτικοποιημένης στοχοθεσίας, δεικτών απόδοσης, ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης, ανάλυσης κόστους-ωφέλειας της εφαρμοζόμενης κοινωνικής πολιτικής.

Η πολυδιάσπαση άσκησης κοινωνικής πολιτικής, από διαφορετικά νομικά πρόσωπα του δήμου, εμπεριέχει αδυναμίες που αφορούν:

- στη μη εφαρμογή ενιαίου σχεδιασμού και προγραμματισμού κοινωνικών πολιτικών στο δήμο
- στη μη μέγιστη και ορθολογική αξιοποίηση πόρων και ανθρώπινου δυναμικού
- στην αλληλοκάλυψη ρόλων και αρμοδιοτήτων
- στη μη συνέργεια των κοινωνικών προγραμμάτων του δήμου και των νομικών του προσώπων
- στην αποσπασματικότητα και αστάθεια των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών
- στη μη βιωσιμότητα των δομών μετά το τέλος της χρηματοδότησης τους
- στο χαμηλό βαθμό αξιοποίησης των ενδογενών δυνάμεων

Αν και το πρόγραμμα Καλλικράτης δεν συνέβαλε επαρκώς στην ενοποίηση άσκησης κοινωνικής πολιτικής, από το 2011, πρώτος χρόνος λειτουργίας του δήμου Παύλου Μελά ως καλλικρατικού δήμου, έως και σήμερα σημειώνεται μεγάλη αύξηση της επισκεψιμότητας των πολιτών και των αιτημάτων τους για κοινωνικές υπηρεσίες, αλλαγή του προφίλ των εξυπηρετούμενων και της φύσης των αιτημάτων τους. Η οικονομική κρίση συνέβαλε στην αλλαγή στάσης των πολιτών για αναζήτηση κοινωνικής, ψυχολογικής, εργασιακής στήριξης, με αποτέλεσμα μεγαλύτερο ποσοστό πολιτών, προσπερνώντας τις όποιες προσωπικές αναστολές, να απευθύνεται στην κοινωνική υπηρεσία είτε για πληροφόρηση, είτε για υποστήριξη προσωπικών ή οικογενειακών τους θεμάτων. Συγκεκριμένα, παρατηρείται αύξηση των αιτημάτων κατά 55% για ψυχολογική στήριξη, 439/% για κοινωνική στήριξη, 177% για εργασιακή στήριξη. Οι ωφελούμενοι του προγράμματος «βοήθεια στο σπίτι» έχουν αυξηθεί κατά 54% και ο αριθμός των δεμάτων του κοινωνικού παντοπωλείου, που δίνονται σε οικογένειες με ιδιαίτερα οικονομικά προβλήματα, έχει αυξηθεί κατά 324%.

Όσον αφορά στις δομές αντιμετώπισης της φτώχειας, το κοινωνικό ιατρείο και το κοινωνικό φροντιστήριο λειτουργούν με ίδιους πόρους του δήμου και την προσφορά εργασίας εθελοντών, ενώ οι υπόλοιπες δομές (κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, συσσίτιο, δημοτικός

λαχανόκηπος, τράπεζα χρόνου, γραφείο διαμεσολάβησης) χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ, για 28 μήνες λειτουργίας, για την κάλυψη των δαπανών του ανθρώπινου δυναμικού και μέρος των λειτουργικών εξόδων. Ο δήμος ήταν βασικός αρωγός στηρίζοντας και ενισχύοντας τις δομές με παροχή υλικοτεχνικής υποδομής (εξοπλισμός γραφείου, παραχώρηση χώρων) και καλύπτοντας, από ίδιους πόρους, μεγάλο τμήμα των λειτουργικών δαπανών (καθαριότητα, θέρμανση, αναλώσιμα κ.), καθώς και την βασική τροφοδοσία του κοινωνικού παντοπωλείου, συσσιτίου και κοινωνικού φαρμακείου.

Ο ορισμός ΜΚΟ ως δικαιούχων για τη λειτουργία και διαχείριση των δομών φτώχειας στο πλαίσιο χρηματοδότησής τους από το ΕΣΠΑ, είχε αρνητικές συνέπειες σε επίπεδο διοικητικής και οικονομικής τους διαχείρισης.

Η συνέχιση της λειτουργίας των δομών φτώχειας μετά το τέλος της χρηματοδότησης (30 Ιουνίου 2015) είναι βασικό ζήτημα που πρέπει να απασχολήσει τις υπηρεσίες και τη διοίκηση του δήμου. Μετά από 28 μήνες λειτουργίας η διοίκηση του Δήμου καλείται να αντιμετωπίσει το θέμα συνέχισής τους. Οι δομές φτώχειας δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποκλειστικά με ίδιους πόρους του Δήμου ή εθελοντές-χορηγούς, αλλά πρέπει να υποστηριχθούν με χρηματοδότηση και ανθρώπινο δυναμικό. Οι ωφελούμενοι δεν έχουν λύσει το πρόβλημα της επιβίωσής τους και εάν ληφθούν υπόψη οι εκατοντάδες πολίτες που δεν κατάφεραν να εξυπηρετηθούν και είναι σε λίστα αναμονής, η μη διακοπή της λειτουργίας των δομών είναι αναγκαία.

Όσον αφορά στον τομέα της υγείας η λειτουργία των δύο μεγάλων νοσοκομείων δίνει αφενός προοπτικές συνεργασίας σε επίπεδο ενημέρωσης, πρόληψης του πληθυσμού σε θέματα υγείας, στήριξης του κοινωνικού ιατρείου και παραπομπής περιστατικών, όμως τα προβλήματα εξυπηρέτησης των πολιτών παραμένουν και εντάσσονται στα γενικότερα προβλήματα λειτουργίας των νοσοκομειακών μονάδων της χώρας και της συρρίκνωσης του τομέα υγείας.

Σχετικά με τις δομές ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, ΚΗΦΗ (που λειτουργούν μέσω της δημοτικής επιχείρησης ΙΡΙΣ), η βιωσιμότητα τους δεν καθίσταται δεδομένη, διότι δεν στηρίζονται σε ένα διαρκές σύστημα χρηματοδότησης, αλλά στην ευκαιριακή αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων. Επίσης, ο περιορισμένος χρονικός ορίζοντας λειτουργίας των δομών, βάσει της χρηματοδότησης, θέτει υπό αμφισβήτηση οποιονδήποτε προγραμματισμό μελλοντικής λειτουργίας.

Επίσης η υλοποίηση των δράσεων κατοίκου εξυπηρέτησης ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ (βοήθεια στο σπίτι) από δύο φορείς (Δήμος και Κοινωνικός Οργανισμός) δεν εξασφαλίζει ενιαία φιλοσοφία στη λειτουργία του προγράμματος και ομοιομορφία στην παροχή υπηρεσιών.

Δεν εντοπίζονται ιδιαίτερα προβλήματα στις μεμονωμένες συνεργασίες με άλλους φορείς και υπηρεσίες εκτός Δήμου. Όμως δεν υπάρχει οργάνωση και αξιοποίηση ενός ευρύτερου κοινωνικού δικτύου μεταξύ των φορέων – υπηρεσιών, που θα βοηθούσε στην άμεση αντιμετώπιση των πολυδιάστατων κοινωνικών προβλημάτων, στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και συλλογικότητας, στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, στο σχεδιασμό ενιαίας πολιτικής αντιμετώπισης και χειρισμού κοινωνικών προβλημάτων, στην άμεση και γρήγορη μεταφορά γνώσης και εμπειριών.

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο θα πρέπει επίσης να καλλιεργηθεί η ανάπτυξη διαδημοτικής συνεργασίας με όμορους Δήμους για τη διαμόρφωση κοινού οράματος και την εφαρμογή ενιαίας κοινωνικής πολιτικής σε επίπεδο δυτικής Θεσσαλονίκης.

Στην κατεύθυνση ότι η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού χρειάζεται την κινητοποίηση όλων, θα πρέπει να ενισχυθεί το υπάρχον δίκτυο εθελοντών και να οργανωθεί δίκτυο κοινωνικών εταίρων. Επίσης θα πρέπει να συσταθούν υποστηρικτικά όργανα

για τη εφαρμογή κοινωνικών παρεμβάσεων, όπως τοπικό συμβούλιο πρόληψης της παραβατικότητας κ δημοτική επιτροπή ισότητας.

Θετικό στοιχείο από τη συνένωση των Δήμων είναι το υπόβαθρο και η εμπειρία των δύο κοινωνικών υπηρεσιών των πρώην Δήμων Σταυρούπολης και Πολίχνης. Το επιστημονικό και γνωστικό επίπεδο του στελεχιακού δυναμικού συμβάλλει, ως ένα ικανοποιητικό βαθμό, στην αντιμετώπιση και στον χειρισμό κοινωνικών θεμάτων μέσα από ενέργειες συμβουλευτικής υποστήριξης, κοινωνικών δράσεων και ενημέρωσης των πολιτών. Οι δράσεις της κοινωνικής υπηρεσίας ανταποκρίνονται ως ένα βαθμό στις ανάγκες των αποδεκτών. Σήμερα όμως οι κοινωνικοικονομικές εξελίξεις διαμορφώνουν μια διαφορετική πραγματικότητα. Απαιτείται κεντρικότερος σχεδιασμός, σε επίπεδο κράτους, σχεδιασμός στοχοθετημένων δράσεων, διάθεση πόρων προς την ΤΑ, αξιοποίηση όλων των ενδογενών δυνάμεων για τη δημιουργία κοινωνικών δικτύων και επενδύσεις που να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.

Μετά την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 "Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης", νέες αρμοδιότητες στον τομέα κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, έτσι όπως αναφέρονται στο άρθρο 94, τμήμα Β του νόμου, θα έπρεπε μέχρι 1/1/2013 να έχουν περιέλθει στους Δήμους. Η διαδικασία έχει σταματήσει, αλλά - στην περίπτωση που ενεργοποιηθεί - δημιουργείται άμεσα η ανάγκη σύστασης νέων υπηρεσιών, στελέχωσης τους, αναδιάρθρωσης του προσωπικού, επιμόρφωσης τους στα νέα εργασιακά αντικείμενα. Συγκεκριμένα θα πρέπει να συσταθεί:

- Υπηρεσία κοινωνικής αρωγής και προνοιακών επιδομάτων (προνοιακά επιδόματα, βιβλιάρια ασθενείας). Απαιτείται η στελέχωση και επιμόρφωση, τουλάχιστον, 4 ατόμων, διοικητικό προσωπικό.
- Υπηρεσία προστασίας και προαγωγής της δημόσιας υγείας/γραφείο εποπτείας και ελέγχου. Η στελέχωσή του απαιτεί τις ειδικότητες ιατρού και επόπτη υγείας.

Η διοικητική υποστήριξη των παραπάνω ασκείται μέχρι σήμερα από το δήμο της έδρας του νομού, δηλαδή το δήμο Θεσσαλονίκης.

Συνοψίζοντας μπορεί να αναφερθεί ότι η ένταξη όλων των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών σε ένα ολοκληρωμένο κοινωνικό σχέδιο, η θέσπιση τεχνικών παρακολούθησης και αξιολόγησης και η εμπλοκή όλων των συναρμόδιων φορέων και κοινωνικών εταίρων θα συμβάλλουν στην ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Κρίσιμα ζητήματα κοινωνικής πολιτικής

33. Έλλειψη ενιαίου σχεδιασμού και προγραμματισμού κοινωνικών πολιτικών στο δήμο, επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμου και νομικών του προσώπων
34. Η αύξηση της ανεργίας και η κατάσταση ακραίας φτώχειας, που εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση, απαιτούν σχεδιασμό πολιτικών συμπληρωματικών δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης
35. Αναγκαιότητα εξασφάλισης της λειτουργίας των δομών φτώχειας για την αντιμετώπιση της υφιστάμενης ανθρωπιστικής κρίσης
36. Προετοιμασία οργάνωσης των κοινωνικών υπηρεσιών για την υποδοχή νέων αρμοδιοτήτων
37. Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης των ενδογενών δυνάμεων. Έλλειψη δικτύωσης με κοινωνικούς εταίρους

Τομέας 2.2 : Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
<p><u>Σχολική στέγη</u></p> <p>- Χρήση υπόγειων αποθηκευτικών χώρων σαν αίθουσες διδασκαλίας για την αποτροπή διπλοβάρδιας, κυρίως στην περιοχή της Νικόπολης</p> <p>- Η ανέγερση δημοτικού σχολείου στην Τερψιθέα και μάλιστα με τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού, που όμως δεν έχει επαρκές μαθητικό δυναμικό για τη λειτουργία του</p> <p>- Μη σωστός μακροπρόθεσμος σχεδιασμός-κατανομή της αναγκαιότητας ανέγερσης σχολικών κτιρίων στις πολεοδομικές ενότητες, με αποτέλεσμα ανισοκατανομή σχολικών κτιρίων στις πολεοδομικές ενότητες, σε σχέση με την κάλυψη των αναγκών του μαθητικού δυναμικού</p>	<p>- Η ετοιμότητα του Δήμου για τα έργα σχολικής στέγης που αφορούν στο 1ο και 3ο ΓΕΛ, 12ο δημοτικό σχολείο και 5ο νηπιαγωγείο Πολίχνης, το ΓΕΛ και 4ο δημοτικό σχολείο Ευκαρπίας. Οι χώροι είναι εξασφαλισμένοι, αλλά τα έργα είναι ενταγμένα στη χρηματοδότηση μέσω ΣΔΙΤ, που εδώ και πολλά χρόνια δεν ενεργοποιούνται.</p> <p>- Η εξασφάλιση κατάλληλου χώρου για το κτίριο του Πειραματικού Γυμνασίου - Λυκείου στην περιοχή της Πολίχνης</p> <p>- Στη Δημοτική Κοινότητα Σταυρούπολης παραδίδονται για χρήση ένα Δημοτικό Σχολείο και ένα Νηπιαγωγείο.</p> <p>- Το εύρος υλοποίησης προγραμμάτων δια βίου μάθησης και λειτουργίας τμημάτων σχολών γονέων, σε συνεργασία με το Ι.Ν.Ε.Δ.Ι.Β.Ι.Μ.</p> <p>- Η λειτουργία στα γεωγραφικά όρια του δήμου των Δ/νσεων α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης, που δίνει τη δυνατότητα περαιτέρω συνεργασιών</p> <p>- Ο υψηλός βαθμός συνεργασίας του γραφείου παιδείας με τους διευθυντές των σχολείων, τους συλλόγους γονέων</p> <p>- Η συνεργασία με πολιτιστικούς, αθλητικούς συλλόγους, το τμήμα πολιτισμού και αθλητισμού, την κοινωνική υπηρεσία και το τμήμα περιβάλλοντος συμβάλλει στη μεγαλύτερη αξιοποίηση της υποδομής και παράλληλα στην ανάπτυξη και υλοποίηση εκπαιδευτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών δράσεων</p> <p>-Η υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης πολιτών, μέσω της αξιοποίησης υπηρεσιακών και τοπικών δομών, συνεργαζόμενων φορέων και μέσω ιδίων πόρων</p>
<p><u>-Δημοτική ενότητα Πολίχνης</u></p> <p>Υπάρχει αναγκαιότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατασκευής των δύο κτιρίων ΓΕΛ (1ο και 3ο), για την απόκτηση αυτόνομων κτιρίων που θα συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας των σχολείων β/βάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή. • κατασκευής και λειτουργίας του 12ου δημοτικού σχολείου και 5ου νηπιαγωγείου 	
<p><u>-Δημοτική ενότητα Ευκαρπίας</u></p> <p>Υπάρχει αναγκαιότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ανέγερσης κτιρίου για τη στέγαση του μοναδικού ΕΠΑΛ, το οποίο λειτουργεί μόνιμα σε απογευματινό κύκλο, καθώς και του πειραματικού γυμνασίου και λυκείου. • κατασκευής του κτιρίου του ΓΕΛ, για τη λειτουργία του σε δικό του αυτόνομο κτίριο και για την καλύτερη εξυπηρέτηση του συνόλου των μαθητών • κατασκευής και λειτουργίας του 4ου δημοτικού σχολείου, που θα συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δημοτικών σχολείων Ευκαρπίας • ανέγερσης ενός ακόμα δημοτικού 	

<p>σχολείου και νηπιαγωγείου.</p> <p>-Δημοτική ενότητα Σταυρούπολης</p> <p>Υπάρχει αναγκαιότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανέγερσης ενός δημοτικού σχολείου και ενός γυμνασίου-λυκείου στην περιοχή της Νικόπολης <p>-Στο σύνολο του δήμου Παύλου Μελά δεν επαρκούν τα κτήρια νηπιαγωγείων για την εξυπηρέτηση όλων των προνηπίων. Ιδιαίτερο πρόβλημα παρουσιάζει η περιοχή της Νικόπολης και η δημοτική ενότητα Ευκαρπίας, στα νηπιαγωγεία της οποίας εξυπηρετούνται περιοχές εκτός σχεδίου πόλης</p> <p>- Αδυναμία αντιμετώπισης προβλημάτων συντήρησης των σχολικών κτιρίων, εξαιτίας της μειωμένης κρατικής επιχορήγησης και του μη επαρκούς εργατοτεχνικού δυναμικού του δήμου. Το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών συντήρησης υλοποιείται κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών με τη διαδικασία της εργολαβίας.</p> <p>- Ανεπαρκής αριθμός καθαριστριών, λόγω συνταξιοδότησης τους</p> <p>- Η κατάργηση της αρμοδιότητας φύλαξης των σχολικών κτηρίων στο δήμο, θα δημιουργήσει άμεσα πρόβλημα, αφενός στην ασφάλεια τους και αφετέρου στη αξιοποίηση χώρων των σχολείων για την υλοποίηση δράσεων από αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, των προγραμμάτων δια βίου μάθησης και του κοινωνικού φροντιστηρίου.</p>	
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> - Η μη ενεργοποίηση για αρκετά χρόνια του προγράμματος των ΣΔΙΤ, όπου είναι ενταγμένα τα σχολικά κτήρια του 1ου και 3ου ΓΕΛ Πολίχνης και του 4ου Δημοτικού Σχολείου και ΓΕΛ Ευκαρπίας - Η αδυναμία πρόσληψης μόνιμου προσωπικού καθαριστριών σχολικών κτιρίων - Η αφαίρεση της αρμοδιότητας από τους 	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση χρηματοδότησης ΕΣΠΑ για την υλοποίηση του συνολικού προγράμματος σχολικής στέγης - Δυνατότητα χρηματοδότησης από τη νέα προγραμματική περίοδο - Συνεργασία με Υπουργείο Παιδείας για την συνέχιση υλοποίησης του προγράμματος δια βίου μάθησης

<p>δήμους της φύλαξης των σχολικών κτιρίων,</p> <p>- Η μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων και των αναγκών συντήρησης των σχολικών κτιρίων</p>	<p>- Αξιοποίηση προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας για την εξασφάλιση βοηθητικού προσωπικού</p> <p>- Αξιοποίηση χρηματοδότησης από το Υπουργείο Εσωτερικών για τη μεταφορά των μαθητών</p> <p>- Η αξιοποίηση προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας για τη συντήρηση- ελαιοχρωματισμό των σχολικών κτιρίων</p>
---	--

Συνθετική διάγνωση

Σχολική στέγη

Κατά την τελευταία τριετία η κατάσταση στη λειτουργία των σχολικών μονάδων στο Δήμο Παύλου Μελά άλλαξε: α) με την κατάργηση της διπλοβάρδιας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, μέσω της κατασκευής νέων σχολικών κτιρίων, μέσω τεχνικών παρεμβάσεων σε σχολικά κτίρια (χωρισμός αιθουσών, τοποθέτηση προκάτ αιθουσών) και άλλων κατάλληλων ενεργειών (π.χ. αλλαγή ορίων σχολικών περιφερειών). β) με τη λειτουργία Γενικού Λυκείου στη δημοτική κοινότητα Ευκαρπίας.

Οι μαθητές των εκτός σχεδίου περιοχών Ευξεινούπολης και Φιλοθέης (περιοχές αποκομμένες από αστικό ιστό) εξυπηρετούνται από σχολεία κύρια της περιοχής της Νικόπολης και της δημοτικής ενότητας Ευκαρπίας, μέσω του προγράμματος μεταφοράς μαθητών.

Ta ιδιαίτερα όμως προβλήματα που καλείται ο δήμος να αντιμετωπίσει σε σχέση με τη σχολική κοινότητα αφορούν στα εξής θέματα:

a)**Ανάγκες υποδομών εκπαίδευσης** αντιμετωπίζουν και οι τρεις δημοτικές ενότητες.

Στη δημοτική ενότητα **Πολίχνης** απαιτείται η κατασκευή του 1ου και 3ου ΓΕΛ, και του 12ου Δημοτικού Σχολείου & 5ου Νηπιαγωγείου, ώστε αυτές οι σχολικές μονάδες να αποκτήσουν δικά τους αυτόνομα και σύγχρονα κτίρια για την καλύτερη και ασφαλέστερη εξυπηρέτηση των μαθητών. Η κατασκευή των παραπάνω σχολικών κτιρίων είναι ενταγμένη σε χρηματοδοτικά προγράμματα και οι χώροι είναι εξασφαλισμένοι. Ιδιαίτερο πρόβλημα αντιμετωπίζει το έργο της κατασκευής του 1ου και 3ου ΓΕΛ, που είναι ενταγμένο στο πρόγραμμα ΣΔΙΤ και το οποίο όμως δεν έχει ενεργοποιηθεί εδώ και αρκετά χρόνια, ενώ έχει ολοκληρωθεί η δημοπράτηση του έργου.

Η λειτουργία του **ΕΠΑΛ Πολίχνης** σε μόνιμα απογευματινό κύκλο, λόγω έλλειψης σχολικής στέγης, λειτουργεί αποτρεπτικά για τους μαθητές της Δ.Ε. Πολίχνης που επιθυμούν να φοιτήσουν σε ΕΠΑΛ. Υπάρχει εξασφαλισμένος χώρος για την ανέγερση του, πλην όμως δεν κατάφερε ποτέ να δρομολογηθεί.

Κατάλληλος χώρος έχει εξασφαλιστεί για την κατασκευή Πειραματικού Γυμνασίου Λυκείου και γίνονται οι ανάλογες ενέργειες για την ένταξή του σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Στη Δ.Ε. **Ευκαρπίας** απαιτείται η κατασκευή του κτηρίου του ΓΕΛ, το οποίο σήμερα συστεγάζεται με το 1ο Γυμνάσιο και του 4ου Δημοτικού Σχολείου με σκοπό την αποσυμφόρηση των σχολικών κτηρίων της περιοχής, αφού δέχονται μαθητές και από περιοχές εκτός σχεδίου πόλης. Το κτήριο του ΓΕΛ Ευκαρπίας και του 4ου Δημοτικού είναι ενταγμένα στο πρόγραμμα ΣΔΙΤ (με τα προαναφερόμενα προβλήματα). Επίσης πρέπει να κατασκευαστούν το 5ο δημοτικό σχολείο και το 7ο νηπιαγωγείο, καθώς και η προσθήκη του ορόφου στο 3ο δημοτικό Ευκαρπίας. Τέλος σε μελετητική ωριμότητα βρίσκεται και η ανέγερση βιοκλιματικής αίθουσας πολλαπλών χρήσεων στο 1ο γυμνάσιο Ευκαρπίας.

Επίσης στην περιοχή της **Νικόπολης** πρέπει να καλυφθεί άμεσα η ανάγκη για ένα ακόμη **δημοτικό**, ένα τουλάχιστον νηπιαγωγείο, καθώς επίσης και ένα γυμνάσιο – λύκειο. Για την περιοχή της Νικόπολης κάποιοι χώροι είναι εξασφαλισμένοι και άλλοι σε διαδικασία μέσω ανταλλαγής.

Στο σύνολο του Δήμου δεν επαρκούν τα κτήρια των νηπιαγωγείων για την εξυπηρέτηση όλων των προνηπίων σε συνάρτηση με το πρόβλημα της μειωμένης απορρόφησης προνηπίων από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου. Πιο έντονο εμφανίζεται το πρόβλημα στις περιοχές Νικόπολη και Δ.Ε. Ευκαρπίας, επειδή εξυπηρετούν μαθητές περιοχών εκτός σχεδίου πόλης.

Επίσης ανάγκη υπάρχει για τη λειτουργία ειδικού γυμνασίου σε συνάρτηση με τη λειτουργία του ειδικού δημοτικού στη Δ.Ε. Ευκαρπίας.

β) Οι ανάγκες συντήρησης των σχολικών κτιρίων δεν μπορούν να καλυφθούν, στο σύνολό τους, λόγω των μειωμένων κρατικών επιχορηγήσεων (ΣΑΤΑ-συντήρηση σχολείων). Το τμήμα καθημερινότητας και άμεσης επέμβασης του δήμου έχει στην αρμοδιότητα του και τη συντήρηση των σχολικών κτηρίων, όμως η έλλειψη προσωπικού σε συγκεκριμένες ειδικότητες καθιστά δύσκολη την πλήρη κάλυψη αναγκών συντήρησης των σχολικών κτηρίων.

γ) Οι κρατικές επιχορηγήσεις, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων, σε σχέση με τις επιχορηγήσεις, που λάμβαναν οι δήμοι πριν την εφαρμογή του Ν.3852/2010 "Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης – πρόγραμμα Καλλικράτης", είναι μειωμένες περισσότερο από 40%, με αποτέλεσμα να μην επαρκούν για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων.

δ) Οι ανάγκες καθαριότητας των σχολικών κτηρίων δεν καλύπτονται από τις 25 καθαρίστριες ΙΔΑΧ που απασχολούνται στο δήμο (οι δύο εκ των οποίων στα γραφεία των Διευθύνσεων εκπαίδευσης Δυτικής Θεσ/νίκης). Οι συνολικές ανάγκες καθαρισμού καλύπτονται μέσα από συμβάσεις μίσθωσης έργου που συνάπτουν τα ΝΠΔΔ - σχολικές επιτροπές. Για το σχολικό έτος 2014-2015 η Σχολική Επιτροπή Α/θμιας Εκπαίδευσης έχει συνάψει 46 συμβάσεις και η Σχολική Επιτροπή Β/θμιας Εκπαίδευσης 48.

ε) Η αφαίρεση από τους Δήμους της αρμοδιότητας **φύλαξης των σχολικών κτηρίων** και η απόλυτη των σχολικών φυλάκων δημιούργησε οξύ πρόβλημα στην ασφάλεια τόσο των κτηρίων, όσο και των μαθητών, κύρια όμως οδήγησε στην ανεργία μεγάλο αριθμό εργαζομένων στο δήμο, στον τομέα της παιδείας. Σήμερα απασχολούνται 18 σχολικοί φύλακες με απόφαση δικαστηρίου.

Τα ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του τμήματος παιδείας και τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν **μπορούν να αντιμετωπιστούν:**

- α)** με την **αξιοποίηση** των υπαρχόντων **οικοπέδων** και την αξιοποίηση **χρηματοδοτικών προγραμμάτων** για το θέμα της σχολικής στέγης,
- β)** με τη **διεκδίκηση αυξημένων επιχορηγήσεων** και τη δημιουργία συνεργείου άμεσης επέμβασης για τη συντήρηση των σχολικών κτηρίων,
- γ)** με την αξιοποίηση των **προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας** για την εξασφάλιση βοηθητικού προσωπικού,
- δ)** με τη **διεκδίκηση αυξημένων επιχορηγήσεων** για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων και
- ε)** με τη **συνέχιση της συνεργασίας του Δήμου με την Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης** για την υλοποίηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων για ενήλικες.

Κρίσιμα ζητήματα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης

38. Εξασφάλιση των προβλεπόμενων από το σχεδιασμό (Γ.Π.Σ.) χώρων για σχολικά κτίρια.
39. Ένταξη σε χρηματοδοτικό πλαίσιο και αποδέσμευση από τα ΣΔΙΤ των ενταγμένων 4 σχολικών κτηρίων του δήμου
40. Ολοκλήρωση της έκδοσης των διαπιστωτικών πράξεων από την Περιφέρεια και την εγγραφή στο Υποθηκοφυλάκιο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των σχολείων, που περιέρχονται στην περιουσία του δήμου, αποτελούν απαραίτητες ενέργειες και προϋπόθεση για χρηματοδοτήσεις μέσω ΕΣΠΑ ή οποιασδήποτε άλλης χρηματοδότησης
41. Υπαγωγή στο άρθρο 24 του Ν.4178/2013 «Αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης – περιβαλλοντικό ισοζύγιο και άλλες διατάξεις» για ρύθμιση όλων των αυθαίρετων σχολικών κτηρίων (τοπογραφικά, αποτυπώσεις, μελέτες)
42. Εκσυγχρονισμός, συμπλήρωση των υφισταμένων υποδομών, λειτουργική, αισθητική, αλλά κυρίως ενεργειακή αναβάθμιση των σχολικών κτηρίων, μέσω μιας σειράς επεμβάσεων ως προς την κτιριακή υποδομή, τις σχολικές αυλές και την προσπελασιμότητα των σχολικών κτηρίων
43. Επανασχεδιασμός -διαμόρφωση ασφαλών αύλειων χώρων, στα υπάρχοντα σχολεία, κατάλληλων για την ανάπτυξη δράσεων τόσο αισθητικά, όσο και ποιοτικά με επαρκείς χώρους πρασίνου για τη βελτίωση της ζωής των μαθητών
44. Μέτρα οδικής ασφάλειας και διαμόρφωση των πεζοδρομίων των οδών, που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με το χώρο του σχολείου, για την ασφαλή προσπέλαση των μαθητών
45. Μελέτες-διατάξη προτάσεων και παρεμβάσεων εναλλακτικών σεναρίων βελτίωσης της ενεργειακής συμπεριφοράς των σχολικών κτηρίων με στόχο την ενεργειακή τους αναβάθμιση
46. Ένταξη της ανέγερσης των αναγκαίων σχολικών κτηρίων (μετά από ιεράρχηση τους) στη νέα προγραμματική περίοδο (ωριμότητα μελετών). Μειωμένη κρατική επιχορήγηση για:
- α) την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων, β) την κάλυψη των αναγκών συντήρησης των σχολικών κτηρίων (ΣΑΤΑ σχολείων)
47. Φύλαξη και καθαριότητα των σχολικών κτηρίων
48. Συνέχιση του προγράμματος δια βίου μάθησης

Τομέας 2.3 : Πολιτισμός

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η εφαρμογή της πολιτιστικής πολιτικής από διαφορετικά νομικά πρόσωπα (Δήμος, Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΡΙΣ) και η μη αλληλοσυμπλήρωση των ρόλων τους - Η μη εδραίωση ενός υψηλότερου επιπέδου κυκλικής συνεργασίας σε συναφείς δράσεις των δύο φορέων - Η μη ορθολογική χρήση των χώρων που αναπτύσσονται πολιτιστικές δραστηριότητες (χώροι που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις από αυτές που σχεδιάστηκαν, όπως στο Κέντρο Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης, στο Π.Κ. Μετεώρων ή χρησιμοποιούνται ανεπαρκώς, όπως το Πολιτιστικό Κέντρο Πολίχνης) 	<ul style="list-style-type: none"> - Η υπάρχουσα πολιτιστική υποδομή (πολιτιστικό συγκρότημα Μονής Λαζαριστών, Κέντρο Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης, ανοιχτός χώρος Βυζαντινών Νερόμυλων, ανοιχτά θέατρα Πολίχνης, Ευκαρπίας, υπαίθριοι χώροι που προσφέρονται για πολιτιστικές δράσεις και στις τρεις δημοτικές ενότητες) - Η συμμετοχή του Δήμου στο φορέα διαχείρισης της Μονής Λαζαριστών προσφέρει δυνατότητα ανάπτυξης πολιτιστικών δραστηριοτήτων στο χώρο της Μονής. - Η εμπειρία του τεχνικού προσωπικού στη οργάνωση εκδηλώσεων - Η συσσωρευμένη πολιτιστική εμπειρία, αλλά και

<p>-'Ελλειψη άδειας λειτουργίας των πολιτιστικών χώρων</p> <p>-Ο θερινός κινηματογράφος "Τζένη Καρέζη" και το Πνευματικό Κέντρο της οδού Ελπίδος, στη ΔΕ Πολίχνης, είναι κτισμένα σε οδούς, που είναι χαραγμένοι από το ΡΣΘ. Απαιτείται τροποποίηση του ΡΣΘ</p> <p>- 'Ελλειψη συντήρησης κλειστών και ανοικτών χώρων πολιτισμού</p> <p>- 'Ελλειψη προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ στους περισσότερους κλειστούς χώρους που χρησιμοποιούνται για πολιτιστικές δραστηριότητες</p> <p>- 'Ελλειψη ή ανεπάρκεια χώρων στάθμευσης</p> <p>- Ανεπαρκής και παλαιωμένος εξοπλισμός στους πολιτιστικούς χώρους (εξοπλισμός θεατρικών σκηνών, εκθεσιακών χώρων, χώρων αποθήκευσης)</p> <p>- Λειτουργία των δημοτικών θεάτρων και των χώρων πολλαπλών δραστηριοτήτων χωρίς άδεια, λόγω ελλείψεων στην υποδομή</p> <p>- Η υποβάθμιση του χώρου του ανοιχτού θεάτρου Ευκαρπίας, λόγω φθαρμένων υποδομών (ελλιπής ή καθόλου φύλαξη)</p> <p>- 'Ελλειψη βιβλιοθήκης στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας</p> <p>- Μη αξιοποίηση του πολιτιστικού αρχειακού υλικού και των τριών δημοτικών κοινοτήτων (π.χ ιστορικό αρχείο Σταυρούπολης)</p> <p>- Αδυναμία διοργάνωσης και ανάπτυξης σημαντικών πολιτιστικών δράσεων, λόγω ελλείψεων τεχνικής υποδομής, πόρων και προσωπικού</p> <p>- Αδυναμία φύλαξης και συντήρησης των χώρων</p> <p>-Αναγκαιότητα στελέχωσης των πολιτιστικών υποδομών με το απαραίτητο διοικητικό και τεχνικό προσωπικό</p>	<p>οι συνεργασίες που αναπτύχθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες με άλλους πολιτιστικούς φορείς</p>
Περιορισμοί	Ευκαιρίες

<ul style="list-style-type: none"> - Η υποβάθμιση του Κέντρου Πολιτισμού Χρήστος Τσακίρης, λόγω της υφιστάμενης διαπλάτυνσης της οδού Λαγκαδά - Η αδυναμία βελτίωσης των υποδομών του δημοτικού θεάτρου Έλλη Παπαπαναγιώτου, λόγω του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (λήξη χρόνου ενοικίασης) - Η υποβάθμιση του χώρου των Βυζαντινών Νερόμυλων λόγω χωροταξικών προβλημάτων, προσβασιμότητας, φύλαξης και μη ολοκλήρωσης των υποδομών - Η αδυναμία αδειοδότησης του θερινού κινηματογράφου «Τζένη Καρέζη» στη δημοτική κοινότητα της Πολίχνης, καθώς είναι κτισμένος σε οδό που είναι χαραγμένη από το Ρυθμιστικό σχέδιο Θεσσαλονίκης. Το ίδιο ισχύει και για το Πνευματικό κέντρο της οδού Ελπίδος. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη αρχαιολογικών χώρων, διατηρητέων κτιρίων και ιστορικών τόπων, ως εν δυνάμει χώρων για πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες - Η λειτουργία στα γεωγραφικά όρια του δήμου του πολιτιστικού συγκροτήματος της Μονής Λαζαριστών προσφέρει τη δυνατότητα για νέα πολιτιστικά προϊόντα και συνεργασίες - Η δράση των καλλιτεχνικών σχημάτων και ομάδων που λειτουργούν στο δήμο και υποστηρίζονται από αυτόν (θεατρικά σχήματα, φωτογραφική λέσχη, μουσικά σχήματα) - Οι πολιτιστικοί σύλλογοι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή (μέσα από την βελτίωση του πλαισίου συνεργασίας μαζί τους)
---	---

Τομέας 2.4 : Αθλητισμός

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> -Μη αποπεράτωση μεγάλων αθλητικών εγκαταστάσεων - 'Ελλειψη συμπληρωματικών υποδομών στο κολυμβητήριο (κερκίδα, σκέπαστρο, μεγαλύτερα αποδυτήρια) και σε άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις - 'Ελλειψη άδειας λειτουργίας σε όλους τους αθλητικούς χώρους - Κακή χρήση, συντήρηση και αυθαίρετες κατασκευές των αθλητικών εγκαταστάσεων του δήμου που χρησιμοποιούνται από συλλόγους -Αυθαίρετη και παράνομη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος(κυλικεία) στις αθλητικές εγκαταστάσεις - Αδυναμία φύλαξης των αθλητικών χώρων - Αναγκαιότητα ορθολογικότερου προγραμματισμού και αξιοποίησης των αθλητικών εγκαταστάσεων - Μη ορθολογική χρήση των αθλητικών χώρων του δήμου από τους αθλητικούς 	<ul style="list-style-type: none"> - Η υπάρχουσα αθλητική υποδομή που αναπτύσσεται σε όλο το εύρος των διοικητικών ορίων του δήμου - Η ενασχόληση της Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών το τελευταίο διάστημα για την υπαγωγή στο Ν.4178/2013 των αθλητικών εγκαταστάσεων και η συνεργασία της με τη Δ/νση Πολεοδομίας, για τον επαναχαρακτηρισμό των χώρων (τροποποιήσεις σχεδίων) με στόχο την άδεια λειτουργίας τους -Δημοπράτηση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (κυλικεία-αναψυκτήρια) στις αθλητικές εγκαταστάσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας -Η ύπαρξη ελεύθερων δημοτικών χώρων (ιδιαίτερα Ευκαρπία και Πολίχνη) δημιουργεί προϋποθέσεις για δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων

<p>συλλόγους, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με αποτέλεσμα την περιορισμένη δυνατότητα αξιοποίησης των αθλητικών υποδομών και ανάπτυξης προγραμμάτων από το τμήμα αθλητισμού-πολιτισμού του δήμου</p> <p>-Αναξιοποίητος ο αθλητικός χώρος του γυμναστηρίου βαρέων αθλημάτων, στη ΔΕ Σταυρούπολης, ο οποίος ανήκει στη ΓΓ Αθλητισμού</p>	
<p>Περιορισμοί</p> <p>-Η δυσκολία εξασφάλισης χρηματοδότησης για τη σωστή λειτουργία του μεγάλου αριθμού των αθλητικών εγκαταστάσεων</p>	<p>Ευκαιρίες</p> <p>- Οι αθλητικοί σύλλογοι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή (μέσα από την βελτίωση του πλαισίου συνεργασίας μαζί τους)</p> <p>- Τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού της Γ.Γ.Α. (ΠαγΟ)</p> <p>- Η ύπαρξη των δύο μεγάλων στρατοπέδων που προσφέρονται για ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων για τους πολίτες</p> <p>- Η μερική χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τη βελτίωση των υποδομών των κλειστών χώρων αθλητισμού, με στόχο την έκδοση άδειας λειτουργίας τους.</p> <p>-Η δυνατότητα χρηματοδότησης αθλητικών εγκαταστάσεων, με την ενεργειακή αναβάθμιση τους (π.χ. σκέπαστρο κολυμβητηρίου)</p>

Συνθετική διάγνωση

Τα τελευταία χρόνια, μετά την εφαρμογή του "Καλλικράτη" (Ν. 3852/2010) και σε συνδυασμό με την ένταξη της χώρας σε μια ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική κατάσταση, οι δομές του πολιτισμού και του αθλητισμού στο Δήμο Παύλου Μελά εισήλθαν και αυτές, όπως και άλλες δομές που αφορούν στους πολίτες, σε μια ιδιαίτερα σκληρή δοκιμασία.

Το πρώτο και σημαντικότερο πρόβλημα που έπρεπε να αντιμετωπισθεί ήταν φυσικά η ενοποίηση των δομών πολιτισμού-αθλητισμού των τριών δημοτικών ενοτήτων, με στόχο την ενιαία οργάνωση υποδομών και λειτουργίας και την καλύτερη αξιοποίησή τους.

Η ενοποίηση μέχρι σήμερα δεν έχει φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Βασικοί λόγοι που δυσχεραίνουν το έργο είναι:

- Η οικονομική κατάσταση του καλλικρατικού δήμου Παύλου Μελά, σε συνδυασμό με την μείωση της χρηματοδότησης των δήμων σε κεντρικό επίπεδο
- Ο μεγάλος αριθμός πολιτιστικών και αθλητικών υποδομών, σε συνδυασμό με τη μείωση του απασχολούμενου προσωπικού στους δύο τομείς.
- Τα τοπικά χαρακτηριστικά λειτουργίας των τριών δημοτικών ενοτήτων, που εμποδίζουν την ανάπτυξη ενιαίου σχεδιασμού για τον ενιαίο δήμο
- Επιμέρους προβλήματα ανά τομέα, όπως η έλλειψη αδειών λειτουργίας αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων, η υπέρμετρη χρήση των αθλητικών χώρων από τους συλλόγους

σε βάρος προγραμμάτων του δήμου για το κοινό, η χρήση των πολιτιστικών χώρων για ξένες προς τον πολιτισμό δράσεις ή η υπέρμετρη παραχώρηση των χώρων αυτών σε τρίτους, οι ελλείψεις σε υποδομές των εγκαταστάσεων κ.α

- Η "τριχοτόμηση" του δήμου γεωγραφικά από τους δύο μεγάλους οδικούς άξονες: εσωτερική περιφερειακή οδό και οδό Λαγκαδά
- Η οργανωτική δομή του δήμου (Ο.Ε.Υ), με βάση την οποία πολιτισμός και αθλητισμός συνιστούν ένα τεράστιο από πλευράς αρμοδιοτήτων τμήμα
- Η μείωση δραματικά της χρηματοδότησης δράσεων στον τομέα του αθλητισμού και πολιτισμού
- Η έλλειψη ενός οργανωτικού πλαισίου συνεργασίας, τόσο με τη δημοτική κοινωφελή επιχείρηση "ΙΡΙΣ", όσο και με φορείς και συλλόγους του δήμου που δραστηριοποιούνται στον αθλητισμό ή τον πολιτισμό

Παρά τις προαναφερόμενες δυσκολίες, αναπτύχθηκαν σημαντικές δραστηριότητες τόσο στον τομέα του αθλητισμού, όσο και του πολιτισμού

Επιμέρους για τους δύο τομείς καταγράφονται:

Πολιτισμός

Η πολιτιστική πολιτική του δήμου δεν εντάσσεται σε ένα στρατηγικό πολιτιστικό σχέδιο και προγραμματισμό. Δεν εφαρμόζεται συγκροτημένη πολιτιστική πολιτική, που να κινείται στον άξονα σχέσης πολιτισμού και ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πολιτισμός μπορεί να αποτελέσει εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Οι δράσεις και οι επιλογές που εφαρμόζονται έχουν κοινωνικό προσανατολισμό, με έμφαση στην τοπική δημιουργία και στην αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού. Προσφέρονται χαμηλού κόστους δραστηριότητες, που ανταποκρίνονται εν μέρη στις τοπικές ανάγκες, προσφέρουν ευκαιρίες κοινωνικοποίησης, αλλά χαρακτηρίζονται από αποσπασματικότητα και μειωμένη συνεκτικότητα, που οφείλεται στην έλλειψη ενιαίας συγκροτημένης πολιτικής ανάμεσα στο δήμο και το νομικό του πρόσωπο.

Η άσκηση πολιτισμού από το δήμο και την επιχείρηση, χωρίς να εντάσσεται σε ένα ενιαίο πολιτιστικό σχέδιο, εμπεριέχει αδυναμίες που αφορούν:

- στη μη δυνατότητα παροχής ποιοτικότερων και ποσοτικότερων πολιτιστικών υπηρεσιών
- στη μη μέγιστη και ορθολογική αξιοποίηση πόρων και ανθρώπινου δυναμικού
- στη μη συνέργεια των πολιτιστικών προγραμμάτων
- στην αποσπασματικότητα και αστάθεια των παρεχόμενων πολιτιστικών υπηρεσιών
- στην έλλειψη ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης, ανάλυσης κόστους-ωφέλειας εφαρμογής πολιτιστικών πολιτικών
- στο χαμηλό βαθμό αξιοποίησης των ενδογενών δυνάμεων και του πολιτιστικού κεφαλαίου στο δήμο

Η συνένωση των δήμων κληροδότησε στο νέο δήμο θεσμοθετημένες εκδηλώσεις, που έπρεπε να αξιολογηθούν, ώστε να αποφασιστεί αν θα συνεχίσουν ως έχουν, αν θα αποκτήσουν ευρύτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά ή αν θα συγχωνευθούν με άλλες εκδηλώσεις. Για παράδειγμα διατηρήθηκαν τοπικά μικρής εμβέλειας θεσμοθετημένες εκδηλώσεις στις δημοτικές ενότητες, όπως οι επετειακές εκδηλώσεις μνήμης πεσόντων, οι παραδοσιακές εορταστικές εκδηλώνεις Χριστουγέννων και Αποκριάς.

Η πρόκληση όμως ήταν και είναι να αναπτυχθούν εκδηλώσεις διαδημοτικής εμβέλειας, είτε αναπτύσσοντας υπάρχουσες, όπως οι καλοκαιρινές εκδηλώσεις "Ζωή στη γειτονιά, ομορφιά στην πόλη", η εβδομάδα θεάτρου, ο θερινός και χειμερινός κινηματογράφος, είτε δημιουργώντας νέες. Δυστυχώς, κάποιες από αυτές ακολούθησαν τα τελευταία χρόνια φθίνουσα πορεία και μάλιστα κάποιες σταμάτησαν να υλοποιούνται, όπως η συνάντηση χορωδιών "Πληθυντική Αρμονία". Όμως, το εύρος της υφιστάμενης πολιτιστικής υποδομής και

η μεγάλη πολιτιστική δραστηριότητα, που προηγήθηκε την τελευταία τριακονταετία δημιουργούν ανάγκες διατήρησης πολιτισμικών δράσεων, αναβάθμισης τους, ανάγκες ανάπτυξης νέων. Γιατί ο πολιτισμός παρέχει παιδεία στον άνθρωπο, στηρίζει και δίνει διεξόδους.

Γενικότερα όμως η περιοχή παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα στον τομέα του πολιτισμού, τα οποία και θα πρέπει να αξιοποιηθούν. Τα δύο στρατόπεδα, Παύλου Μελά και Καρατάσιου, το πολιτιστικό συγκρότημα της Μονής Λαζαριστών, η Μονή Καλογραιών, η υπάρχουσα πολιτιστική υποδομή του δήμου, αποτελούν πολιτιστικούς χώρους μητροπολιτικής εμβέλειας. Σε συνδυασμό, δε, με τις θεσμοθετημένες εκδηλώσεις, τα πολιτιστικά εργαστήρια και σχολές της δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης ΙΡΙΣ, τις καλλιτεχνικές ομάδες, αλλά και τους μεμονωμένους καλλιτέχνες, τους πολιτιστικούς συλλόγους, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, μπορούν να προσδώσουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και να έχουν καθοριστικό ρόλο στη κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής.

Αθλητισμός

Στον τομέα του αθλητισμού τα προβλήματα είναι παρεμφερή. Συγκεκριμένα στον αθλητισμό αναπτύχθηκαν με επιτυχία τα προγράμματα αθλητισμού για όλους (Π.Α.γ.Ο), διάφορες αθλητικές εκδηλώσεις (τουρνουά, προγράμματα καλοκαιρινά για παιδιά, σεμινάρια πρώτων βοηθειών, λαϊκοί δρόμοι, ποδηλατοδρομίες, συμμετοχές σε εκδηλώσεις για το περιβάλλον), αλλά και τα προγράμματα στο κολυμβητήριο του Δήμου που παρουσιάζουν ανοδική ζήτηση από το κοινό, λόγω και της χωροταξικής θέσης του (όρια του Δήμου Ευόσμου).

Οι δραστηριότητες όμως που αναπτύσσονται στις αθλητικές εγκαταστάσεις δεν έχουν τα επιθυμητά εκείνα ποιοτικά χαρακτηριστικά, λόγω των ελλείψεων και προβλημάτων που προαναφέρθηκαν. Για παράδειγμα, ενώ καταγράφεται δημιουργική συνεργασία με τους περισσότερους αθλητικούς συλλόγους, η χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων από δικές τους κυρίως δραστηριότητες δυσχεραίνει την ανάπτυξη προγραμμάτων του δήμου και σε αρκετές περιπτώσεις την ακυρώνει. Στερεί έτσι από μεγάλη μερίδα πολιτών του δήμου να παρακολουθήσουν αθλητικά προγράμματα, παρόλο που το επιθυμούν.

Επιπλέον πολλές φορές η μη ορθή χρήση των χώρων από τους συλλόγους δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα, όπως παράνομες κατασκευές, λειτουργία παράνομων κυλικείων, υπερβολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από προσθήκες θερμαντικών σωμάτων κ.α.. Το εύρος της υπάρχουσας υποδομής σε συνδυασμό με μια πιο ορθολογική χρήση τους μπορεί να δώσουν τη δυνατότητα για παροχή περισσότερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η αδειοδότηση των χώρων που είναι σε διαδικασία επίλυσης θα διευκολύνει επιπλέον το οργανωτικό πλαίσιο των αθλητικών δραστηριοτήτων.

Τέλος η πλήρη αξιοποίηση κάποιων αθλητικών εγκαταστάσεων (π.χ. κολυμβητήριο για ετήσια λειτουργία) θα καλύψει τις ανάγκες περισσότερων πολιτών για άθληση.

Κρίσιμα ζητήματα πολιτισμού

49. Έλλειψη ενιαίας πολιτιστικής πολιτικής
50. Έλλειψη άδειας λειτουργίας δημοτικών θεάτρων και πολιτιστικών χώρων πολλαπλών εκδηλώσεων, που παραχωρούνται ή ενοικιάζονται προς χρήση
51. Συντήρηση, αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών και εξασφάλιση προσβασιμότητας τους από ΑΜΕΑ
52. Εκσυγχρονισμός και ενεργειακή αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών του δήμου
53. Μη αξιοποίηση πολιτιστικού αρχειακού υλικού και χαρακτηρισμένων χώρων ως πολιτιστική κληρονομιά

Κρίσιμα ζητήματα Αθλητισμού

54. Έλλειψη άδειας λειτουργίας όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων
55. Συντήρηση, ανακαίνιση, ενεργειακή αναβάθμιση και φύλαξη των αθλητικών εγκαταστάσεων
56. Ορθολογικότερη και πλήρης αξιοποίηση των αθλητικών υποδομών
57. Αξιοποίηση των ανενεργών χώρων αθλητισμού
58. Αξιολόγηση της χρήσης των αθλητικών χώρων από τους συλλόγους, για βελτίωση της δυνατότητας ανάπτυξης προγραμμάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου
59. Μεθόδευση της δημιουργίας αρχείου και της αδειοδότησης του διαθέσιμου κτιριακού αποθέματος κοινωφελών υποδομών

ΤΡΙΤΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

3.1 : Τοπική Οικονομία & Απασχόληση	
Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> -Υψηλό ποσοστό ανεργίας, που ξεπερνά το 30% του ενεργού πληθυσμού του δήμου -Υπαρξη στο δήμο θυλάκων με πολλαπλά χαρακτηριστικά κοινωνικοοικονομικής και χωρικής υποβάθμισης -Μειωμένη πολιτική συνεργασίας και στήριξης των ΜΜΕ -Έλλειψη στοιχείων καταγραφής των υφιστάμενων επιχειρήσεων -Αναγκαιότητα διεύρυνσης του ρόλου της υπηρεσίας εργασιακής στήριξης -Ελλιπής δικτύωση με επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> -Η εμπειρία του δήμου από τη συμμετοχή του σε συμπράξεις για την υλοποίηση σχεδίων στο πλαίσιο των προγραμμάτων: α) Τοπικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των τοπικών αγορών, β) Τοπικές δράσεις κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες ομάδες -Η παροχή υπηρεσιών εργασιακής στήριξης από την κοινωνική υπηρεσία του δήμου -Τα καλλιτεχνικά εργαστήρια και σχολές της δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης ΙΡΙΣ, συμβάλλουν στην ανάδειξη δεξιοτήτων και επαγγελμάτων στον τομέα του πολιτισμού -Η αξιοποίηση των δύο μεγάλων στρατοπέδων, που χωροθετούνται στα γεωγραφικά όρια του δήμου, δίνει δυνατότητα προσέλκυσης επενδύσεων
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> -Η οικονομική κρίση που δημιούργησε βαθιά και παρατεταμένη ύφεση στην Ελλάδα -Οι πολιτικές λιτότητας συμπίεσαν το διαθέσιμο προς κατανάλωση εισόδημα με πολλές συνέπειες στην τοπική οικονομία και απασχόληση (προβλήματα βιωσιμότητας τοπικών επιχειρήσεων) 	<ul style="list-style-type: none"> -Το πλαίσιο χρηματοδότησης της νέας προγραμματικής περιόδου για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας -Αξιοποίηση άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων
Συνθετική διάγνωση	
<p>Η Ελλάδα, για έκτο συνεχή χρόνο, βρίσκεται σε μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση, με ποσοστό ανεργίας που αγγίζει το 27%. Η κατάσταση αυτή σαφώς επηρέασε βαθιά και αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας του δήμου. Η σφοδρή οικονομική κρίση, η μειωμένη καταναλωτική ικανότητα και η πολυετής ύφεση οδήγησαν πολλές επιχειρήσεις του δευτερογενή και τριτογενή τομέα στην παύση της δραστηριότητας τους, με πολλές συνέπειες στην τοπική οικονομία και απασχόληση.</p> <p>Η ανεργία στο δήμο Παύλου Μελά σήμερα ξεπερνά κατά εκτίμηση το 30% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Το 2011 η τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης ήταν 1,10 % στο πρωτογενή τομέα, 18,40% στο δευτερογενή και 80,50% στον τριτογενή τομέα.</p> <p>Γενικότερα η επιχειρηματικότητα στο δήμο χαρακτηρίζεται από δραστηριοποίηση επιχειρήσεων με μικρό μέγεθος και οικογενειακό χαρακτήρα στη διοίκηση και λειτουργία τους. Οι ΜΜΕ αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα της οικονομικής δραστηριότητας στο δήμο. Οι</p>	

περισσότερες των τοπικών επιχειρήσεων έχουν προσανατολισμό την εσωτερική (τοπική) αγορά και η βιωσιμότητά τους είναι συνάρτηση του εισοδήματος των καταναλωτών. Οι πολιτικές λιτότητας συμπίεσαν το διαθέσιμο προς κατανάλωση εισόδημα, με αποτέλεσμα πολλές τοπικές επιχειρήσεις, να κλείσουν. Επιπρόσθετα, στη γενικότερη κατάσταση συμβάλλουν και οι ιδιαίτερες αδυναμίες των μικρών επιχειρήσεων (έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού, τεχνικών διοίκησης, μέτρησης ικανοποίησης πελατών, δυσκολίες πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα για να καλύψουν αυξημένες οικονομικές τους ανάγκες κ.α.), με αποτέλεσμα την ενίσχυση του αβέβαιου περιβάλλοντος βιωσιμότητάς τους και την αύξηση του δείκτη θνησιμότητας τους.

Η ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας δεν είναι υπόθεση που μπορεί να αντιμετωπίσει από μόνη της η Τ.Α. Εντάσσεται στην ευρύτερη ανάπτυξη της οικονομίας της Ελλάδας, απαιτεί σχεδιασμό και πολιτικές σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης. Η επανεκκίνηση της οικονομίας και η επαναφορά της ανάπτυξης θα πρέπει να βασισθεί σε επιχειρήσεις ανταγωνιστικές, βιώσιμες, που θα μπορέσουν να συμβάλλουν στην οικονομική ευημερία και διατήρηση της κοινωνικής συνοχής μέσω της ανάπτυξης και της αύξησης της απασχόλησης. Οι παρεμβάσεις της ΤΑ μπορούν να προσανατολισθούν σε τρεις κατευθύνσεις:

- 1) ως εργοδότης με την ανάθεση εργασιών, προμηθειών και έργων, καθώς και με την απασχόληση ανθρώπινου δυναμικού, αξιοποιώντας χρηματοδοτικά προγράμματα, με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου (2μηνα, 5 μηνα, 8μηνα), εφόσον οι προσλήψεις σε μόνιμο προσωπικό είναι σε αναστολή.
- 2) ως υποκινητής επενδύσεων, με βάση το στρατηγικό της σχεδιασμό, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και προσελκύοντας επενδύσεις που κατ'επέκταση θα προσφέρουν θέσεις εργασίας (στρατόπεδα, διαχείριση απορριμμάτων, μετρώ, κ.α.),
- 3) ως εκφραστής μικρής κλίμακας πολιτικών, όπως η μείωση των τελών, η αναβάθμιση των υποδομών, που θα συμβάλλουν στην τόνωση της τοπικής αγοράς, η στήριξη της τοπικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η ανάπτυξη τοπικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση κ.α. Με σαφή προσανατολισμό από τη διοίκηση, οι υπηρεσίες του δήμου θα πρέπει να εντάξουν στο προγραμματισμό τους ενέργειες που αφορούν στην καταγραφή των αναγκών και προβλημάτων των τοπικών επιχειρήσεων, στη δημιουργία δικτύωσης κοινωνικών εταίρων, προβολής των επιχειρήσεων μέσω της ιστοσελίδας του δήμου και άλλων έντυπων μέσων κ.α.

Ενόψει της στρατηγικής της Ευρώπης 2020: «προαγωγή μιας ανάπτυξης έξυπνης, βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς» και βάσει του στόχου «επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση», η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας θα υποστηριχθεί από πόρους του τομεακού επιχειρησιακού προγράμματος: Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής οικονομίας & απασχόλησης

60. Η αύξηση της ανεργίας και η έλλειψη θέσεων εργασίας τείνει να δημιουργήσει κοινωνική έκρηξη και αναταραχή
61. Η παύση της δραστηριότητας πολλών μικρών επιχειρήσεων
62. Η κατάσταση ακραίας φτώχειας, που εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση έχει πολλαπλές επιπτώσεις στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες πληθυσμού
63. Η καταγραφή τοπικών επιχειρήσεων και δικτύωση με επιχειρήσεις

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Τομέας 4^{ος}: Εσωτερικό περιβάλλον του δήμου	
Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
<p>Οργάνωση και συνεργασίες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η πολυδιάσπαση λειτουργίας υπηρεσιών σε διαφορετικά, απομακρυσμένα μεταξύ τους κτήρια και η απουσία ορθολογικού σχεδιασμού κατανομής των υπηρεσιών στις τρεις δημοτικές ενότητες - Η απουσία εξειδικευμένων στόχων ανά οργανωτική μονάδα και μοντέλου αξιολόγησης της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας υπαλλήλων και υπηρεσιών - Η απουσία καταγραφής των αρμοδιοτήτων και απαιτήσεων των θέσεων εργασίας κάθε οργανωτικής μονάδας, με σκοπό τον περιορισμό της γραφειοκρατίας και η εξάλειψη τυχόν επικαλύψεων - Ο μη ορθολογικός καταμερισμός του προσωπικού σε διευθύνσεις και τμήματα -Η αναγκαιότητα τροποποίησης Ο.Ε.Υ., με σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών. Δυσκολία στην εφαρμογή και χρήση του ως αποτελεσματικού εργαλείου στην οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου, λόγω κακής αποτύπωσης των αρμοδιοτήτων των οργανωτικών μονάδων (πχ ύπαρξη αλληλοκαλύψεων) ή αναντιστοιχίας μεταξύ αρμοδιοτήτων και προσωπικού που υπηρετεί στο τμήμα -Η ελλιπής συνεργασία μεταξύ των τμημάτων και διευθύνσεων - Ο χαμηλός βαθμός ενδοϋπηρεσιακής συνεργασίας και μη λειτουργία διατμηματικών ομάδων εργασίας -Η δυσλειτουργία ορισμένων Δ/νσεων, λόγω μεγάλου εύρους αρμοδιοτήτων και αριθμού υπαλλήλων -Η έλλειψη υπηρεσίας νομικής υποστήριξης - Ο μη ακριβής καθορισμός βάσει μελέτης της απαραίτητης ανθρωποδύναμης που χρειάζεται κάθε οργανωτική μονάδα ώστε να ανταποκρίνεται με επάρκεια στις σημερινές 	<ul style="list-style-type: none"> -Το εύρος συμμετοχής του δήμου σε διαδημοτικές συνεργασίες, κοινωνικά, πολιτιστικά και άλλα δίκτυα - Η λειτουργία αποκεντρωμένων υπηρεσιών στις δημοτικές ενότητες, στις οποίες ο πολίτης έχει άμεση και εύκολη πρόσβαση -Η λειτουργία δικτύου ΚΕΠ και στις τρεις δημοτικές ενότητες - Ο μεγαλύτερος, σε σχέση με το παρελθόν, προσανατολισμός των οργανωτικών μονάδων στην εξυπηρέτηση των πολιτών

	<p>και μελλοντικές ανάγκες των πολιτών</p> <p>-Η δυσκολία πρόσβασης των πολιτών σε υπηρεσίες του Δήμου, λόγω έλλειψης συγκοινωνιακής σύνδεσης μεταξύ των τριών δημοτικών ενοτήτων</p>	
	<p>Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η δυσκολία εφαρμογής του Καλλικράτη, όσον αφορά στην μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους δήμους και του μη σαφούς θεσμικού πλαισίου, που καλούνται οι ΟΤΑ να εφαρμόσουν - Το διαρκώς μεταβαλλόμενο εξωτερικό περιβάλλον και οι αυξημένες διοικητικές διαδικασίες που επιβάλλονται από την κεντρική διοίκηση 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Σύστημα διοίκησης ποιότητας, διοίκησης μέσων στόχων σε εφαρμογή του Ν.3230/2004 -Κοινό πλαίσιο αξιολόγησης
<p>Δραστηριότητες & Διαδικασίες</p>	<p>Προβλήματα / Ανάγκες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Καθυστέρηση εφαρμογής διαδικασιών ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου -Έλλειψη, γενικότερα, συστημάτων λειτουργίας του Δήμου και εργαλείων προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των διαδικασιών που ακολουθούνται ως προς την αποτελεσματικότητά τους και την αποδοτικότητά τους -Μη εφαρμογή ηλεκτρονικού συστήματος παραλαβής και διεκπεραίωσης αιτημάτων πολιτών -Αναγκαιότητα εκκαθάρισης-καταγραφής αρχείων -Μειωμένο ποσοστό απορρόφησης των ειδικών χρηματοδοτήσεων -Μη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας συμμετοχής του Δήμου σε δίκτυα και συνεργασίες -Ελλιπής εξοικείωση των υπηρεσιών σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας -Αδειοδότηση χώρων και εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν κοινό (όπως αθλητικοί χώροι, παιδικές χαρές κ.α), καθώς και διαδικασίας 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Η εμπειρία και η προστιθέμενη αξία από τη συμμετοχή του Δήμου σε χρηματοδοτικά προγράμματα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου - Η διαχειριστική επάρκεια που διαθέτει ο Δήμος για την υλοποίηση προγραμμάτων ΕΣΠΑ - Η ενημερωμένη ιστοσελίδα του Δήμου - Η ύπαρξη νομοθετικών προβλέψεων για την χρήση των νέων τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση προς όφελος του πολίτη (πχ ηλεκτρονικό πρωτόκολλο)

	<p>μεταγραφής σχολικών μονάδων</p> <p>-Μειωμένη πολιτική για την εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης</p>	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
		<p>-Αξιοποίηση πόρων από τη νέα προγραμματική περίοδο. Δυνατότητα υποβολής σχεδίων - έργων για χρηματοδότηση</p>
	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Στελεχιακό δυναμικό	<ul style="list-style-type: none"> - Μείωση του προσωπικού κατά 33,78% -Ανεπαρκής οργάνωση και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού - Απουσία προγραμμάτων προσωπικής ανάπτυξης του προσωπικού του Δήμου, με σκοπό την αξιοποίηση του προσωπικού με βάση τα ιδιαίτερα προσόντα και δεξιότητες τους και την αύξηση της ικανοποίησης που λαμβάνουν οι υπαλλήλοι από την εργασία τους - Η έλλειψη σχεδίου εκπαίδευσης εξειδικευμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις των υπαλλήλων του Δήμου -Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για τη στελέχωση συγκεκριμένων υπηρεσιών -Παραμονή εργαζομένων για πολλά χρόνια στην ίδια θέση εργασίας, με αποτέλεσμα την εμφάνιση συμπτωμάτων κόπωσης και έλλειψης ενδιαφέροντος - Οι αντιστάσεις σε υπαλλήλους αλλά και στους αιρετούς στην εισαγωγή αλλαγών που αφορούν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση νέων μορφών οργάνωσης του ανθρώπινου δυναμικού - Ανεπαρκής γνώση και άσκηση του σύγχρονου management από τα άτομα που κατέχουν θέσεις ευθύνης στο δήμο -Απουσία συστήματος ανίχνευσης των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού και έλλειψη στοχευμένης εκπαίδευσης-κατάρτισης προσωπικού 	<ul style="list-style-type: none"> - Ικανός αριθμός υπαλλήλων που διαθέτουν αυξημένα τυπικά προσόντα (ΠΕ, ΤΕ, μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών) -Το επιστημονικό και γνωστικό επίπεδο του στελεχιακού δυναμικού του Δήμου

	<p>-Έλλειψη πολιτικής αμοιβών (μη οικονομικών)</p>	
	<p>Περιορισμοί</p>	<p>Ευκαιρίες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> -Απουσία κινήτρων για την αύξηση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων (πχ έλλειψη πολιτικής αμοιβών) - Περιορισμός των προσλήψεων από την Κεντρική διοίκηση -Μη αποτελεσματικό σύστημα αξιολόγησης των υπαλλήλων 	<ul style="list-style-type: none"> -Η δυνατότητα επιμόρφωσης του προσωπικού από το Περιφερειακό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης(ΠΙΝΕΠΘ) -Το σύστημα ανίχνευσης εκπαιδευτικών επιμορφωτικών αναγκών στη δημόσια διοίκηση -Πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας, για την ενίσχυση του προσωπικού των υπηρεσιών
<p>Υλικοτεχνική υποδομή</p>	<p>Προβλήματα / Ανάγκες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Έλλειψη συστημάτων ασφαλείας στα δημοτικά κτήρια -Απουσία δικτύωσης δημοτικών κτηρίων με το κεντρικό δίκτυο επικοινωνίας και δεδομένων του Δήμου. Αναγκαιότητα επέκτασης του δικτύου οπτικών ινών σε όλες τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες -Εξασφάλιση της προσβασιμότητας όλων των δημοτικών κτηρίων από ΑΜΕΑ -Δυσκολίες πρόσβασης των πολιτών σε υπηρεσίες του δήμου, λόγω έλλειψης συγκοινωνιακής σύνδεσης μεταξύ των τριών δημοτικών ενοτήτων -Ανεπαρκής αξιοποίηση των δημοτικών κτηρίων για την στέγαση των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την οικονομική επιβάρυνση του Δήμου με την ενοικίαση χώρων -Μη επαρκής συντήρηση των δημοτικών κτηρίων -Αναγκαιότητα ενίσχυσης της υλικοτεχνικής υποδομής -Έλλειψη λειτουργικών και ευέλικτων πινακίδων ενημέρωσης του κοινού - Ανεπάρκεια χώρου αρχειοθέτησης φακέλων - Έλλειψη αξιοπρεπούς χώρου τέλεσης πολιτικών γάμων 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Υπαρξη δικτύου ηλεκτρονικών συστημάτων στο Δήμο -Η μηχανοργάνωση όλων των υπηρεσιών - Δυνατότητες αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας

	<p>-Αναγκαιότητα βελτιωτικών παρεμβάσεων στο υφιστάμενο δίκτυο ηλεκτρονικών συστημάτων, ενίσχυσης του τερματικού εξοπλισμού χρηστών και ανάπτυξης ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τον Πολίτη</p>	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<p>-Το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο για την εκποίηση ακινήτων</p>	
	Προβλήματα / Ανάγκες	Δυνατότητες
Οικονομικά	<ul style="list-style-type: none"> -Η πολυνομία και οι αυστηροί έλεγχοι δυσχεραίνουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών - Πολύ υψηλό χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης - Αδυναμία είσπραξης βεβαιωμένων οφειλών - Εκκρεμότητα ως προς την υποβολή του Ε9 του Δήμου - Αδυναμία εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεών μας, ακόμη και για τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις απαλλοτριώσεων, οι οποίες είναι άμεσα εκτελεστέες - Εξορθολογισμός δαπανών - Ελλιπές προσωπικό 	<ul style="list-style-type: none"> -Η δυνατότητα αξιοποίησης των προϊόντων κοινωνικού συντελεστή - Η υπάρχουσα τράπεζα γης
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> - Η σημαντική μείωση της τακτικής χρηματοδότησης -Η συνεχής παρακολούθηση σε μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια βάση, εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δήμων από το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας - Η ενιαία αρχή δημοσίων συμβάσεων, το ελεγκτικό, η αποκεντρωμένη αυτοδιοίκηση, ως ελεγκτικοί μηχανισμοί - Η σύνταξη των προϋπολογισμών τον Ιούνιο και η ισοσκέλιση τους με βάση τα εισπρακτέα έσοδα -Η αδυναμία ανοίγματος της πύλης από τη 	

	ΓΓΠΣ για την υποβολή του Ε9 του Δήμου (η διαδικασία χρονίζει από το 2011 και μετά από επανειλημμένες οχλήσεις το θέμα δεν διευθετήθηκε)
--	---

Συνθετική διάγνωση

Η τοπική αυτοδιοίκηση σήμερα λειτουργεί σε ένα αβέβαιο και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, με σημαντικές αλλαγές στο οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό σύστημα. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών του δήμου θα πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένη, αφενός με την ικανότητα προσαρμογής της λειτουργίας τους στα νέα δεδομένα και αφετέρου με την αναγκαιότητα ανταπόκρισής τους στις ανάγκες των πολιτών και στην αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησής τους.

Η αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών του προσώπων έχει ως στόχο την αποτύπωση των αδυναμιών λειτουργίας του **ως οργανισμού**, τη διερεύνηση των αιτιών που προκαλούν δυσλειτουργίες, τη σχεδίαση και τον προγραμματισμό (βάση προτεραιοτήτων) ενός προγράμματος βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών του.

Η αξιολόγηση αυτή δεν θα ήταν ορθή, αν δεν λάβαινε υπόψη της τα γενικότερα δεδομένα και το πλαίσιο το οποίο έχει διαμορφωθεί, τόσο από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», όσο και από την οικονομική κρίση στην οποία περιήλθε η χώρα. Έτσι, η διοικητική μεταρρύθμιση του 2010 με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», παρότι ήταν μια σημαντική τομή για τη δημόσια διοίκηση της χώρας, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ώστε να προωθήσει και να πετύχει ένα νέο ρόλο για την Τ.Α. Το πρόγραμμα Καλλικράτης σχεδιάστηκε βιαστικά, χωρίς τον απαιτούμενο χρόνο προσαρμογής για τους Δήμους. Η συνένωση των ΟΤΑ, όπως και του δήμου Παύλου Μελά, έγινε χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, αν και απέτυχε να δημιουργήσει ένα νέο λειτουργικό δήμο, ο οποίος από άποψη μεγέθους γιγαντώθηκε και η διαχείριση καταγεγραμμένων αναγκών έγινε πιο σύνθετη και πολύπλοκη. Οι παθογένειες της δημόσιας διοίκησης συντηρήθηκαν και πολλαπλασιάσθηκαν, σε πολλές περιπτώσεις διατηρώντας τη γραφειοκρατία, την πολυπλοκότητα των διαδικασιών, την πολυνομία και την αναξιοκρατία. Πέτυχε όμως ως προς τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και της σύγκλισης της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Στα χρόνια εφαρμογής του Καλλικράτη και της οικονομικής κρίσης, η αυτοδιοίκηση έχασε το 60% των τακτικών εσόδων της. Τα δημοτικά τέλη λόγω της κρίσης παρέμειναν στάσιμα ή μειώθηκαν. Η κατάργηση της δημοτικής αστυνομίας έφερε απώλεια των εσόδων της. Η κατάργηση των σχολικών φυλάκων επέφερε μεγαλύτερες δαπάνες για συντηρήσεις των σχολικών κτηρίων. Η εφαρμογή του «προγράμματος κινητικότητας» των εργαζομένων προκάλεσε αβεβαιότητα για το μέλλον των εργαζομένων. Από την άλλη πλευρά η Τ.Α. στην προσπάθειά της να απαλύνει την οικονομική ανέχεια των πολιτών της, αύξησε τις δαπάνες της με την εφαρμογή προγραμμάτων σίτισης, λειτουργία κοινωνικών ιατρείων, φαρμακείων κ.α.

Από τη διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος και αφού λάβουμε υπόψη το πλαίσιο στο οποίο η Τ.Α. λειτουργεί, συνοψίζουμε τις παρακάτω γενικές διαπιστώσεις, οι οποίες απαιτούν περαιτέρω μελέτης, ώστε να προκύψει ένας σχεδιασμός που θα προγραμματίζει δράσεις, άμεσα εφαρμόσιμες, σε ορίζοντα πενταετίας. Συγκεκριμένα:

- Η χωροταξική διασπορά και η πολυδιάσπαση των υπηρεσιών είναι παράγοντες που δυσχεραίνουν την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Η μείωση του προσωπικού κατά 33,78%, η αύξηση των αρμοδιοτήτων, η πολυπλοκότητα των απαιτούμενων διαδικασιών, η αυστηρότητα των ελεγκτικών μηχανισμών απαιτούν σαφή

προγραμματισμό ενεργειών και δραστηριοτήτων, ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και δυνατότητες επανεκπαίδευσης του, ώστε να βελτιωθούν οι δεξιότητες τους και να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις.

-Στην εποχή των νέων τεχνολογιών ο δήμος διαθέτει έναν εργαζόμενο, της συγκεκριμένης ειδικότητας, για την υποστήριξη των εργαζομένων, των εφαρμογών, την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων, τον σχεδιασμό επέκτασης, βελτίωσης και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

-Η έλλειψη υπηρεσίας νομικής υποστήριξης των τμημάτων προκαλεί δυσλειτουργίες, καθυστερήσεις και οικονομική επιβάρυνση από τις αναγκαίες εξωτερικές αναθέσεις.

-Ο περιορισμένος αριθμός ειδικοτήτων, όπως ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί για τις περιπτώσεις συντήρησεων των υποδομών, καθώς και εργατών πρασίνου και καθαριότητας έχει ως αποτέλεσμα την ανάθεση εργασιών σε ιδιώτες, για υπηρεσίες που με βάση τον ΔΚΚ ανήκουν στην Τ.Α.

-Ο γερασμένος στόλος των οχημάτων καθαριότητας έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των δαπανών συντήρησης, καθώς και την αδυναμία να ανταποκριθεί στις ανάγκες καθαριότητας, καλύπτοντας όλη την έκταση του Δήμου, παρότι το χρηματικό υπόλοιπο των ανταποδοτικών, όπως εμφανίζεται τα τελευταία τρία χρόνια, είναι πολύ υψηλό (το 2014 έφτασε σε 3.780.845,75) και θα μπορούσε να καλύψει τη σταδιακή ανανέωση των οχημάτων.

-Η αδυναμία απορρόφησης κονδυλίων από τις ειδικές χρηματοδοτήσεις (2014 απορρόφηση 33,41%) πρέπει να εξετασθεί και να δοθεί έμφαση στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες του τόπου και της κοινωνίας, να επιλύουν προβλήματα και να δημιουργούν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

-Σημαντική είναι η αδυναμία εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεών του δήμου, ακόμη και για τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις απαλλοτριώσεων, οι οποίες είναι άμεσα εκτελεστέες. Απαραίτητος θεωρείται ο επανασχεδιασμός της πολιτικής γης από το δήμο, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διερευνηθούν νέες πηγές χρηματοδότησης, ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος αποχαρακτηρισμού απαραίτητων χώρων που θα υποβαθμίσουν περισσότερο την περιοχή και θα αποβούν εις βάρος της ποιότητας ζωής των πολιτών.

-Η ακίνητη περιουσία του δήμου και ιδιαίτερα τα διαμερίσματα (150), που περιήλθαν στο δήμο μέσω της αξιοποίησης του κοινωνικού συντελεστή, δεν μπορούν να εκπληρώσουν το στόχο για τον οποίο περιήλθαν εφόσον η διαδικασία της εκποίησης και των ανταλλαγών δεν φέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Κατά συνέπεια θα πρέπει να επανασχεδιαστεί ο τρόπος αξιοποίησής τους.

-Ο επανασχεδιασμός της χωροθέτησης των υπηρεσιών, από την άποψη της αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης του πολίτη και η επανεξέταση των μισθωμένων χώρων είναι απαραίτητα στο πλαίσιο της οργάνωσης και του περιορισμού του λειτουργικού κόστους.

- Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη διαδικασία έγκρισης για την αδειοδότηση χώρων και εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν κοινό (όπως αθλητικοί χώροι, παιδικές χαρές κ.α), καθώς και στη διαδικασία μεταγραφής των σχολικών μονάδων, ώστε να περιέλθουν ως περιουσία στο Δήμο και πάντα στο πλαίσιο της τακτοποίησης εκκρεμοτήτων και ορθολογικότερης οργάνωσης.

-Το ποσοστό είσπραξης των βεβαιωμένων οφειλών προς το δήμο είναι πολύ μικρό και το οποίο θα πρέπει να αυξηθεί, παρότι οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες των πολιτών δεν ευνοούν.

- Η λειτουργία νομικών προσώπων, που πολλές φορές επικαλύπτουν αρμοδιότητες, θα πρέπει να επανεξετασθεί στην προοπτική ενοποίησης με υπηρεσίες του Δήμου και στόχο τον εξορθολογισμό των δαπανών και της λειτουργικότητας.

- Η σύνδεση των δράσεων των υπηρεσιών με συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους, η εφαρμογή

συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης βάσει μετρήσεων δεν αποτελούν πρακτικές προγραμματισμού του δήμου. Δεν εφαρμόζονται δείκτες απόδοσης, καθώς και διαδικασίες ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης ενδιάμεσων και τελικών αποτελεσμάτων.

- Ενθαρρυντικό είναι το υψηλό δίκτυο συνεργασιών, που έχει αναπτύξει ο Δήμος και μέσω αυτών αξιοποιούνται κονδύλια και πραγματοποιούνται ενέργειες με αναπτυξιακό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό προσανατολισμό. Η ποιοτική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συνεργασιών και η διεύρυνση τους σε τομείς, που μέχρι σήμερα δεν έχουν αναπτυχθεί θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα.
- Το υψηλό ποσοστό εργαζομένων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί κεφάλαιο για το δήμο.

'Οπως και είναι γνωστό η Τ.Α. δεν έχει οικονομική αυτονομία και είναι αποκλειστικά εξαρτώμενη από την κεντρική κυβέρνηση. Στην δύσκολη εποχή που διανύει η χώρα και κατά συνέπεια και η Τ.Α. απαραίτητη είναι η ανίχνευση νέων πηγών χρηματοδότησης και η απορρόφηση κονδυλίων που θα βελτιώνουν τον τόπο, θα δίνουν αναπτυξιακή προοπτική και θα εξυπηρετούν τους πολίτες.

Τα προβλήματα και οι ελλείψεις που τίθενται στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου είναι πολλά, άλλα προήλθαν από τη συνένωση των Δήμων (το διαφορετικό περιβάλλον λειτουργίας, τις διαφορετικές διαδικασίες που τηρούνταν, τη διαφορετική νοοτροπία), πολλά προϋπόρχαν και άλλα δημιουργήθηκαν από το νέο περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί στη χώρα και στην Τ.Α. Τα κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν θα πρέπει να αναλυθούν σε ένα πλάνο ενέργειών ικανών να εκτελεστούν, άλλα άμεσα και άλλα μεσοπρόθεσμα στην κατεύθυνση της αποτελεσματικής διαχείρισης.

Με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης προκύπτει ότι ο δήμος για να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις ολοένα αυξανόμενες προκλήσεις, τόσο σε όρους αποτελεσματικότητας, όσο και σε όρους αποδοτικότητας, επομένως θα πρέπει να προσανατολισθεί σε ενέργειες που θα έχουν ως στόχο:

- Την ενίσχυση της οργανωτικής και επιχειρησιακής του ικανότητας, μέσω του εκσυχρονισμού των υπηρεσιών του σύμφωνα με τις αρχές της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, διαφάνειας, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της ορθολογικής αποτελεσματικής διαχείρισης του, της ορθολογικής κατανομής του στις υπηρεσίες, της κατάρτισής του με στόχο την ικανότητα να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τους στόχους του δήμου, ως οργανισμού.
- Την ανάπτυξη υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Την ορθολογικότερη διαχείριση των οικονομικών και της ακίνητης περιουσίας.

Κρίσιμα ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης

64. Αναδιοργάνωση υπηρεσιών στη βάση της συνλειτουργίας, του εξορθολογισμού διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και εξυπηρέτησης των πολιτών
65. Οικονομική αδυναμία εκπλήρωσης των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων που αφορούν απαλλοτριώσεις
66. Αύξηση των εσόδων του Δήμου
67. Εξασφάλιση νομικής υποστήριξης των υπηρεσιών του δήμου
68. Επανεξέταση λειτουργίας νομικών προσώπων με την προοπτική ενοποίησής τους και μεταφοράς τους στο Δήμο
69. Συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων και ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ

1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (ΝΠΔΔ)

Τομέας : Κοινωνική Πολιτική

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Ανεπαρκής υποδομή σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς σταθμούς για την κάλυψη των αναγκών και στις τρεις δημοτικές ενότητες -Μη αξιοποίηση, πλήρως, της δυναμικότητας της υπάρχουσας υποδομής, λόγω έλλειψης στελεχιακού δυναμικού - Έλλειψη άδειας λειτουργίας των χώρων - Έλλειψη οικονομικών πόρων - Έλλειψη τακτικού προσωπικού, όλων των ειδικοτήτων - Υψηλές δαπάνες για ενοικιάσεις χώρων για τη λειτουργία των ΚΑΠΗ και των παιδικών σταθμών -Μη αξιοποίηση δημοτικών χώρων για στέγαση των ΚΑΠΗ - Ανεπαρκής συντήρηση του κτηριολογικού εξοπλισμού και αναγκαιότητα ενεργειακής βελτίωσης των κτιρίων -Αναγκαιότητα ενίσχυσης του εξοπλισμού σίτισης, ύπνου και αιθουσών διδασκαλίας - Μειωμένα έσοδα του οργανισμού, λόγω χαμηλών τιμών των τροφείων -Αναγκαιότητα εκπαίδευσης του προσωπικού -Αναγκαιότητα ενίσχυσης του εκπαιδευτικού προγράμματος με νέες δραστηριότητες 	<ul style="list-style-type: none"> -Το επιστημονικό και γνωστικό επίπεδο του στελεχιακού δυναμικού -Η ολοκληρωμένη ενημέρωση των ωφελουμένων -Η υπάρχουσα κτιριακή υποδομή από προϊόντα κοινωνικού συντελεστή -Η συνεργασία του Κοινωνικού Οργανισμού με άλλους φορείς για το σχεδιασμό και υλοποίηση κοινωνικών δράσεων και επιμόρφωσης του στελεχιακού δυναμικού -Ο υψηλός βαθμός συνεργασίας μεταξύ των υπαλλήλων - Η δημοσίευση ΦΕΚ με την προσθήκη όλων των παιδικών σταθμών και τον προσδιορισμό της δυναμικότητας τους
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> - Ανεπαρκές νομοθετικό πλαίσιο για τις αδειοδοτήσεις των παιδικών σταθμών - Η οικονομική κρίση έχει ως αποτέλεσμα την 	<ul style="list-style-type: none"> -Αξιοποίηση πόρων από τη νέα προγραμματική περίοδο. Δυνατότητα υποβολής σχεδίων έργων για χρηματοδότηση

εμφάνιση νοικοκυριών χαμηλής εντάσεως εργασίας, με χαμηλά εισοδήματα, γεγονός που περιορίζεται η δυνατότητα του Κοινωνικού Οργανισμού για αύξηση επιβολής των τροφείων

-Πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας για ενίσχυση του προσωπικού

-Μετά το αναμενόμενο νέο νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η αδειοδότηση των παιδικών σταθμών, εφόσον γίνουν οι υπαγωγές-τακτοποιήσεις των κτηρίων και εφόσον εκτελεσθούν τα απαιτούμενα έργα – διαμορφώσεις από τη Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών

Συνθετική διάγνωση

Το υπάρχον δίκτυο κοινωνικού εξοπλισμού σε ΚΑΠΗ επαρκεί και στις τρεις δημοτικές ενότητες, σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς όμως είναι ανεπαρκές. Οι υπάρχουσες κοινωνικές υποδομές δεν είναι ισόρροπα κατανεμημένες στις τρεις δημοτικές ενότητες. Υπάρχει αναγκαιότητα ενίσχυσης του κοινωνικού εξοπλισμού σε βρεφονηπιακούς σταθμούς και στις τρεις δημοτικές ενότητες, δεδομένου ότι μόνο το 44,03% των αιτήσεων για βρέφη και το 71,3% για προνήπια ικανοποιείται.

Για τα έτη 2012,2013 και 2014 το πρόβλημα αντιμετωπίσθηκε μερικώς, μέσω του προγράμματος “Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής”, που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το οποίο αρκετά παιδιά απορροφήθηκαν από ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς, που συμμετείχαν ως δικαιούχοι στο πρόγραμμα. Επίσης κάποια προνήπια, σε συνεργασία με το γραφείο παιδείας, εγράφησαν σε νηπιαγωγεία.

Πρέπει λοιπόν να δοθεί έμφαση στη δημιουργία και στη βελτίωση βρεφικών τμημάτων, κύρια στις δημοτικές ενότητας Πολίχνης και Ευκαρπίας και τμημάτων προνηπίων στις δημοτικές ενότητες Σταυρούπολης και Ευκαρπίας. Οι νεόδμητες περιοχές της Ευκαρπίας και Πολίχνης χρίζουν επιπλέον βρεφικών τμημάτων. Από το σύνολο των αιτήσεων, που κατατέθηκαν στον Κοινωνικό Οργανισμό, για βρέφη ποσοστό 78,89% δεν εξυπηρετήθηκε και από το σύνολο των αιτήσεων για προνήπια ποσοστό 67,76%. Το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο διότι δεν είναι γνωστός ο αριθμός των αιτήσεων που κατατέθηκαν και δεν εγκρίθηκαν από την ΕΕΤΑΑ για το πρόγραμμα “εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής”, στο πλαίσιο του οποίου δεν εντάσσονταν οι εργαζόμενοι στο δημόσιο.

Επίσης το υπάρχον προσωπικό, μόνιμο και ΙΔΑΧ, δεν επαρκεί για την πλήρη αξιοποίηση της δυναμικότητας της υπάρχουσας υποδομής, με αποτέλεσμα να μην ικανοποιείται μεγάλο τμήμα των αιτήσεων. Το πρόβλημα αντιμετωπίζεται περιστασιακά με την ενίσχυση του προσωπικού μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Σύμφωνα με τον πρότυπο κανονισμό λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών η δυνατότητα φιλοξενίας είναι 2 έως 3 παιδαγωγοί για 12 βρέφη, ενώ απαιτούνται 2 παιδαγωγοί για 25 προνήπια. Σήμερα στο νομικό πρόσωπο απασχολούνται 30 παιδαγωγοί (νηπιαγωγοί, βρεφονηπιοκόμοι και βοηθοί βρεφονηπιοκόμων) και 12 υπάλληλοι ως βοηθητικό προσωπικό. Σύμφωνα λοιπόν με τις ισχύουσες προδιαγραφές και χωρίς τη ενίσχυση του προσωπικού από χρηματοδοτικά προγράμματα, οι παιδικοί σταθμοί μπορούν να εξυπηρετήσουν 300 προνήπια και οι βρεφονηπιακοί σταθμοί 36 βρέφη, έναντι 886 προνηπίων και 140 βρεφών, σύμφωνα με τα δεδομένα της δυναμικότητας των υφιστάμενων δομών.

Σοβαρό είναι το οικονομικό πρόβλημα λειτουργίας των δομών. Η αδυναμία κάλυψης, βάσει εσόδων, των λειτουργικών δαπανών αποτελεί αναστατωτικό παράγοντα στην ανάπτυξη νέων

δραστηριοτήτων. Επιπλέον η οικονομική κρίση έχει αντίκτυπο στη λειτουργία των δομών. Οι περισσότερες οικογένειες είναι με χαμηλά εισοδήματα, γεγονός που αποτρέπει τη λήψη απόφασης για αύξηση των τροφείων, τα οποία καλύπτουν μόλις το 9,66% των λειτουργικών δαπανών. Η αναζήτηση πόρων μέσω προγραμμάτων πρέπει να είναι βασική προτεραιότητα του οργανισμού.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η τροποποίηση της συστατικής πράξης του Κοινωνικού Οργανισμού και η αναφορά σε αυτήν της δυναμικότητας των παιδικών σταθμών, που προσδιορίστηκε μετά την εκπόνηση σχετικής μελέτης από την Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ένταξης όλων των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών σε χρηματοδοτικά προγράμματα.

Στην κατεύθυνση ορθολογικότερης λειτουργίας των δομών του οργανισμού θα πρέπει να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα του εύρους λειτουργίας των δομών ΚΑΠΗ και να διερευνηθεί η προοπτική συρρίκνωσης τους με σκοπό τη λειτουργία τους, σύμφωνα με το πλαίσιο και τους στόχους σύστασής τους, δηλαδή ως δημιουργικοί χώροι απασχόλησης ατόμων της τρίτης ηλικίας. Δεδομένου ότι τα εγγεγραμμένα μέλη είναι 8753 ηλικιωμένοι και τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη είναι 3190 (και κατ' επέκταση και ενεργά μέλη), θα πρέπει να μελετηθεί η αξιοποίηση όλων των χώρων ΚΑΠΗ από τα μέλη του και η σκοπιμότητα συνέχισης λειτουργίας κάποιων παραρτημάτων.

Κρίσιμα ζητήματα

70. Ενίσχυση του Κοινωνικού Οργανισμού σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς σταθμούς και στις τρεις δημοτικές ενότητες και η εξασφάλιση ιδιόκτητης ή δημοτικής στέγης για όλες τις δομές εποπτείας του Κοινωνικού Οργανισμού
71. Η εξασφάλιση άδειας λειτουργίας σε όλους τους βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς
72. Ενίσχυση των εσόδων του Κοινωνικού Οργανισμού
73. Η μετατροπή των κτιρίων σε ενεργειακά κτίρια
74. Εξορθολογισμός λειτουργίας δομών ΚΑΠΗ

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ "ΙΡΙΣ" (ΝΠΙΔ)

Τομέας : Πολιτισμός

Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η λειτουργία πολιτιστικών δομών και δράσεων δεν καλύπτουν γεωγραφικά όλες τις δημοτικές ενότητες -Μη λειτουργία υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο ΟΕΥ - Ανεπαρκής στελέχωση των διοικητικών υπηρεσιών και της υπηρεσίας τεχνικής 	<ul style="list-style-type: none"> -Η συμμετοχή της επιχείρησης σε πολιτιστικά γεγονότα και η συνεργασία με άλλους φορείς -Η συνεργασία μεταξύ των δομών της επιχείρησης και το εύρος των πολιτιστικών προϊόντων, υπηρεσιών και εκδηλώσεων - Η παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών - Ο υπερτοπικός χαρακτήρας λειτουργίας των

<p>υποστήριξης των εκδηλώσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναγκαιότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού -Αναγκαιότητα αναδιοργάνωσης των υπαρχουσών δομών και υπηρεσιών της επιχείρησης -Ανεπαρκείς πόροι για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και παραγωγών - Αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού της πολιτικής προβολής και προώθησης των προσφερόμενων υπηρεσιών της επιχείρησης -Χαμηλός βαθμός επικοινωνίας και συνεργασίας με τις υπηρεσίες του δήμου -Έλλειψη συστημάτων ασφάλειας των κτιρίων και ελλιπής συντήρηση της κτιριακής υποδομής -Έλλειψη αδειοδότησης των πολιτιστικών δομών και εργαστηρίων -Έλλειψη τεχνικής υποστήριξης των εκδηλώσεων και των φεστιβάλ της επιχείρησης -Ελλιπής συντήρηση των πολιτιστικών χώρων - Αναγκαιότητα προμήθειας και συντήρησης ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικών προγραμμάτων 	<p>δομών (ωδείο, σχολή χορού, κ.α)</p>
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
Τομέας: Κοινωνική Πολιτική	
Προβλήματα	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Η λειτουργία μικρού αριθμού δομών ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, με αποτέλεσμα να μην καλύπτονται οι ανάγκες των πολιτών σε όλη τη γεωγραφική ενότητα του Δήμου Παύλου Μελά 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ιδιόκτητη, σύγχρονη υποδομή στη δημοτική ενότητα Πολίχνης για τη στέγαση του ΚΔΑΠ ΜΕΑ -Η συμμετοχή της επιχείρησης σε κοινωνικά δίκτυα και δίκτυα υγείας και η συνεργασία με

<ul style="list-style-type: none"> - Αναγκαιότητα προμήθειας λεωφορείου για την εξυπηρέτηση μετακίνησης των ηλικιωμένων που φιλοξενούνται στο ΚΗΦΗ - Αναγκαιότητα ανάπτυξης πολιτικής προβολής και προώθησης των προσφερόμενων υπηρεσιών της επιχείρησης -Ενίσχυση της στελέχωσης των δομών, με αποτέλεσμα να μην καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες των εξυπηρετούμενων -Ανεπαρκείς πόροι για τη δυνατότητα συνέχισης λειτουργίας των δομών - 'Ελλειψη εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού - 'Ελλειψη συνεργασίας με δημόσιους φορείς ή συλλόγους που λειτουργούν στην περιοχή -Χαμηλός βαθμός επικοινωνίας και συνεργασίας με τις υπηρεσίες του δήμου -'Ελλειψη συστημάτων ασφάλειας των κτιρίων και ελλιπής συντήρηση της κτιριακής υποδομής 	<p>άλλους φορείς</p> <ul style="list-style-type: none"> -Η συνεργασία μεταξύ των δομών της επιχείρησης και η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους - Η συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου, με στόχο την μεγαλύτερη κάλυψη αναγκών των δημοτών
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> -Αξιοποίηση πόρων από τη νέα προγραμματική περίοδο για συνέχιση λειτουργίας των δομών

Συνθετική διάγνωση

Η κοινωφελής επιχείρηση ΙΡΙΣ ασκεί μεγάλο τρήμα της πολιτιστικής, καθώς και της κοινωνικής πολιτικής του Δήμου. Η κοινωνική της παρέμβαση εστιάζεται στην λειτουργία νέων δομών κοινωνικής μέριμνας (ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΜΕΑ, ΚΗΦΗ), που προέκυψαν βάσει ευκαιριών χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Το κύριο βάρος των δραστηριοτήτων της προσανατολίζεται στη λειτουργία καλλιτεχνικών εκπαιδευτικών σχολών/εργαστηρίων (ωδεία, σχολή χορού, εικαστικά εργαστήρια κ.α), πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραγωγές.

Οι εκπαιδευτικές της δράσεις ανταποκρίνονται μεν στη ζήτηση της τοπικής κοινωνίας, αλλά διαπιστώνεται περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων, ιδιαίτερα στη σχολή πολυμέσων και πληροφόρησης, στην οποία αντιστοιχούν 3 εκπαιδευτές για 10 εκπαιδευόμενους. Το έτος 2014 ο συνολικός αριθμός συμμετεχόντων στα καλλιτεχνικά τρήματα ανήλθε σε 568 άτομα, γεγονός που αποδεικνύει τη χαμηλή συμμετοχή ως προς το συνολικό αριθμό του πληθυσμού και ιδιαίτερα τον αριθμό των ηλικιωμένων, που εν δυνάμει αποτελούν τους βασικούς αποδέκτες των υπηρεσιών της επιχείρησης.

Οι συμμετέχοντες είναι κύρια από τις δημοτικές ενότητες Σταυρούπολης και Πολίχνης. Στην Πολίχνη λειτουργούν μόνο μουσικά και εικαστικά τρήματα, τα οποία και υπήρχαν πριν τη συνένωση. Στη δημοτική ενότητα Ευκαρπίας δεν αναπτύσσεται κάποια δραστηριότητα της επιχείρησης και κατ' επέκταση δεν υπάρχει συμμετοχή πολιτών. Η θέση της Ευκαρπίας πάνω από την περιφερειακή οδό και η έλλειψη συγκοινωνιακής σύνδεσης μεταξύ των τριών

δημοτικών ενοτήτων, αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα μετακίνησης των πολιτών και συμμετοχής τους στα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά της τμήματα.

Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει εστιάζονται σε διοικητικής και οικονομικής φύσεως θέματα. Το μόνιμο προσωπικό δεν επαρκεί για τις διοικητικές της ανάγκες και η επιχείρηση υποστηρίζεται από προσωπικό του δήμου.

Στις λειτουργικές της δαπάνες η επιχείρηση δεν επιβαρύνεται από έσοδα ενοικιάσεων χώρων που χρησιμοποιεί, λόγω του ότι οι πλειοψηφία τους έχει παραχωρηθεί από το δήμο.

Σημαντικό πρόβλημα είναι η οικονομική της εξάρτηση από το δήμο. Τα έσοδα από δίδακτρα καλύπτουν μόλις το 8,68 % των συνολικών εσόδων, ποσοστό πολύ χαμηλό. Η λειτουργία της βασίζεται σε έσοδα από επιχορηγήσεις, για κάλυψη λειτουργικών δαπανών εγκεκριμένων προγραμμάτων και από επιχορήγηση του δήμου, η οποία για τη χρονική περίοδο 2012-2014 ανήλθε στο ύψος του 1.789.063,70€. Χωρίς τη χρηματοδότηση του δήμου η επιχείρηση είναι σε αδιέξοδο για την εκπλήρωση των οικονομικών της υποχρεώσεων, ιδιαίτερα της μισθοδοσία προσωπικού.

Σοβαρό είναι το ζήτημα συνέχισης λειτουργίας και βιωσιμότητας των κοινωνικών της δομών μετά τη λήξη των επιχορηγήσεων (ΚΔΑΠ, ΚΔΑ ΑΜΕΑ, ΚΗΦΗ).

Η αναγκαιότητα για συντηρήσεις στα κτήρια, όπου πραγματοποιούνται δράσεις της επιχείρησης (ειδικό πάτωμα της σχολής χορού κ.ά.), η προμήθεια ενός λεωφορείου για την μετακίνηση των ωφελουμένων του ΚΗΦΗ, καθώς και η συντήρηση ή και η προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικών προγραμμάτων, ώστε τα χαρακτηριστικά τους να είναι ικανά να ανταποκριθούν στις εξειδικευμένες ανάγκες των νέων τμημάτων που προγραμματίζονται, αυξάνουν το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης.

Γενικότερα, θα πρέπει να επανεξετασθεί η σκοπιμότητα λειτουργίας της και η οικονομική της βιωσιμότητα, σε συνδυασμό πάντα με το ενιαίο σχεδιασμό κοινωνικής και πολιτιστικής πολιτικής δήμου και των νομικών προσώπων.

Κρίσιμα ζητήματα

75. Η εξάρτηση λειτουργίας της επιχείρησης από το Δήμο σε επίπεδο οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης
76. Η πιστοποίηση πολιτιστικών δομών και εργαστηρίων
77. Αδυναμία συνέχισης λειτουργίας των δομών ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠ ΜΕΑ, ΚΗΦΗ λόγω έλλειψης πόρων
78. Ανάπτυξη πολιτικής αύξησης των εσόδων της επιχείρησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ
& ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

4.1 Αποστολή, όραμα και κατευθυντήριες γραμμές στρατηγικού σχεδιασμού

Ο στρατηγικός προγραμματισμός αποτελεί τη διαδικασία εκείνη, μέσω της οποίας ένας οργανισμός θέτει στόχους και αποφασίζει τις ενέργειες που θα πραγματοποιήσει, ώστε να πετύχει τους στόχους του. Η σύνταξη του στρατηγικού σχεδιασμού αποτελεί μια συλλογική διαδικασία, κατά την οποία όλοι οι εμπλεκόμενοι συμφωνούν σε ένα από κοινού όραμα, το οποίο θα πρέπει να αναλυθεί σε πραγματικούς και εφικτούς στόχους που θα συνοδεύονται από δείκτες παρακολούθησης για την καταμέτρηση της προόδου των στόχων, ώστε να κρίνεται σταδιακά η αποτελεσματικότητα τους και να αξιολογούνται οι επί μέρους επιλογές.

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου προβλέπεται η λειτουργική ένταξη των υφιστάμενων δράσεων αλλά και η ενσωμάτωση νέων παρεμβάσεων που απαντούν στις σύγχρονες ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Οι προτεραιότητες του επιχειρησιακού σχεδιασμού εκπορεύονται από το όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές της διοίκησης. Τα τελευταία προβάλλουν την συλλογική επιθυμία του πολιτικού προσωπικού για το μέλλον του τόπου που διοικούν. Έτσι :

Αποστολή των Δήμων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία είναι: "Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό την βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής".

Όραμα μας είναι να καταστήσουμε τον Δήμο Παύλου Μελά "Πόλη να ζεις". Πόλη για την οποία είναι περήφανοι αυτοί που την έχουν επιλέξει ως μόνιμο τόπο κατοικίας και αυτή την επιθυμία θα θέλαμε να εκφράζουν και άλλοι πολλοί.

Κατευθυντήριες γραμμές

- Η ισόρροπη οικιστική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του Δήμου και η εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των κατοίκων και των διαφόρων περιοχών του Δήμου
- Η αντιμετώπιση των συνεπειών της ανθρωπιστικής κρίσης, αποτελεί σημαντική προτεραιότητα της πολιτικής μας και είμαστε έτοιμοι για την περαιτέρω ανάπτυξη και επέκταση της ήδη υπάρχουσας κοινωνικής υποδομής, με σημαντικούς εταίρους στην προσπάθεια μας τις κοινωνικές – φιλανθρωπικές οργανώσεις, την εκκλησία και τις εθελοντικές ομάδες
- Η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, με ανάδειξη των ιστορικών μνημείων και των ελεύθερων χώρων των στρατοπέδων, καθιστώντας αυτά, στρατηγικά πλεονεκτήματα και υπερτοπικούς πόλους έλξης για ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα και την ευρύτερη περιοχή της χώρας
- Η αξιοποίηση των παραπάνω στρατηγικών πλεονεκτημάτων σε συνδυασμό με τους οδικούς άξονες εσωτερικά και στα όρια του Δήμου, ώστε να προκαλέσουν την οικονομική ανάπτυξη του Δήμου προς όφελος κυρίως των κατοίκων του, άμεσα ως ευκαιρία απασχόλησης και έμμεσα ως υπεραξία της περιοχής μας
- Η πολυπολιτισμική προέλευση και οι διαφορετικές ιστορικές αφετηρίες των κατοίκων της πόλης να αποτελέσουν συγκριτικό πλεονέκτημα και πρόκληση αριστείας για την πολιτιστική, αθλητική και εκπαιδευτική πολιτική, ενσωματώνοντας την διαφορετικότητα, προάγοντας την ισότητα, την αρμονική συνύπαρξη και την πορεία των κατοίκων προς την πρόοδο και την ευημερία

Προορισμός μας τέλος είναι η προάσπιση και η διεκδίκηση των συμφερόντων της πόλης μας, η ποιότητα ζωής και η ευημερία των κατοίκων της.

4.2 Καθορισμός της στρατηγικής και των θεματικών προτεραιοτήτων

Για την υλοποίηση του παραπάνω οράματος ο στρατηγικός σχεδιασμός οργανώθηκε με βάση τους άξονες που με την σειρά τους αναλύθηκαν σε μέτρα – γενικούς στόχους πολιτικής δράσης.

Η επιλογή της στρατηγικής και των γενικών στόχων – μέτρων, βασίζεται στην ανάγκη ολοκληρωμένης αντιμετώπισης των αδυναμιών και δυσλειτουργιών του δήμου, που διατυπώθηκαν στα τρία πρώτα κεφάλαια και είναι συναρμοσμένα με τα κρίσιμα ζητήματα που αναδείχθηκαν από την ανάλυση SWOT.

Πιο συγκεκριμένα οι γενικοί στόχοι που τέθηκαν και τα σχέδια δράσης που θα ακολουθήσουν, προσβλέπουν σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση αντιμετώπισης κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης και σε μια διαρθρωτική αντιμετώπιση αδυναμιών του

εσωτερικού περιβάλλοντος με παρεμβάσεις οργανωτικής και διοικητικής αλλαγής που θα έχουν πολλαπλασιαστική αξία για τον τόπο.

Έχοντας ως βάση το όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές της διοίκησης, ο στρατηγικός σχεδιασμός επικεντρώνεται στις ακόλουθες **θεματικές προτεραιότητες**:

- **Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος**
- **Ορθολογικότερη πολεοδομική ανάπτυξη με την εκπόνηση ενός σχεδίου πολιτικής γης**
- **Υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την ισόρροπη ανάπτυξη και την αναβάθμιση υποβαθμισμένων περιοχών**
- **Ανάδειξη της φυσιογνωμίας της πόλης μέσω της προστασίας, ανάδειξης ιστορικών – αρχαιολογικών τόπων και διατηρητέων μνημείων**
- **Βελτίωση του κυκλοφοριακού και συγκοινωνιακού δικτύου**
- **Μείωση της αστικής ρύπανσης και βελτίωση της ποιότητας ζωής με ισόρροπη βιώσιμη ανάπτυξη**
- **Ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων**
- **Καινοτόμες παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας**
- **Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού**
- **Εξορθολογισμός και ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών και των υπηρεσιών παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού**
- **Στήριξη της τοπικής οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και των ανέργων**
- **Εξορθολογισμός και βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου**
- **Προώθηση της ενεργούς συμμετοχής των πολιτών στο πλαίσιο της διαφάνειας και της χρηστής διακυβέρνησης**

Οι γενικοί στόχοι και προτεραιότητες του Ε.Π. ευθυγραμμίζονται με τους στρατηγικούς στόχους του ΕΣΠΑ- Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (2014-2020), συμβαδίζουν με τους αναπτυξιακούς στόχους του ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας Θράκης, συνυπολογίζοντας πάντα τις ανάγκες των αποδεκτών, και επιδιώκοντας τη μέγιστη δυνατή αποδοχή και συνεργασία.

4.3 Διάρθρωση αξόνων – μέτρων και γενικών στόχων του επιχειρησιακού σχεδιασμού

Ακολουθούν συνοπτικά και αναλυτικά οι στρατηγικοί άξονες και τα μέτρα του σχεδιασμού

ΑΞΟΝΑΣ 1 : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέτρο 1.1 : Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος

Μέτρο 1.2 : Εξασφάλιση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων

Μέτρο 1.3 : Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για το αστικό περιβάλλον

Μέτρο 1.4 : Βελτίωση συγκοινωνιακών και άλλων υποδομών περιβάλλοντος

Μέτρο 1.5 : Παρεμβάσεις & καινοτόμες παρεμβάσεις αειφόρου ενέργειας και μείωσης των ρύπων

Μέτρο 1.6 : Προώθηση εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης απορριμμάτων

ΑΞΟΝΑΣ 2 : ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Μέτρο 2.1 : Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Μέτρο 2.2 : Προάσπιση και προαγωγή της δημόσιας υγείας

Μέτρο 2.3 : Ενίσχυση των υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών & ΑΜΕΑ, καθώς και της τρίτης ηλικίας

ΑΞΟΝΑΣ 3 : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Μέτρο 3.1 : Βελτίωση κτηριακών υποδομών εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού

Μέτρο 3.2 : Εκπαίδευση και ενημέρωση για όλους - Δια Βίου Μάθηση

Μέτρο 3.3 : Ανάπτυξη πολιτιστικών, αθλητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων

ΑΞΟΝΑΣ 4 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Μέτρο 4.1 : Επεμβάσεις κλίμακας για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και μέτρα συνέργειας αντιμετώπισης της ανεργίας

ΑΞΟΝΑΣ 5 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Μέτρο 5.1. : Εσωτερική αναδιοργάνωση υπηρεσιών στη βάση της συνλειτουργίας, του εξορθολογισμού διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των πολιτών

Μέτρο 5.2 : Βελτίωση της κτηριακής και υλικοτεχνικής υποδομής

Μέτρο 5.3 : Ανάπτυξη διαδικασιών διαφάνειας, αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών

ΑΞΟΝΑΣ 1 :ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΜΕΤΡΑ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Μέτρο 1.1 : Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος	1.1.1. Εκπόνηση διαχειριστικού σχεδίου και υλοποίηση ενεργειών προστασίας και ανάδειξης της περιαστικής δασικής έκτασης και των αλουλίων	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	1, 4
	1.1.2. Καθαρισμός των ρεμάτων και αναβάθμιση του φυσικού τους οικοσυστήματος με τη δημιουργία ζωνών πρασίνου	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	3, 4
	1.1.3. Προώθηση του θέματος αποκατάστασης ανενεργών λατομείων και αντιμετώπιση της ανεξέλεγκτης απόθεσης απορριμμάτων	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου	2
	1.1.4. Αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων με την συμπλήρωση των δικτύων αποχέτευσης ομβρίων και τη διευθέτηση των χειμάρρων σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος - Πρασίνου	22
	1.1.5. Πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	13, 22
	1.1.6. Πράσινες παρεμβάσεις αναψυχής και περιπάτου στην περιαστική ζώνη	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου	11,12
Μέτρο 1.2 : Εξασφάλιση κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων	1.2.1. Εκπόνηση σχεδίου πολιτικής γης, στο οποίο θα εξισορροπούνται παρούσες και μελλοντικές ανάγκες και διαθέσιμοι πόροι	Δ/νση Πολεοδομίας	5, 8
	1.2.2. Εκπόνηση σχεδίου αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου, με σκοπό την εφαρμογή του Πολεοδομικού Σχεδιασμού και την εξασφάλιση των κοινόχρηστων – κοινωφελών χώρων	Δ/νση Πολεοδομίας Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών	6

	1.2.3. Συστηματική αντιμετώπιση του θέματος των καταπατημένων δημοτικών εκτάσεων στις παρειές των ρεμάτων και άλλων χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων χώρων	Δ/νση Πολεοδομίας	7
Μέτρο 1.3 : Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για το αστικό περιβάλλον	1.3.1. Σχεδιασμός και υιοθέτηση ολοκληρωμένου σχεδίου αξιοποίησης των ιστορικών - αρχαιολογικών τόπων και επανάχρησης των διατηρητέων μνημείων, σε συνδυασμό με δράσεις εκπαιδευτικές και ενημερωτικές για την τοπική ιστορία	Δ/νση Πολεοδομίας Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/υνση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	9
	1.3.2. Προώθηση του θέματος απόδοσης των ανενεργών στρατοπέδων και των στρατηγικών μελετών αξιοποίησής τους	Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Πολεοδομίας	10
	1.3.3. Υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων τοπικής ανάπτυξης σε περιοχές πολλαπλής υποβάθμισης	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	13
	1.3.4. Εκπόνηση μελετών και πραγματοποίηση παρεμβάσεων για την μεγιστοποίηση, λειτουργική ένταξη και διασύνδεση των χώρων πρασίνου	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	11,12
	1.3.5. Παρεμβάσεις μετατροπής της περιφερειακής σε πράσινη αρτηρία	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου	13
Μέτρο 1.4: Βελτίωση συγκοινωνιακών και άλλων υποδομών περιβάλλοντος	1.4.1. Βελτίωση υποδομών οδικού δικτύου και συνθηκών προσβασιμότητας	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	14, 15, 16, 17, 18, 19
	1.4.2. Βελτίωση και δημιουργία υποδομών και δικτύων βασικών αστικών εξυπηρετήσεων	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών σε συνεργασία με Κοινωφελείς Οργανισμούς – Επιχειρήσεις	20, 21, 22, 23, 25

Μέτρο 1.5 : Παρεμβάσεις & και καινοτόμες παρεμβάσεις αειφόρου ενέργειας και μείωσης των ρύπων	1.5.1. Εκπόνηση μελετών έργων και υλοποίηση έργων ΑΠΕ και ΕΞΕ στα δημοτικά κτήρια, αλλά και στους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	31, 32, 74
	1.5.2. Μείωση ρύπων με την προώθηση ενεργητικών πολιτικών αντιρρύπανσης	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Περιβάλλοντος	24
Μέτρο 1.6: Προώθηση εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης απορριμμάτων	1.6.1. Ολοκλήρωση του σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων	Δ/νση Περιβάλλοντος–Πρασίνου Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	26
	1.6.2. Υλοποίηση προτάσεων εναλλακτικών τρόπων διαχείρισης απορριμμάτων, μέσω διαδημοτικών και άλλων ευρύτερων συνεργασιών	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης , Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	27, 29
	1.6.3. Εκσυγχρονισμός της Υπηρεσίας Καθαριότητας (δημιουργία σύγχρονου αμαξοστασίου, συμπλήρωση & ανανέωση εξοπλισμού, ανασχεδιασμός και εφαρμογή νέων συστημάτων αποκομιδής απορριμμάτων)	Δ/νση Περιβάλλοντος – Πρασίνου Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	28

ΑΞΟΝΑΣ 2: ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΜΕΤΡΑ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Μέτρο 2.1: Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	2.1.1. Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας και κάθε διάκρισης με την λειτουργία δομών υποστήριξης και υπηρεσιών αλληλεγγύης	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	34, 35 60, 62
	2.1.2. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και	Δ/νση Υποστήριξης και	37, 60, 62

	δικτύωση με κοινωνικούς και άλλους φορείς	Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	
Μέτρο 2.2: Προάσπιση και προαγωγή της δημόσιας υγείας	2.2.1. Υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	34, 35
	2.2.2. Δράσεις ενημέρωσης, πρόληψης και προαγωγής της δημόσιας υγείας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	35, 37
Μέτρο 2.3: Ενίσχυση των υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών & ΑΜΕΑ, καθώς και της τρίτης ηλικίας	2.3.1. Αναβάθμιση του κοινωνικού εξοπλισμού με δημιουργία νέων ή επέκταση υφιστάμενων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών	Κοινωνικός Οργανισμός Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	70
	2.3.2. Εξασφάλιση άδειας λειτουργίας βρεφονηπιακών σταθμών	Κοινωνικός Οργανισμός Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	71
	2.3.3. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών και ΑΜΕΑ	Κοινωνικός Οργανισμός Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΡΙΣ	77
	2.3.4. Φροντίδα και προστασία της τρίτης ηλικίας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΡΙΣ Κοινωνικός Οργανισμός	77
	2.3.5. Αξιολόγηση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και δομών για την τρίτη ηλικία	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΡΙΣ Κοινωνικός Οργανισμός	74

ΑΞΟΝΑΣ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΜΕΤΡΑ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Μέτρο 3.1 : Βελτίωση κτηριακών υποδομών εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού	3.1.1. Αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών με την ολοκλήρωση του προγράμματος σχολικής στέγης και την εξασφάλιση των προβλεπόμενων από το σχεδιασμό χώρων για σχολικά κτήρια	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δ/νση Πολεοδομίας	38, 39, 40, 41, 46
	3.1.2. Επισκευή και συντήρηση σχολικών κτηρίων (εκσυχρονισμός, λειτουργική, αισθητική και ενεργειακή αναβάθμιση, προσπελασμότητα)	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	42, 43, 44, 45, 46
	3.1.3. Δημιουργία, συντήρηση, ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμιση πολιτιστικών και αθλητικών υποδομών	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	51, 52, 55,
Μέτρο 3.2 : Εκπαίδευση και ενημέρωση για όλους-Δια βίου Μάθηση	3.2.1. Αναβάθμιση υποδομών και δράσεων για την προώθηση της Δια βίου Μάθησης	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	48
	3.2.1. Στοχευμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις ενημέρωσης πολιτών	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	
Μέτρο 3.3: Ανάπτυξη πολιτιστικών, αθλητικών και εκπαιδευτικών	3.3.1. Εφαρμογή ενιαίας πολιτιστικής πολιτικής μεταξύ δήμου και νομικών του προσώπων	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΠΙΣ	49
	3.3.2. Ανάπτυξη πολιτιστικών, αθλητικών, και άλλων εκπαιδευτικών δράσεων	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας	53

προγραμμάτων		των Κοινωνικών Ομάδων	
	3.3.3. Εξορθολογισμός λειτουργίας των αθλητικών, πολιτιστικών χώρων και αξιοποίηση των ανενεργών υποδομών	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση ΙΡΙΣ	56, 57, 58

ΑΞΟΝΑΣ 4 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΜΕΤΡΑ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
	4.1.1. Πολιτικές προσέλκυσης επενδύσεων μέσω της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του δήμου	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	53, 60
	4.1.2. Πολιτικές στήριξης της τοπικής οικονομίας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	61, 62, 63
Μέτρο 4.1: Επεμβάσεις κλίμακας για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και μέτρα συνέργειας αντιμετώπισης της ανεργίας	4.1.3. Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης των ανέργων για την προώθησή τους στην αγορά εργασίας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	60, 62
	4.1.4. Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων Διεύθυνση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	60, 61, 62
	4.1.5. Συμμετοχή του δήμου σε αναπτυξιακές συμπράξεις για την υποστήριξη των ανέργων	Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας	60, 61, 62

		των Κοινωνικών Ομάδων Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	
ΑΞΟΝΑΣ 5 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ			
ΜΕΤΡΑ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Μέτρο 5.1 : Εσωτερική αναδιοργάνωση υπηρεσιών στη βάση της συνλειτουργίας, του εξορθολογισμού διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και εξυπηρέτησης των πολιτών	<p>5.1.1 Βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών του δήμου και των νομικών προσώπων από την άποψη επικάλυψης αρμοδιοτήτων, ρόλων, διαδικασιών, χωροθέτησης, ορθολογικότερης αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού και πόρων</p> <p>5.1.2. Εφαρμογή συστήματος προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού σχεδιασμού του Δήμου</p> <p>5.1.3. Βελτίωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού</p> <p>5.1.4 Σύνταξη πλάνου ενεργειών για την αύξηση των εσόδων του δήμου και την ορθολογικότερη αξιοποίηση των πόρων και της δημοτικής περιουσίας</p>	<p>Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων</p> <p>Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων</p> <p>Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών</p> <p>Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Δ/νση Πολεοδομίας</p>	<p>30, 36, 49, 64, 67, 68, 75</p> <p>64</p> <p>36, 64</p> <p>65, 66, 78</p>
Μέτρο 5.2 : Βελτίωση της κτηριακής και υλικοτεχνικής υποδομής	<p>5.2.1. Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμού</p> <p>5.2.2. Αδειοδοτήσεις όλων των χώρων που εξυπηρετούν κοινό – τακτοποίηση αυθαιρεσιών και εξασφάλιση της προσβασιμότητας σε ΑΜΕΑ</p>	<p>Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών</p> <p>Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ/νση Πολεοδομίας Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας</p>	<p>69</p> <p>40, 41, 50, 54, 59, 69, 76</p>

		των Κοινωνικών Ομάδων	
	5.2.3. Ενίσχυση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και την εξυπηρέτηση των πολιτών	Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών	69
Μέτρο 5.3: Ανάπτυξη διαδικασιών διαφάνειας, αμφιδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών	5.3.1. Ενίσχυση ενεργειών διαβούλευσης και δημοσίου διαλόγου	Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων	64
	5.3.2. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	Δ/νση Σχεδιασμού, Αστικής Ανάπτυξης, Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων Δ/νση ΚΕΠ Δ/νση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων	64

(Τελευταία σελίδα του στρατηγικού σχεδιασμού)